

ŻARY

**RAPORT
2018**

Podstawa prawna sporządzenia raportu o stanie gminy

Zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506), Burmistrz ma obowiązek przedstawić Radzie Miejskiej co roku do dnia 31 maja raport o stanie gminy.

Raport obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE 8

1.1. Charakterystyka gminy	8
1.2. Liczba mieszkańców i wyborców	9
1.3. Statystyka urodzeń, zgonów	11

2. ROZWÓJ GOSPODARCZY 14

2.1. Informacja o liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w roku 2017 i 2018	14
2.2. Informacja o bezrobociu w latach 2015-2018	14
2.3. Sytuacja w strefie przemysłowej oraz inwestycje	14
2.4. Zatrudnienie obcokrajowców	15
2.5. Fundusze pożyczkowe i oferta Fundacji Przedsiębiorczość	16
2.6. Realizacja uchwały o wspieraniu inwestycji	16
2.7. Realizacja pozostałych uchwał w ramach Wydziału Polityki Gospodarczej i Promocji	16
2.8. Realizacja polityk, strategii i programów w ramach Wydziału Polityki Gospodarczej i Promocji	17
2.9. Budżetu obywatelski w latach 2017 i 2018	17
2.10. Zezwolenie na sprzedaż alkoholu w latach 2015-2018	18
2.11. Sytuacja na targowiskach w latach 2015-2018	18
2.12. Współpraca krajowa:	
2.12.1. Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny	19
2.12.2. Zielony Las - współpraca z Nadleśnictwem Lipinki	19
2.12.3. Współpraca ze Stowarzyszeniem Łuk Mużakowa oraz Łęknica	19
2.12.4. Euroregion Sprewa - Nysa - Bóbr jako główna platforma współpracy	20
2.13. Współpraca międzynarodowa	20
2.13.1. Partnerzy miasta	20
2.13.2. Ikony współpracy międzynarodowej	20
2.13.3. Małe projekty transgraniczne w latach 2017-2018	20
2.13.3.1. Turystyka na Dolnych Łużycach	21
2.13.3.2. 250-lecie tradycji Telemanna na pograniczu	21
2.13.3.3. Lato z Telemannem 2017	21
2.13.3.4. Szkło i porcelana na Łużycach	21
2.13.3.5. Telemann na pograniczu	21
2.13.4. Plany na rok 2019	22
2.13.4.1. Lato z muzyką i historią na pograniczu	22
2.13.4.2. Przygoda z porcelaną na Łużycach	22
2.13.4.3. Łużycka turystyka	22
2.14. Promocja, nagrody, wyróżnienia, imprezy w 2018 r.	23
2.15. Miejski kanał informacyjny – statystyka, zasięg postów	26

3. OŚWIATA, KULTURA, SPORT 27

3.1. Wykaz jednostek, instytucji, zakładów budżetowych podlegających pod Wydział Oświaty, Kultury i Sportu	27
3.2. Infrastruktura techniczna szkół	28
3.3. Pozyskane środki pozabudżetowe	29
3.4. Realizacja strategii i uchwał	31

3.5. Finanse oświaty	32
3.6. Pomoc materialna o charakterze socjalnym	32
3.6.1. Stypendia szkolne	32
3.6.2. Zasiłek szkolny	33
3.7. Program rządowy – wyprawka szkolna	33
3.8. Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis	33
3.9. Doskonalenie zawodowe nauczycieli	33
3.10. Nagrody dla wybitnych uczniów	34
3.11. Nagrody dla wybitnych nauczycieli	34
3.12. Dowozy uczniów	34
3.13. System Informacji Oświatowej	34
3.14. Obowiązek nauki	34
3.15. Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	35
3.16. Nagrody dla sportowców	35
3.17. ŻĄRSKI DOM KULTURY	36
3.17.1. Podstawa prawna działalności	36
3.17.2. Charakterystyka działalności statutowej	36
3.17.3. Charakterystyka bazy lokalowej	36
3.17.4. Środki finansowe przeznaczone na działalność w 2018 r.	37
3.17.5. Pozyskane środki pozabudżetowe	37
3.17.6. Liczba osób uczestniczących i biorących udział w imprezach i sekcjach ŻDK w roku 2018	38
3.17.7. Imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczne – edukacyjne w roku 2018	38
3.17.8. Współpraca z innymi instytucjami w roku 2018	40
3.17.9. Publikacje wydane w roku 2018	42
3.18. MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA	43
3.18.1. Podstawa prawna działalności	43
3.18.2. Charakterystyka działalności statutowej	43
3.18.3. Stan sieci bibliotecznej na koniec roku 2018	43
3.18.4. Charakterystyka bazy lokalowej	43
3.18.5. E-usługi	44
3.18.6. Środki finansowe przeznaczone na działalność w roku 2018	44
3.18.7. Pozabudżetowe źródła pozyskiwania środków na działalność bieżącą i inwestycje	44
3.18.8. Inwestycje	45
3.18.9. Zbiory i ich udostępnianie	45
3.18.10. Czytelnicy	46
3.18.11. Użytkownicy imprez bibliotecznych	46
3.18.12. Działalność promocyjna	46
3.18.13. Obsługa specjalnych grup użytkowników bibliotek	52
3.18.14. Realizowane w roku 2018 projekty – specjalne grupy użytkowników	53
3.18.15. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	53
3.19. MUZEUM POGRANICZA ŚLĄSKO-ŁUŻYCKIEGO	55
3.19.1. Podstawa prawna działalności	55
3.19.2. Charakterystyka działalności statutowej	55
3.19.3. Charakterystyka bazy lokalowej	55
3.19.4. Środki finansowe na działalność w roku 2018	56
3.19.5. Pozyskane środki pozabudżetowe w roku 2018	56
3.19.6. Remonty i modernizacje w roku 2018	56
3.19.7. Zasoby	56
3.19.8. Liczba odwiedzających	56
3.19.9. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał	56
3.19.10. Działalność promocyjna, wydarzenia kulturalne	56
3.19.11. Współpraca z innymi podmiotami i instytucjami	59
3.19.12. Wydawane publikacje	59

3.20. MIEJSKI OŚRODEK, SPORTU, REKREACJI I WYPOCZYNKU W ŻARACH	60
3.20.1. Podstawa prawna działalności	60
3.20.2. Charakterystyka działalności statutowej	60
3.20.3. Charakterystyka bazy lokalowej	60
3.20.4. Środki finansowe przeznaczone na działalność w roku 2018	62
3.20.5. Remonty i modernizacje w roku 2018	62
3.20.6. Zasoby	63
3.20.7. Liczba osób korzystających z poszczególnych obiektów w roku 2018	63
3.20.8. Organizowane imprezy i przedsięwzięcia	63
3.20.9. Współpraca z innymi podmiotami i instytucjami (krajowa i międzynarodowa)	65

4. RODZINA, OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA 67

4.1. Rodzina	67
4.1.1. Żłobki	67
4.1.2. Karta Dużej Rodziny	68
4.1.2.1. Krajowa Karta Dużej Rodziny	68
4.1.2.2. Karta „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”	68
4.1.3. Karta Seniora	69
4.1.4. Świadczenia rodzinne z funduszu alimentacyjnego, wychowawcze, dobry start	69
4.1.5. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	71
4.1.6. Dodatki mieszkaniowe	71
4.1.7. Dodatki energetyczne	72
4.1.8. Najem lokali mieszkalnych	72
4.2. Ochrona zdrowia	73
4.2.1. Programy polityki zdrowotnej	73
4.2.2. Hospicjum	74
4.2.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii	74
4.3. Pomoc społeczna	76
4.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	76
4.3.1.1. Podstawa prawna działalności	76
4.3.1.2. Charakterystyka działalności statutowej	76
4.3.1.3. Charakterystyka bazy lokalowej	77
4.3.1.4. Środki finansowe przeznaczone na działalność w roku 2018	77
4.3.1.5. Remonty i modernizacje w roku 2018	79
4.3.1.6. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w roku 2018	79
4.3.1.7. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy	82
4.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy	83
4.3.2.1. Podstawa prawna działalności	83
4.3.2.2. Charakterystyka działalności statutowej	83
4.3.2.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność w roku 2018	83
4.3.2.4. Charakterystyka bazy lokalowej	83
4.3.2.5. Działalność promocyjna	84

5. ZADANIA W ZAKRESIE POPRAWY PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO 85

5.1. Podstawa prawna działalności Straży Miejskiej	85
5.2. Zadania Straży Miejskiej	85
5.3. Podjęte czynności w roku 2018	85
5.4. Zabezpieczenie imprez i uroczystości	90
5.5. Współpraca z organizacjami i instytucjami	90
5.6. Realizacja programu profilaktyki edukacyjnej własnego autorstwa z zakresu bezpieczeństwa, realizowanego w żarskich szkołach i placówkach oświatowych	91

6. SPRAWY OBYWATELSKIE, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE 97

6.1. Dowody osobiste	97
6.2. Ochotnicza Straż Pożarna	97
6.3. Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego	99
6.4. Obrona Cywilna	100
6.5. Propagowanie wiedzy o bezpieczeństwie	100
6.6. Kwalifikacja wojskowa	101
6.7. Imprezy masowe	101
6.8. Świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy za czas ćwiczeń wojskowych	102

7. ZASÓB KOMUNALNY, GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA PRZESTRZENNA 103

7.1. Zasób komunalny gminy	103
7.2. Grunty stanowiące majątek gminy	104
7.3. Gospodarka nieruchomościami	104
7.3.1. Sprzedaż nieruchomości gminnych	104
7.3.1.1. Sprzedaż w formie przetargu ustnego nieograniczonego	104
7.3.1.2. Sprzedaż w formie bezprzetargowej	105
7.3.1.2.1. Sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych na rzecz najemców	105
7.3.1.2.2. Sprzedaż nieruchomości gruntowych	107
7.3.2. Dzierżawa nieruchomości gminnych na cele rolnicze i nierolnicze, najem i użyczenia od osób prawnych	107
7.3.3. Dzierżawa gruntu przez gminę od osób prawnych	108
7.3.4. Użytkowanie wieczyste	108
7.3.5. Darowizny	109
7.3.6. Odszkodowania za nieruchomości przejęte na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami	109
7.3.7. Odszkodowania za nieruchomości przejęte na podstawie spec-ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych	110
7.3.8. Komunalizacja mienia Skarbu Państwa	110
7.4. Zarządzanie zasobem nieruchomości gminnych	111
7.5. Remonty w roku 2018	113
7.6. Polityka windykacyjna	113
7.7. Polityka czynszowa	114
7.8. Dotacje celowe na sfinansowanie prac konserwatorskich w roku 2018	114
7.9. Informacja z działalności Miejskiego Konserwatora Zabytków za rok 2018	115
7.10. Zagospodarowanie przestrzenne	116
7.10.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	117
7.10.2. Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego – stan na 1.01.2014 r.	117
7.10.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany mpzp, uchwalone w okresie I.2014 - XII.2018	118
7.10.4. Ocena zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Żary	118
7.10.5. Statystyka wydanych decyzji w latach 2014-2018	118
7.10.6. Ramowy program sporządzania planów miejscowych dla obszaru miasta Żary	119
7.11. Realizacja uchwał	120

8. OCHRONA ŚRODOWISKA, ZIELEŃ, GOSPODARKA KOMUNALNA, KOMUNIKACJA MIEJSKA, INWESTYCJE 123

8.1. Działania z zakresu ochrony środowiska	123
8.1.1. Program wymiany pieców	123
8.1.2. Informacja z realizacji zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest	124
8.2. Działania w zakresie zieleni miejskiej	124
8.3. Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej	125

8.4. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w roku 2018	126
8.4.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	126
8.4.2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych	127
8.4.3. Dane o właścicielach nieruchomości i złożonych deklaracjach z danymi o liczbie mieszkańców oraz sposobie zbierania odpadów	127
8.4.4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w zamieszkałych nieruchomościach na terenie gminy	128
8.5. Informacje z zakresu funkcjonowania komunikacji miejskiej	129
8.6. Zadania inwestycyjne w roku 2018	130
8.7. Wykaz dróg	133
8.8. Wykaz chodników, wykonanych w roku 2018	135
8.9. Wykaz ścieżek rowerowych	135
8.10. Wykaz parkingów	137
8.11. Wykaz oświetlenia ulic, placów i dróg	137
8.12. Realizacja uchwał	138

9. FINANSE GMINY 140

9.1. Wykonanie budżetu za rok 2018	140
9.2. Wykonane przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej	141
9.3. Realizacja uchwał	141

10. PODATKI I OPŁATY LOKALNE 142

10.1. Zestawienie powierzchni gruntów oraz powierzchni użytkowej budynków na terenie miasta Żary w latach 2017-2018	142
10.2. Ilość podatników, ilość podmiotów w strefie gospodarczej oraz na terenie miasta Żary w latach 2016-2018	142
10.3. Wpływy z podatków i opłat za lata 2016-2018	142
10.4. Stan zaległości podatków i opłat za lata 2016-2018	143

11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA PLANOWANE INWESTYCJE I ZADANIA MIEJSKIE 144

11.1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG VA Brandenburgia – Polska 2014-2020	144
11.2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020	144
11.3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Małych Projektów Programu INTERREG VA Brandenburgia – Polska 2014-2020	145
11.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Małych Projektów Programu INTERREG Polska – Saksonia 2014-2022	146
11.5. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020	147
11.6. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	153
11.7. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	154
11.8. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019	154
11.9. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	155
11.10. Programy sportowe realizowane przez szkoły i kluby	155
11.11. Programy realizowane w szkołach finansowane przez MEN	156
11.12. Program rewitalizacji dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016 – 2022	157

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Charakterystyka gminy

Żary, jako największe miasto Łużyc na wschód od granicznej Nysy Łużyckiej, określane są mianem Stolicy Polskich Łużyc. Miasto może pochwalić się licznymi zabytkami kultury sakralnej i świeckiej, charakterystycznej dla tej części Łużyc. Powstałe na przestrzeni wieków, zachowane do naszych czasów i sukcesywnie odrestaurowywane podnoszą estetykę i atrakcyjność miasta. Zachowany średniowieczny układ urbanistyczny uzupełniony nowoczesną architekturą sprawia, że miasto jest warte odwiedzenia przez turystów i wygodne dla mieszkańców. Dzisiaj powiatowe miasto przemysłowe, z kompletną infrastrukturą społeczną i biznesową liczące 37 tys. mieszkańców.

Historia

Pierwsza wzmianka o Żarach pojawiła się w kronice Thietmara w 1007 roku. Prawa miejskie zostały nadane Żarom w 1260 roku na prawie magdeburskim. Właścicielem Żar był wówczas Albrecht Dewin, który to połączył gród z podgroziem, otoczył drewnianą konstrukcją obronną i stworzył tym samym miasto. Żary rozwijały się prężnie pod zwierzchnictwem najpierw ostatniego z Dewinów, następnie Packów, Bibersteinów oraz Promnitzów. Na początku XVIII w. w Żarach żył i tworzył niemiecki kompozytor Georg Philipp Telemann, a na zamku często bywali polscy królowie: elektorowie sascy, August II Mocny, August III. Jak każdy ośrodek miejski, Żary przeżywały swoje wzloty i upadki. Obecnie jest to średniej wielkości miasto, znaczący ośrodek przemysłowy i kulturalny województwa lubuskiego

Zabytki

W sercu starego miasta znajduje się odrestaurowany rynek z ratuszem z XIV/XV w. z pięknym renesansowym portalem nad głównym wejściem. Dookoła rynku wznoszą się piękne kamieniczki barokowe, secesyjne oraz modernistyczne z interesującymi fasadami. Stare miasto zdobi również liczne fontanny oraz studnie. Studnia Tkacza i Studnia Bazyliuszka związane są z intrygującymi żarskimi legendami. Warto zobaczyć także: zespół zamkowo-pałacowy (renesansowo-barokowy), w którym kapelmistrzem był G. P. Telemann, mury i budowle obronne z XV w., gotycki kościół farny, Muzeum Pogranicza ze zbiorami regionalnymi, park przypałacowy i wiele innych urokliwych zabytkowych miejsc. Najważniejsze zabytki to:

- Zamek Bibersteinów i Pałac Promnitzów,
- mury miejskie z basztami,
- gotycki kościół farny,
- park przypałacowy z folwarkiem, kościołem romańskim, Domem Winiarza, itp.,

- Rynek i kompleksy zabytkowych kamienic starówki,
- muzeum.

Kultura

W każdą pierwszą sobotę miesiąca odbywają się na żarskim rynku i deptaku Targi Staroci. W Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego można obejrzeć makietę średniowiecznego miasta Żary, stare dokumenty, mapy i inne zachowane przedmioty związane z miastem oraz podziwiać porcelanę z żarskiej fabryki porcelany Carstensa. Warto także przyjechać na coroczne jarmarki świąteczne oraz miodu i wina. W ostatni weekend sierpnia odbywają się Dni Miasta Żary. Salon Wystaw Artystycznych to miejsce, w którym prezentowane jest malarstwo, grafika, rzeźba oraz fotografia autorstwa lokalnych artystów i nie tylko.

Aktywny wypoczynek

Aktywny wypoczynek w mieście i okolicy oferuje:

Kompleks Rekreacyjno-Wypoczynkowy w Żarach przy ul. Telemanna i Paderewskiego, który tworzą:

- kryta pływalnia „Wodnik” z saunami i siłownią,
- kręgielnia „Pod Papugami”,
- park z licznymi atrakcjami.

Żarski Las (Zielony Las) znajduje się na Wzniesieniach Żarskich, na południe od centrum Żar. To doskonałe miejsce na spacer, wycieczki rowerowe i grzybobranie. Zielony Las podobnie jak Łuk Mużakowa to morena powstała po działalności lodowca. Na skraju Zielonego Lasu znajduje się kompleks basenów przy ul. Źródlanej oraz kompleks sportowo-rekreacyjny Syrena.

Park Mużakowski (oddalony od Żar o ok. 30 km) jest jedynym parkiem w Polsce wpisanym na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Park przypałacowy przylegający bezpośrednio do starówki z pięknymi alejkami, pawilonem muzycznym, fontanną oraz placem zabaw zachęca mieszkańców i turystów do chwili odpoczynku. W przebudowie jest pawilon Winiarza, Błękitna Brama, folwark, staw z łódkami. W żarskim parku niedaleko pawilonu muzycznego można także rozegrać partię szachów wielkoformatowych. W porze letniej często odbywają się tu różne imprezy i koncerty.

Imprezy

W Żarach odbywa się wiele znaczących imprez cyklicznych, m.in.:

- Memoriał Skoku o Tyczacze im. Tadeusza Ślusarskiego,
- Dni Żar,
- Międzynarodowe Plenerowe Spotkania ze Sztuką,
- Festiwal Telemannowski,
- Bieg uliczny „Dycha po Żarach”,
- Lato z Telemannem,
- biegi i crossy rowerowe po Zielonym Lesie.

Położenie

W Żarach krzyżują się dwie drogi krajowe nr 12 i 27. Wspólny odcinek tych dróg stanowi fragment obwodnicy miejskiej, który znacznie usprawnia ruch w mieście. Ciężki transport omija zabytkową część miasta.

Nieopodal miasta przebiega międzynarodowa trasa E-36 (Berlin-Wrocław-Kraków), po polskiej stronie jest to autostrada A18. Obecnie droga ta podlega głębokiej modernizacji. Od Żar do najbliższego zjazdu na autostradę jest tylko 9 km. Trasa E-36 to po niemieckiej stronie autostrada A-15, która umożliwia bardzo szybki dostęp, poprzez sieć autostrad, do Berlina. Międzynarodowe lotniska w Berlinie i Wrocławiu oddalone są o około 160-185 km, tj. 1,5 godziny jazdy samochodem.

Gospodarka

Żarski przemysł cechuje nowoczesność i duża różnorodność. Wiodące gałęzie gospodarki to: przemysł drzewny, szklarski, motoryzacyjny, elektryczny, metalowy oraz materiałów budowlanych. Miasto jest otwarte na inwestorów, którzy do tej pory zainwestowali w nim 600 mln euro.

Najwięksi inwestorzy zagraniczni:

- Swiss Krono Sp. z o.o. - producent płyt wiórowych, panele podłogowych i ściennych, płyt OSB - kapitał szwajcarski,
- Saint Gobain Sekurit Transport Division Sp. z o.o. - producent szyb samochodowych - kapitał francuski,

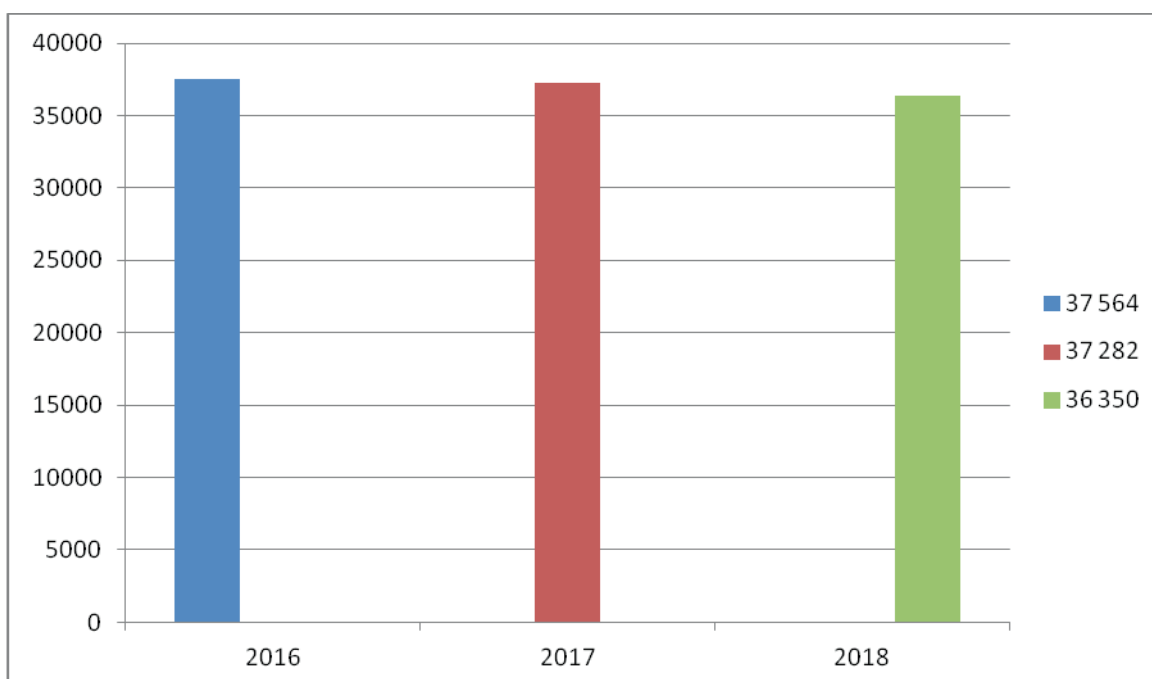
- Saint Gobain Sekurit Enkapsulacja Sp. z o.o. - producent szyb do sprzętu AGD - kapitał francuski,
- Pol-Orsa i APO-Tessille Sp. z o.o., Or-Sat - producent tkanin przemysłu motoryzacyjnego i meblarskiego,
- Valmet Automotive Sp. z o.o. - producent systemów dachowych do kabrioletów - kapitał fiński,
- MK Systemy Kominowe Sp. z o.o. - producent systemów kominowych z blachy kwasoodpornej - kapitał francuski,
- Spomasz S.A. - producent konstrukcji stalowych i wież wiatrowych - kapitał holenderski,
- Sage Automotive - producent tkanin dla przemysłu motoryzacyjnego - kapitał USA,
- Magnaplast Sp. z o.o. - producent rur z plastiku - kapitał niemiecki,
- Syncreon/Panttoni - komputery, drukarki - kapitał irlandzki/USA.

Mozaikę firm zagranicznych wzbogacają polskie firmy, takie jak:

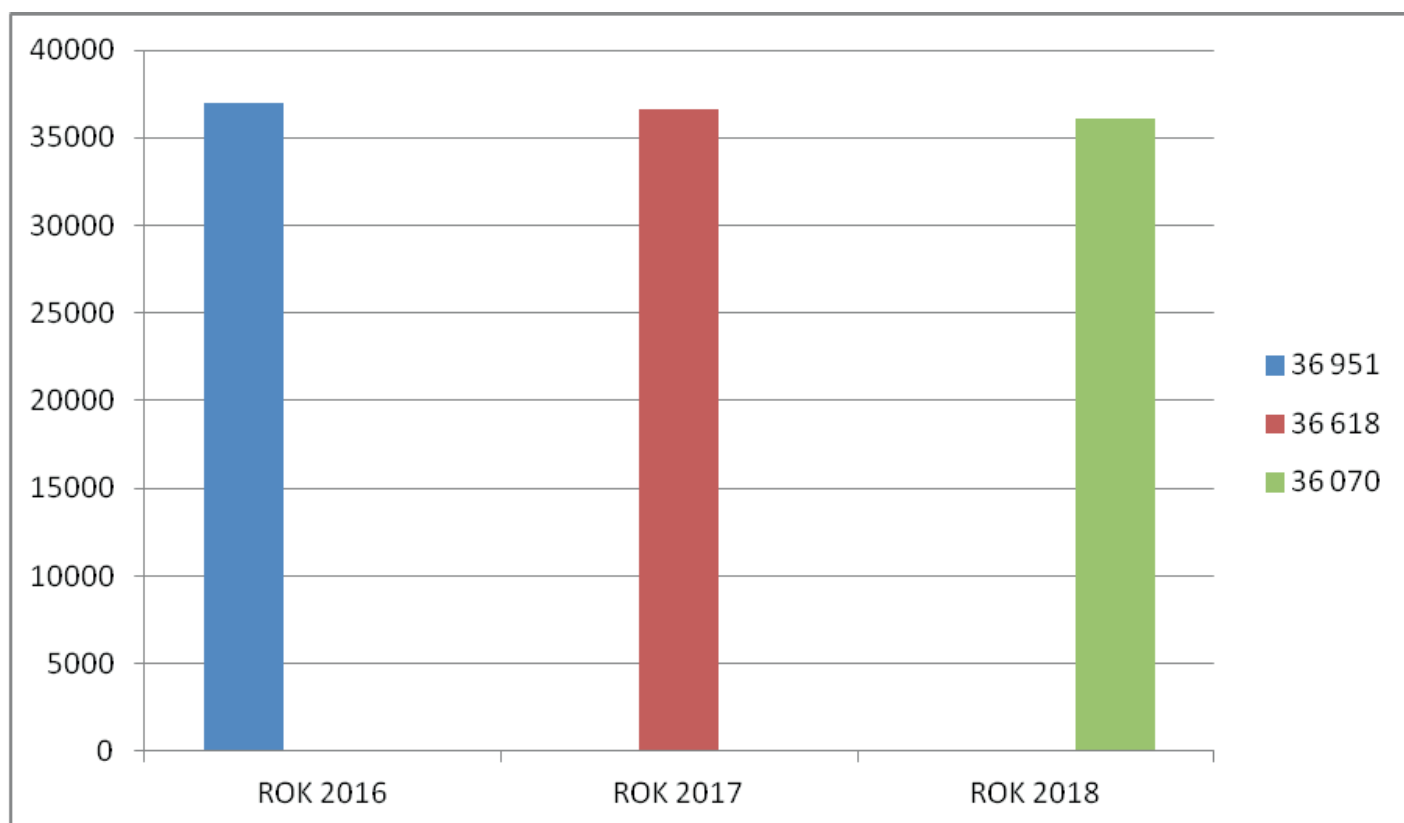
- Relpol S.A. - producent przekaźników elektromagnetycznych notowany na GPW,
- Hart SM - producent szkła hartowanego dla AGD, kabin prysznicowych,
- PKS S.A., Adamek, Hasiuk, De Rooy - firmy transportowe,
- Vitrosilikon S.A. - producent pustaków szklanych, lamponów, słoików i krzemionów,
- Chroma - największa drukarnia internetowa z Polsce,
- Magorex - producent wyposażenia dla piekarni i cukierni,
- Urban - producent maszyn do produkcji okien i drzwi,
- Staryk, Classic - producent wyrobów metalowych,
- Eximport - producent folii do opakowań i wiele innych,
- Stahlbau - producent konstrukcji i elementów metalowych.

1.2. Liczba mieszkańców i wyborców

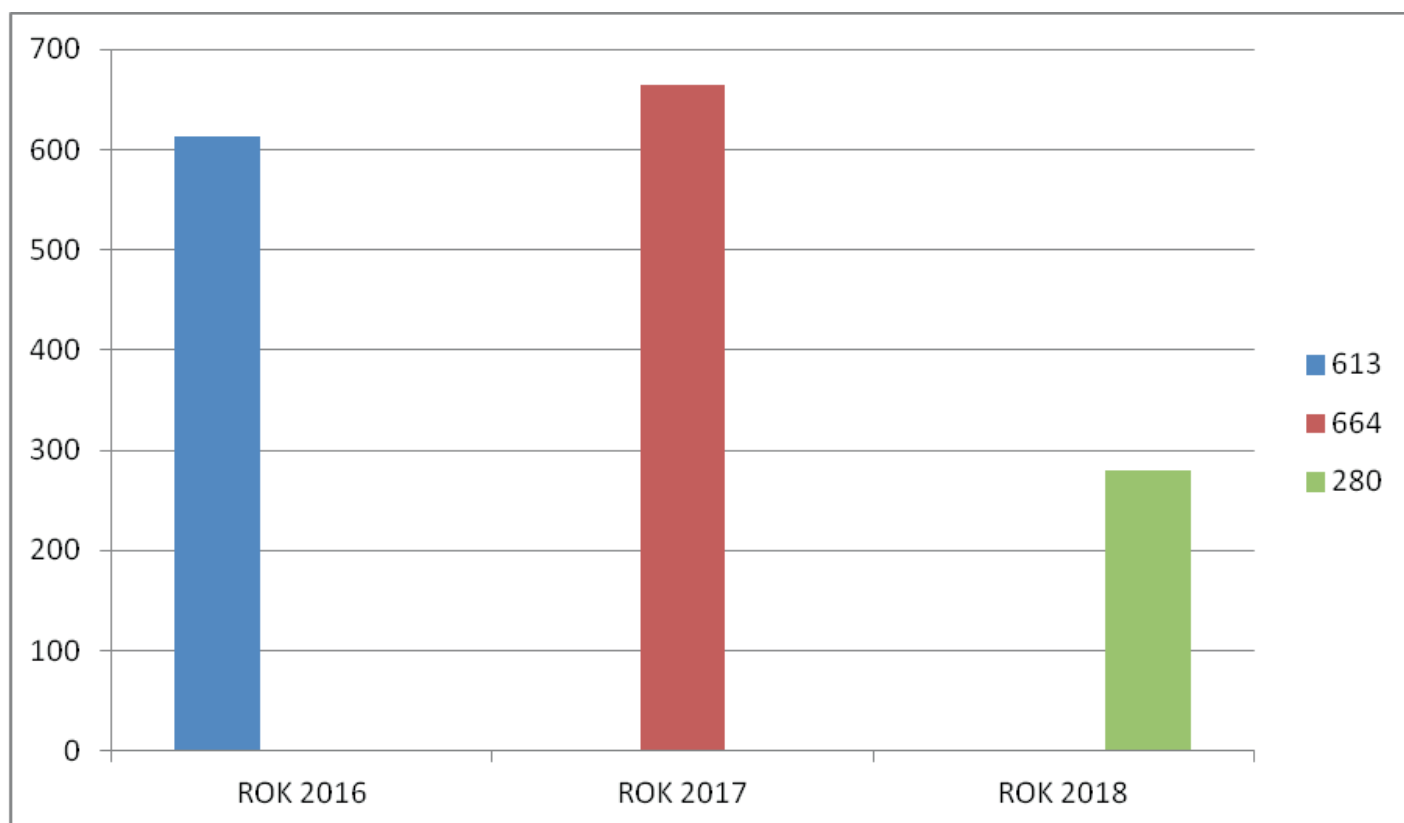
Łączna liczba mieszkańców miasta Żary w latach 2016-2018 opracowana na podstawie gminnego rejestru mieszkańców.

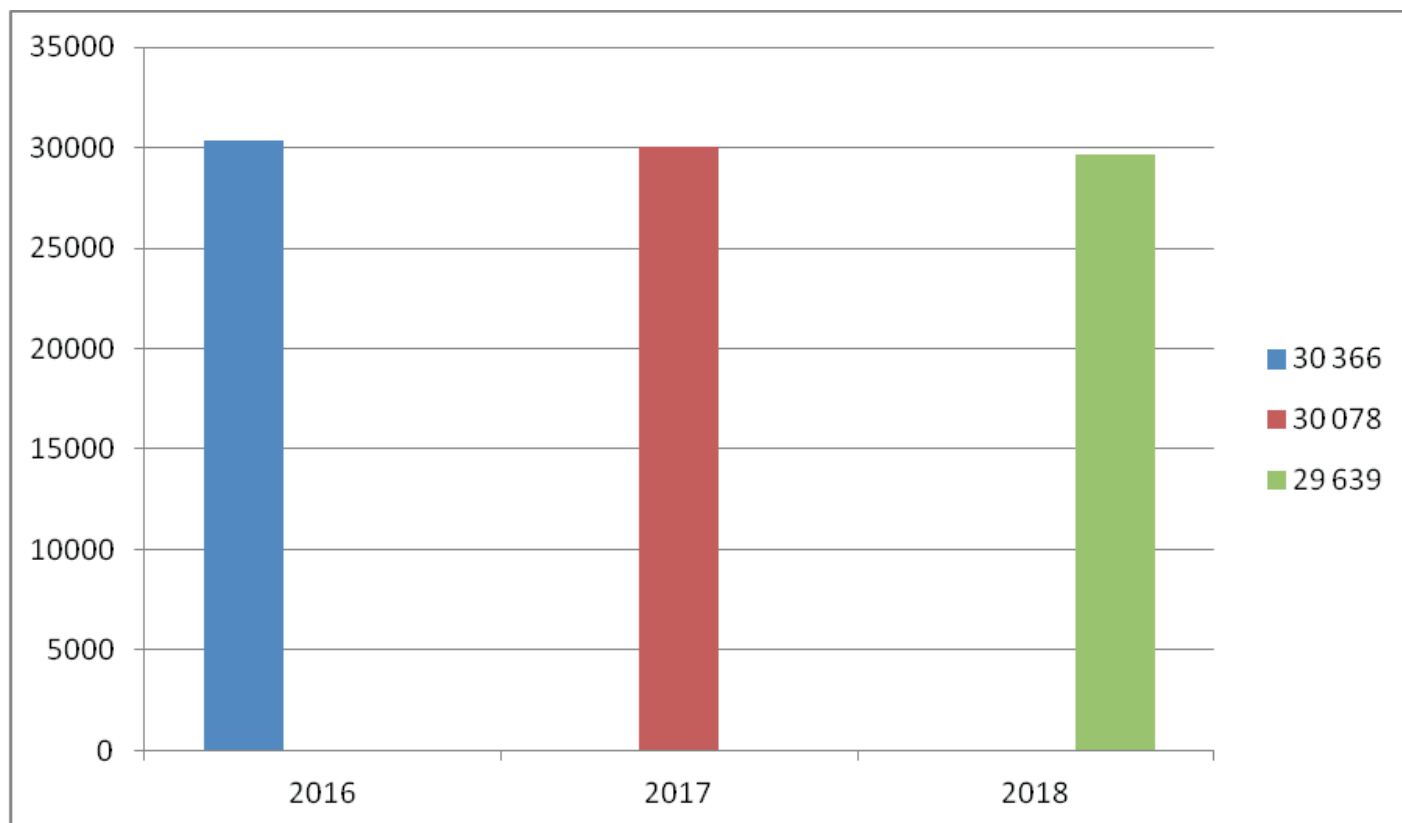

ZAMELDOWANIE NA POBYT STAŁY

ZAMELDOWANIE NA POBYT CZASOWY

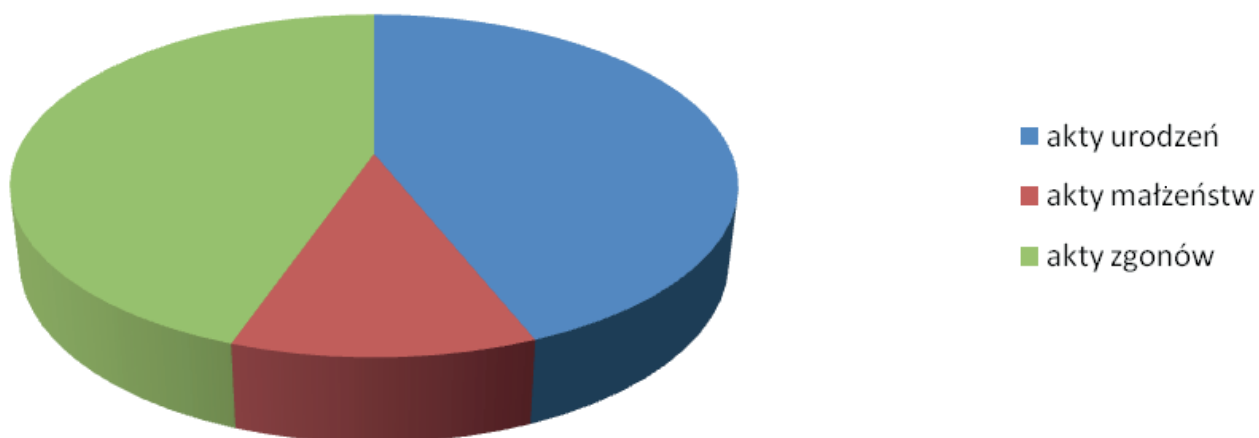
1.3. Statystyka urodzeń i zgonów

Urząd Stanu Cywilnego w Żarach obejmuje swoją działalnością terytorium 3 gmin, tj.: Miasto Żary, Gminę Żary i Gminę Lipinki Łużyckie, co daje za rok 2018 obsługę ok. **52.000** mieszkańców tych gmin.

W roku **2018** sporządzono:

- **1.014** aktów urodzenia (z tego **242** dzieci zostało zameldowanych w Żarach);
- **263** akty małżeństwa;
- **1.031** aktów zgonu (w tym **434** to mieszkańcy Żar).

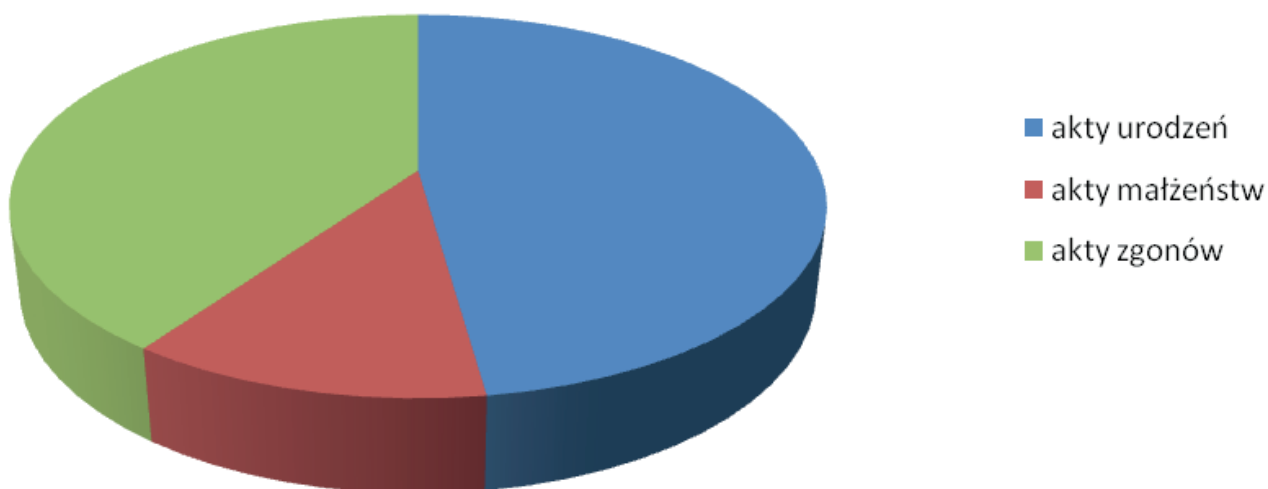
Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w roku 2018

W roku 2017 sporządzono:

- 1.094 akty urodzenia (z tego 280 dzieci zostało zameldowanych w Żarach);
- 276 aktów małżeństwa;
- 920 aktów zgonu (w tym 412 to mieszkańcy Żar).

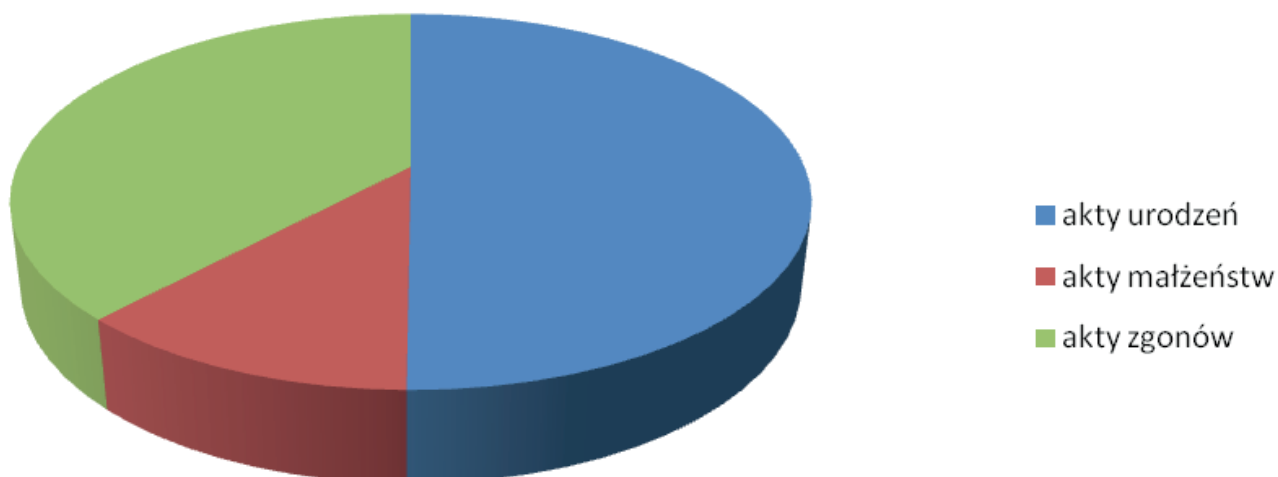
Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w roku 2017

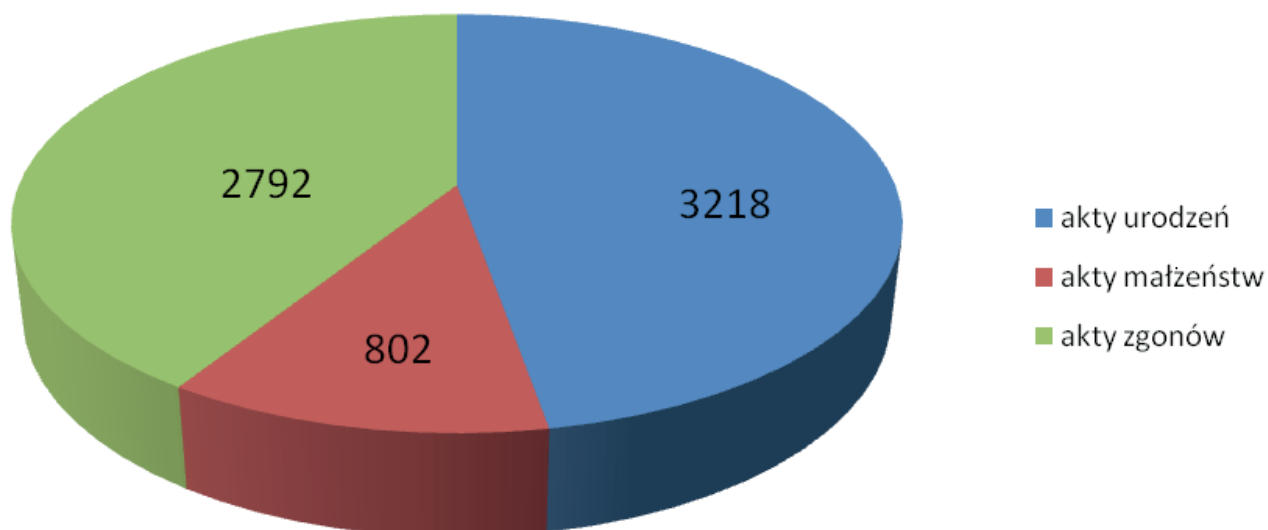
W roku 2016 sporządzono:

- 1.110 aktów urodzenia (z tego 286 dzieci zostało zameldowanych w Żarach);
- 263 akty małżeństwa;
- 841 aktów zgonu (w tym 410 to mieszkańcy Żar).

Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w roku 2016

Akty stanu cywilnego sporządzone w Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarach w latach 2016-2018

Pozostała statystyka roku 2018:

- wykonano **196** orzeczeń sądowych i decyzji administracyjnych innych organów,
- wydano **37** decyzji o zmianie imion i nazwisk,
- przyjęto **363** oświadczenia,
- wydano **178** zaświadczeń,
- dokonano ok. **6.000** migracji aktów do Systemu Rejestru Stanu Cywilnego,
- dokonano ok. **1.600** czynności aktualizacji rejestru PESEL,
- wydano **11.347** odpisów aktów stanu cywilnego,
- wykonano **855** korespondencji krajowej i zagranicznej,
- wykonano **30** korespondencji konsularnej,
- przyjęto ok. **7.000** interesantów,
- zorganizowano uroczystość „Jubileuszy Małżeńskich” dla **66** par.

2. ROZWÓJ GOSPODARCZY

2.1. Informacja o liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w roku 2017 i 2018

Zarejestrowane podmioty gospodarcze w/g klas wielkości w latach 2017-2018 w Gminie Miejskiej Żary.
Dane: GUS 31 grudzień 2018 r.

Wielkość podmiotu / zatrudnienie	2017	2018
0 - 9	4.145	4.185
10 - 49	152	145
50 - 249	32	32
250 - 999	7	6
Pow. 1000	1	1
Ogółem	4.337	4.369

Wzrost podmiotów wg zatrudnienia od 0-9 w roku 2018 i mały spadek podmiotów od 10-49.

2.2. Informacja o bezrobociu w latach 2015-2018

2015	2016	2017	2018
Liczba osób bez pracy w Żarach			
750	630	425	404
Stopa bezrobocia w powiecie żarskim			
9,6 %	7,8 %	6,0 %	5,6 %

Szacunkowa stopa bezrobocia wyliczona na podstawie proporcjonalności wyniosła w Żarach w 2018 r. ok. 3%.

2.3. Sytuacja w strefie przemysłowej oraz inwestycje

W 2017 i 2018 r. w strefie przemysłowej dokonano się kilka inwestycji. Największa i najważniejsza to rozbudowa firmy Syncreon. Na działce ok. 2 ha wybudowano lustrzane odbicie istniejącego zakładu. Łącznie zabudowano halami ok. 9000 m² i zatrudniono w Syncreonie 164 osoby.

Drugą dużą inwestycją, która się rozpoczęła w 2018 roku jest budowa hali magazynowej przez firmę transportową Hasiuk. Kończy ona budowę hali o powierzchni ok. 4000 m². Zakończenie planuje się w II kw. 2019 r. Firma ta odkupiła grunt od firmy Lafarge.

Swoją nową siedzibę na strefie wybudowała niewielka ale innowacyjna firma Carbosmar.

Plany rozbudowy na swoich gruntach w najbliższych latach mają takie firmy jak Sage, Stahlbau, oraz Valmet i Urban.

Miasto buduje przy udziale 85 % środków pomocowych dwie drogi (ul. Rzemieślnicza i ul. Handlową). W ten sposób uzbrojonych zostanie ok. 30 małych działek wyłącznie dla firm małych i średnich. Razem powierzchnia wszystkich działek wynosi ok. 10 ha. Termin zakończenia projektu planuje się na koniec 2019 r.

Na terenie strefy niezagospodarowanych ok. 18 ha posiada firma Hart SM, która obecnie nie sygnalizuje swoich planów rozbudowy. Poza tymi gruntami miasto ma ok. 4 ha gruntów, które mogłyby być zagospodarowane w kierunku przemysłowym albo składowym, ale blokadą jest obowiązujące Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego Miasta. Pewne możliwości są w małych zmianach MPZP.

LEGENDA	ZEICHENERKLÄRUNG	LEGEND
Przeznaczenie terenów	Bestimmung des Gewerbegebiets	Area designation
PSB tereny przemysłu, składów, budownictwa / Industriegebiete, Lager, Bauwesen / Areas for industry, storerooms and housing		
UHRTG tereny usług, handel, rzemiosła, turystyka i gastronomia / Dienstleistungen, Handel, Handwerk, Tourismus und Gastronomie / services, trade, craftsmanship, tourism and catering		
MNUR tereny mieszkalnictwa jednorodzinnego z dopuszczeniem usług rzemiosła / Gebiete für Einfamilienhäuser mit Zulassung von Handwerk / Areas for single family housing development, craft services possible		
UT tereny usług turystycznych / Dienstleistungen in der Tourismusbranche / tourist services		
EE tereny urządzeń energetycznych / Stromversorgungsanlagen / power facilities		
EG tereny urządzeń gazownictwa / Gasversorgungsanlagen / gas-supplying facilities		
ZP tereny zieleni publicznej / Öffentliche Grünflächen / public green areas		
Przemysł	Industrie	Industry
Szkłarski / Glasindustrie / Glass processing		
Metalewy / Metallindustrie / Metallurgy		
Transportowe / Transportdienstleistungen / Transport		
Usługi / Dienstleistungen / Services		
Materiały i usługi budowlane / Baustoffe und Baudienstleistungen / Building materials and services		
Motorystyczny / Autoindustrie / Automotive industry		
Tworzywa sztuczne / Kunststoffindustrie / Plastic-processing		
Spożywczy / Lebensmittelindustrie / Food industry		
Handel / Handel / Trade		
Tereny prywatne ok. 44 ha / Privatgelände ca. 44 ha / Private land about 44 ha		
Tereny inwestycyjne gminy wiejskiej Żary / Industriegebiet - Dorfgemeinde Żary / Municipal property		

ŻARSKI PARK PRZEMYSŁOWY INDUSTRIEGEBIET ŻARY / INDUSTRIAL PARK ŻARY

Kontakt:
Urząd Miejski w Żarach, ul. Rynek 1-5, 68-200 Żary
tel. +48 68 47 08 317 fax. +48 68 47 08 386
e-mail: miasto@um.zary.pl, www.zary.pl

Obecnie Miasto nie ma przygotowanej oferty dla dużych firm lub ich córek pod względem infrastrukturalnym i planistycznym. Chodzi o działki o pow. 2 ha i większe. Na szczęście istniejące w Żarach duże firmy mają jeszcze rezerwy terenowe do rozwoju.

Główne zapotrzebowanie w kraju na nowe inwestycje to powierzchnie magazynowe dla nowego handlu internetowego. Sprawa przygotowania nowych terenów dla dużych

firm stanowi priorytet. Taką szansą mogłyby być tereny pomiędzy cmentarzem a koszarami. Wymaga to pilnych zmian planistycznych, następnie budowy infrastruktury.

Inne większe inwestycje komercyjne w mieście w 2018 r.

Swiss Krono – 45 mln zł. – filtr, magazyny,
Saint Gobain – ok. 15 mln zł - nowe technologie,
Vitosilikon – Oddział Kunice - ok. 30 mln zł - nowe ciągi produkcyjne, głęboka modernizacja.

2.4. Zatrudnienie obcokrajowców

W roku 2018 do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wpłynęło łącznie **1.816 oświadczeń** o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom (zmiana nazwy, obowiązująca po nowelizacji ustawy, tj. od dnia 1.01.2018 r.). Złożone oświadczenia dotyczyły obywateli następujących krajów:

- Ukrainy – 1.753 oświadczenia (96,5% ogółu),
- Białorusi – 35 oświadczeń (1,9% ogółu),
- Gruzji – 10 oświadczeń (0,6% ogółu),
- Mołdawii – 10 oświadczeń (0,6% ogółu),
- Rosji – 8 oświadczeń (0,4% ogółu).

Do ewidencji wpisano 1.768 złożonych oświadczeń.

W roku 2017 do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wpłynęło łącznie i dokonano rejestracji 2.077 oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom.

Złożone oświadczenia dotyczyły obywateli następujących krajów:

- Ukrainy – 2.020 oświadczeń (97,3% ogółu),
- Białorusi – 13 oświadczeń (0,6% ogółu),
- Gruzji – 23 oświadczenia (1,1% ogółu),
- Mołdawii – 9 oświadczeń (0,4% ogółu),
- Rosji – 4 oświadczenia (0,2% ogółu),
- Armenii – 8 oświadczeń (0,4% ogółu).

Mimo zatrudnienia w Żarach ok. 1.000 osób z zagranicy, głównie Ukraińców, bezrobocie jest znikome (szacuje się 3%). Zatrzymanie pracowników z zewnątrz powinno być jednym z celów społecznych miasta.

2.5. Fundusze pożyczkowe i oferta Fundacji Przedsiębiorczość

Celem Fundacji jest inspirowanie, wspieranie, tworzenie w miejscowym środowisku przedsięwzięć gospodarczych (małych firm prywatnych), wyzwalanie, wdrażanie inicjatyw gospodarczych i pobudzanie przedsiębiorczości oraz aktywne zwalczanie bezrobocia.

Fundacja realizuje swój cel wszystkimi dostępnymi środkami, między innymi poprzez:

- przekazywanie wiedzy,
- wsparcie finansowe,
- wsparcie techniczne.

Prowadzimy Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości – przedsięwzięcie zainicjowane w ramach środków projektowych pozyskanych z programu Banku Światowego oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej TOR #10, który dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na wsparcie w formie pożyczek zarówno rozpoczynających działalność gospodarczą, jak i funkcjonujących na rynku przedsiębiorców. Fundusz pożyczkowy w ramach realizacji projektów zewnętrznych pozyskał docelowo **kapitał blisko 12,5 mln złotych**, tworząc do tej pory tym samym kapitał załączkowy dla 216 firm, które na trwale wpisały się w obraz lubuskiej przedsiębiorczości, 83 firmy skorzystały z kapitału na rozwój i dywersyfikację usług.

W roku 2018 Fundusz oferował dostęp do środków finansowych 4 linii wsparcia finansowego:

- realizacji Projektu pt. „Dokapitalizowanie Funduszu Pożyczkowego – systemowe wsparcie sektora „MSP” w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego i późniejszego aneksu – tzw. strategii wyjścia,
- realizacji Projektu pt. „Kapitał dla przedsiębiorczych – dokapitalizowanie Funduszu Pożyczkowego w Żarach” w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Opera-

- cyjnego i późniejszego aneksu – tzw. strategii wyjścia, w ramach realizacji umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego oferuje się mikro, małym i średnim przedsiębiorcom atrakcyjne pożyczki ze środków Unii Europejskiej, RPO woj. lubuskiego na lata 2014-2020,
- w ramach realizacji umowy z MIPPS (projekt TOR#10).

Dzięki kompleksowej ofercie Fundusz stał się jednym z trzech podmiotów wsparcia finansowego pozabankowego w województwie lubuskim, najbardziej rozpoznawalnym wśród przedsiębiorców.

Podstawa prawna udzielania pożyczek - statut Fundacji §7 - Fundacja realizuje swój cel między innymi przez: II. Działalność odpłatną: 64.92.Z Pozostałe formy udzielania kredytów, 64.99.Z Pozostałe pośrednictwo finansowe, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Pożyczki udzielone łącznie w latach 2017-2018:

- rok 2017 – 18 pożyczek na kwotę 2.350.800 zł,
- rok 2018 – 22 pożyczki na kwotę 2.981.500 zł.

Wsumie w małych firmach zaangażowano w 2017 i 2018 r. ok. 5 mln środków bardzo korzystnych dla przedsiębiorców (sektor MŚP) pożyczek. Ma to bardzo istotny wpływ na szybki wzrost na etapie startu.

Do rozważenia jest możliwość zwiększenia tych funduszy dzięki zaangażowaniu miasta w tzw. kapitał własny (15 % - całego funduszu). Do pozyskania byłoby ok. 5-10 mln zł.

Pożyczki Fundacja udziela także podmiotom z okolicznych gmin. Wzmacniają one więc nie tylko Żary, ale cały mikroregion.

2.6. Realizacja uchwały o wspieraniu inwestycji

Od 2014 r. obowiązuje w Żarach UCHWAŁA NR XL/68/14 RADY MIEJSKIEJ W ŻARACH z dnia 11 września 2014 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości. W ramach tej Uchwały ok. 4-5 podmiotów jest zwolnionych z podatku od nieruchomości. Uchwała dotyczy wyłącznie nowych obiektów używanych przez firmy do celów usługowych lub produkcyjnych. Czas zwolnienia nie może być dłuższy niż 3 lata.

Przy tak niskim bezrobociu, oraz postępującym procesom automatyzacji w następnym okresie należy zastanowić się nad celowością utrzymania warunku dodatkowego zatrudnienia.

2.7. Realizacja pozostałych uchwał

Lp.	Numer uchwały	Opis
1	Uchwała nr XXVIII/30/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie potrzeby wprowadzenia zasad realizacji części budżetu miasta Żary – „Budżetu Obywatelskiego” na rok 2018.	Uchwała została wykonana
2	Stanowisko nr XXXII/1/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie wyrażenia woli uczestnictwa Gminy Żary o statusie miejskim w „Europejskim Ugrupowaniu Współpracy Terytorialnej UNESCO Geopark Łuk Mużakowa”	Trwają prace nad utworzeniem EUWT, ale strony nie osiągnęły jeszcze konsensusu

Lp.	Numer uchwały	Opis
3	Uchwała nr XXXV/137/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 października 2017 r. w sprawie ustanowienia nagrody gospodarczej Burmistrza Miasta Żary „Żarska Róża Biznesu”	Uchwała jest realizowana na bieżąco
4	Uchwała nr XL/33/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie potrzeby wprowadzenia zasad realizacji części budżetu miasta Żary – „Budżetu Obywatelskiego” na rok 2019.	Uchwała została wykonana
5	Uchwała nr XLIII/50/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Żary o statusie miejskim	Uchwała jest realizowana na bieżąco

2.8. Realizacja polityk, strategii i programów

Najważniejszym dokumentem strategicznym gminy jest Plan Rozwoju Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016-2023 uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach w 2015 r. Monitoring programu dostępny jest na stronie internetowej www.zary.pl, w zakładce plany, programy, strategie.

2.9. Budżetu obywatelski w latach 2017 i 2018

Budżet Obywatelski	2017	2018
Liczba propozycji przesłanych przez mieszkańców	40	32
Liczba propozycji zaakceptowanych, biorących udział w głosowaniu	21	19
Liczba otrzymanych głosów w tym:	8.473	8.873
- głosów ważnych	7.894	7.826
- głosów nieważnych	206	316
- głosów oddanych dwukrotnie przez tą samą osobę	373	731

Zadania wybrane w głosowaniu w 2017 roku:

Lp.	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Stan realizacji
1	BASEN - zagospodarowanie terenu wokół dawnego kąpieliska w Kunicach - realizacja części projektu	300.000	Zakończone
2	Budowa placu zabaw przy Przedszkolu nr 10 ul. Okrzei	300.000	Zakończone
3	Monitoring Osiedla Zawiszy Czarnego	100.000	W trakcie
4	Modernizacja placu zabaw przy ul. Wrocławskiej	100.000	W trakcie
5	Doposażenie infrastruktury Szkoły Podstawowej nr 2	88.000	Zakończone
6	Zagospodarowanie działki nr 661/6 obręb 0001 przy ul. Kurpińskiego 26-38	50.000	Zakończone

Zadania wybrane w głosowaniu w 2018 roku:

Lp.	Nazwa zadania	Szacunkowy koszt	Stan realizacji
1	Kociarnia	230.000	W trakcie
2	Ścieżka rekreacyjno-edukacyjna / miejsce zabawy i edukacji dla rodziny przy Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Okrzei 19	249.000	W trakcie
3	Wiata piknikowa i ścieżki dydaktyczne w parku przy ul. Ludowej	145.000	W trakcie
4	Wykonanie parkingu i wjazdu od ul. Szymanowskiego w Żarach do Szkoły Podstawowej nr 1	145.000	W trakcie
5	Oświetlenie drogi 2-3 lampy - droga łącząca Al. Wojska Polskiego od przystanków z ul. Lelewela	70.000	W trakcie
6	Zakup i montaż dodatkowych urządzeń na placu zabaw przystosowanych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych przy Szkole Podstawowej nr 2	96.000	W trakcie
6	Budowa wiaty pomiędzy stawami „Kwadrat” i „Przeprawowy” działka nr 372	42.000	W trakcie

2.10. Zezwolenie na sprzedaż alkoholu w latach 2015-2018

Informacja dotycząca zezwoleń na sprzedaż za okres 2015-2018

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Liczba zezwoleń A - do 4,5% oraz piwo B - powyżej 4,5% do 18% C - powyżej 18%	A - 123 B - 90 C - 87	A - 119 B - 84 C - 87	A - 110 B - 81 C - 84	A - 110 B - 82 C - 84
Wartość sprzedaży napojów alkoholowych podana przez przedsiębiorców – Oświadczenia	46.183.896,40 zł	46.638.657,83 zł	47.407.370,09 zł	48.302.662,98 zł
Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń	865.940,17 zł	999.130,72 zł	975.963,31 zł	1.011.713,88 zł

Na przełomie pokazanych wyżej lat można zaobserwować ogólny spadek liczby wydanych zezwoleń na terenie miasta Żary. Jednak mimo spadku zezwoleń – nastąpił wzrost wartości sprzedaży napojów alkoholowych i jednocześnie wzrost dochodów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń.

Opłaty są pobierane zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochód z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w całości jest przeznaczony na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

2.11. Sytuacja na targowiskach w latach 2015-2018

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Wpływy z tytułu opłaty targowej	224.597,30 zł	198.775,00 zł	177.217,40 zł	174.586,00 zł

Dochody pochodzą z opłat targowych, które pobierają inkasenci na targowiskach przy ul. Kąpielowej i ul. Lotników oraz opłat targowych pobieranych na targach staroci, a także pochodzą z opłat od przedsiębiorców, którzy prowadzą sprzedaż tzw. sezonową poza targowiskami np. sprzedaż truskawek, kwiatów. Opłaty są pobierane na podstawie Uchwały nr X/91/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 21.08.2015 r., dotyczącej ustalania zasad, poboru, terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na terenie miasta Żary oraz wyznaczenia inkasentów.

W ostatnich latach nastąpił znaczny spadek wpływów z tytułu opłaty targowej. Mimo to targowisko Żarskie przy ul. Lotników jest jednym z największych w regionie. Spadek może być spowodowany: spadkiem bezrobocia w regionie, złym stanem technicznym targowiska oraz przeciężoną i niedoinwestowaną ul. Lotników, (brak ścieżek rowerowych i zły stan chodników, brak ronda przy skrzyżowaniu z ul. Broni Pancernernej, trudnościami w zaparkowaniu samochodu).

Należy równolegle z planowaną modernizacją targowisk dążyć do poprawy bezpiecznego dojazdu i dojścia na targowiska dla klientów.

Targowiska oprócz aspektów gospodarczych mają istotny społeczny wpływ na tworzenie wspólnoty lokalnej. Jest to szczególnie ważne dla osób starszych.

2.12. Współpraca krajowa

2.12.1. Żarsko-Żagański Obszar Funkcjonalny

W ramach ŻŻOF realizowane są 3 projekty.

Pierwszy oświatowy przygotowujący młodzież gimnazjów do przyszłej pracy został praktycznie zakończony.

Pozostałe dwa są w trakcie realizacji, tj.:

1. Gospodarczy - polega na uzbrojeniu dwóch ulic w strefie gospodarczej „Lotnisko” – ul. Rzemieślnicza i ul. Handlowa. Więcej o projekcie w sprawozdaniu Wydziału Zamówień Publicznych. Do zakończenia projektu konieczne będzie pozyskanie inwestorów.
2. Komunikacyjny – w zakresie centrum przesiadkowego, elektronicznej informacji pasażerskiej oraz nowych wiat przystankowych.

Oba projekty powinny się zakończyć w 2019 r.

Należy podjąć rozmowy o przyszłych projektach, w następnej perspektywie finansowej 2021-2028.

Tutaj można mówić o dalszym zacieśnianiu współpracy na polu komunikacji autobusowej, ścieżki rowerowej Żary-Żagań, planowaniu przestrzennym, zrównoważonym rozwoju, ochronie klimatu, współpracy gospodarczej itp.

Bez ŻŻOF trudno będzie gminie samodzielnie wygrać konkursy w Regionalnym Programie Operacyjnym w latach 2021-2028.

2.12.2. Zielony Las - współpraca z Nadleśnictwem Lipinki

W 2017 i 2018 r. wspólnie z Nadleśnictwem Lipinki w znaczący sposób zmieniono oznakowanie turystyczne oraz miejsca do aktywnego wypoczynku w Zielonym Lesie.

Miasto zakupiło 18 interaktywnych, edukacyjnych stanowisk dla dzieci, wykonało kilkanaście tablic z oznakowaniem atrakcji turystycznych, przyrodniczych i geologicznych. Pod Zielonym Lasem, na terenie stadionu Syrena, wykonano duży parking wraz z miejscem odpoczynku i informacją geologiczną, a obecnie buduje się pole kamperowe i pole namiotowe wraz z węzłem sanitarnym dla turystów. Nadleśnictwo w tym samym czasie poprawia jakość ścieżek turystycznych i rowerowych. Prace te wykonano przy dużym wsparciu środków zewnętrznych z programów międzynarodowych Interreg. To wszystko plus

modernizacja basenu na ul. Źródlanej oraz remont wieży widokowej spowodowało, że Zielony Las stał się w rzeczywistości dużym zewnętrznym parkiem miejskim.

Zaplanowano wspólnie remont ścieżek w Zielonym Lesie tak, aby połączyć ścieżkę rowerową na końcu ul. Zgorzeleckiej (boczna uliczka nienazwana) przez las do przystanku turystycznego w Olbrachtowie.

Z Nadleśnictwem planuje się także współpracę do wytyczenia nowej drogi turystycznej z Zielonego Lasu do Przevozu oraz połączenia Zielonego Lasu z Łukiem Mużakowa, a w przyszłości także rozszerzenia Geoparku o Zielony Las.

2.12.3. Współpraca ze Stowarzyszeniem Łuk Mużakowa oraz Łęknica

Zielony Las, jak i Łuk Mużakowa, są tworem moreny polodowcowej. Bardziej znany Łuk Mużakowa jest dobrze rozpoznawalną atrakcją turystyczną w kraju i zagranicą. Posiada prestiżowy znaczek UNESCO. Poczynione przez Żary inwestycje w Zielonym Lesie oraz na jego obrzeżach znacząco podniosły prestiż tego miejsca.

Żary są największym ośrodkiem w pobliżu Łuku Mużakowa oraz leżącego na nim, wpisanego na listę UNESCO, historycznego Parku Mużakowskiego. Mieszkańcy Żar stanowią najliczniejszą liczbę turystów w rejonie Łęknicy. Udział żaran w imprezach Parku i Geoparku jest znaczący i mocno wzbogaca pogranicze.

Geografia, geologia terenu, podobna historia, partnerskie kontakty z Weißwasser powodują, że czas rozpocząć strategiczny dla Żar, ale też dla Geoparku proces połączenia w jedną nową wartość turystyczną.

Chodzi o rozszerzenie Geoparku Łuk Mużakowa o Zielony Las w przyszłości tj. w ciągu najbliższych 5-10 lat.

Wzmocni to Geopark na arenie międzynarodowej, gdyż dojdą dodatkowe atrakcje, a także dowartościuje Żary, jako atrakcyjne miejsce na mapie. Proces ten jest długotrwały, bo wymaga skomplikowanych uzgodnień międzynarodowych. Temu też między innymi służą dwa projekty realizowane z miastem Weißwasser, tj. „Zachowanie i promowanie walorów geologicznych Łuku Mużakowa i moreny polodowcowej Zielonego Lasu...” oraz projekt „Turystyka bez granic”, którego celem jest budowa pola dla kamperów w Żarach i Weißwasser.

Proces jest długotrwały i wymaga wielu działań promocyjnych i dalszego wzmocnienia infrastruktury turystycznej na całym obszarze pomiędzy Żarami i Weißwasser. Oprócz samorządów w ten proces koniecznie należało by włączyć Nadleśnictwo Lipinki, a także Powiat Żarski.

2.12.4. Euroregion Sprewa - Nysa - Bóbr jako główna platforma współpracy

Euroregion SNB, którego gmina Żary jest członkiem to główne miejsce wymiany, gdzie krzyżują się drogi wielu samorządów pogranicza polsko-niemieckiego. Tutaj też otrzymują wsparcie tzw. małe projekty transgraniczne samorządów, organizacji pozarządowych i innych osób prawnych. Małe projekty są głównym źródłem wiedzy o potrzebach społeczeństw pogranicza. Można by rzec, że jest to taki Budżet Obywatelski sterowany przez gminy zrzeszone w Euroregionie. Euroregion ma też swojego przedstawiciela w Komitecie Monitorującym programu Interreg

Polska – Brandenburgia. Żary, jako największe miasto po Zielonej Górze, powinno zawsze starać się o miejsce w Konwencji Euroregionu. Wiedza o kierunkach współpracy, jej celach, pulsie dnia codziennego dla przygranicznych Żar jest niezbędna dla wytyczenia właściwych kierunków rozwoju miasta. Poprzez kontakty w Euroregionie trzeba wpływać na rozwój pogranicza, można też szybciej przygotować się do planowanych zmian przez ośrodki rządowe Polski i Niemiec. Obecnie Burmistrz Żar jest członkiem Konwentu (organ wykonawczy) Euroregionu SNB.

2.13. Współpraca międzynarodowa

2.13.1. Partnerzy miasta

Miastem partnerskim Żar jest miasto Weißwasser. Było ono w latach 2017-2018 partnerem zarówno w projektach twardych, jak i miękkich. Często też poprzez swoje jednostki jest również partnerem stowarzyszeń działających w Żarach. Ważnym partnerem dla Żar jest Forst. Historycznie miasto to miało ścisłe związki z Żarami, bo było miastem wydzielonym w przedwojennym powiecie żarskim. Związki te mocno się rozluźniły, ale wspólne interesy pozostały. W szczególności ważne dla obu miast jest jakość drogi DK 18, stan połączeń kolejowych oraz współpraca jednostek samorządowych.

Miasto Forst było partnerem Żar w projekcie drogowym „Bez Granic”, z którego wyremontowano duży odcinek ul. Zielonogórskiej, ale też wykonano sporą pracę w zakresie promocji

Dolnych Łużyc (folder, mapa, strona internetowa www.dolneluzyce.pl)

Innym miastem partnerskim jest miasto Gardony z Węgier. Tutaj ze względu na odległość współpraca jest rzadka. Zwykle raz do roku spotykają się grupy samorządowców oraz sportowców przemennie tj. jednego roku w Polsce, a następnego na Węgrzech. Wymiana doświadczeń, spotkania łączone są z imprezami lokalnymi.

Ważna dla Żar jest współpraca z potomkami dawnego rodu Promnitzów z USA. Przy bardzo małym wsparciu środków miejskich co roku organizowanych jest kilka imprez z udziałem artystów z USA na bardzo wysokim artystycznym poziomie. Na tej współpracy korzysta też młodzież z Żar, gdyż ma możliwość kontaktu z rówieśnikami z USA.

2.13.2. Ikony współpracy międzynarodowej

Ważną współpracą dla Żar jest budowanie relacji w zakresie pielęgnowania tradycji pobytu i twórczości w Żarach G. P. Telemanna. Miasto Żary wspiera PSM im. Telemanna w organizacji Festiwalów Telemannowskich, wspólnie uczestniczymy z Magdeburgiem, Eisenach, Hamburgiem, Paryżem, itd. w tzw. związku miast, w których Telemann przebywał. Spotkania są sporadyczne, ale wspólnie jednocześnie w całej Europie, w 2017 r. zorganizowano obcho-

dy 250-lecia śmierci tego kompozytora. Te małe projekty mogą rozwinąć się w duże przedsięwzięcia.

Dla Żar najważniejsze ikony współpracy to: Geopark – w tym Zielony Las, G. P. Telemann, oraz Porcelana Żarska. Być może temat promocji tradycji Telemanna będzie dobrą platformą do pozyskania środków na Zamek.

2.13.3. Małe projekty transgraniczne w latach 2017-2018

Gmina Żary o statusie miejskim współpracuje z miastem Weißwasser, które jest naszym miastem partnerskim oraz stowarzyszeniem Land & Leute z Forst.

W ramach tej współpracy realizowane są małe projekty z programów:

- Program Współpracy Interreg VA Brandenburgia – Polska 2014-2020 Fundusz Małych Projektów Euroregionu Sprewa – Nysa – Bóbr,
- Program Interreg Polska – Saksonia 2014-2022 Fundusz Małych Projektów Euroregionu Nysa.

W ramach projektów wykonanych zostało wiele materiałów drukowanych (mapy, foldery, broszury), które są bezpłatnie rozprowadzane w Urzędzie Miejskim w Żarach, Punkcie Informacji Turystycznej, mieście partnerskim Weißwasser, punktach informacji turystycznej w Niemczech w Forst i Cottbus. Oprócz współpracy Gminy Żary o statusie miejskim w ramach małych projektów współpracują kluby sportowe i stowarzyszenia z miasta. **W ostatnich latach zrealizowano następujące projekty:**

2.13.3.1. Turystyka na Dolnych Łużycach

W ramach projektu wydane zostały dwujęzyczne materiały informacyjne: folder w formacie DL, mapa pogranicza z zaznaczonymi trasami turystycznymi obejmująca swym zasięgiem obszar od Forst do Żar, na odwrocie umieszczono informacje przydatne dla turystów oraz plan miasta Żary, Forst oraz Brodów i okolic oraz mapę turystyczną Zielonego Lasu i ścieżki geoturystycznej „Babina”. W ramach projektu opracowany został nowy plan Żar, na odwrocie którego znalazły się dwujęzyczne informacje o historii mia-

sta, zabytkach i miejscach, które warto odwiedzić, a także powiększony plan centrum miasta, mapa Zielonego Lasu. Wykonano także aplikację - wirtualny spacer, który został umieszczony na stronie internetowej miasta Żary. Na zakończenie projektu zorganizowane zostały dwa spotkania podsumowujące realizację projektu, jedno w Żarach i drugie w Forst. Realizacja projektu miała miejsce w 2017 roku.

Wartość projektu: 14.484,35 Euro.

Dofinansowanie: 13.035,91 Euro.

2.13.3.2. 250 lecie tradycji Telemanna na pograniczu

W ramach projektu odbyły się dwa koncerty, w pierwszym dniu 24.06.2017 r. wystąpili muzycy z Filharmonii Zielonogórskiej, w drugim dniu 25.06.2017 r. wystąpiła polsko-niemiecka grupa łużycka z Görlitz. W pierwszym dniu dla uczestników koncertu przygotowano nocne zwiedzanie wnętrza ruin zamku z latarkami. Po wnętrzach uczestni-

cy byli oprowadzani w grupach, przewodnicy opowiadali o historii zamku, pałacu i Telemanna w języku polskim i niemieckim. Realizacja projektu miała miejsce w 2017 roku.

Wartość projektu: 28.776,77 Euro.

Dofinansowanie: 23.395,75 Euro.

2.13.3.3. Lato z Telemannem 2017

W ramach projektu odbyły się 4 koncerty, trzy pierwsze (2, 9 i 16 lipca) odbyły się w parku przypałacowym, natomiast ostatni – 23 lipca odbył się na dziedzińcu Pałacu Promnitzów. Koncerty odbywające się w parku przypałacowym odbyły się w pawilonie muzycznym. W koncertach brali udział uczniowie szkół muzycznych z Polski (Żary) i Niemiec (Weisswasser, Löbau i Nisky). 2 lipca wystąpił zespół amatorski „Soravia Telemann Ensemble”, w którego skład wchodzi muzycy z Żar i Weisswasser. Po występie dzieci oraz w późniejszych koncertach wystąpiły także amatorskie zespoły. Ostatni koncert (punkt kulminacyjny) zorganizowany został na dziedzińcu Pałacu Promnitzów.

W tym dniu oprócz koncertu przedstawiona została inscenizacja ślubu Telemanna. Ślub Telemanna odbył się w 1709 r. w kaplicy zamkowej zlokalizowanej w miejscu, gdzie obecnie znajduje się dziedziniec pałacu. Miejsce koncertów zostało wybrane nieprzypadkowo, bowiem to właśnie w Pałacu Promnitzów mistrz Georg Phillip Telemann żył w latach 1704 – 1708 i tworzył swoje partytury. W związku z realizacją projektu zostały wydane foldery dwujęzyczne (j. pol. i j. niem.) o Telemannie oraz gadżety okolicznościowe. Realizacja projektu miała miejsce w 2017 roku.

Wartość projektu: 11.600,86 Euro.

Dofinansowanie: 10.440,77 Euro.

2.13.3.4. Szkło i porcelana na Łużycach

W ramach projektu wydane zostały dwujęzyczne materiały – foldery ukazujące tradycje szklarskie i ceramiczne terenów pogranicza. 12 kwietnia 2018 r. zorganizowane zostało jednodniowe spotkanie pod nazwą – warsztaty szkła i ceramiki na terenie muzeum w Żarach. W trakcie warsztatów uczestnicy dowiedzieli się w jaki sposób powstawała ceramika, własnoręcznie wykonali z gliny ceramikę, malowali kubki, brali udział w malowaniu szkła oraz naprawie zniszczonej ceramiki. Uczestnikami warsztatów były dzieci ze szkół w Żarach i Weisswasser. Na terenie muzeum w Żarach,

a później w Weisswasser zorganizowana została wystawa ceramiki. Wykonane w ramach projektu materiały informacyjne zostały przekazane dla partnera niemieckiego, ale także do punktów informacji turystycznej w Cottbus i Forst. W ramach projektu wykonana została wystawa plenerowa, która została ustawiona przed Urzędem Miejskim w Żarach. Realizacja projektu miała miejsce w 2018 roku. Projekt obecnie jest w fazie rozliczania.

Wartość projektu: 12.428,78 Euro.

Dofinansowanie: 11.185,90 Euro.

2.13.3.5. Telemann na pograniczu

W ramach projektu w parku przypałacowym odbyły się koncerty plenerowe w dniach 1.07, 8.07 i 15.07.2018 r. W koncertach brali udział uczniowie szkół muzycznych z Polski (Żary) i Niemiec (Weißwasser, Löbau i Nisky). 2 lipca wystąpił zespół amatorski „Soravia Telemann Ensemble”, w którego skład wchodzi muzycy z Żar i Weißwasser. Po występie dzieci oraz w późniejszych koncertach wystąpiły także amatorskie zespoły. Ostat-

ni z koncertów odbył się na dziedzińcu Pałacu Promnitzów, w trakcie którego miały miejsce występy grup artystycznych i amatorskich oraz grupy inscenizującej przyjazd króla Augusta II Mocnego na żarski dwór. Realizacja projektu miała miejsce w 2018 roku. Projekt obecnie jest w fazie rozliczania.

Wartość projektu: 21.628,89 Euro.

Dofinansowanie: 18.384,56 Euro.

2.13.4. Plany na rok 2019

W 2019 roku planujemy realizację 3 projektów:

2.13.4.1. Lato z muzyką i historią na pograniczu

W ramach projektu odbędą się cztery koncerty: trzy w parku przypałacowym w czerwcu i lipcu 2019 r. oraz jeden na dziedzińcu żarskiego Pałacu Promnitzów w lipcu 2019 r. Podczas tego koncertu widzowie przeniosą się w epokę Telemanna poprzez inscenizację przyjazdu Króla Polski Augusta II Mocnego na żarski dwór. Przyjazd będzie nawiązaniem do historycznej 300. rocznicy wizyty króla i przekazania funduszy na budowę pałacu. Na koncertach wystąpią zespoły amatorskie z Polski i Niemiec, ale także

dzieci i młodzież oraz nauczyciele ze współpracujących ze sobą szkół muzycznych z Niesky, Weisswasser, Löbau i Żar, którzy wystąpią na koncertach w parku. Koncerty w parku odbędą się w pawilonie muzycznym. Scenografię będzie stanowił unikatowy park przypałacowy Promnitz, u którego na dworze tworzył mistrz Telemann.

Wartość projektu: 22.527,45 Euro.

Planowane dofinansowanie: 19.148,33 Euro.

2.13.4.2. Przygoda z porcelaną na Łużycach

Planujemy zorganizowanie projektu, w ramach którego przybliżymy mieszkańcom pogranicza tradycje wytwarzania szkła, ceramiki i porcelany na terenie Łużyc. W tym celu wydamy dwujęzyczne materiały – foldery ukazujące tradycje szklarskie i ceramiczne terenów pogranicza. W czerwcu 2019 r. zorganizowane zostanie jednodniowe spotkanie pod nazwą – warsztaty szkła i ceramiki w Żarach, trwające ok. 6 godzin. W trakcie warsztatów uczestnicy dowiedzą się, w jaki sposób powstawała ceramika, własnoręcznie wykonają z gliny ceramikę, pomalują kubki, itp. Uczestnikami warsztatów, a tym samym i projektu będą dzieci z Żar i Weißwasser. Warsztaty odbędą się w formie prezentacji rzemieślników, którzy w przenośnych warsztatach pokażą jak kiedyś tworzone gliniane naczynia, malowano cerami-

kę, itp. Na terenie muzeum zorganizowana zostanie wystawa żarskiej porcelany. Foldery wykonane w ramach projektu posłużą do promocji tradycji ceramicznych Żar i Łużyc na różnych wystawach i imprezach turystycznych w Polsce i Niemczech. Wykonane w ramach projektu materiały informacyjne zostaną przekazane dla partnera niemieckiego, ale także do punktów informacji turystycznej w Cottbus i Forst. Ostatnim elementem projektu będzie wystawa plenerowa, która powstanie po zakończeniu warsztatów. Na wystawie znajdą się zdjęcia z realizacji projektu, stare zdjęcia związane z przemysłem ceramicznym, zdjęcia ceramiki.

Wartość projektu: 10.245,90 Euro.

Planowane dofinansowanie: 9.221,31 Euro.

2.13.4.3. Łużycka turystyka

W ramach niniejszego projektu planujemy stworzenie i wydanie materiałów informacyjnych przydatnych dla turystów z obszaru przygranicznego. Opracowane i wydane zostaną publikacje - folder DL lub B5 z atrakcjami turystycznymi Żar i Forst oraz mapa – plan miasta Żary, a także film promujący atrakcje turystyczne regionu. Materiały wykonane w ramach projektu dostępne będą w

Urzędzie Miejskim w Żarach, punktach informacji turystycznej w Żarach, Cottbus i Forst. W ramach projektu dla mieszkańców zorganizowane zostaną wizyty studyjne po Żarach, Forst i okolicach oraz na terenie Niemiec (Beeskow i Neuzelle).

Wartość projektu: 16.053,96 Euro.

Planowane dofinansowanie: 14.448,56 Euro.

Tabelarycznie małe projekty poniżej

Lp.	Nazwa projektu	Wartość projektu	Partner
1	Turystyka na Dolnych Łużycach	13.035,91 Euro	„Land & Leute“ Region Lausitzer Neisse e.V.
2	250 lecie tradycji Telemanna na pograniczu	23.395,75 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
3	Lato z Telemannem 2017	10.440,77 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
4	Bez granic – część 1		Gmina Lubsko, gmina Brody, Miasto Forst
5	„Zachowanie i promowanie walorów geologicznych Łuku Mużakowa i moreny polodowcowej Zielonego Lasu oraz zaktywizowanie współpracy miast Żary i Weißwasser”.		Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
6	Szkło i porcelana na Łużycach	11.185,90 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
7	Telemann na pograniczu	18.384,56 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
8	Lato z muzyką i historią na pograniczu	19.148,33 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
9	Przygoda z porcelaną na Łużycach	9.221,31 Euro	Große Kreisstadt Weißwasser / O L.
10	Łużycka turystyka	14.448,56 Euro	„Land & Leute“ Region Lausitzer Neisse e.V.
11	Turystyka bez granic		Große Kreisstadt Weißwasser / O L.

Ważna dla Żar, oprócz budowy różnej infrastruktury, jest realizacja projektów miękkich. Bardzo często poprzez te projekty możliwe jest budowanie tzw. transgraniczności w projektach twardych. Jest to najważniejsza sprawa przy ocenie projektu.

2.14. Promocja, nagrody, wyróżnienia, imprezy w 2018 r.

Prezydent RP Andrzej Duda w Żarach

31 stycznia Prezydent RP Andrzej Duda odwiedził Żary. Spotkał się z mieszkańcami w Szkole Podstawowej nr 5.

Żarska Róża Biznesu

8 lutego w sali widowiskowej „Luna” odbyło się Noworoczne Spotkanie z przedsiębiorcami oraz III Gala Żarskiej Róży Biznesu, której pomysłodawcą jest Społeczna Rada Przedsiębiorców działająca od 2015 r.

NAGRODĘ SPECJALNĄ Burmistrza Miasta Żary otrzymała firma M&J Sp. z o.o

KATEGORIA FIRMA ROKU 2017
Urban Polska Sp. z o.o. - laureat
Wentor Piotr Wentlant - nominowani
Poli-Eco Tworzywa Sztuczne Sp. z o.o. - nominowani

KATEGORIA MIKROPRZEDSIĘBIORCA ROKU 2017
Prywatne Centrum Chirurgiczne Eskulap Janusz Stankiewicz - laureat
Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „Megavat” Zdzisław Sarnacki - nominowani
Foto Przedwojski Marek Przedwojski – nominowani

KATEGORIA WYDARZENIE GOSPODARCZE ROKU 2017
Wentor Piotr Wentlant - laureat
Tempus Polska sp.j. - nominowani
Urban Polska Sp. z o.o. - nominowani

KATEGORIA PRODUKT - USŁUGA ROKU 2017
Urban Polska Sp. z o.o - laureat
(frezarka do uszczelek CNC P-DFM 202/4)
Saint Gobain Innovative Mateterials Polska Sp. z o.o. Oddział Enkapsulacja Żary - nominowani
(szyba enkapsulowana dachowa)
Prywatne Centrum Chirurgiczne Eskulap Janusz Stankiewicz - nominowani

(innowacyjna metoda technologiczna w leczeniu stomatologicznym i odbudowie protetycznej CAD-CAM SIRONA)

KATEGORIA MECENAS SPORTU - KULTURY ROKU 2017
AK Anatol Kałasznikow - laureat
RO&JA CARS s.c. – nominowani
Saint-Gobain Innovative Materials Polska Sp. z o.o. Oddział Sekurit Transport Division w Żarach – nominowani

Logo Żarskiego Wolontariatu

1 marca w żarskim ratuszu odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie konkursu na Logo Żarskiego Wolontariatu.
I nagroda - Aleksandra Suhecka

Projekt logo wybrany do realizacji.
II nagroda - Adrianna Jeleń
III nagroda - Joanna Uchman

Plebiscyt sportowezary.pl

6 marca w sali konferencyjnej żarskiego ratusza odbyło się rozstrzygnięcie III edycji plebiscytu sportowezary.pl.

ZWYCIĘZCY I NOMINOWANI W PLEBISCYCIE
SPORTOWEZARY.PL ZA ROK 2017

SPORTOWIEC ROKU:

Zuzanna Matusiewicz (Żarski Klub Sportów Walki)

Nominacje:

- Radosław Boniec
- Mariusz Małachowski (Chromik Żary)
- Maciej Zembik (Żarski Klub Sportów Walki)

KLUB ROKU: Chromik Żary

Nominacje:

- Agros Żary
- Żarski Klub Sportów Walki

IMPREZA ROKU: AK Anatol Mini Dycha i AK Anatol Mini Cross (biegi dla dzieci)

Nominacje:

- Finał Pucharu Polski PZKosz
- Dycha po Żarach i Cross Górski po Zielonym Lesie
- Grand Prix Kaczmarek Electric MTB
- Puchar Polski Muaythai Dzieci i Kadetów
- Parkrun Żary
- Żarska Liga Futsalu

TRENER ROKU: Dawid Polok (Żarski Klub Sportów Walki)
- Sebastian Końcówik (Klub Karate Kontra)
- Artur Mikołajczyk (Agros Żary)
- Łukasz Rubczyński (Chromik Żary)
- Dariusz Wisz (Agros Żary)

MŁODZIEŻOWIEC ROKU: Mateusz Murias (Agros Żary)

- Adrian Cieślak (Agros Żary)
- Laura Derej (Żarski Klub Sportów Walki)
- Bartosz Dorosz (Agros Żary)
- Nikola Drozdek (Agros Żary)
- Martyna Grajcar (Klub Karate Kontra)
- Piotr Horożaniecki (UKS Promień Żary)
- Marcin Jung (Agros Żary)
- Jakub Karolewicz (Agros Żary)
- Bartłomiej Kuczmarowski (Agros Żary)
- Mikołaj Leń (Agros Żary)
- Natalia Kozłowska (Klub Karate Kontra)
- Maja Majdańska (Agros Żary)
- Zuzanna Mistoń (Agros Żary)
- Aleksander Płatek (Agros Żary)
- Kamila Skałacka (Klub Karate Kontra)
- Hubert Zakrzewski (Agros Żary)
- Emilia Żelazek (Agros Żary)

AMBASADOR ROKU:

Michał Rozmys

Żarskie Kobiety Kobietom

12 marca odbyło się podsumowanie II akcji „Żarskie Kobiety Kobietom”. W ramach tego projektu ok. 150 kobiet, które dbają o urodę, kondycję fizyczną, psychiczną, zdrowie i inne sprawy związane z życiem pań, zostały wyróżnione na uroczystej gali w ratuszu. Przy tej okazji otwarto w ratuszu wystawę fotografii.

Jarmark Wielkanocny i Bożonarodzeniowy

W weekend poprzedzający Święta organizowany jest na żarskim rynku jarmark. Trwa on 3 dni i w ofercie dla mieszkańców są m.in. stoiska handlowe, koncerty zespołów i wokalistów, degustacja potraw oraz warsztaty plastyczne dla dzieci.

Montaż Ławek Solarnych

30 kwietnia zostały zamontowane w naszym mieście dwie ławki solarne. Jedna ławka ustawiona jest na żarskim Rynku, a druga na Placu Przyjaźni. Ławki posiadają Wi-Fi oraz porty USB do ładowania telefonów komórkowych.

Galeria Ratusz

W maju zorganizowano w ratuszu wystawę fotografii Pani Haliny Goli.

W listopadzie - otwarcie wystawy rysunku Gabrieli Łastowskiej.

Spotkanie z Burmistrzem Weisswasser

18 lipca w żarskim ratuszu odbyło się spotkanie Danuty Madej Burmistrz Miasta Żary z Torstenem Pötzschem Burmistrzem Weisswasser. Omówiono sprawy projektów turystycznych, małych projektów, w tym „Lato z Telemannem” i „Porcelana na pograniczu”.

Spotkanie z Burmistrzem Forst

30 lipca odbyło się spotkanie z Simone Taubenek, Burmistrzem Miasta Forst. Była to pierwsza wizyta niedawno wybranej pani Burmistrz Forst w Żarach. Rozmawiano na temat realizowanego wspólnie z Lubuskim i Brodami projektu drogowego. W Żarach w ramach tego projektu przebudowano ul. Zielonogórską. Rozmawiano również o przyszłych projektach dotyczących sportu, turystyki, parku i muzeum.

Otwarcie Parku przy ul. Czerwonego Krzyża

11 sierpnia odbyło się uroczyste otwarcie parku z prezentacją wszystkich atrakcji tam zamontowanych.

Nagrody

28 września - wyróżnienie dla miasta Żary w konkursie na najlepszy obiekt budowlany Lubuski Mister Budowy - edycja 2017 – Stadion Lekkoatletyczny Syrena.

Delegacja z Węgier w Żarach

We wrześniu delegacja z miasta partnerskiego Gardony aktywnie spędziła czas w naszym mieście. W piątek gościli w żarskiej firmie M&J. Po południu rozegrany został mecz Polska (Żary) - Węgry (Gardony) z bardzo dobrym wynikiem 2 : 2. W sobotę na Jarmarku Miodu i Wina węgierscy kucharze ugotowali oryginalny gulasz.

Lato na Działce

11 października – Podsumowanie Konkursu fotograficznego „Lato na działce” oraz wystawa w Galerii Ratusz zdjęć ogrodów działkowych.

Patronat Burmistrza Miasta Żary

Pod Patronatem Burmistrza Miasta Żary odbywa się wiele imprez organizowanych w Żarach, m.in. comiesięczne prelekcje organizowane przez Stowarzyszenia Aptekarzy Żarskich w sali konferencyjnej ratusza, Motokrew Akcja Motocykliści Dzieciom, Dycha po Żarach, Bieg Ekologiczny Piątka z Ekoszkolą, Piknik Ułański, występy amerykańskich muzyków w ramach trasy koncertowej Von Promnitz Tour.

2.15. Miejski kanał informacyjny – statystyka, zasięg postów

Liczba osób lubiących miejski Facebook:

1 stycznia 2018 r. - 3.911

31 grudnia 2018 r. - 4.861

Zasięg postów:

Spoty reklamowe / filmiki

Lp.	Nazwa	Liczba osób, którym wyświetlił się film	Liczba osób, które obejrzały film	Data opublikowania
1	Żary gotowe na święta (film o iluminacjach Bożonarodzeniowych)	39.151	18.481	20.12.2018 r.
2	Zapraszamy do obejrzenia filmu promującego uroki Zielonego Lasu	35.726	10.752	26.09.2018 r.

Plakaty / informacje / komunikaty

Lp.	Nazwa	Liczba osób, którym wyświetlił się post	Data opublikowania
1	Plakat Żarskie Kobiety Kobietom	30.051	15.01.2018 r.
2	Uwaga ważna informacja w sprawie wycinki drzew przy ul. Długosza	25.909	28.05.2018 r.
3	Plakat Mikołajki	21.248	26.11.2018 r.

3. OŚWIATA, KULTURA, SPORT

3.1. Wykaz jednostek, instytucji, zakładów budżetowych podlegających pod Wydział Oświaty, Kultury i Sportu

Gmina Żary o statusie miejskim jest organem prowadzącym dla 6 szkół podstawowych, 6 przedszkoli w tym 1 zespołu szkolno-przedszkolnego z oddziałami integracyjnymi, w których uczy się **2.811** uczniów i **1.159** dzieci w wieku przedszkolnym.

Są to:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Fryderyka Chopina, ul. Szymanowskiego 8 (z oddziałami byłego Gimnazjum nr 2);
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Janusza Korczaka, ul. Gabrieli Zapolskiej 16;
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Henryka Sienkiewicza w Zespole Szkolno-Przedszkolnym z oddziałami integracyjnymi, ul. Broni Pancерnej 8;
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Polskich Noblistów (z oddziałami byłego Gimnazjum nr 3), ul. Okrzei 19;
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bolesława Chrobrego (z oddziałami byłego Gimnazjum nr 1), ul. Partyzantów 9;
- Szkoła Podstawowa nr 10 im. Armii Krajowej (z oddziałami byłego Gimnazjum nr 10), ul. Pułaskiego 4.

Miejskie przedszkola:

- Miejskie Przedszkole nr 1 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym z oddziałami integracyjnymi, ul. Parkowa 10;
- Miejskie Przedszkole nr 2 im. Jana Brzechwy, ul. 1-go Maja 3a;
- Miejskie Przedszkole nr 3 im. Fundacji „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, ul. 11 Listopada 22;
- Miejskie Przedszkole nr 4, ul. Sikorskiego 22;
- Miejskie Przedszkole nr 7 im. Marii Konopnickiej, ul. Szymanowskiego 2;
- Miejskie Przedszkole nr 8 im. Misia Uszatka-Przyjaciela Przyrody, ul. Górnośląska 28;
- Miejskie Przedszkole nr 10 im. Bajka, ul. Okrzei 15 (z oddziałami przy ul. Częstochowskiej).

Sieć żarskich szkół i przedszkoli uzupełniają placówki niepubliczne: 4 przedszkola, 3 szkoły podstawowe i 3 gimnazja.

Przedszkola niepubliczne:

- Społeczne Przedszkole;
- Przedszkole Niepubliczne Chatka Puchatka;
- Niepubliczne Przedszkole Groszki;
- Niepubliczne Przedszkole eNCE-peNCE.

Niepubliczne szkoły podstawowe:

- Katolicka Szkoła Podstawowa;
- Społeczna Szkoła Podstawowa;
- Szkoła Podstawowa ZDZ.

Niepubliczne gimnazja:

- Katolickie Gimnazjum;
- Społeczne Gimnazjum;
- Gimnazjum ZDZ.

Gmina Żary o statusie miejskim prowadzi rejestr instytucji kultury, dla których jest organizatorem:

- Żarski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji jest kolejnym podmiotem – zakładem budżetowym dotowanym przez Gminę.

3.2. Infrastruktura techniczna szkół

Raz w roku placówki oświatowe składają wyciągi zawierające uwagi z kart ocen stanu technicznego, po wakacjach składają protokoły oceny stanu technicznego budynków dokonanego na podstawie corocznych przeglądów BHP. Przez cały rok pracownicy Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu monitorują zadania remontowe realizowane w ramach rezerwy oświatowej.

Inwestycje realizowane w placówkach oświatowych

Lp.	Nazwa placówki	Krótki opis przedsięwzięcia	Przyznana kwota
1	Miejskie Przedszkole Nr 2	Modernizacja placu zabaw	15.000 zł
2	Miejskie Przedszkole Nr 3	1. Malowanie sal przedszkolnych 2. Cyklinowanie sal przedszkolnych 3. Wymiana zadaszania wejścia do piwnicy (dodatkowe zadanie)	28.000 zł
3	Miejskie Przedszkole Nr 4	1. Wymiana stolarki okiennej i remont pionu administracyjnego 2. Wymiana okien 3. Remont wejścia do przedszkola	40.000 zł 4.500 zł 7.800 zł
4	Miejskie Przedszkole Nr 7	Prace malarskie w dwóch salach przedszkolnych Montaż klimatyzatorów	36.000 zł
5	Miejskie Przedszkole Nr 8	Remont sali	7.000 zł
6	Miejskie Przedszkole Nr 10	1. Cyklinowanie i lakierowanie podłóg w 5 salach dydaktycznych 2. Remont toalet- dostosowanie do potrzeb dzieci przedszkolnych.	50.000 zł
7	Szkoła Podstawowa Nr 1	1. Remont holu głównego na parterze budynku szkoły 2. Wymiana lamp na LED - audyt 3. Prace remontowe w holu	30.000 zł 5.000 zł 2.700 zł
8	Szkoła Podstawowa Nr 5	1. Wymiana lamp LED oraz wstawienie 2 drzwi ewakuacyjnych w sali gimnastycznej 2. Remont korytarza w pomieszczeniach piwnicy 3. Obudowa pionów wentylacyjnych	180.000 zł 29.000 zł 15.000 zł
9	Szkoła Podstawowa Nr 8	Parking dla samochodów	40.000 zł
10	Zespół Szkolno-Przedszkolny	Remont pomieszczeń klasowych	10.000 zł
Ogółem			500.000 zł

Inwestycje wykonane w placówkach oświatowych

Lp.	Nazwa placówki	Krótki opis przedsięwzięcia	Przyznana kwota
1	Miejskie Przedszkole Nr 10	Budowa placu zabaw przy Przedszkolu Nr 10 w Żarach przy ul. Okrzei 10 Budowa ogrodzenia w Przedszkolu Nr 10 w Żarach na placu zabaw przy ul. Częstochowskiej	300.000 zł 11.200 zł
2	Szkoła Podstawowa Nr 2	Rozbudowa infrastruktury edukacyjno-rekreacyjnej przy Szkole Podstawowej Nr 2	88.000 zł
3	Szkoła Podstawowa Nr 5	Termomodernizacja obiektu byłego Gimnazjum Nr 3 (końcowe rozliczenie zadania)	15.000 zł
4	Szkoła Podstawowa Nr 10	Projekt przebudowy sali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 10	17.000 zł
5	Zespół Szkolno-Przedszkolny	Modernizacja pomieszczeń na poddaszu Dostosowanie budynku Miejskiego Przedszkola Nr 1 w Żarach do potrzeb osób niepełnosprawnych	243.214 zł 80.113 zł
Ogółem			754.527 zł

3.3. Pozyskane środki pozabudżetowe

Programy sportowe

Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykówki (SMOK) w Żarach

Zajęcia sportowe przeprowadzane w ramach Programu są zajęciami pozalekcyjnymi, nieodpłatnymi i przeprowadzanymi na terenie Szkoły wchodzącej w skład Szkolnego Młodzieżowego Ośrodka Koszykówki.

Realizatorzy na terenie miasta Żary:

1. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. F. Chopina w Żarach,
2. Szkoła Podstawowa Nr 8 im. B. Chrobrego w Żarach.

Wnioskodawca: Gmina Żary o statusie miejskim.

W ramach dofinansowania ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki, Polski Związek Koszykówki dla każdego z powołanych SMOK-ów pokrywa wynagrodzenie trenerów prowadzących zajęcia w ramach SMOK w wysokości 55,00 zł brutto za każde przeprowadzone zajęcia (90 minut). Ilość i rodzaj zajęć, za których przeprowadzenie PZKosz udziela dofinansowania w ramach kontynuacji pracy ośrodka wynosi 76 - za okres od 2 stycznia 2018 roku do 30 czerwca 2018 roku (52 zajęcia) oraz od 1 września 2018 roku do 30 listopada 2018 roku (24 zajęcia).

Główne obowiązki organizatora (jednostka samorządu terytorialnego):

- nieodpłatne udostępnienie sal sportowych,
- zakup strojów treningowych dla dzieci rozpoczynających udział w zajęciach z koszykówki.

Koszykarski Ośrodek Sportowego Szkolenia Młodzieży (KOSSM)

Celem programu jest stworzenie Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykówce chłopców na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.

Struktura organizacyjna szkolenia sportowego funkcjonować będzie w klasach VII-VIII szkół podstawowych oraz w oddziałach gimnazjalnych w klasie III od 2 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku oraz w klasach VI-VIII szkół podstawowych od 1 września 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim.

Program szkolenia będzie realizowany na terenie Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Polskich Noblistów w Żarach.

Gmina Żary o statusie miejskim:

1. Udostępni nieodpłatnie (wsparcie jednostki samorządu terytorialnego) obiekty sportowe niezbędne do realizacji programu szkolenia sportowego,
2. Miasto oraz szkoła podstawowa zobowiązane są do zamieszczenia na swojej stronie internetowej informacji o Programie oraz o jego finansowaniu przez Polski Związek Koszykówki ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Polski Związek Koszykówki:

1. opracował, przekazał nieodpłatną i niewyłączną licencję do korzystania z programu szkolenia sportowego w koszykówce chłopców biorących udział w zajęciach Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykówce,
2. pokrywa wynagrodzenie trenerów realizujących Program zgodnie z decyzją nr 68 Ministra Sportu i Turystyki:

Funkcja	Wysokość wynagrodzenia ze środków FRKF*
Nauczyciel / Trener	2.000,00 zł/m-c
Trener motoryki	1.500,00 zł/m-c
Lekarz / Fizjoterapeuta	1.000,00 zł/m-c

3. zabezpieczy możliwość uczestnictwa trenerów prowadzących szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo w ramach programu KOSSM w kursach i szkoleniach doskonalących kompetencje zawodowe,
4. obejmie ubezpieczeniem od kosztów leczenia i NNW zawodników znajdujących się na listach przekazanych do PZKosz,
5. zakupi odzież sportową dla nowych zawodników i trenerów biorących udział w Programie w ilości zatwierdzonej przez koordynatora PZKosz.

Szkolny Klub Sportowy SKS

Program Szkolny Klub Sportowy skierowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. SKS ma na celu stworzenie przestrzeni do dodatkowej aktywności fizycznej, realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Zajęcia prowadzone w ramach Programu odbywają się w 60-minutowych jednostkach treningowych, dwa razy w tygodniu, w grupach minimum 15-osobowych. **W ramach programu dofinansowane jest wynagrodzenie nauczyciela realizującego zajęcia oraz dodatkowo sprzęt sportowy ze środków MSiT.**

Od 2018 roku program realizują bezpośrednio szkoły: SP 1 – 1 grupa; SP 2 – 1 grupa; SP 5 – 4 grupy; SP 10 – 1 grupa.

Orliki dofinansowanie

Projekt „**Lokalny Animator Sportu**” jest systemowym rozwiązaniem, którego głównym celem jest upowszechnianie aktywności fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie udziału w sportowych zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych, **dofinansowanych ze środków MSiT**. Projekt jest uzupełnieniem opracowanych i wdrożonych przez MSiT projektów aktywizacyjnych kierowanych do uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.

Projekt „Lokalny Animator Sportu” **polega na udziale finansowym MSiT w pokryciu kosztów zatrudnienia animatorów – osób organizujących i prowadzących zajęcia** sportowe, na obiektach powstałych w ramach rządowego programu inwestycyjnego „Moje Boisko –Orlik 2012” oraz na terenie obiektów sportowych wskazanych przez JST.

Główne warunki realizacji zadania:

1. jednostka samorządu terytorialnego (JST) może zgłosić jedną osobę, przypisaną do każdego oddanego do użytku obiektu „Moje Boisko -Orlik 2012”, która posiada odpowiednie kwalifikacje do organizowania i prowadzenia zajęć sportowych. Możliwe jest zgłoszenie dwóch osób przy założeniu, że kwota przyznanej przez MSiT dla danego obiektu dotacji, będzie podzielona na dwie osoby,
2. dopuszczalne jest łączenie miejsca pracy animatora z innymi obiektami sportowymi przy zachowaniu zasady, że co najmniej 80 % godzin określonych jako obowiązkowy czas pracy zrealizowanych będzie na terenie obiektu „Moje Boisko - Orlik 2012”,
3. wynagrodzenie osoby zatrudnionej jako animator w ramach projektu „Lokalny Animator Sportu” składać się będzie z części wypłacanej przez wnioskodawcę w ramach dotacji MSiT oraz z części wypłacanej przez właściwą JST w zakresie finansowym (co najmniej 1100 zł brutto miesięcznie wypłaconych ze środków JST), jak i realizacyjnym (minimum 69 godzin wymaganego miesięcznego czasu pracy animatora opłaconego ze środków JST), przy założeniu, że realizując projekt animator przepracuje łącznie 138 godzin,
4. Dyrektor MOSRiW na podstawie udzielonego upoważnienia od początku trwania programu wnioskuje o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników obsługujących 3 żarskie Orliki.

Programy finansowane przez MEN

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”

Jest to program, który dotyczy wspierania organów prowadzących szkoły w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych. Każda ze szkół dotację z programu może otrzymać tylko jeden raz przez cały okres jego trwania.

W roku 2018 realizowany był on przez trzy żarskie szkoły, tj. Szkołę Podstawową nr 2, Szkołę Podstawową nr 5, Szkołę Podstawową nr 8. Każda z tych szkół, otrzymała dotację w kwocie po 12.000,00 zł. W roku 2017 program ten realizowany był przez Szkołę Podstawową Nr 1, która również otrzymała dotację na ten cel wysokości 12.000,00 zł.

W roku 2018 wniosek do LUW złożony został na dwie szkoły, tj. Szkołę Podstawową nr 10 i Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi.

„Aktywna Tablica”

Program ten ma na celu rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych. W ramach programu szkoła wyposażona została w dwie tablice interaktywne, projektor oraz głośniki. Uczniowie i nauczyciele mają możliwość rozwoju swoich kompetencji w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Pozyskana kwota: 14.000 zł na każdą szkołę

Termin realizacji: rok 2017 r. - Szkoła Podstawowa nr 8

Termin realizacji: rok 2018 r. - Szkoła Podstawowa nr 1, Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddz. Integracyjnymi

Ogólnopolska Sieć Edukacyjna

W ramach programu szkoły mają bezpłatny dostęp do szerokopasmowego Internetu o przepustowości 100 Mb/s oraz usług bezpieczeństwa teleinformatycznego. Rolę Operatora OSE powierzono Państwowemu Instytutowi Badawczemu NASK. Realizator 2018/2019 – Szkoła Podstawowa nr 10, następnie sukcesywnie pozostałe żarskie szkoły podstawowe.

„Dostosowanie budynku Miejskiego Przedszkola nr 1 w Żarach do potrzeb osób niepełnosprawnych”

Projekt został dofinansowany ze środków PFRON. W związku z jego realizacją, w budynku przedszkola powstała szatnia i łazienka dla dzieci niepełnosprawnych oraz zainstalowano platformę schodową. Efekty wykonania tego zadanie są bardzo istotne dla funkcjonowania w przedszkolu grup integracyjnych:

- zlikwidowano bariery architektoniczne,
- ułatwiono dostęp dla osób niepełnosprawnych do budynku przedszkola,
- usprawniono poruszanie się dzieci niepełnosprawnych ruchowo po budynku przedszkola,
- ułatwiono dostęp do edukacji w zakresie wychowania przedszkolnego, zajęć specjalistycznych i innych.

Wszystkie te aspekty mają wpływ na budowanie samodzielności i samooceny dzieci niepełnosprawnych poprzez ułatwianie im wykonywania czynności samoobsługowych.

Pozyskana kwota: 52.000 zł.

Liczba uczestników projektu - 15 niepełnosprawnych przedszkolaków.

Termin realizacji - IX-XII 2018.

Rezerwa z subwencji oświatowej

Z rezerwy oświatowej Gmina Żary o statusie miejskim pozyskała kwotę **49.049 złotych** na wyposażenie pracowni przyrodniczej oraz 2.943 złotych na pokrycie kosztów odprawy dla nauczyciela.

3.4. Realizacja strategii i uchwał

31 marca 2017 r. Rada Miejska podjęła uchwałę w sprawie Strategii Rozwoju Oświaty Miasta Żary do 2022 roku.

Rejestr uchwał z 2018 r. przygotowanych przez Wydział Oświaty, Kultury i Sportu

Lp.	Nr uchwały	Data	Treść aktu
1	XXXVIII/5/18	25.01.2018 r.	w sprawie ustalenia „Regulaminu przyznawania środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim”
2	XXXIX/13/18	28.02.2018 r.	w sprawie trybu i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli, niepublicznych szkół o uprawnieniach szkół publicznych, prowadzonych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim oraz ustalenia trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania
3	XXXIX/14/18	28.02.2018 r.	w sprawie ustalenia kryteriów wraz z liczbą punktów w postępowaniu rekrutacyjnym do publicznych przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim
4	XXXIX/15/18	28.02.2018 r.	w sprawie zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Polskich Noblistów w Żarach poprzez zmianę siedziby z ul. Częstochowskiej 15 w Żarach na ul. Okrzei 19 w Żarach
5	XXXIX/16/18	28.02.2018 r.	w sprawie zamiaru przekształcenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi w Żarach poprzez zmianę siedziby Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Henryka Sienkiewicza wchodzącej w skład zespołu z ul. Parkowej 8 w Żarach na ul. Broni Panczernej 8 w Żarach
6	XXXIX/17/18	28.02.2018 r.	w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim
7	XL/34/18	29.03.2018 r.	w sprawie przekształcenia Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Polskich Noblistów w Żarach poprzez zmianę siedziby z ul. Częstochowskiej 15 w Żarach na ul. Okrzei 19 w Żarach

Lp.	Nr uchwały	Data	Treść aktu
8	XL/34/18	29.03.2018 r.	w sprawie przekształcenia Szkoły Podstawowej Nr 3 im. H. Sienkiewicza wchodzącej w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi w Żarach, poprzez zmianę siedziby Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Henryka Sienkiewicza wchodzącej w skład zespołu z ul. Parkowej 10 w Żarach na ul. Broni Panczernej 8 w Żarach
9	XL/46/18	26.04.2018 r.	w sprawie nadania imienia Miejskiemu Przedszkolu nr 10 w Żarach
10	XL/47/18	26.04.2018 r.	w sprawie pomocy zdrowotnej dla nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim
11	XIVL/70/18	28.06.2018 r.	w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek dla nauczycieli, którym powierzono stanowisko kierownicze oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół wymienionych w art. 42 ust. 7 pkt 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 967) Karta Nauczyciela, w tym nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin.
12	XLVI/86/18	24.08.2018 r.	w sprawie zwolnienia od obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dyrektora Miejskiego Przedszkola Nr 10 im. Bajka w Żarach w roku szkolnym 2018/2019
13	XLVII/98/18	28.09.2018 r.	w sprawie zmiany uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego
14	XLVII/99/18	28.09.2018 r.	w sprawie rocznego Programu współpracy Gminy Żary o statusie miejskim na 2019 rok z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
15	XLVII/104/18	28.09.2018 r.	zmieniająca Uchwałę nr XXXVII/178/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowej dla MOSRiW na rok 2018
16	III/34/18	28.12.2018 r.	W sprawie ustalenia stawek jednostkowych dotacji przedmiotowej dla Miejskiego Ośrodka Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach na rok 2019

3.5. Finanse oświaty

Planowana na rok 2018 subwencja oświatowa wynosiła **25.293.159 zł**, jednak rzeczywiście została przyznana subwencja o **722.325 zł** mniejsza i wynosiła **24.570.834 zł**. w tym na dzieci z dysfunkcjami miasto otrzymało **2.646.665,80 zł**. Dotacja przedszkolna otrzymana na dzieci pięcioletnie i młodsze wynosiła **1.365.890 zł**. Na utrzymanie szkół dołożona została kwota **10.079.756,06 zł**, a na utrzymanie przedszkoli **7.951.819,10 zł**.

Gmina Żary o statusie miejskim przekazywała dotację na dzieci placówek niepublicznych. Miesięcznie na jednego ucznia w szkole podstawowej przekazywano **487 zł**, na ucznia gimnazjum **392 zł**, a na dziecko przedszkolne **346 zł**.

3.6. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

3.6.1. Stypendia szkolne

Pomoc materialna o charakterze socjalnym (stypendia szkolne) przyznawana jest na podstawie kryterium dochodowego, które określone zostało przepisami prawa. Do dnia 1 października 2018 r. kryterium to wynosiło 514,00 zł netto na osobę w rodzinie. Od 1 października 2018 r. kryterium wzrosło i wynosi obecnie 528,00 zł netto na osobę w rodzinie. Na tej podstawie następuje weryfikacja złożonych wniosków, a następnie podział kwot według wcześniej ustalonych (uchwałą) progów dochodowych oraz przyznanie odpowiedniej miesięcznej kwoty stypendium (na podstawie zarządzenia o kwotach) decyzją administracyjną.

W zależności od progu dochodowego wyszczególniono dwie kwoty stypendium, tj.:

- od 0 zł do 120,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) - kwota stypendium wynosi **230,00 zł miesięcznie**,
- od 121,00 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) do 528,00 zł (kryterium dochodowe) - kwota stypendium wynosi **170,00 zł miesięcznie**.

W roku 2018 stypendium szkolne przyznane zostało **202 uczniom** (w roku szkolnym 2017/2018 - **105 uczniom**,

a w roku szkolnym 2018/2019 – **97 uczniom**) zamieszkującym z zamiarem pobytu stałego na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, na łączną kwotę **124.106,69 zł**.

Dla porównania w roku 2017 stypendium szkolne przyznane zostało **265 uczniom** (w roku szkolnym 2016/2017 – **160 uczniom**, a w roku szkolnym 2017/2018 – **105 uczniom**) zamieszkującym z zamiarem pobytu stałego na terenie Gminy Żary o statusie miejskim, na łączną kwotę **177.345,91 zł**.

3.6.2. Zasiłek szkolny

Pomoc materialna w formie zasiłku szkolnego przyznawana jest uczniom zamieszkującym z zamiarem pobytu stałego na terenie Gminy Żary o statusie miejskim i przyznawana jest w wyniku nagłego zdarzenia losowego, które nastąpiło w rodzinie ucznia. Przyznawane jest ono niezależnie od pobieranego przez ucznia stypendium i może zostać przyznane kilka razy w roku.

Kwota na zasiłki szkolne w ciągu roku budżetowego nie można przekroczyć więcej niż 5% przyznanej na rok szkolny dotacji na pomoc materialną. Maksymalna jednorazowa kwota zasiłku szkolnego wynosi **620,00 zł**.

W roku 2018 przyznano zasiłek szkolny **8 uczniom** na łączną kwotę **3.632,00 zł**.

Dla porównania w roku 2017 zasiłek szkolny przyznany został **5 uczniom** na łączną kwotę **2.192,00 zł**.

3.7. Program rządowy – wyprawka szkolna

Program ten skierowany jest dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Ma on na celu dofinansowanie uczniów w zakresie podręczników szkolnych/materiałów edukacyjnych.

Po zakwalifikowaniu wniosków pełnoletni uczniowie/rodzice dostają zwrot kosztów podręczników szkolnych/materiałów edukacyjnych do wartości określonej w obowiązującym na dany rok rozporządzeniu – jednak po uprzednim przedłożeniu dowodów zakupu.

W roku 2018 na tego typu potrzeby dla uczniów z orzeczeniem zapotrzebowano kwotę dotacji w wysokości **3.732,90 zł**, która obejmowała pomoc dla **17 uczniów**. Dla porównania w roku 2017 zapotrzebowanie na środki finansowe wynosiło **2.897,31 zł** i obejmowało pomoc również dla **17 uczniów**.

3.8. Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis

Dofinansowanie kosztów kształcenia pracowników młodocianych jako pomoc de minimis przyznawane jest na podstawie decyzji administracyjnej i wydanego zaświadczenia o pomocy de minimis (od 2011 roku). Pracodawca, który posiada odpowiednie kwalifikacje (określone przepisami prawa) może wystąpić z wnioskiem o zwrot kosztów kształcenia pracownika młodocianego, będącego mieszkańcem Gminy Żary o statusie miejskim, pod warunkiem spełnienia przez pracownika młodocianego odpowiednich wymogów (również określonych przepisami prawa).

Dofinansowanie przyznawane jest w oparciu o ukończenie przez pracownika młodocianego:

- nauki zawodu (dla uczniów kończących zasadniczą szkołę zawodową) i wynosi maksymalnie **8.081,00 zł** przy maksymalnym okresie kształcenia 36 miesięcy,
- przyuczenia do wykonywania określonej pracy (dla uczniów kończących gimnazjum) i wynosi **254,00 zł** za każdy miesiąc kształcenia przy maksymalnej możliwości kształcenia 22 miesiące.

W roku 2018 wysokość otrzymanych środków na ten cel wyniosła **188.257, 97 zł** i obejmowała łącznie **30** młodocianych pracowników (w większości z nauki zawodu).

W roku 2017 wysokość otrzymanych środków wyniosła **125.046,73 zł** i obejmowała łącznie **28** pracowników młodocianych.

3.9. Doskonalenie zawodowe nauczycieli

Do 30 listopada każdego roku szkoły składają plany doskonalenia nauczycieli, na podstawie których co roku podejmowana jest uchwała w sprawie rocznego planu dofinansowania doskonalenia nauczycieli.

W roku 2018 przyznano dofinansowanie na doskonalenie zawodowe dla **18 nauczycieli** z żarskich szkół/przedszkoli w łącznej wysokości **28.544,40 zł**.

W roku 2017 przyznano dofinansowanie do doskonalenia zawodowego dla **25 nauczycieli** z żarskich szkół/przedszkoli w łącznej wysokości **24.509,50 zł**.

3.10. Nagrody dla wybitnych uczniów

W każdym roku szkolnym Burmistrz Miasta Żary przyznaje nagrody dla wybitnych uczniów z żarskich szkół w dziedzinie nauki, kultury i sztuki oraz sportu.

W roku szkolnym 2017/2018 przyznane zostały nagrody dla:

- **54 uczniów** żarskich szkół za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauki. Nagroda za wybitne osiągnięcia w konkursie LKO wynosiła **400,00 zł** (za każdy kolejny tytuł laureata/finalisty konkursu LKO przyznawane było dodatkowe **200,00 zł**), natomiast za pozostałe konkursy w nauce nagroda ta wynosiła **300,00 zł**,
- **18 uczniów** za indywidualne osiągnięcia w dziedzinie kultury lub sztuki. Nagroda ta wynosiła **200,00 zł**,
- **14 drużyn/zespołów** za osiągnięcia w dziedzinie kultury lub sztuki. Nagroda ta wynosiła **100,00 zł** dla każdego ucznia,
- **49 uczniów** za indywidualne osiągnięcia w sporcie. Nagroda ta wynosiła **200,00 zł**,
- **21 drużyn/zespołów** za osiągnięcia w dziedzinie sportu. Nagroda ta wynosiła **100,00 zł** dla każdego ucznia.

Łącznie na nagrody dla wybitnych uczniów za osiągnięcia w roku szkolnym 2017/2018 wydano kwotę **71.450,00 zł**.

3.11. Nagrody dla wybitnych nauczycieli

Z okazji Dnia Komisji Edukacji Narodowej Burmistrz Miasta Żary co roku przyznaje nagrody wyróżniającym się nauczycielom zatrudnionym w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim.

W roku szkolnym 2017/2018 przyznane zostały nagrody dla **60 nauczycieli** z 12 żarskich placówek oświatowych oraz dla **12 dyrektorów** przedszkoli i szkół podstawowych publicznych.

Łącznie na nagrody dla wyróżniających się nauczycieli w roku szkolnym 2017/2018 wydano kwotę **143.500,00 zł**.

3.12. Dowozy uczniów

Gmina zleca wykonanie usługi dowóz uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego do i z Zespołu Szkół Specjalnych oraz Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy. Dowóz odbywa się w dni nauki szkolnej przez cały rok.

Trasa przejazdu ustalana jest przez Wykonawcę w porozumieniu z Gminą i dyrektorami szkół w zależności od potrzeb zgłaszanych przez rodziców uczniów z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2018 r. przewóz świadczony był dla blisko 40. dzieci, w tym około 4-5 osób na wózkach dla niepełnosprawnych.

3.13. System Informacji Oświatowej

Obowiązkiem Gminy jest prowadzenie i koordynacja Systemu Informacji Oświatowej poprzez zbierania i wprowadzanie w ramach posiadanego upoważnienia danych dotyczących:

- wynagrodzenia kadry zarządzającej oświatą (Naczelnik i pracownicy WOS),
- awansu zawodowego nauczyciela mianowanego (Moduł Nauczyciel),
- realizacji obowiązku nauki przez uczniów (Moduł Uczeń),
- rejestracji placówek oświatowych oraz aktualizacja/modyfikowanie tych danych na wniosek dyrektora placówki oświatowej,
- składania przez dyrektorów placówek oświatowych wniosków o dostęp do bazy danych SIO oraz ich przetwarzanie (przekazywanie do jednostki nadrzędnej),
- scalania danych przekazywanych przez dyrektorów placówek oświatowych w tzw. „starym SIO” i ich przekazywanie do jednostki nadrzędnej.

3.14. Obowiązek nauki

Zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, poz. 1000, poz. 1290 oraz poz. 1669), gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie tej gminy, w tym odpowiednio: prowadzi ewidencję spełniania obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki.

3.15. Realizacja programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

Realizacja programu zamieszczona jest na stronie www.zary.pl, w zakładce Portal żarski sektor 3 oraz na www.bip.zary.pl w zakładce Ogłoszenia Burmistrza.

Jak co roku, pracownicy WOS służyli pomocą techniczną i merytoryczną na posiedzeniach Miejskiej Rady Seniorów. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom seniorów, podjęto szereg działań, których sukces zależy od wspólnego zaangażowania różnych służb i instytucji.

Wydział współpracuje również z przedstawicielami Rodzinnych Ogrodów Działkowych, od kilku lat organizowany jest konkurs „Piękno ROD”.

Co roku, podczas Dni Żar, WOS jest organizatorem wystaw plonów Rodzinnych Ogródków Działkowych”. Na stronie www.sektor3.zary.pl dostępna jest baza kontaktów ROD.

3.16. Nagrody dla sportowców

Termin składania wniosków - 31 grudnia danego roku.

Podstawa prawna: uchwała nr V/20/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie określenia szczególnych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości nagród i wyróżnień sportowych.

Nagrodzeni w 2018 (nagrody finansowe za rok 2017) zostały przyznane następującym osobom:

1. zawodnikom UKS Chromik Żary:

- 1) **Rafałowi Rutkowskiemu** - za powołanie do kadry Polski U 16 w koszykówce mężczyzn w kwocie 1.500,00 zł brutto,
- 2) **Adamowi Forysiukowi** - za powołanie do kadry Polski U 16 w koszykówce mężczyzn w kwocie 1.500,00 zł brutto,
- 3) **Kacprowi Poradzie** - za powołanie do kadry Polski U 16 w koszykówce mężczyzn w kwocie 1.500,00 zł brutto,
- 4) **Norbertowi Maciejakowi** - za powołanie do kadry Polski U 15 w koszykówce mężczyzn w kwocie 1.200,00 zł brutto.

2. zawodnikom MLKS Agros Żary:

- 1) **Jakubowi Majdańskiemu** - za zdobycie indywidualnie złotego medalu w zapasach podczas Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w kwocie 2.625,00 zł brutto,
- 2) **Mateuszowi Muriasowi** - za zdobycie indywidualnie złotego medalu w Mistrzostwach Polski młodzików w pięcioboju lekkoatletycznym oraz powołanie do Kadry Wojewódzkiej Młodzików w kwocie 2.100,00 zł brutto.

3. zawodniczkom Żarskiego Klubu Sportów Walki:

- 1) **Zuzannie Matusiewicz** - za zdobycie indywidualnie złotego medalu podczas Mistrzostw Europy w Kickboxingu WAKO - kat. Junior starszy w kwocie 2.500,00 zł brutto,
- 2) **Laurze Derej** - za zdobycie indywidualnie złotego medalu w Mistrzostwach Polski Muay Thai - kat. Kadet w kwocie 1.050,00 zł brutto.

4. trenerom:

- 1) **Łukaszowi Rubczyńskiemu** - za powołanie na trenera Kadry Narodowej U 15 w koszykówce mężczyzn w kwocie 2.000,00 zł brutto,
- 2) **Tomaszowi Sobczakowi** - za powołanie jego podopiecznych do Kadry Narodowej U 15 i U 16 w koszykówce mężczyzn (Adam Forysiuk, Rafał Rutkowski, Kacper Porada i Norbert Maciejak) w kwocie 1.500,00 zł brutto,
- 3) **Ryszardowi Dynowskiemu** - za zdobycie przez jego podopiecznego złotego medalu w zapasach podczas Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w kwocie 2.000,00 zł brutto,
- 4) **Dariuszowi Wiszowi** - za zdobycie przez jego podopiecznego złotego medalu w Mistrzostwach Polski młodzików w pięcioboju lekkoatletycznym oraz otrzymanie przez podopiecznego powołania do Kadry Wojewódzkiej Młodzików w kwocie 2.000,00 zł brutto,
- 5) **Dawidowi Polokowi** - za zdobycie przez podopiecznych dwóch złotych medali Mistrzostw Europy i Polski - podopieczna Zuzanna Matusiewicz zdobyła złoty medal - Mistrzostwa Europy w Kickboxingu WAKO - kat. Junior starszy, podopieczna Laura Derej zdobyła złoty medal - Mistrzostwa Polski Muay Thai - kat. Kadet w kwocie 2.500,00 zł brutto.

Razem: **23.975 zł**

3.17. Żarski Dom Kultury

3.17.1. Podstawa prawna działalności

Statut Żarskiego Domu kultury z dnia 27 kwietnia 2017 r., uchwałą nr XXX/60/17 nadany przez Radę Miejską w Żarach.

3.17.2. Charakterystyka działalności statutowej

Dom kultury prowadzi wielokierunkową działalność polegającą na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury.

Dom Kultury realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury na podstawie własnego programu akceptowanego przez Burmistrza Miasta Żary.

3.17.3. Charakterystyka bazy lokalowej

1) Żarski Dom Kultury, ul. Wrocławska 7

Obiekt secesyjny z 1903 r. o powierzchni użytkowej 736 m². Wykonano remont elewacji z częściową wymianą okien, remont pomieszczeń na parterze i I piętrze z wymianą instalacji elektrycznej i teleinformatycznej, klatki schodowej i holi, piwnicy wraz z odwilgoceniem obiektu.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste gruntu, własność budynku.

W budynku mieszczą się:

- dyrekcja,
- administracja,
- dział organizacji i dokumentacji imprez,
- sala kameralna,
- pracownie specjalistyczne.

2) Sala widowiskowa ŻDK, ul. Okrzei 35

Sala widowiskowa - 210 miejsc. Obiekt przedwojenny po remontach o powierzchni użytkowej 1.273 m². Wykonano remont garderób i zaplecza sceny oraz remont klatek schodowych i niektórych pomieszczeń na I piętrze oraz remont toalet i holi.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste gruntu, własność budynku.

W budynku mieszczą się:

- sala widowiskowa,
- Mała Galeria ŻDK,
- pracownie specjalistyczne,
- filia Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- świetlica środowiskowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3) Filia ŻDK „Kunice”, ul. Grunwaldzka 3

Sala widowiskowa - 180 miejsc. Obiekt przekazany po dawnym klubie HSO „Kunice” o powierzchni 1.143 m². Wykonano remont dachu, instalacji c.o., wymieniono instalację elektryczną. Dokonano wymiany okien w obiekcie. Wyremontowano zaplecze sceny, salę widowiskową z wymianą foteli oraz toalety i hol. Nowa elewacja obiektu.

Charakter własności/władania - użytkowanie wieczyste.

W budynku mieszczą się:

- sala widowiskowa,
- Galeria „Zaścianek” ŻDK,
- filia Miejskiej Biblioteki Publicznej.

4) Salon Wystaw Artystycznych ŻDK, ul. Chrobrego

Obiekt o powierzchni 102 m², remontowany na bieżąco.

Charakter własności/władania - dzierżawa lokalu komunalnego.

W budynku mieści się salon wystawienniczy.

3.17.4. Środki finansowe przeznaczone na działalność w 2018 r.

Lp.	Przychody	Przychody przeznaczone na działalność statutową na dzień 31.12.2018
I	Dotacja podmiotowa z Urzędu Miejskiego na podstawie uchwały nr XXXVII/161/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2017 roku oraz uchwały nr III/10/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2018 roku.	2.227.340,00
II	Przychodu ze sprzedaży usług	102.650,62
1	składki członków sekcji	65.886,50
2	sprzedaż biletów na imprezy	6.453,72
3	wpłaty akredytacji, wpisowe, itp.	11.360,00
4	wpływy z lektoratu j. niemieckiego i angielskiego	10.917,08
5	przychody z działalności sekcji - koncerty	8.033,32
III	Przychody finansowe	1.230,72
IV	Pozostałe przychody operacyjne	102.946,72
1	wynajem pomieszczeń i sprzętu	80.793,68
2	provizja od biletów obcych	4.703,00
3	wynagrodzenie dla płatnika składek, zwrot środków z realizacji projektu, darowizny	16.445,80
4	gadżety promocyjne otrzymane nieodpłatnie	1.004,24
V	Równowartość amortyzacji środków trwałych	112.711,70
VI	Przychody ze sprzedaży tomików poezji	295,24
VII	Przychody ze sprzedaży gadżetów	478,88
RAZEM PRZYCHODY		2.547.653,88
VIII	Dotacja celowa	5.535,00
IV	Dotacja celowa	446.225,00
RAZEM DOTACJE CELOWE		451.760,00
Ogółem		2.999.413,88

3.17.5. Pozyskane środki pozabudżetowe

Nazwa zadania	Źródło finansowania	Kwota pozyskanych środków [zł]
Wojewódzki Konkurs Recytatorski (warsztaty)	ZG TKT w Warszawie	1.000,00
Projekt pt.: „Po zachodnim pograniczu”	Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr	7.349,26
Darowizny	żarskie firmy	3.500,00

W 2018 r. w Żarskim Domu Kultury nie były realizowane remonty.

3.17.6. Liczba osób uczestniczących i biorących udział w imprezach i sekcjach ŻDK w roku 2018

W 2018 roku w Żarskim Domu Kultury zorganizowano 373 imprezy, w których uczestniczyło **133.346 osób**. W imprezach, projektach realizowanych przez ŻDK na terenie miasta (w obiektach ŻDK, w różnych miejscach plenerowych na terenie miasta, w ratuszu, parafiach żarskich itp.), w imprezach profesjonalnych oraz amatorskich swój dorobek artystyczny i zainteresowania prezentowało 67 sekcji. W wyżej wymienionych sekcjach, kołach zainteresowań, klubach i zespołach artystycznych uczestniczyło w 2018 roku **940 członków**.

3.17.7. Imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczno-edukacyjne w roku 2018

Zorganizowane zostały imprezy promujące ruch i twórczość amatorską:

- XXVIII Powiatowe Spotkania Grup Kolędniczych i Jasełkowych,
- miejskie i powiatowe eliminacje Lubuskiego Konkursu Recytatorskiego,
- Powiatowy i Wojewódzki Przegląd 63. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego,
- Powiatowy Przegląd Dziecięcych i Młodzieżowych Form Tanecznych,
- Finał wojewódzkiej Lubuskiej Gali Teatralnej – scena młodzieżowa -PRO ARTE 2018,
- Przegląd Powiatowy Lubuskiego Dziecięcego i Młodzieżowego Festiwalu Piosenki,
- Powiatowy Przegląd Teatrów Dziecięcych „Balladyna”,
- XXVIII Wojewódzki Konkurs Fotograficzny,
- XXVIII Krajowy Salon Fotografii,
- XIII Akcja fotograficzna „24 sierpnia... w Żarach”,
- XXI Okręgowy Turniej Brydża Sportowego,
- XVII Szaradziarskie Mistrzostwa Polski – eliminacje strefowe,
- XVII Otwarte Szaradziarskie Mistrzostwa Żar,
- XLII Wojewódzki Konkurs Plastyki „Salon Jesienny”,
- Widowisko wokalne „Moje piosenki – lista przebojów UTW ŻDK”,
- koncerty z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki,
- cykliczne spotkania teatralne „Moje miejsce na scenie”,
- Spotkania poetycko-muzyczne – „Hugge – klucz do szczęścia”, „Fiołkami Ci drogę uścielę...”,
- promocja antologii „Kropla poezji” grupy literackiej „Rym” UTW ŻDK,
- cykliczne spotkania Klubu Kobieta i Pieniądze,
- spektakle Teatrów Tańca ŻDK „Dzwoneczki Marzeń”, „Instrukcja Obsługi” i „Niesamowitości”,
- projekcje filmowo-teatralne sekcji filmowej MIOT ŻDK.

Udział Teatrów Tańca i zespołów tanecznych w:

- dwóch spektaklach „Dzwoneczki Marzeń”, reż. B. Wróbel,
- projekcie „Instrukcja obsługi”, reż. B. Wróbel, G. Kowalczyk,
- warsztatach sceny plastycznej KUL Leszka Mądzika,
- powojsztatowym spektaklu „Ulica T”, reż. B. Wróbel,
- spektaklu „Spotkanie” w reż. Leszka Mądzika,
- spektaklu „Niesamowitości” w reż. B. Wróbel,
- Finale Lubuskiej Gali Tanecznej Pro Arte 2018 w Zielonej Górze,
- Ogólnopolskim Festiwalu Tańca „Dance Passion and Life” w Przytocznej,
- XIX Ogólnopolskim Turnieju Zespołów Tanecznych STONOGA 2017 w Chojnowie,
- Ogólnopolskim Festiwalu Tańca „Wolsztyn Tańczy Pełną Parą” w Wolsztynie,
- Powiatowym Przeglądzie Dziecięcych i Młodzieżowych Form Tanecznych,
- Koncercie „Tanecznym krokiem”,
- widowisku tanecznym z okazji Dni Żar,
- Polsko-Niemieckim Festiwalu Tańca w Lubsku,
- Polsko-Niemieckim Festiwalu Tańca w Żarach,
- Ogólnopolskim Festiwalu Tańca w Babimoście,
- Ogólnopolskim Festiwalu Tańca w Sulechowie,
- otwarciu parku przy ul. Czerwonego Krzyża,
- evencie kulturalno-tanecznym „Uczniowie dla Mistrza”,
- Gali XX-lecia UTW ŻDK,
- warsztatach Miejskiego Teatru Miniatura z Gdańska w ramach projektu Teatr Polska,
- warsztatach Teatru Ludowego z Krakowa w ramach projektu Teatr Polska,
- warsztatach Wrocławskiego Teatru Pantomimy z Wrocławia w ramach projektu Teatr Polska.

Udział zespołów muzycznych, wokalnych i chóru w:

- ogólnopolskiej akcji „MotoKrew”,
- widowisku wokalnym „Moje piosenki – lista przebojów UTW ŻDK”,
- koncercie „Dopóki życie trwa”,
- podsumowaniu konkursu na logo wolontariatu,
- koncercie „O bezpieczeństwie żaran”,
- wykładzie „Kobiety w piosenkach”,
- festynie „Palenie Czarownic” w Przewozie,
- koncercie chóru Żaranie,
- koncercie na Jarmarku Wielkanocnym,
- festynie wiejskim w Mielnie,
- Festiwalu Pieśni Kresowej „Wielkie Bałakanie”,
- Żarskiej Majówce,
- Pikniku ułańskim,
- koncercie na Dni Żar,
- Gali XX-lecia UTW ŻDK,
- koncercie „W stronę marzeń” w ramach Tygodnia seniora,
- Jubileuszu Par Małżeńskich,
- Narodowym Świącie Niepodległości,
- obchodach 60-lecia Honorowego Krwiodawstwa PCK,
- Jarmarku Bożonarodzeniowym,
- koncercie sylwestrowym w Rynku.

Udział Teatru Drewniana Kurtyna w:

- wojewódzkim i centralnym Przeglądzie 63. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego w Żarach i Ostrołęce,
- Warsztatach sceny plastycznej KUL Leszka Mądzika,
- spektaklu „Spotkanie” w reż. Leszka Mądzika,
- warsztatach Miejskiego Teatru Miniatura z Gdańska w ramach projektu Teatr Polska,
- warsztatach Teatru Ludowego z Krakowa w ramach projektu Teatr Polska,
- warsztatach Wrocławskiego Teatru Pantomimy z Wrocławia w ramach projektu Teatr Polska.

Udział Miejskiej Orkiestry Dętej między innymi w:

- Noworocznym Koncercie,
- koncercie z okazji wizyty Prezydenta Polski,
- Gali Nauki, Techniki, Kultury i Sportu,
- koncercie na Jarmarku Wielkanocnym,
- Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Lubaniu,
- uroczystościach i procesji Bożego Ciała,
- Międzynarodowym Skoku o Tycze,
- Żarskiej Majówce,
- uroczystej Mszy św. w intencji mieszkańców miasta,
- Wojewódzkim Przeglądzie Orkiestr Dętych w Lubaniu,
- koncercie z okazji Dni Żar,
- koncercie z okazji wizyty delegacji z Węgier,
- koncercie z okazji XX-lecia UTW ŻDK,
- obchodach Narodowego Święta Niepodległości,
- Jarmarku Bożonarodzeniowym.

W ramach organizowanych wystaw wydano foldery:

- XXVIII Wojewódzkiej Wystawy Fotograficznej,
- Rysunku Karoliny Matuszewskiej,
- Malarstwa Karoliny Antosz,
- Twórczości żarskich artystek - Pasje 2018,
- Fotografii Leszka Mądzika,
- Malarstwa i rysunku Doroty Dylewicz,
- Komiksu Tadeusza Raczkiwicza,
- Prac plastycznych „Tęcza”,
- Grafika - 30 lat spotkań polsko-niemieckich,
- Malarstwa Janusza Lewandowskiego,
- Poplenerowej Wystawy Międzynarodowego Pleneru Malarstwa,
- XLII Wojewódzkiego Konkursu Plastyki „Salon Jesienny” Żary 2018,

- XIII Akcji Fotograficznej „24 sierpnia ... w Żarach”,
- XXVIII Krajowego Salonu Fotografii Artystycznej.

Zorganizowane zostało szereg imprez promujących region żarski:

- Festiwal Filmu i Teatru,
- XXVIII Wojewódzki Konkurs Fotograficzny,
- Żarska Majówka,
- Międzynarodowy Śląski Festiwal Muzyczny „EuroSilesia”,
- Wojewódzki Konkurs Fotograficzny,
- Koncerty „Nasz Teleman”,
- 63. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski (powiatowy i wojewódzki),
- Lubuski Konkurs Recytatorski,
- Powiatowy Przegląd Dziecięcych i Młodzieżowych Form Tanecznych,
- Lubuską Galę Teatralną Pro Arte,
- Powiatowe Spotkania Grup Kolędniczych i Jasełkowych,
- Powiatowy Przegląd Teatrów Dziecięcych „Balladyna”,
- Przegląd Powiatowy Lubuskiego Dziecięcego i Młodzieżowego Festiwalu Piosenki,
- Międzynarodowe Plenerowe Spotkania ze Sztuką – cykl imprez obejmujących spektakle plenerowe, koncerty plenerowe, warsztaty, pokazy plenerowe, akcje oraz wystawy,
- Dni Żar – koncerty, pokazy, warsztaty i animacje,
- Spektakle znanych teatrów z Polski w ramach projektu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Teatr Polska”,
- Festiwal muzyczny „Przedśionek Raju”,
- Wystawy, koncerty, spektakle prezentujące dorobek sekcji Żarskiego Domu Kultury,
- Spektakle i koncerty w wykonaniu zespołów profesjonalnych.

3.17.8. Współpraca z innymi instytucjami w roku 2018

Żarski Dom Kultury jako instytucja kultury realizując różne projekty kulturalne i edukacyjne współpracuje z wieloma instytucjami i stowarzyszeniami z terenu kraju, województwa i regionu, m.in.: Stowarzyszeniem Twórców Fotoklub Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie; Instytutem Teatralnym w Warszawie, z Narodowym Centrum Kultury w Warszawie, z Teatrem im. H. Modrzejewskiej w Legnicy, z Teatrem Lubuskim, Fundacją Muzyki Dawnej „Canor” z Torunia, stowarzyszeniem muzycznym „EuroSilesia”, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Norwida w Zielonej Górze, muzeum okręgowym w Zielonej Górze oraz samorządowymi instytucjami kultury z terenu województwa.

W roku 2018 Żarski Dom Kultury zrealizował wiele imprez i przedsięwzięć we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Do najistotniejszych współpracujących z ŻDK należą: żarskie parafie, Miejska Rada Seniorów, Stowarzyszenie Klub Motocyklowy „Black Eagles”, PCK, Żarskie Towarzystwo Upiększania Miasta, Kresowe Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze im. Orłąt Lwowskich, Stowarzyszenie 42. Pułku Zmechanizowanego i 11. Brygady Zmechanizowanej, Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia”, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów, Miejska Rada Seniorów, Klub Kobieta i Pieniądze, Fundacja Eko-Lubusz, Stowarzyszenie „Nasza Szkoła”, Stowarzyszenie Przyjaciół UTW ŻDK „Aktywny Senior”.

Zakres współpracy z wyżej wymienionymi jednostkami jest różnorodny. Niektóre z nich są inicjatorami poważnych imprez, które ŻDK pomaga realizować, w innych organizacje pozarządowe uczestniczą na zasadzie współorganizatora.

W 2018 r. Uniwersytet Trzeciego Wieku ŻDK we współpracy z Klubem Seniora z Weisswasser zrealizował:

- „Bal wiosny” w Weisswasser,
- polsko-niemiecką wycieczkę do Wrocławia,
- wycieczkę i spotkanie w Klubie Seniora w Weisswasser,
- polsko-niemieckie spotkanie andrzejkowe.

Żarskie parafie wraz z ŻDK organizowały:

Parafia p.w. św. Józefa Oblubieńca:

- koncert Renaty Przemyk z okazji Święta Konstytucji 3 Maja,
- uroczystości z okazji Narodowego Święta Niepodległości,
- uroczystość pod Pomnikiem Żołnierza Polskiego i Pomnikiem Grobu Nieznanego Żołnierza,
- Mszę Świętą i procesję Bożego Ciała - udział Miejskiej Orkiestry Dętej.

Parafia p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny:

- Żarski Orszak Trzech Króli – nagłośnienie, oprawa akustyczna i obsługa techniczna,
- Msza w intencji Żołnierzy Wyklętych - nagłośnienie i oprawa akustyczna,
- „Nasz Teleman” koncert Orkiestry barokowej Kore,
- koncert w ramach Festiwalu „Przedśionek Raju”,

- Festyn parafialny – oprawa akustyczna,
- koncert w ramach XXVII Międzynarodowego Śląskiego Festiwalu Muzycznego „Eurosilesia”.

Parafia p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa:

- „Uczucia i krajobrazy” - koncert poświęcony żarskiemu poecie Januszowi Werstlerowi – nagłośnienie i oprawa akustyczna,
- Msza Święta w intencji mieszkańców miasta - udział Miejskiej Orkiestry Dętej,
- Festyn rodzinny – nagłośnienie i oprawa techniczno-akustyczna,
- Uroczystość Święta Zmarłych – Msza Święta – oprawa akustyczna.

Współpraca ze Stowarzyszeniem 42. Pułku Zmechanizowanego i 11. Brygady Zmechanizowanej:

- Piknik Ułański – udział zespołu „Wrocławska 7” - nagłośnienie i oprawa techniczno-akustyczna.

Współpraca z Kresowym Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym im. Orłąt Lwowskich:

- Ogólnopolski Festiwal Polszczyzny i Pieśni Kresowej „Wielkie Bałakanie” - udział chóru Żaranie, zespołu Canto i solistów.

Współpraca z Klubem Kobieta i Pieniądze:

- cykliczne spotkania Klubu Kobieta i Pieniądze.

Współpraca z Miejską Radą Seniorów:

- spotkanie „O bezpieczeństwie żaran” – koncert zespołu „Wrocławska 7”- oprawa techniczno-akustyczna.

Współpraca z Fundacją Eko-Lubusz:

- debata na temat ochrony środowiska.

Współpraca z Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym Żydów:

- Święto Chanuki – koncert Tomasza Kwietko-Bębnowskiego – nagłośnienie i obsługa techniczna.

Współpraca z Polskim Czerwonym Krzyżem:

- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- zabezpieczenie imprez plenerowych przez Sztab Ratownictwa PCK,
- Obchody Dni Honorowego Krwiodawstwa – udział zespołu „Wrocławska 7”,
- Żarska Majówka.

Współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia”:

- V Integracyjny Przegląd Teatrów – udział sekcji filmowej MIOT ŻDK.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Klubu Motocyklowego „Black Eagles”:

- Finał WOŚP w Żarach,
- MotoKrew – udział zespołów rockowych ŻDK - oprawa akustyczna.

Współpraca z Towarzystwem Upiększania Miasta:

- Jarmark Miodu i Wina - oprawa akustyczna i oświetleniowa.

W ramach współpracy w obiektach ŻDK zorganizowane zostały **pokazy dorobku artystycznego żarskich szkół i przedszkoli:**

- Przegląd Piosenki Patriotycznej,
- Konkurs filmowy „Fryderyki”,
- rozstrzygnięcie konkursu ekologicznego „Pan Sprzątałski”,
- z okazji Dnia Edukacji Narodowej,
- z okazji Dnia Mamy, Babci i Dziadka,
- z okazji Dnia Dziecka,
- Jasełka z udziałem dzieci i rodziców,
- koncerty Filharmonii,
- konkursy filmowe, piosenki, teatralne, itp.
- koncerty profilaktyczne,
- występy przedszkolaków,
- koncerty charytatywne,
- koncerty absolwentów szkół i przedszkoli.

Ponadto współorganizacja:

- z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spektakli profilaktycznych oraz XIII Przeglądu Teatrów Profilaktycznych,
- ze Związkiem Emerytów i Rencistów V Wojewódzkiego Przeglądu Zespołów Ludowych.

3.17.9. Publikacje wydane w roku 2018

- XXVIII Wojewódzka Wystawa Fotograficzna,
- Rysunek Karoliny Matuszewskiej,
- Malarstwo Karoliny Antosz,
- Twórczość żarskich artystek - Pasje 2018,
- Fotografia Leszka Mądzika,
- Malarstwo i rysunek Doroty Dylewicz,
- Komiks Tadeusza Raczkiewicza,
- Prace plastyczne „Tęcza”,
- Grafika - 30 lat spotkań polsko-niemieckich,
- Malarstwo Janusza Lewandowskiego,
- Poplenerowa Wystawa Międzynarodowego Pleneru Malarstwa,
- XLII Wojewódzkiego Konkursu Plastyki „Salon Jesienny” Żary 2018,
- XIII Akcja Fotograficzna „24 sierpnia ... w Żarach”,
- XXVIII Krajowy Salon Fotografii Artystycznej,
- Antologia „Kropla poezji” grupy literackiej „Rym” UTW ŻDK.

Wydrukowano plakaty towarzyszące większości realizowanych wydarzeń kulturalnych.

Na bieżąco przekazywano informacje, materiały dokumentacyjne mediom papierowym i elektronicznym na terenie miasta, województwa i kraju.

3.18. Miejska Biblioteka Publiczna

3.18.1. Podstawa prawna działalności

Biblioteka jest samorządową instytucją kultury, działająca na podstawie Statutu z dnia 26 lutego 2013 r. Wpisana do rejestru instytucji kultury Gminy Żary o statusie miejskim pod numerem 2, posiada osobowość prawną i jest samodzielna organizacyjnie.

3.18.2. Charakterystyka działalności statutowej

Celem głównym Biblioteki jest zaspakajanie i rozwijanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy i kultury oraz dorobku dziedzictwa narodowego.

Korzystanie z usług Biblioteki zgodnie z „Ustawą o bibliotekach” jest bezpłatne.

Do podstawowych zadań Biblioteki należą:

- gromadzenie, opracowanie, przechowywanie i upowszechnianie zbiorów bibliotecznych,
- obsługa czytelników i użytkowników poprzez udostępnianie na miejscu lub wypożyczanie na zewnątrz zbiorów,
- prowadzenie działalności informacyjnej, bibliograficznej, wystawienniczej, kulturalno-oświatowej oraz popularyzacyjnej książki i czytelnictwa,
- gromadzenie, udostępnianie informacji regionalnej dotyczącej miasta Żary i jego mieszkańców.

3.18.3. Stan sieci bibliotecznej na koniec roku 2018

Nazwa	Adres	Telefon	e-mail	www
Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach	ul. Wrocławska 11	68 374 37 36	mbpzary@wp.pl mbpzary2@wp.pl sekretariat.mbpzary@wp.pl	mbp.zary.pl m.in.: z wykazem działów i kontaktów - dla wszystkich agend www.facebook.com/mbpzary
Filia nr 1	ul. Grunwaldzka 3	68 371 35 00	mbpzary.f1@wp.pl	mbp.zary.pl m.in.: z wykazem działów i kontaktów - dla wszystkich agend www.facebook.com/mbpzary
Filia nr 2	ul. Okrzei 35	68 363 69 08	mbpzary.f2@wp.pl	mbp.zary.pl m.in.: z wykazem działów i kontaktów - dla wszystkich agend www.facebook.com/mbpzary
Filia nr 3 (dostęp dla niepełnosprawnych ruchowo)	ul. Moniuszki 36	68 363 69 17	mbpzary.f3@wp.pl	mbp.zary.pl m.in.: z wykazem działów i kontaktów - dla wszystkich agend www.facebook.com/mbpzary
Punkt Biblioteczny przy Dziennym Domu Wsparcia - MOPS Żary	ul. Bohaterów Getta 19	68 475 56 03		www.mops.zary.pl

3.18.4. Charakterystyka bazy lokalowej

Wszystkie działy i oddziały MBP Żary są w stanie ogólnym dobrym. Zabytkowy budynek główny w latach 2016/2017 został poddany gruntowemu remontowi konstrukcyjnemu oraz zyskał nową elewację. W roku 2018 odnowiono pomieszczenia Czytelni Ogólnej wraz z wymianą mebli. Pozostałe działy wymagają remontu, zwłaszcza pomieszczenia

Wypożyczalni Ogólnej, gdzie konieczna jest także wymiana przestarzałego wyposażenia pochodzącego z lat 70/80 ubiegłego stulecia. Ostatni remont pomieszczeń bibliotecznych oraz ciągów komunikacyjnych przeprowadzono w latach 2004/2005. Ze względu na ograniczoną przestrzeń konieczne jest również wyposażenie magazynów bibliotecznych w nowoczesne regały przesuwne, które od wielu lat są standardem, jeżeli chodzi o wyposażenie magazynów, dla innych placówek bibliotecznych. Pozwala to na odciążenie stropów poszczególnych kondygnacji budynku (zalecenia ekspertyzy budowlanej wykonanej w roku 2014 w związku z pęknięciami konstrukcyjnymi zabytkowej willi), a to z kolei na lepsze wykorzystanie pomieszczeń i ekspozycję księgozbioru. Trzy filie biblioteczne usytuowane w różnych częściach miasta również wymagają nakładów związanych z bieżącymi remontami i wymianą wyposażenia.

3.18.5. E-usługi

- Użytkowany program biblioteczny – PROLIB Max Elektronik.
- Skomputeryzowane procesy biblioteczne - ewidencja zbiorów w systemie, czynności związane z rejestracją czytelników i dokonywanych przez nich transakcji wypożyczeń, zwrotów, prolongat i rezerwacji i zamówień.
- Rodzaje e-usług – katalog on-line.
- Pracownia Multimedialna - nieodpłatny dostęp do Internetu na 9 stanowiskach komputerowych.
- Lerni - platforma do nauki języków online (osoby dorosłe, pracujące poza granicami kraju - wersja testowa), w roku 2018 zakupiono dostęp do pełnej wersji kursów językowych.
- Academica Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych.
- Legimi. Audiobooki online.
- www.mbp.zary.com.pl

3.18.6. Środki finansowe przeznaczone na działalność w roku 2018

Wyszczególnienie	Wykonanie 2018
Stan środków obrotowych na początku roku	37.874,68
Przychody	
Dotacja podmiotowa	1.244.825,00
Przychody ze sprzedaży usług własnych	6.173,76
Przychody z najmu i dzierżawy	15.783,12
Darowizny finansowe	5.800,00
Pozostałe przychody (w tym zwrot odszkodowania za zniszczone podczas remontu szyby w kwocie 53853,47 i projekty grantowe w kwocie 20425,59)	82.980,01
Koszty	
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	931.272,08
Materiały i wyposażenie (w tym zakup zbiorów 61193,47)	151.332,76
Usługi (energia elektryczna, ciepła, woda i ścieki, usługi remontowe, usługi pocztowe, pozostałe usługi obce, działalność wydawnicza)	183.420,03
Pozostałe koszty (świadczenia BHP, podatki i opłaty administracyjne, ubezpieczenia)	30.493,51

3.18.7. Pozabudżetowe źródła pozyskiwania środków na działalność bieżącą i inwestycje

Nazwa programu	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania
ZAKUP NOWOŚCI WYDAWNICZYCH DO BIBLIOTEK	Biblioteka Narodowa	12.003,00
Świat w 3D	Program Partnerstwo dla Książki Dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego	5.800,00
DKK (3 kluby)	Instytut Książki	420,00

Nazwa programu	Źródło finansowania	Kwota dofinansowania
Międzyszkolny Turniej Pięknego Czytania Czyt*AS (zakup nagród dla dzieci biorących udział w konkursie)	Darowizna od żarskich przedsiębiorców	800,00
„Superbohaterowie na start” Warsztaty komiksu	Wspieramy rozwój Grupa „CEDROB”	5.000,00
Pokonać bariery mentalne i językowe	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Program Współpracy INTERREG V A Brandenburgia-Polska 2014-2020	2.622,59
Z książką na start	Mała książka – wielki człowiek Instytut Książki	Darmowe książeczki dla trzylatków i ich rodziców

3.18.8. Inwestycje

Zadanie 1: Remont i zmiana wyposażenia w **Czytelni Ogólnej** - inwestycja ze środków własnych **10.000,00** oraz dotacja od organizatora **10.000,00**, **wykonanie malowania we własnym zakresie.**

Zadanie 2: Remont pomieszczeń sanitarnych F2 i F3 - **dotacja od organizatora materiały 1.500,00** wykonanie **we własnym zakresie.**

Zadanie 3: Remont pomieszczeń sanitarnych w budynku głównym - **dotacja od organizatora materiały 500,00** wykonanie **we własnym zakresie.**

3.18.9. Zbiory i ich udostępnianie

KSIĘGOZBIORY - 2018 r.					
Księgozbiory ogółem w wol.	Liczba wypożyczeń księgozbioru w wol.	Liczba udostępnień księgozbioru na miejscu w wol.	Zakupionych książek w 2018		
			Ogółem woluminów	Środki na zakup	
				organizatora	Ministerstwa Kultury
95.017	80.175	1.833	2.245	40.215	12.003

POZOSTAŁE ZBIORY - 2018 r.										
Zbiory specjalne* w jedn. inw.		Liczba wypożyczeń zbiorów specjalnych w jedn. inw.		Liczba udostępnień zbiorów specjalnych na miejscu w jedn. inw.	Liczba zakupionych zbiorów specjalnych w jedn. inw.			Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których biblioteka opłaciła dostęp		
ogółem	w tym audio-booki	ogółem	w tym audio-booki		ogółem	w tym ze środków		Liczba	Wartość w zł brutto	Liczba udostępnień (pobrań)
						organizatora	Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego			
21.312	850	777	777	866	120	3.008	0	20.000	3.009	1.973

3.18.10. Czytelnicy

W roku 2018 w MBP zarejestrowano **5.428** czytelników.

3.18.11. Użytkownicy imprez bibliotecznych

Ogółem MBP Żary w 2018 roku przeprowadziła **875** form promocji książki i biblioteki. Uczestniczyło w nich **20.067** osób.

3.18.12. Działalność promocyjna

Wybrane formy promocji książek, biblioteki, miasta:

Czytelnia Ogólna		
06.03	Projekt „Ja to inny Ty” projekt dla niepełnosprawnych	Spotkanie integracyjne dla dzieci z różnych środowisk. Integracja z dziećmi niepełnosprawnymi.
09.03	Dzień Kobiet połączony z warsztatami Caligraphy Health System	Obchody Dnia Kobiet połączone z prezentacją jogi.
19.03	Spotkanie autorskie z cyklu „Młoda Fala” projekt dla młodzieży	Spotkanie z młodymi twórcami prozy i poezji z Katolickiej Szkoły Podstawowej Sabiną Szarek (proza) i Janem Sękowskim (poezja).
24.03	Jarmark Wielkanocny Warsztaty plastyczne.	Uczestnictwo w imprezie zewnętrznej organizowanej przez Miasto Żary. Warsztaty dla najmłodszych polegające na wykonywaniu stroików (Rynek).
12.04	Spotkanie autorskie	Spotkanie autorskie z A. B. Wierzbickim połączone z promocją tomiku jego wierszy.
25.05	Konkurs czytelniczy „Książkowe Emporium”	Konkurs współorganizowany z Oddziałem Dla Dzieci, zachęcający do kreatywnego podejścia wobec książki.
04.05	Promocja tomiku poezji projekt dla seniorów	Promocja Antologii „Gdy Amor i Eros satyrą w alejach” Spotkanie z poetami zrzeszonymi w internetowej grupie literackiej.
18.05	Spotkanie autorskie	Spotkanie autorskie z Katarzyną Zychłą, promujące jej najnowszy tomik poezji.
19.05	Finał XI Konkursu o Laur Dziewina	Finał konkursu, podczas którego wręczono nagrody dla zwycięzców oraz zaprezentowano fragmenty nagrodzonych utworów.
26.05	Spotkanie autorskie	Spotkanie autorskie z pisarką dla kobiet Hanną Cygler.
24-26.05	Dni Żar	Uczestnictwo w imprezie plenerowej. Warsztaty plastyczne (Park miejski).
08.10	Spotkanie autorskie projekt dla seniorów	Spotkanie autorskie z M. Sar w ramach XX Lubuskiego Tygodnia Seniora.
07.11	Spotkanie autorskie z cyklu „Młoda Fala” projekt dla młodzieży	Spotkanie autorskie z M. Kwapieniem, gdzie oprócz prezentacji utworów literackich nasz gość grał na akordeonie.
21.11	Spotkanie autorskie	Spotkanie autorskie z M. Kalicińską, autorką m.in. Powieści „Nad rozlewiskiem”.
29.11	Seminarium powiatowe	Seminarium organizowane przez WiMBP w Zielonej Górze dla bibliotekarzy dwóch powiatów żarskiego i żagańskiego
cały rok	Lekcje biblioteczne	Lekcje biblioteczne dla młodych użytkowników biblioteki. Lekcje biblioteczne podczas których objaśniono zasady funkcjonowania Czytelni Ogólnej a także Lerni, Legimi i Akademiki.

Pracownia Multimedialna

1 raz w tygodniu	Warsztaty komputerowe 29 warsztatów w ciągu roku projekt dla niepełnosprawnych	Zajęcia dla dzieci w wadami słuchu i mowy (budowa komputera, korzystanie z Internetu, gry komputerowe, kodowanie, grafika komputerowa, edycja tekstu i in.).
05.02	Nauka kodowania	Warsztaty z nauki kodowania.
13.07-03.08	Wakacje w Pracowni	Zajęcia wakacyjne.
10.10-12.10	Warsztaty 3D Projekt „Partnerstwo dla książki” MKiDN	Zajęcia dla młodzieży z projektowania i korzystania z drukarek 3D (zajęcia prowadzone przez specjalistów z zakresu projektowania, nauki modelowania w formacie 3D i drukowania dla dzieci w wieku 8-14 lat.)

Sala Projekcyjna 3D

W roku sprawozdawczym (od otwarcia w maju) odbyło się **48** różnych projekcji, w których uczestniczyło **800** osób (filmy dokumentalne, fabularne, bajki dla dzieci).

Oddział dla Dzieci

13.12.18 31.01.19	Świąteczne Impresje „Ptaszek na choinkę”	Cykliczny konkurs plastyczny nawiązujący do polskich obrzędów i zwyczajów związanych z okresem Świąt Bożego Narodzenia. Uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień odbywa się podczas Jarmarku Bożonarodzeniowego na scenie przy żarskim ratuszu, a piękne ptaszki podziwiać można w Oddziale dla Dzieci na wystawie pokonkursowej do 31.01.2019 r.
cały rok	DKK	Comiesięczne spotkania z wychowankami Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi w Żarach (MP nr 1, grupa najstarsza), uczniów Szkoły Podstawowej nr 8 (kl. Ia), Szkoły Podstawowej nr 2 z kl. IIIa i wychowankami Miejskiego Przedszkola nr 3 w Żarach (sześciolatki), w ramach których poprzez czytanie, zabawę, prezentację książek najmłodszy poznają literaturę dziecięcą o różnej tematyce.
cały rok	Lekcje biblioteczne	Lekcje wprowadzające dotyczące biblioteki (jej zbiorów, regulaminu, sposobu zapisania, katalogów, połączone z pokazem najciekawszych książek) i na określony temat. Skierowane są do przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów (11 lekcji).
12.02 23.02	Ferie w Bibliotece „Zimowy miszmasz”	Propozycja spędzenia wolnego czasu w Bibliotece przez dzieci w wieku 7-16 lat (w grupie liczącej maksymalnie 25 osób). Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-12.00. Ich program stworzony został w oparciu o literaturę dla dzieci i młodzieży z tematem przewodnim – w 2018 motywem przewodnim była zima.
10.07	Wakacje w Bibliotece „Lato z Brzechwą”	Propozycja spędzenia wolnego czasu w bibliotece przez dzieci w wieku 7-16 lat (w grupie liczącej maksymalnie 25 osób). Zajęcia odbywają się od wtorku do piątku w godzinach 10.00-12.00. Ich program tworzony jest w oparciu o literaturę dla dzieci i młodzieży z tematem przewodnim – twórczość Jana Brzechwy. Inspiracją tegorocznych wakacji była postać i twórczość Jana Brzechwy, ponieważ 15 sierpnia przypadała 120. rocznica urodzin pisarza.

Oddział dla Dzieci

hol MBP	Galeria Kolebka Oferta dla rodzin	<p>Oferta skierowana do młodych i zdolnych twórców, którzy pragną pokazać światu swoje prace (zbiory własne utworów plastycznych bądź literackich, ciekawe kolekcje, tj. znaczki, karty, pocztówki i inne). Wspólnie z autorem organizujemy jego własną wystawę (prezentujemy prace w holu biblioteki, spotkanie z twórcą oraz jego najbliższymi – rodziną i rówieśnikami, wydajemy katalog, informujemy lokalne media o przedsięwzięciu).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Po prostu kot - wystawa prac plastycznych i zbiorów kolekcjonerskich Nadii Lenartowicz uczennicy kl. I ze SP nr 8 w Żarach. • Rysunkowy świat Gabrysi - wystawa prac plastycznych Gabrieli Wioletty Styś uczennicy klasy VII z Olbrachtowa. • Wiewiórka – pomysłowe i mądre zwierzątko - wystawa pokonkursowa międzyprzedszkolnego konkursu prac plastycznych zorganizowana przez MP nr 7 w Żarach. • Pełna niezbadanych zakamarków - twórczość literacka Mai Zauchy, uczennicy kl. VIII z KSP w Żarach.
15.05	Spotkanie autorskie	<p>Maria Wypych (spotkanie lokalnej poetki z wychowankami MP nr 1 i MP nr 8 w ramach Majowych Spotkań Literackich – promocja i prezentacja tomiku pt. „Jest taki świat II – wiersze i bajki dla dzieci”).</p>
21.05	Spotkanie autorskie	<p>Ewa Nowak (pisarka, pedagog, terapeuta i publicystka, współpracująca z takim piśmami jak „Cogito”, „Victor Gimnazjalista”, „Victor Junior”, „Trzynastka” i „Sens”. Autorka posiada bogaty dorobek literacki - obecnie na rynku wydawniczym dostępnych jest już ponad trzydzieści tytułów jej książek. Są to książki zarówno dla młodszych czytelników, jak i starszych nastolatków, które cieszą się dużym powodzeniem wśród dzieci i młodzieży. Warto tu wspomnieć o takich tytułach jak „Apollo 11” o pierwszej podróży na Księżyc, „Kto uratował jedno życie” historię Ireny Sandlerowej (w serii Czytam sobie), czy też serię miętową (np. Wszystko tylko nie mięta, Diupa) i lektury szkolne (Pajęczek na rowerze, Yellow Bahama w prążki). W spotkaniu autorskim uczestniczyli uczniowie klasy III a ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Żarach (klubowicze DKK) i uczniowie klasy III z Katolickiej Szkoły Podstawowej w Żarach.</p>
21.06	Spotkanie autorskie	<p>Andrzej Marek Grabowski - autor książek dla dzieci, programów telewizyjnych (Tik-Tak, Wyprawy profesora Ciekawskiego, Ciuchcia, Budzik), scenariuszy filmów animowanych i piosenek (Witaminki, Kulfon, co z ciebie wyrośnie?, Bursztynek) spotkał się z uczniami klas IV ze Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 3 w Żarach.</p>
22-25.05	Całe Żary Czytają Dzieciom	<p>Impreza cykliczna w przedostatnim tygodniu maja, akcja promowana w mediach lokalnych, mająca na celu integrację pokoleniową i środowiska. Włączamy się w ogólnopolską, europejską akcję Cała Polska Czyta Dzieciom promowaną przez Fundację ABCXXI. Dzieciom z żarskich przedszkoli czytają dorośli - ludzie różnych zawodów. W 2018 przedszkolakom czytali przedstawiciele władz miasta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Danuta Madej - Burmistrz Miasta, • Halina Majeryk – Przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury i Sportu, • Elżbieta Maj - Naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu, • Olaf Napiórkowski – Zastępca Burmistrza Miasta Żary.

Oddział dla Dzieci

27.04	Międzyszkolny Turniej Pięknego Czytania czy*AS	Impreza cykliczna mająca na celu wspieranie ogłoszonego przez Fundację ABC 1 czerwca 2001 roku XXI Programu Zdrowia Emocjonalnego, w ramach którego rozpoczęto akcję „Cała Polska Czyta Dzieciom”. Głównym jej celem jest zachęcenie dzieci do głośnego czytania, krzewienie umiejętności używania pięknej polskiej mowy, rozbudzenie miłości do książek. Tegoroczna edycja poświęcona była obchodom 100-lecia Niepodległości Polski. Uczestnikami konkursu są dzieci reprezentujące żarskie szkoły podstawowe i gimnazja. Zwycięzcy naszego turnieju reprezentują Bibliotekę w eliminacjach wojewódzkich w WiMBP Zielona Góra.
05.04	Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci	Impreza cykliczna skierowana do najmłodszych czytelników mająca na celu promowanie pięknej literatury i grafiki, połączona z pokazem książek, gram i zabawami literackimi. Zaproszeni goście - wychowankowie MP nr 7 w Żarach. Tegoroczne hasło przewodnie to „W książce małe jest wielkie”.
03.06 Rynek	Miejski Dzień Dziecka	Najlepszy Czytelnik roku 2017/2018 - impreza cykliczna w ramach Dnia Dziecka. Wśród dzieci i młodzieży w wieku od 1. roku życia do 16 lat wybieranych jest i nagradzanych 15 osób, które często odwiedzają bibliotekę, wypożyczają książki, potrafią o nich rozmawiać, wykazują zainteresowanie literaturą. Na uroczystość zapraszani są laureaci z rodzicami oraz przyjaciółmi <ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty plastyczne ze znanymi bohaterami bajkowymi – gniotki <i>Minionki</i>, • Zajęcia plastyczne - wielka kolorowanka <i>Minionki</i>.
25.08	Dni Żar Oferta dla rodzin	Zajęcia plastyczne – slime, tatuaże i malowanie twarzy. Park przy al. Jana Pawła II
25.04	Projekt Książkowe Emporium	„Książkowe Emporium” - projekt, którego organizatorem była Barbara Maria Morawiec (Lustro Biblioteki) oraz Wydawnictwo Zielona Sowa. Do udziału zaprosiliśmy uczniów klasy V ze Społecznej Szkoły Podstawowej w Żarach z którymi wspólnie odkrywaliśmy nasze żarskie Książkowe Emporium (różne działy w formie zabawy). Warsztaty przeprowadziliśmy na podstawie książki „Panna Jones i Książkowe Emporium”.
2-3.10	Projekt Superbohaterowie na start! Warsztaty komiksowe dla dzieci. Dzięki pozyskanym środkom udało nam się stworzyć w MBP Czytelnię komiksów oraz zaopatrzyć bibliotekę w nowe komiksy, gry edukacyjne dla dzieci i siedziska.	Warsztaty komiksu, które poprowadził rysownik Szymon Teluk. W spotkaniach wzięły udział 4 grupy dzieci ze szkół podstawowych w Żarach. Część praktyczną, podczas której dzieci rysowały własny komiks, superbohatera, poprzedzała część teoretyczna. I ta właśnie część pozwalała poznać dzieciom, ale również i nam – dorosłym uczestniczącym w spotkaniach – historię komiksu, jego początki, największych twórców komiksów na świecie, zasady tworzenia prostych historii obrazkowych i wszystkie metamorfozy, jakie historie te przechodziły aż do czasów współczesnych, kiedy to komiks znów wraca do łask, jest inspirującą lekturą, po którą chętnie sięgamy w wolnej chwili. Doskonałe podejście prowadzącego do dzieci, jego wiedza i umiejętności sprawiły, że dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach, były ich współtwórcami, śmiały się z opowiadanych anegdot i pytały o interesujące ich szczegóły. Warsztaty współfinansowane były przez Cedrob S.A. (grant uzyskany w konkursie „Wspieramy rozwój”).

Oddział dla Dzieci

wrzesień grudzień	Mała Książka – Wielki Człowiek Oferta dla rodzin	Nasza biblioteka przyłączyła się do Ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – Wielki człowiek”, która skierowana była do dzieci urodzonych w 2015 r. i ich opiekunów. Oddział dla Dzieci zaprosił dzieci urodzone w roku 2015 wraz z rodzicami do udziału w akcji „Z książką na Start”. „...Każdy trzylatek, który przyszedł do biblioteki, otrzymał w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę”.
8.09	Narodowe Czytanie Oferta dla rodzin	Warsztaty plastyczne – symbole narodowe, mapa Polski, tatuaże. Głośne czytanie na wdechu Katechizmu polskiego dziecka W. Bełzy.
16.05	Cała Polska Czyta Dzieciom	Z bibliotekarską wizytą w Szkole Podstawowej nr 2 w Żarach. Nie obyło się bez głośnego czytania i zagadek związanych z bajkami. Spotkanie przeprowadzone zostało w ramach akcji Cała Polska Czyta Dzieciom na zaproszenie pani bibliotekarki - Wioletty Sucha.
19.04 12.06	Przedstawienia – bajki	Calineczka (Thumbelina) przedstawienie w języku angielskim w wykonaniu wychowanków Miejskiego Przedszkola nr 8 w Żarach (spotkanie integracyjne z przedszkolakami z MP nr 10), ponadto głośne czytanie bajki po polsku i konkurs z treści utworu. Piraci z Karaibów - grupa 5-latków z Miejskiego Przedszkola nr 2 w Żarach wystąpiła przed uczniami (najlepszymi czytelnikami) kl. I-III ze Szkoły Podstawowej nr 5 w Żarach.
7.11	Dzień Postaci z Bajek	Dzień Postaci z Bajek - w zajęciach integracyjnych zorganizowanych przez panią Natalię Łuczyk z MP nr 1 wzięli udział wychowankowie Miejskiego Przedszkola nr 1 w Żarach oraz Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy.
10.12	Dzień Postaci z Bajek	Konkurs pod nazwą: „W krainie bajek”, zorganizowany przez panią Annę Kłosińską i panią Joannę Kondratiuk z Miejskiego Przedszkola nr 10. W konkursie wzięło udział dziesięcioro dzieci z żarskich placówek przedszkolnych, które rywalizowały w dwuosobowych grupach.
4.12	Barbórka	Impreza cykliczna przybliżająca święto górników, ich pracę, tradycje górnicze w naszym regionie. Zajęcia przeprowadzane w oparciu o książkę Legenda o Skarbniku i warsztaty kamishibai.
cały rok	Wystawy książek i nowości wydawniczych	Promocja księgozbioru Oddziału dla Dzieci, zwrócenie uwagi, np. na serie wydawnicze, książkę na określony temat wśród czytelników odwiedzających dział.
cały rok	Oddział dla Dzieci - książki polecane (portal internetowy, facebook)	Promocja księgozbioru Oddziału dla Dzieci, zwrócenie uwagi, np. na serie wydawnicze, książkę na określony temat wśród mieszkańców miasta niekoniecznie będących czytelnikami.
14-15.12	Jarmark Bożonarodzeniowy Oferta dla rodzin	Żarska Biblioteka wraz z Żarskim Domem Kultury przygotowała dla dzieci i młodzieży warsztaty plastyczne, podczas których wykonywano – stroiki, ozdoby świąteczne i kolorowano bombki. Salon Wystaw Artystycznych.
5.06	Ja to inny Ty - kontynuacja spotkań Oferta dla niepełnosprawnych	Warsztaty integracyjne literacko-plastyczne z elementami biblioterapii i arteterapii realizowane w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Żarach w partnerstwie z Zespołem Szkół Specjalnych w Żarach i Katolicką Szkołą Podstawową w Żarach - kontynuacja zajęć po Projekcie Kultura Tędy.
2.03- 23.03	Szkółka Wędkarska przy MBP Żary Oferta dla rodzin	Szkółka Wędkarska przy MBP Żary – cotygodniowe spotkania. Spotkanie inauguracyjne Koła Polskiego Związku Wędkarskiego Żary nr 8 Raj szkółka wędkarska dla najmłodszych – prowadzący Norbert Królik. Zabawy z rybą w tle.

Wypożyczalnia Ogólna

21.01 29.01	Warsztaty Żarskie dzieje – rozwój gospodarczy Oferta dla młodzieży	Warsztaty dla młodzieży ukazujące rozwój gospodarki i przemysłu naszego miasta na przestrzeni wieków. W zajęciach wykorzystano m.in. prezentację multimedialną i dawne fotografie Żar.
10 spotkań	Spotkania DKK dla dorosłych	Na każdym spotkaniu omawiana jest książka zaproponowana przez uczestników lub wybrana z propozycji Instytutu Książki, który jest organizatorem DKK w kraju. Z omówionej lektury sporządzana jest recenzja lub informacja ze spotkania, którą przesyła się do WiMBP w Zielonej Górze, odpowiedzialnej za działalność Klubów.
10 spotkań	Spotkania Klubu Literackiego dla dorosłych	Spotkania osób piszących należących do Klubu Literackiego działającego przy MBP Żary. Tematem spotkań jest twórczość członków KL, prowadzone są warsztaty doskonalące sztukę pisanie utworów literackich.
14-18.05	Spotkania autorskie w ramach Majowych Spotkań Literackich promujące antologię „Co pulsuje w nas”	Spotkania członków Klubu Literackiego przy MBP Żary z młodzieżą żarskich szkół średnich. Podczas spotkań zapoznano uczestników z własną twórczością i działalnością KL, zachęcając piszących młodych ludzi do uczestnictwa w spotkaniach Klubu oraz podzielenia się swoimi utworami w szerszym gronie odbiorców. ZSE: H. Borowiec, B. Grotkiewicz, G. Łastowska. CKZiU: A. B. Wierzbicki, LO im. B. Prusa: J. Lenart, J. Rupieta. KLO: H. Borowiec, R. Ryś.
23.04	Spotkania autorskie Robert Rudiak	Spotkanie z poetą, prozaikiem, publicystą i krytykiem literackim, członkiem ZLP Oddział w Zielonej Górze. Laureat kilkudziesięciu krajowych i międzynarodowych konkursów literackich.
26.04	Spotkania autorskie Dana Newelska	Na spotkaniu z autorką powieści obyczajowych miała miejsce promocja najnowszej jej powieści „Talon na drugie życie”, o której autorka tak pisze: Oto książka w sam raz dla tych, których interesuje temat reinkarnacji i zjawisk nie do końca dających się racjonalnie wytłumaczyć. Drogi Czytelniku, czy opisana przeze mnie historia sprawi, że zaczniesz się zastanawiać, co jest rzeczywistością, a co tylko literacką fikcją? Jeśli tak, będzie to oznaczać, że osiągnęłam swój cel, a zapisane dalej słowa mogą być prawdą...
29.09	Otwarcie wystawy XVII Biennale Ekslibrisu Dzieci i Młodzieży. Żary 2018	Wernisaż XVII Biennale, jest to konkurs międzynarodowy, w którym uczestniczyły dzieci i młodzież w wieku od 6 do 19 lat z Polski i z zagranicy (10 krajów). Na konkurs nadesłano 487 prac, wykonanych przez 441 autorów. Z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości utworzono dodatkową kategorię Ekslibrisu wydarzenia – Niepodległość, na którą nadesłano 28 ekslibrisów. Galeria Ekslibrisu.
8.09	Narodowe Czytanie Oferta dla rodzin	Akcja zainicjowana przez Prezydenta RP. W roku sprawozdawczym czytano „Przedwiośnie” i inne teksty patriotyczne w powiązaniu ze 100-leciem Niepodległości. Akcja odbyła się na żarskim Rynku. Czytali przedstawiciele władz miasta, nauczyciele, dzieci, samorządowcy, księża i inni.
od października do grudnia	Warsztaty edukacyjne z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości Historia symboli narodowych Oferta dla młodzieży	Zajęcia edukacyjne dla uczniów żarskich szkół średnich, dotyczące dziejów naszych symboli narodowych. W zajęciach wykorzystano prezentację multimedialną i zbiory biblioteki.
V-XI finał 6.11	Konkurs Wolność kocham, rozumiem Oferta dla młodzieży	Konkurs na wykonanie teledysku o wymowie patriotycznej z okazji 100. Rocznic odzyskania przez Polskę niepodległości. Finał konkursu uświetnił koncert zespołu Sprawa całkiem przyjemna.

Wypożyczalnia Ogólna

7.12	Wernisaż wystawy malarstwa Mirosław Janiszewski. Prace autorskie, portrety, kopie dzieł mistrzów	Wernisaż z udziałem autora prac, gości będących znajomymi M. Janiszewskiego, w tym z pracy, jego sąsiadów oraz zainteresowanych sztukami plastycznymi i wydarzeniami kulturalnymi.
------	---	--

Galeria Ekslibrisu (działalność wystawiennicza)

Termin	Tytuł wystawy	Organizator
14-31.12.2017 kontynuacja do 31.01.2018	Ekslibris lubuski	MBP Żary Gustaw Lis
15.02 - 22.03.2018	Pieniądze. XIX Międzynarodowy Konkurs na Rysunek Satyryczny – wystawa ze zbiorów WiMBP w Zielonej Górze.	MBP Żary
5.02 - 17.03.2018	Żary na dawnej fotografii – z okazji rocznicy wyzwolenia miasta.	MBP Żary
27.03 - 20.04.2018	Wielkanocne rozważania.	MBP Żary
7.05 - 7.06.2018	Książki zakazane – wystawa książek zakazanych z różnych przyczyn na przestrzeni dziejów.	MBP Żary
21.06 - 31.08.2018	Przegląd Pasji Twórczych Bibliotekarzy 2018. 15. Wystawa Krajowa.	MBP Żary
18.09 - 31.10.2018	Dzieje Galerii Ekslibrisu przy MBP Żary.	MBP Żary
20.09 - 30.11.2018	XVII Biennale Ekslibrisu Dzieci i Młodzieży. Żary 2018.	MBP Żary
29.10 - 29.12.2018	Niepodległa 1918-2018.	MBP Żary
10-29.12.2018	Tradycje Świąt Bożego Narodzenia literaturze i sztuce.	MBP Żary

3.18.13. Obsługa specjalnych grup użytkowników bibliotek

- Ze względu na bariery architektoniczne występujące w większości naszych lokali bibliotecznych osoby niepełnosprawne ruchowo mają utrudniony dostęp do naszych zbiorów. Wychodząc naprzeciw tej grupie odbiorców książki, współpracujemy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Żarach, prowadzącym Dzienny Dom Wsparcia, z którego korzystają osoby niepełnosprawne ruchowo i intelektualnie uczestnicząc w zajęciach i rehabilitacji prowadzonej w ośrodku. Od kwietnia 2006 roku w ośrodku działa nasz Punkt Biblioteczny, z którego korzystają uczestnicy zajęć oraz pracownicy ośrodka. Czytelnicy punktu wypożyczają literaturę piękną. Do punktu udostępniono książki głównie ze zbiorów Wypożyczalni Ogólnej oraz Oddziału dla Dzieci, Filii Nr 1 i Nr 2. O częstotliwości dostarczania książek decyduje aktualne zapotrzebowanie.
- Dogodny dostęp do zbiorów dla osób niepełnosprawnych w naszej bibliotece jest tylko w Filii Nr 3 przy ul. Moniuszki 36, która jest dostosowana do potrzeb niepełnosprawnych ruchowo.
- Naszymi czytelnikami są dzieci i młodzież należąca do specjalnych grup użytkowników bibliotek różnych typów szkół i placówek kulturalno-oświatowych: Zespołu Szkół Specjalnych, Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy, Domu Dziecka, Świetlic Środowiskowych, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego z Oddziałami Integracyjnymi, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Pomocna Dłoń itp.

Grupa ta korzysta z wielu ofert bibliotecznych:

Filia nr 1, Filia nr 2

Zajęcia z dziećmi ze świetlicy środowiskowej PIĄTKA i świetlicy środowiskowej SIGMA

Zajęcia z dziećmi mają na celu pomóc nieśmiałym, z kompleksami, mało aktywnym, w uaktywnieniu siebie, akceptacji swojej osoby. Poznać pewne wzorce zachowań. Kształtować właściwe postawy. Motywować do uczenia się. Wyrabiać nawyki czytania. Wzbogacać wiedzę, język, zdolność rozumienia pojęć. Eliminować postawę roszczeniową wobec otoczenia. Eliminować zachowania agresywne.

Filia nr 3

Bibliotekarka prowadzi indywidualne (ze względu na warunki lokalowe) zajęcia z seniorami w zakresie obsługi komputera. W roku 2018 odbyło się 10 spotkań z seniorami. Z takiej pomocy korzysta również 1 czytelnik (emeryt) z niepełnosprawnością umysłową, który słucha muzyki, uczy się wyszukiwać swoich ulubionych wykonawców.

Pracownia Multimedialna

W roku 2018 w PM raz w tygodniu odbywają się zajęcia komputerowe (korzystanie z Internetu, programy komputerowe, edycja tekstu, grafika, nauka przez Internet, kodowanie). Z popołudniowych zajęć korzystają uczniowie z Ośrodka dla Dzieci z Wadami Słuchu i Mowy. Odbyło się 29 spotkań w których uczestniczyło średnio 20 dzieci. W roku bieżącym zajęcia są kontynuowane.

Czytelnia Ogólna

Z okazji Tygodnia Seniora w MBP zorganizowano 1 spotkanie z cyklu Senior z Pasją. W nasze progi zawiązał tym razem Michał Sar, który podzielił się z uczestnikami swoją poezją. Ponadto zorganizowano projekcję filmu „The best of 3D” w Sali Projekcyjnej 3D dla uczestników wycieczki zorganizowanej przez PTTK pod hasłem „Z Żar do Żar”.

3.18.14. Realizowane w roku 2018 projekty – specjalne grupy użytkowników

1. Wypożyczalnia Ogólna dysponuje nowoczesnym urządzeniem do odtwarzania książki cyfrowej „Czytak PLUS”. Jest to odtwarzacz cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących. W ten sposób staramy się zapewnić osobom z dysfunkcją wzroku możliwość obcowania z literaturą. W 2018 z „Czytaka” korzystały dwie osoby.
2. Biblioteka gromadzi audiobooki, których liczba na koniec 2018 roku wyniosła 832, są one przeznaczone dla seniorów, osób niewidzących lub słabowidzących i dzieci mających trudności w nauce czytania. Audiobooki są dostępne w Wypożyczalni Ogólnej, Oddziale dla Dzieci i Filii nr 3. Od roku 2015 w Wypożyczalni Ogólnej MBP Żary wydzielamy zbiór książek z dużą czcionką z myślą o osobach starszych i słabowidzących. Na koniec roku sprawozdawczego ich liczba wyniosła 94 woluminy.
3. W roku sprawozdawczym kontynuowaliśmy usługę „Książka na telefon”. Skierowana do osób niesamodzielnych ruchowo mających problemy z dotarciem do naszych placówek. Na wniosek takiej osoby dostarczamy wybrane zbiory do domu. Z usługi na koniec roku korzystały 2 osoby.
4. MBP Żary jest partnerem Programów KARTA DUŻEJ RODZINY i KARTA SENIORA.

3.18.15. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Zakres zadania	NGO's (nazwa)	Wspólne działania w zakresie zadań określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	SEKTOR 3	W MBP Żary zorganizowano siedzibę dla wszystkich organizacji Sektora 3, w której odbywają się spotkania, jest możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu
Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Związek Literatów Polskich	Patronat nad Majowymi Spotkaniami Literackimi oraz nad konkursem literackim „O Laur Dziewina 2018”
Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich	Patronat nad akcją „Przegląd Pasji Twórczych Bibliotekarzy 2018 - wystawa krajowa” organizowanym przez MBP Żary
Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Lubuskie Stowarzyszenie Miłośników Działań Kulturalnych DEBIUT	Organizacja wystawy prac – pokłosa Otwartego Międzynarodowego Konkursu na Rysunek Satyryczny
Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych Oraz Działania na rzecz turystyki i krajoznawstwa	Centrum Edukacji Obywatelskiej	Współorganizacja akcji Odjazdowy bibliotekarz

Zakres zadania	NGO's (nazwa)	Wspólne działania w zakresie zadań określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	Stowarzyszenie Ekologii, Rekreacji, Wypoczynku i Uzależnień Społecznych „Serwus”	Zajęcia biblioterapeutyczne z podopiecznymi świetlicy środowiskowej Serwus w Kunicach.
Działania na rzecz turystyki i krajoznawstwa	Klub Turystyki Aktywnej PTTK „Ryś” w Żarach	Współorganizacja imprez dla dzieci i dorosłych: 1. „Z książką można wszędzie”, 2. Nocny Marsz po Zielonym Lesie - W pogoni za świetlikiem”, 3. Sejmik Krajoznawczy - Mijające krajobrazy.
Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Współorganizacja wypoczynku w miejscu zamieszkania w okresie ferii i wakacji oraz innych form aktywności i rozwoju twórczego.
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz upowszechnianie i ochrona praw konsumentów	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Współorganizacja projektu „Wolność - kocham i rozumiem” związanego z Rokiem Niepodległości 2018
Działalność na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalnych DWUKROPEK	Kontynuacja akcji Wakacje z książką. Współorganizacja akcji polegająca na wystawianiu i uzupełnianiu książek w szafach bookcrossingowych w mieście w okresie od maja do września.

MBP Żary jest wydawcą miesięcznika społeczno-kulturalnego INFO ŻARY.

3.19. Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego

3.19.1. Podstawa prawna działalności

Muzeum zostało utworzone Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XXIV/21/13 z 26 lutego 2013 roku i działa na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XI/100/15 z 25 września 2015 roku. Wpisane jest do Rejestru Gminnych Instytucji Kultury pod nr 3.

3.19.2. Charakterystyka działalności statutowej

- gromadzenie zbiorów muzealnych w statutowo określonym zakresie,
- katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów,
- przechowywanie gromadzonych zabytków w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych,
- zabezpieczanie i konserwację zbiorów oraz w miarę możliwości, zabezpieczanie zabytków archeologicznych nieruchomości oraz innych nieruchomości obiektów kultury materialnej i przyrody,
- urządzanie wystaw czasowych,
- prowadzenie działalności edukacyjnej,
- popieranie i prowadzenie działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę,
- udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych i naukowych,
- zapewnianie właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji,
- prowadzenie działalności wydawniczej,
- prowadzenie biblioteki z zakresu muzealnictwa i dyscyplin pomocniczych oraz historii regionalnej.

3.19.3. Charakterystyka bazy lokalowej

Muzeum otrzymało budynek na swoją siedzibę w użyczenie na czas nieoznaczony 20.05.2014 roku. Budynek znajduje się na działce nr 389 o powierzchni 0,1924 ha (1924 m²), w tym budynek zajmuje ok. 300 m² i teren utwardzony ok. 410 m², a pozostała część to teren zielony. Oszacowana w 2014 roku wartość budynku wynosiła 618.080 zł i terenu 371.370 zł. Działka jest ogrodzona kamiennym murem w którym są: metalowa brama wjazdowa i barokowa (datowana na 1733 rok) ceglana brama z metalowymi wrotami. Budynek jest w stanie ogólnym dobrym, po kapitalnym remoncie parteru (ok. 279 m²) i I pietra (ok. 152 m²).

Na tych poziomach zostały wyremontowane sanitariaty, podłogi i wymieniona instalacja elektryczna.

Do remontu i adaptacji pozostały dwa strychy o powierzchniach ok. 150 m² i 127 m² oraz piwnice budynku o powierzchni ok. 240 m².

W budynku są wszystkie niezbędne instalacje dotyczące prawidłowego i bezpiecznego funkcjonowania placówki.

Instalacja elektryczna została wymieniona i spełnia współczesne wymogi, aktualne są wszystkie jej badania i certyfikaty urządzeń. Oświetlenie jest w systemie LED - lampy energooszczędne.

Instalacja odgromowa jest sprawna i ma aktualne badania techniczne.

Budynek podłączony jest do miejskiej sieci ciepłowniczej

z nową instalacją CO, wcześniejszy system z piecem węglowym został zlikwidowany.

Instalacja wodna jest nowa, a kanalizacyjna częściowo wymieniona, ale sprawna. Na kapitalny remont oczekują toalety w piwnicy.

Wody opadowe z dachu i terenu utwardzonego są oddzielone od systemu kanalizacyjnego i odprowadzane do systemu burzowego.

W budynku dla bezpieczeństwa ludzi, obiektu i zbiorów funkcjonują systemy: ppoż. – hydrantowy i czujniki dymu, monitoringu wizualnego (terenu i wnętrza) i czujniki ruchu. Na poszczególnych kondygnacjach zamontowane są drzwi ppoż. i antywłamaniowe z atestowanymi zamkami. W oknach piwnicy (stałe) i parteru (otwierane) zamontowane są stalowe kraty. Drzwi wejściowe główne są także zabezpieczone kratą.

W obiekcie funkcjonuje instalacja telefoniczna i internetowa.

Muzeum otrzymało 21.10.2015 roku w użyczenie Wieżę Wartowniczą o wartości szacunkowej 354.000 zł z działką nr 357, po obrysie Wieży, wartości 7.800 PLN i powierzchni 0,0078 ha. W roku 2018 prowadzone były prace przygotowawcze do realizacji projektu zagospodarowania Wieży na potrzeby ruchu turystycznego ze środków zewnętrznych z przyłączem elektrycznym.

3.19.4. Środki finansowe na działalność w roku 2018

1. dotacja podmiotowa organizatora	519.000 zł
2. dochody własne z działalności statutowej	34.255,59 zł
3. całkowity przychód	577.230,51 zł

3.19.5. Pozyskane środki pozabudżetowe w roku 2018

1. reklama i najem	1.790 zł
2. darowizny	2.334,50 zł
3. sprzedaż towarów i usług własnych	26.809,48 zł
4. inne przychody	3.321,61 zł

3.19.6. Remonty i modernizacje w roku 2018

Wymiana dwójga drzwi wejściowych do budynku 47.219,70 zł

3.19.7. Zasoby

Wyposażenie Muzeum w sprzęt komputerowy i audiowizualny jest właściwe, zabezpiecza dobre funkcjonowanie. Muzeum dysponuje odpowiednią ilością ekspozytorów do wystaw i pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć.

W 2018 roku zakupione zostały nowe gabloty do ekspozycji (13 szt. za 19.926 PLN) oraz osuszacze powietrza do magazynu zbiorów (2 szt. za 5.166 PLN). Ponadto z ważniejszych zakupów - 1 zestaw komputerowy za 2.966 PLN i namiot do zajęć plenerowych za 2.840 PLN.

Muzeum aktualnie posiada 2.071 muzealiów wpisanych do Ksiąg Inwentarzowych.

W 2018 roku pozyskaliśmy 315 nowych obiektów, w tym 308 zakupionych na łączną kwotę 8.104,90 PLN i 7 darowizn na kwotę 1.810 PLN.

Posiadamy 689 depozytów archeologicznych i 356 innych (szkło, porcelana).

Biblioteka Muzeum liczy 465 woluminy i 290 innych wydawnictw.

3.19.8. Liczba odwiedzających

W 2018 roku Muzeum odwiedziły 7.824 osoby, w tym 2.332 w grupach zorganizowanych i 5.492 indywidualnie.

3.19.9. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał

Realizowana jest koncepcja funkcjonalno-użytkowa rozbudowy i modernizacji budynku Muzeum i terenu przyległego na potrzeby statutowe oraz Program Funkcjonowania Muzeum w latach 2014 - 2019. Działania te wpisują się w „Strategię rozwoju kultury województwa lubuskiego”.

3.19.10. Działalność promocyjna, wydarzenia kulturalne

W 2018 roku Muzeum współorganizowało i zorganizowało ok. 120 wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i patriotycznych. W zbiorowych zajęciach warsztatowych uczestniczyły 63 grupy (ok. 1.200 osób). Muzeum systematycznie prowadzi działania promocyjne miasta i placówki poprzez uczestnictwo pracowników w wydarzeniach, informacje umieszczane w prasie i mediach społecznościowych, na stronie internetowej i współpracę z innymi placówkami.

Najważniejsze imprezy w 2018 zrealizowane przez Muzeum	
12.05.2018	„Europejska Noc Muzeów 2018”
07.07.2018	5. urodziny Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego w Żarach

Imprezy współorganizowane przez MPŚŁ

21.03.2018	VIII Żarski Sejmik Krajoznawczy
12.04.2018	Warsztaty ceramiczne „Szkło i ceramika na Łużycach”
02-03.06.2018	Warsztaty „Malowanie na porcelanie” z okazji Dnia Dziecka
15.08.2018	Uroczystości organizowane z okazji Dnia Żołnierza
18.08.2018	„Piknik Ułański” – ul. Zawiszy Czarnego
25.08.2018	Warsztaty z okazji Dni Żar
16.09.2018	Obchody uroczystości Dnia Sybiraka
08.09.2018	III Lubuska Sesja Numizmatyczna
11.11.2018	Żarskie obchody Święta Niepodległości
02.12.2018	Żarskie Mikołajki

Wybrane warsztaty, lekcje muzealne i pozostałe wydarzenia kulturalne

każdy czwartek	„Warsztaty czwartkowe”. W każdy czwartek w godzinach 10:00-12:00 dla grup zorganizowanych oraz w godzinach 13:00-14:00 dla dzieci przychodzących indywidualnie z rodzicami, MPŚŁ organizuje „Warsztaty czwartkowe”. Uczestnicy mogą brać udział w historyczno-literacko-plastycznych grach i zabawach.
14.01.2018	26. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – Muzeum zorganizowało warsztaty dla dzieci, ciepłe napoje dla wolontariuszy.
Luty 2018	„Ferie w Muzeum” - W czasie ferii zimowych Muzeum organizuje zajęcia muzealne i warsztaty plastyczne dla dzieci i młodzieży.
07.03.2018	Warsztaty PCK „Muzealne inspiracje” w ramach programu „Senior On”.
13.03.2018	Malowanie porcelany z uczniami ze Społecznej Szkoły Podstawowej w Żarach.
10.04.2018	Malowanie porcelany z uczniami ze Szkoły Podstawowej nr 10 w Żarach-Kunicach.
10.06.2018	Żarskie Spotkania z Ceramiką.
Lipiec-sierpień 2018	Wakacje w Muzeum.
Czerwiec-wrzesień 2018	Wakacyjna akcja „Przygarnij pluszaka”.
02.12.2018	Żarskie Mikołajki.
18.09.2018	Warsztaty z młodzieżą polsko-niemiecką.
12.10.2018	XX Lubuski Tydzień Seniora: Wizyta grupy Seniorów z Żagania.
20.10.2018	XX Lubuski Tydzień Seniora: Wizyta grupy Seniorów z Gościeszowic.
24.10.2018	Projekcja filmu dokumentalnego „Błękitna Armia 1917-1919”.
05.12.2018	Mikołajkowe zajęcia z uczniami ze Szkoły Podstawowej w Grabicach.
06.12.2018	Mikołajkowa gra miejska.
12-13.12.2018	Świąteczne warsztaty z dziećmi z Niepublicznego Przedszkola „Chatka Puchatka” w Żarach.

Wystawy czasowe i prezentacje multimedialne	
12.01.2018	„Nieistniejące elementy żarskiej architektury zachowane na starych pocztówkach” - wystawa.
24.02.2018	„Utracone piękno Kresów” - wystawa.
07.03.2018	„Kobiety, które broniły niepodległej Polski” - prezentacja multimedialna.
11.04.2018	„Czarny wtorek” wystawa czasowa na temat bombardowania Żar.
12.05.2018	„Wybrane Polskie Banknoty XX wieku” - wystawa.
26.05.2018	„Matki polskich władców” - wystawa i prezentacja multimedialna.
20.07.2018	„Szkłana pasja. Marek Pekel - szkło artystyczne”.
01.08.2018	„Powstanie Warszawskie'44” - prezentacja multimedialna, wystawa zdjęć i książek poświęconych powstaniu.
28.08.2018	„Ojcowie Niepodległości” - wystawa.
26.10.2018	Wernisaż malarstwa Danuty Pekel.
29.11.2018	„Żołnierze Niepodległej” - wystawa.
06.12.2018	„Tradycje Bożego Narodzenia w różnych regionach Polski”.

Konkursy organizowane przez Muzeum	
Konkursy wiedzy historycznej	
25.01.2018	„Polacy na frontach II wojny światowej”.
28.02.2018	„Wiem wszystko o Ziemi Żarskiej”.
22.03.2018	„Drogi do Niepodległości. Jak powstała II Rzeczpospolita. Walka o jej granice”.
24.04.2018	„Irena Sendlerowa - Jej życie i czasy”.
10.05.2018	Wyniki III Turnieju Wiedzy Historycznej.
20.09.2018	I Wojna Światowa na ziemiach polskich.
25.10.2018	Władysław Haller - szlak bojowy i zasługi dla państwa polskiego.
15.11.2018	Walka o granice państwa polskiego w latach 1918-1921 - powstania, plebiscyty, wojna polsko-bolszewicka.
Pozostałe konkursy	
12.05.2018	Konkurs na model wybranego zabytku Żar.
18.05.2018	Konkurs o żarskich zabytkach.
09.11.2018	„Moja mała Ojczyzna”.

3.19.11. Współpraca z innymi podmiotami i instytucjami

W 2018 roku Muzeum kontynuowało współpracę z placówkami muzealnymi i innymi instytucjami kultury w regionie oraz stowarzyszeniami działającymi w naszym powiecie:

- 1) Stowarzyszenie Miłośników Żarskiej Porcelany:
 - uzupełniono i odświeżono wspólnie z członkami Stowarzyszenia ekspozycje stałe dotyczące żarskiej porcelany, które prezentowane są w Muzeum oraz w Ratuszu.
- 2) Stowarzyszenie 42. Pułku Zmechanizowanego i 11. Brygady Zmechanizowanej:
 - współorganizowano zamierzenia o charakterze patriotycznym i rocznicowym: obchody rocznicy forsowania Nysy Łużyckiej i walk na Łużycach 2. Armii WP i 1. Korpusu Pancernego, obchody zakończenia II wojny światowej w Europie, obchody Dnia Żołnierza i Dnia Weterana, uroczystości Święta Niepodległości, - współpraca ze stowarzyszeniem w zakresie gromadzenia i opracowywania pamiątek i dokumentów dotyczących historii Garnizonu Żary oraz żarskich jednostek wojskowych i ich pracowników cywilnych i mundurowych,
- 3) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Świetlica Klubu Abstynenta oraz Świetlica Środowiskowa „Piątka”:
 - współpraca przy organizacji zimowych i letnich (wakacyjnych) warsztatów edukacyjnych,
- 4) Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych. Koło Miejskie w Żarach:
 - współpraca przy organizacji uroczystości o charakterze patriotyczno-rocznicowym: Narodowy Dzień Pamię-

- ci Żołnierzy Wyklętych, Dzień Weterana, Dzień Wojska Polskiego, rajd „Szlakiem Bitew, Pomników, Cmentarzy Kresowych Żołnierzy 2. Armii Wojska Polskiego” (bezpłatny udział w rajdzie jest jedną z nagród dla uczestników konkursów wiedzy historycznej, które organizuje żarskie muzeum),
- 5) Kresowe Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze im. Orłąt Lwowskich w Żarach:
 - współpraca podczas organizacji uroczystości rocznicowych i patriotycznych w Domu Kresowym,
- 6) Związek Sybiraków Koło nr 7 w Żarach:
 - współpraca przy organizacji uroczystości patriotycznych przy Pomniku Sybiraka, udostępnienie pomieszczeń Muzeum na cele statutowe Związku, współpraca w organizowaniu miejskich obchodów Dnia Sybiraka,
- 7) Towarzystwo Polsko-Serbołużyckie Oddział w Żarach:
 - udostępnianie pomieszczeń muzeum na cele statutowe towarzystwa,
- 8) PTTK – Koło „Ryś” w Żarach:
 - użyczenie pomieszczeń Muzeum na cele statutowe PTTK, użyczenie Sali Konferencyjnej i pomoc w organizacji VIII Żarskiego Sejmiku Krajoznawczego, pomoc w organizacji i realizacji imprez edukacyjnych, udostępnienie Sali Konferencyjnej na spotkanie podsumowujące wakacyjne działania Koła „Ryś”,
- 9) Stowarzyszenie „Żar Serca”:
 - współpraca podczas charytatywnego festynu i zbiórki pieniędzy na cele statutowe Stowarzyszenia.

3.19.12. Wydawane publikacje

W 2018 roku Muzeum wydało 2 publikacje: „Rozmówki Łużyckie dla Polaków” i niemieckojęzyczny folder promocyjny o Muzeum.

3.20. Miejski Ośrodek, Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach

3.20.1. Podstawa prawna działalności

MOSRIW jest zakładem budżetowym Gminy Żary o statusie miejskim. Podstawą prawną działalności jest Decyzja nr 5/89 Naczelnika Miasta w Żarach z dnia 28 czerwca 1989 roku powołująca Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach.

3.20.2. Charakterystyka działalności statutowej

MOSRIW działa w oparciu o Statut nadany Uchwałą Nr XIV/170/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2015 r. Przedmiotem działania MOSRIW jest zaspakajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie sportu, kultury fizycznej i rekreacji oraz tworzenie odpowiednich warunków materialno-technicznych dla ich rozwoju. Do podstawowych zadań należy:

- utrzymanie obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie miasta Żary, uzupełnianie wyposażenia w urządze-

nia, sprzęt sportowy i rekreacyjny, rozbudowa i modernizacja obiektów,

- udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej dla społeczności lokalnej,
- bieżące utrzymanie terenów zieleni miejskiej,
- dowóz uczniów niepełnosprawnych,
- realizacja innych zadań zleczanych przez Burmistrza Miasta,
- realizacja własnego kalendarza imprez: Żarska Olimpiada Młodzieży, Otyliada, Majówka, itp.

3.20.3. Charakterystyka bazy lokalowej

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2018, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacząco podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Wielofunkcyjny Kompleks Basenowy ul. Źródłana							
Pływalnia otwarta o wymiarach od 25x12,5 do poniżej 50x25m	1972	2015	nie	-	tak	-	93
Boisko wielofunkcyjne	2018		nie	-	tak	-	93
Boisko do piłki siatkowej plażowej niepełnowymiarowe	2016		tak	32	tak	tak	93
Zjeżdżalnia rodzinna	2015		nie	-	nie	-	93
Zjeżdżalnia „ANAKONDA”	2015		nie	-	nie	-	93
Wiata grillowa / na ognisko	2016		tak	50	tak	tak	93
Obiekt SYRENA ul. Leśna							
Stadion piłkarsko - lekkoatletyczny	1945	2017	tak	200	tak	tak	365
Bieżnia okólna	1945	2017	tak	200	tak	tak	365
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	-	2017	tak	40	tak	tak	365
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	-	2017	tak	40	tak	tak	365
Boisko wielofunkcyjne	2017		nie	-	tak	-	365
Kort tenisowy otwarty	1984		tak	100	nie	nie	365
Siłownia zewnętrzna	2016		nie	-	nie	-	365

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2018, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
Wiata na ognisko, stoły	2017		tak	40	tak	tak	365
Budynek socjalno-szatniowy	-	2017	nie	-	nie	-	365
Pływalnia WODNIK ul. Telemanna 1							
Pływalnia kryta o wymiarach od 25x12,5m do poniżej 50x25m	2001	2015	tak	60	tak	nie	346
Siłownia	2001	2016	nie	-	tak	-	302
Sauna sucha	2001		nie	-	tak	-	346
Sauna mokra	2001		nie	-	tak	-	346
Łaźnia parowa	2006		nie	-	tak	-	346
Zjeżdżalnia	2001		tak	60	nie	nie	346
Obiekt PROMIĘŃ ul. Zwycięzców 38							
Stadion piłkarski	1946	2017	tak	1804	nie	tak	365
Sala gimnastyczna o wymiarach od 24x12 m do poniżej 36x19 m	1946	2017	tak	200	nie	nie	365
Obiekt UNIA Al. Wojska Polskiego 56							
Stadion piłkarski	1946	2017	tak	200	nie	nie	365
Zaplecze socjalno-szatniowe	1946	2017	nie	-	tak	-	365
Altana ze stołami biesiadnymi	2016		tak	40	tak	tak	365
Obiekt OKRĄGLAK ul. Lubelska							
Boisko piłkarskie pełnowymiarowe	2014		tak	70	tak	tak	365
Bieżnia prosta	2014		tak	70	tak	tak	365
Zaplecze socjalno-sanitarne	2014		nie	-	tak	-	365
STRZELNICA ul. Czerwonego Krzyża							
Strzelnica sportowa (budynek)	1945	2017	nie	-	tak	-	365
Część palna (teren zewnętrzny)	1945	2018	nie	-	tak	-	365
ORLIK ul. Paderewskiego							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2011		tak	40	tak	tak	358
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2011		nie	-	tak	-	358
Zaplecze socjalno-szatniowe	2011		nie	-	tak	-	358

Rodzaj obiektu	Rok		Cechy obiektu		Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych		Liczba dni w roku 2018, w których obiekt był dostępny
	oddania do użytkowania	ostatniej modernizacji znacznie podnoszącej standard obiektu	Widownia	Liczba miejsc siedzących na widowni	dla ćwiczących	dla widzów	
ORLIK ul. Zwycięzców							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2012		nie	-	tak	-	358
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2012		nie	-	tak	-	358
Zaplecze socjalno-szatniowe	2012		nie	-	tak	-	358
ORLIK ul. Sikorskiego							
Boisko piłkarskie niepełnowymiarowe	2013		nie	-	tak	-	358
Boisko uniwersalne - wielozadaniowe	2013		nie	-	tak	-	358
Zaplecze socjalno-szatniowe	2013		nie	-	tak	-	358
Park ul. Czerwonego Krzyża							
Miejsce na ognisko, stoły biesiadne	2018		nie	-	-	-	

3.20.4. Środki finansowe przeznaczone na działalność w roku 2018

Dotacja przedmiotowa.....	2 483 200,00 zł
Zrealizowane.....	4 037 970,42 zł
w tym:	
• Wpływy z najmu i dzierżawy -	78 426,75 zł
• Wpływy z usług (m.in. wpływy z: Pływalni Wodnik, usług pielęgnacji zieleni miejskiej, zarządzania kompleksem basenowym, realizacji programów MKRPA, dowozu uczniów, inne) -	3 926 425,31 zł
• wpływy ze sprzedaży składników majątkowych -	1 308,94 zł
• wpływy z pozostałych odsetek -	6 489,47 zł
• wpływy z tytułu odszkodowań -	7 401,88 zł
• pozostałe -	17 918,07 zł
RAZEM.....	6 521 170,42 zł

3.20.5. Remonty i modernizacje w roku 2018 r.

Lp.	Lokalizacja	Zadanie	Wartość zł brutto
1	Kompleks Sportowy „Syrena” ul. Leśna 34, Żary	• remont nawierzchni przy budynku socjalno-szatniowym – parking wewnętrzny	29.768,13
2	Kompleks Sportowy „PROMIENI” ul. Zwycięzców 38, Żary	• renowacja systemu nawadniania płyty głównej boiska • remont przyłącza wodnego do podlewania płyty boiska głównego • bieżąca konserwacja boiska: piaskowanie, napowietrzanie, nawożenie, odchwaszczanie murawy boiska	6.703,50 3.485,44 pracownicy MOSRiW

Lp.	Lokalizacja	Zadanie	Wartość zł brutto
3	Stadion „UNIA Kunice” Al. Woj. Polskiego, Żary	<ul style="list-style-type: none"> bieżąca konserwacja boiska: piaskowanie, napowietrzanie, nawożenie, odchwaszczanie murawy boiska 	pracownicy MOSRiW
4	Pływalnia „WODNIK” ul. Telemanna 1, Żary	<ul style="list-style-type: none"> remont zbiorników wyrównawczych – wymiana folii basenowej 	34.071,00
5	Boisko „Okągłak” ul. Lubelska Żary	<ul style="list-style-type: none"> bieżąca konserwacja boiska, uzupełnianie granulatu SBR 	pracownicy MOSRiW
6	ORLIK 2012 ul. Zwycięzców ul. Paderewskiego ul. Sikorskiego	<ul style="list-style-type: none"> bieżąca konserwacja boisk: szczotkowanie, rozluźnianie, wypełnienia, spulchnianie i rozprowadzania granulatu 	pracownicy MOSRiW

3.20.6. Zasoby

FINANSOWE

Zakład w 2018 roku na realizację zadań posiadał środki w wysokości **6.521.170,42 zł**.

RZECZOWE

Zakład dysponuje mieniem, które zgodnie z zapisami nadanego statutu jest mieniem Gminy Żary o statusie miejskim. Jego skład stanowią obiekty, urządzenia sportowe, urządzenia rekreacyjne i inne będące własnością miasta Żary przekazane zakładowi w trwały zarząd, administrowanie lub w inne formy władania.

W 2018 roku zwiększono posiadane zasoby o:

- 1. sfinansowane z dotacji celowych w tym:
 - monitoringi na Orlikach,
 - przyłącza wodno-kanalizacyjne do budynku strzelnicy

- oraz budynku baru przy ul. Czerwonego Krzyża,
- samochód osobowo-towarowy;
- 2. otrzymane (dotyczą obiektu SYRENA będącego w trwałym zarządzie MOSRiW): stadion lekkoatletyczny z nagłośnieniem, instalacją kanalizacji deszczowej, instalacją wodociągową.

LUDZKIE

Średnioroczne zatrudnienie w 2018 roku wynosiło 69,24 etatu, w tym pracownicy administracyjni 8 etatów.

INFORMACYJNE

Zakład posiada stronę www, bip - na których umieszcza informacje o postępowaniach przetargowych, cenniki korzystania z obiektów, informacje o imprezach, itp.

3.20.7. Liczba osób korzystających z poszczególnych obiektów w roku 2018

1. Pływalnia WODNIK **150.265 osób**
2. Kompleks Basenowy **51.146 osób**

3.20.8. Organizowane imprezy i przedsięwzięcia

Lp.	Nazwa imprezy	Data	Miejsce
1	Pływackie Zawody Karnawałowe	14.01.2018	Pływalnia WODNIK
2	Ferie zimowe na sportowo z MOSRiW-em Pływalnia „Wodnik”, Kompleks Źródłana	19.02-02.03.2018	Pływalnia WODNIK ORLIK, MOSRiW
3	Dzień Kobiet	04.03.2018	Pływalnia WODNIK
4	V Ogólnopolski Nocny Maraton Pływacki „OTYLIADA 2018”	10-11.03.2018 godz. 18.00 do 6.00	Pływalnia WODNIK
5	Czwartki LA	II tura - kwiecień - maj 2018 I tura - wrzesień - październik	„SYRENA” ul. Leśna 34 Żary

Lp.	Nazwa imprezy	Data	Miejsce
6	Majówka z MOSRiW-em	maj 2018	ORLIKI, MOSRiW
7	Sportowo-rekreacyjne pikniki dla dzieci z okazji Dnia Dziecka	03.06.2018	ORLIKI, MOSRiW, BASEN
8	Dzień Dziecka	02.06.2018	Pływalnia WODNIK, ORLIKI MOSRiW
9	Otwarcie Kompleksu Basenowego	16.06.2018	Kompleks Basenowy
10	Rodzinne pikniki sportowo-rekreacyjne	lipiec-sierpień 2018 r. (raz w miesiącu na wybranych Orlikach)	ORLIKI MOSRiW
11	Wakacyjne mini turnieje „Dzikich Drużyn”	lipiec-sierpień 2018 r.	ORLIKI MOSRiW
12	Igrzyska Dzieci i Młodzieży Szkolnej 2018	wg harmonogramu rok szkolny 2017/2018 i 2018/2019	obiekty MOSRiW i szkoły
13	Mikołajkowe Zawody Pływackie	09.12.2018	Pływalnia WODNIK
14	Turnieje Mikołajkowe „Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej” dla Szkół Podstawowych	05.12.2018	Sala „PROMIĘŃ”
15	„Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej” dla Szkół Gimnazjalnych	07.12.2018	Sala „PROMIĘŃ”

Współorganizacja imprez i przedsięwzięć z Urzędem Miejskim Żary i innymi jednostkami:

1. 07-08.04.2018 Złot Foodtrucków
2. 12.04.2018 Warsztaty Polsko-Niemieckie
3. 21.04.2018 MotoKrew (klub motocyklowy Orzeł)
4. 22.04.2018 Dycha po Żarach
5. 01.05.2018 Żarska Majówka/ŻDK
6. 02.05.2018 Turniej Piłki nożnej OLDBOYÓW
7. 03.05.2018 Mecz piłkarski policji i sędziów
8. 11.05.2018 Dzień Strażaka
9. 12.05.2018 Europejska Noc Muzeów
10. 16.05.2018 koncert - Von Promnitz Tour
11. 19.05.2018 Dzień Seniora
12. 22.05.2018 Przedszkole nr 10 ul. Okrzei - nadanie imienia
13. 26.05.2018 SP1 Żary - festyn szkolny
14. 26.05.2018 SAINT-Gobain - festyn rodzinny
15. 26.05.2018 SP Olbrachtów - festyn szkolny
16. 27.05.2018 Koncert - Von Promnitz Tour - Festyn Kościelny WNMP Żary
17. 30.05.2018 Szkoła w Lubanicach - festyn szkolny
18. 01.06.2018 Otwarcie Zielonego Zakątka/Nadleśnictwo
19. 02.06.2018 MOSRiW Dzień Dziecka - zawody pływackie
20. 02.06.2018 MITING LA SYRENA
21. 02.06.2018 Muay Thai - pomoc przy organizacji zawodów
22. 03.06.2018 Dzień Dziecka
23. 04.06.2018 Konferencja o Zielonym Lesie
24. 06.06.2018 MKRPA „Alternatywa siedzenia w domu” pl. przy Ratuszu.
25. 07.06.2018 MOPS
26. 08.06.2018 Festyn szkolny SP8
27. 09.06.2018 SP2 Festyn szkolny
28. 09.06.2018 RELPOL - Festyn rodzinny
29. 09-13.06.2018 Zielonogórski Festiwal Filmu i Teatru
30. 10.06.2018 Festyn Parafialny - Katedra

31.	16.06.2018	Otwarcie Kompleksu Basenowego
32.	16.06.2018	UKS Promień turniej piłkarski
33.	16.06.2018	Bałakanie – występy zespołów
34.	20.06.2018	Dzień sportu SLO na Syrenie
35.	22.06.2018	Festyn szkolny SP5
36.	22-23.06.2018	Festyn SLO Żary Unia Kunice
37.	21.06.2018	Konferencja - Stowarzyszenie „Trzeci wiek”
38.	23.06.2018	X Konkurs Skoku o Tyczacze im. T. Ślusarskiego
39.	30.06.2018	Festyn zakładowy ZWiK
40.	30.06.2018	Lubuskie Prezentacje Wokalne - Lubsko
41.	01/08/15.07.2018	„Lato z Telemannem” park al. Jana Pawła II
42.	6.07.2018	KINO PLENEROWE
43.	07.07.2018	V urodziny Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego
44.	13.07.2018	KINO PLENEROWE
45.	20.07.2018	KINO PLENEROWE
46.	22.07.2018	„Lato z Telemannem” - dziedziniec pałacu
47.	27.07.2018	KINO PLENEROWE
48.	01.08.2018	Powstanie Warszawskie
49.	06-12.08.2018	Międzynarodowe Plenerowe Spotkanie ze Sztuką Ż'ART2018 / Plener Malarstwa
50.	09.08.2018	Koncert „Przedsiónek Raju” Kościół p.w. NSPJ
51.	11.08.2018	KINO PLENEROWE
52.	17.08.2018	KINO PLENEROWE
53.	18.08.2017	Piknik Ułański
54.	24-26.08.2018	Dni Żar
55.	31.08.2018	KINO PLENEROWE
56.	03.09.2018	Festyn Strażacki
57.	08.09.2018	Piknik firmowy Spomasz Żary
58.	11.09.2018	Festyn Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Boh. Getta
59.	14.09.2018	UM mecz z Węgrami
60.	14.09.2018	MOPS Festyn
61.	15-16.09.2018	Jarmark Miodu i Wina / Tow. Upiększania Miasta
62.	20.09.2018	Festyn Przedszkole Nr 7 Żary
63.	22.09.2018	SYNKREON – festyn zakładowy
64.	22.09.2018	MITING Stowarzyszenie „Żar Serca” - LO Prus
65.	27.09.2018	Źródłana PTTK - Światowy Tydzień Turyst. - szkoły
66.	28.09.2018	Ognisko Źródłana PTTK - Światowy Tydzień Turyst. - b/o
67.	06.10.2018	Stowarzyszenie Aport, promocja akcji „Zerwijmy łańcuchy”
68.	11.10.2018	Ognisko Źródłana PTTK - Tydzień Seniora
69.	13.10.2018	Akcja klubu „AGROS” sprzątanie Zielonego Lasu
70.	14.10.2018	Cross Górski Runners Team
71.	01.11.2018	Cmentarz Komunalny - współpraca z przygotowaniem Mszy Św.
72.	10.11.2018	Narodowe Święto Niepodległości
73.	23-25.11.2018	Wojsko Żagań - stoisko promocyjne na terenie WODNIKA
74.	04.12.2018	Żarski Dzień Wolontariatu
75.	14-16.12.2018	Żarski Jarmark Bożonarodzeniowy
76.	22.12.2018	Turniej piłkarski UKS Promień

3.20.9. Współpraca z innymi podmiotami i instytucjami (krajowa i międzynarodowa)

Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach współpracuje z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, a także wolontariatem. Współpraca polega przede wszystkim na bezpłatnym udostępnianiu obiektów zarządzanych przez MOSRiW w Żarach oraz na współorganizacji różnego rodzaju zawodów sportowych, imprez, festynów itp. W zależności od klubu czy organizacji współpraca dotyczy:

1. KS „Promień”, UKS „Promień”, Unia” Kunice. Kluby korzystają z boisk na ul. Zwycięzców 38, z boiska „Okraglak”, z boisk przy ul. Leśnej 34 (Stadion „Syrena”) oraz na al. Wojska Polskiego (stadion piłkarski). Trenerzy

klubów przeprowadzają tam treningi oraz rozgrywają sparingi i ligowe mecze piłkarskie. Korzystają również z zaplecza socjalno-sanitarne na w/w obiektach. Zarówno boiska jak i zaplecze socjalno-sanitarne przygotowane jest przez pracowników MOSRiW w Żarach. Oprócz tego w/w kluby korzystają z kompleksów boisk „ORLIK 2012” przy ul. Zwycięzców 38 oraz przy ul. Sikorskiego i ul. Paderewskiego.

2. Stowarzyszenia piłkarskie: Fundacja Młody Talent, UKS Promień, Oldboy Hajduk, Lubuska Federacja Rozwoju Sportowego Internationale Schule Fussball Żary, LKS Błękitni Olbrachtów. Stowarzyszenia te korzystają

w ramach współpracy z boisk oraz zaplecza na ul. Leśnej 34 (Syrena) oraz z kompleksu boisk „ORLIK 2012” przy ul. Paderewskiego, Sikorskiego i Zwycięzców. Wspólnie z trenerami animatorzy zatrudnieni przez MOSRiW, przeprowadzają różnego rodzaju treningi, turnieje i mecze piłkarskie.

3. UKS „CHROMIK”. Klub korzysta z sali przy ul. Zwycięzców 38 oraz z kompleksu „ORLIK 2012” przy ul. Zwycięzców. Organizuje tam zajęcia treningowe jak również mecze ligowe oraz wszelkiego rodzaju turnieje w piłkę koszykową.
4. MLKS „AGROS”. W ramach współpracy z klubem udostępniane są nieodpłatnie sala „Piława” oraz stadion „Syrena” wraz z zapleczem socjalno-sanitarnym. Na obiektach odbywają się różnego rodzaju zawody zapasnicze oraz lekkoatletyczne. Zawodnicy mają możliwość trenowania na obiektach, które są przygotowywane przez pracowników zatrudnionych przez MOSRiW w Żarach.
5. WOPR w ramach współpracy użycza 2 razy w tygodniu wyznaczone tory na basenie „Wodnik” w celu przeprowadzenia przez WOPR treningów pływacko-ratowniczych dla członków WOPR. WOPR angażuje się i współorganizuje z MOSRiW w różnego rodzaju imprezy, które odbywają się zarówno na basenie (zawody pływackie), jak również na innych obiektach zabezpieczając medycznie imprezy (np. festyny rodzinne, ferie, zawody pływackie, WOŚP). Czynnicy uczestniczą również w imprezach organizując zawody z zakresu ratownictwa i pierwszej pomocy.
6. W ramach współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych animatorzy zatrudnieni przez MOSRiW na Orlikach zobligowani są do wdrożenia programu profilaktycznego oraz przeprowadzenia sportowo-rekreacyjnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych przychodzących na kompleksy boisk „ORLIK 2012”. Animatorzy organizują również różnego rodzaju gry i zabawy, turnieje, zawody z okazji Dni Żar, 1-3 maja, festyny rodzinne, zajęcia półkolonijne na ferie itp. Animatorzy na wszystkich trzech orlikach (obiekty przy ul. Paderewskiego, ul. Zwycięzców oraz ul. Sikorskiego w Żarach) ściśle współpracują z różnego rodzaju organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Obiekty te są udostępniane m.in. dla Zespołu Szkół, Miejskiego Przedszkola nr 1, Świetlicy Środowiskowej, KS „Promień”, UKS „Promień”, Internationale Schule Fussball Żary, Młody Talent, Zespołów Młodzieżowych „Błękitni” Olbrachtów; Niepublicznego Przedszkola „Groszki”; Szkoły Podstawowej nr 1, Katolickiej Szkoły Podstawowej, Szkoły Podstawowej Nr 5,

Zespołu Szkół Specjalnych, Gimnazjum Nr 1, Zespołu Szkół z Grabika, Parafii p.w. św. Józefa Oblubieńca, zakładów pracy (Saint Gobain Sp. z o.o., Kronopol Sp. z o.o., Karman, Adamek). Z obiektów korzystają także Komenda Powiatowa Policji i Komenda Powiatowa Straży Pożarnej. Te wszystkie podmioty korzystają również ze wszystkich obiektów, którymi zawiaduje MOSRiW (Okraślak, Promień; Syrena, Pływalnia Wodnik, Unia Kunice, Kompleks Basenowy przy ul. Źródlanej).

7. Liga Obrony Kraju korzysta z obiektu przy ul. Czerwonego Krzyża 27 – STRZELNICA SPORTOWA. Stowarzyszenie prowadzi cykliczne zajęcia treningowe dla mieszkańców Żar oraz przeprowadza zawody mistrzowskie i okolicznościowe.

Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku od 1995 roku współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w celu pozyskiwania pracowników do pracy w Ośrodku. Są to pracownicy zatrudniani na różnych stanowiskach i o różnych predyspozycjach zawodowych; ratownicy wodni, instruktorzy sportu, robotnicy, konserwatorzy czy kasjerki. W 2018 roku Ośrodek korzystał z zatrudnienia bezrobotnych w formie prac interwencyjnych. Bezrobotni korzystali z różnych projektów, również unijnych: „Aktywizacja zawodowa dla ludzi młodych”, „Aktywni mogą więcej”, czy „Aktywna wieś”.

Korzyści dla pracodawcy są duże; naborem na wolne stanowiska zajmuje się PUP (pracodawca ma prawo wyboru spośród skierowanych kandydatów), każde stanowisko jest refundowane (są to kwoty różne w zależności od programu), refundowana jest częściowo składka ZUS, pracodawca nie opłaca również składki na Fundusz Pracy (najczęściej jest to okres 12 m-cy). Dzięki wieloletniej, dobrej współpracy z PUP pozyskaliśmy dobrych, pracujących do dzisiaj pracowników.

MOSRiW jako podmiot wyznaczony przez Gminę Żary o statusie miejskim przyjmuje obywateli skazanych przez Sąd Rejonowy w Żarach w celu odpracowania godzin wyznaczonych w wyroku. Są to prace społecznie użyteczne (Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 1.06.2010 – Dz. U. 98, poz. 634). W 2018 roku w MOSRiW pracowało ok. 40 osób z różną ilością godzin do przepracowania (najczęściej to 30 godzin). Prace wykonywane były na wszystkich obiektach w różnych okresach.

W 2018 roku nawiązaliśmy współpracę z Organizacją Pracodawców Ziemi Lubuskiej. W ramach tej współpracy zorganizowaliśmy staż dla 4 uczennic z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Żarach. Praktyki trwały dwa miesiące i odbywały się na terenach zielonych.

4. RODZINA, OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

4.1. Rodzina

4.1.1. Żłobki

Zgodnie z prowadzonym przez Burmistrza Miasta Żary Rejestrem Żłobków i Klubów Dziecięcych na terenie miasta Żary w roku 2018 opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 świadczyły trzy żłobki niepubliczne oraz dwa żłobki samorządowe. Łącznie placówki dysponowały 235 miejscami. Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 jest zadaniem własnym gminy, a zasady jej organizowania i funkcjonowania określa ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

W roku 2018 w ramach ww. zadania podjęto następujące działania:

- w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia udzielono trzem podmiotom niepublicznym, prowadzącym żłobki na terenie miasta Żary, dotację celową przeznaczoną na sprawowanie opieki nad dzieckiem, mieszkańcem naszej Gminy. Dotacji udzielono w wys. 250 zł na jedno dziecko za pełen miesiąc świadczonej opieki. Łącznie przekazano na ten cel 191 451 zł. Dotacją objęto średnio miesięcznie 66 dzieci, w tym 19 dzieci z terenu gminy wiejskiej;
- na podstawie zawartego porozumienia z dnia 12 września 2013 r. Gmina Żary o statusie wiejskim w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia dokonała na rzecz naszej Gminy zwrotu należności w wys. 56 452 zł. Przedmio-

towa należność stanowiła refundację dotacji przekazanej przez naszą Gminę z tyt. opieki nad dziećmi z terenu Gminy Żary (wiejskiej);

- w 2018 r. zwiększono liczbę miejsc o 6 w Żłobku Miejskim nr 1 oraz o 4 w Żłobku Miejskim nr 3;
- w żłobkach samorządowych podniesiono opłatę za wyżywienie do wys. 4,70 zł /dzień oraz opłatę za pobyt do wys. 4,70 zł/dzień, przy czym maksymalną opłatę za całodienne wyżywienie dziecka oraz opłatę za pobyt dziecka określa się na poziomie 0,22% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego zgodnie z przepisami o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
- przeprowadzono czynności nadzorcze w żłobkach prowadzonych na terenie naszego miasta. Kontrolą objęto dwa żłobki publiczne, tj. Żłobek Miejski nr 1 i Żłobek Miejski Nr 3 oraz trzy żłobki niepubliczne, tj. Żłobek Chatka Puchatka, Żłobek Zakątek i Żłobek Radosny Szkrab. Zakres kontroli obejmował warunki oraz jakość świadczonej przez żłobki opieki, ze szczególnym uwzględnieniem składu personelu zatrudnionego w żłobku, kwalifikacji dyrektora oraz opiekunów dzieci, warunków lokalowych i sanitarnych, w tym spełnienie wymagań przeciwpożarowych i sanitarno-lokalowych. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

INFORMACJA NA TEMAT ŻŁOBKÓW SAMORZĄDOWYCH

Nazwa żłobka	Liczba dzieci uczęszczających do żłobka ¹	Liczba oddziałów	Liczba etatów	Wydatki na żłobek (w PLN) ²	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka (w PLN) ²	Wydatki poniesione na remonty bieżące i wyposażenie (w PLN)
Żłobek Miejski nr 1 ul. Okrzei 13	65	3	21	1.032.634	1324	55.532
Żłobek Miejski nr 3 ul. Broni Panczernej 10	80	3	17,25	1.033.352	1076	46.849

¹ kolumna zawiera informacje nt. średniej miesięcznej liczby dzieci uczęszczających do żłobka

² w koszty nie wliczono remontów bieżących oraz kosztów związanych z wyposażeniem żłobków

INFORMACJA NA TEMAT ŻŁOBKÓW NIEPUBLICZNYCH

Nazwa żłobka	Liczba miejsc	Liczba oddziałów	Średnia liczba dzieci objętych dotacją ¹	Wysokość przyznanej dotacji (w PLN)	Średnia miesięczna wysokość dotacji przyznanej na 1 dziecko (w PLN)
Żłobek Niepubliczny „Chatka Puchatka” ul. Czerwonego Krzyża 25 B	30	2	28	81.363	242
Mini Żłobek „Zakątek” ul. Czerwonego Krzyża 25A	15	1	14	40.409	240
Żłobek „Radosny Szkrab” ul. Grunwaldzka 17	29	4	24	69.679	242

¹ dotacji udzielono na dziecko zamieszkałe na terenie Gminy Żary o statusie miejskim oraz na terenie Gminy Żary

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie funkcjonowania żłobków:

1. uchwała nr XV/4/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat w żłobkach miejskich prowadzonych przez Gminę Żary o statusie miejskim,
2. uchwała nr VIII/95/11 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz opiekunami dziennymi,
3. uchwała Nr XXXIX/10/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy na terenie Gminy Żary o statusie miejskim – obowiązująca od 1 kwietnia 2018 r.
4. uchwała nr XLVII/92/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 września 2018 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego nr 3 w Żarach,
5. uchwała nr XLVII/91/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 września 2018 r. w sprawie ustalenia statutu Żłobka Miejskiego nr 1 w Żarach.

4.1.2. Karta Dużej Rodziny

4.1.2.1. Krajowa Karta Dużej Rodziny

Prawo do Karty Dużej Rodziny ustala Burmistrz Miasta Żary na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, osobom zamieszkałym na terenie naszego miasta. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Kartę Dużej Rodziny otrzymują członkowie rodzin wielodzietnych, tj. posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do 25 r. ż. oraz bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Osoby posiadające kartę korzystają z uprawnień/ulg polegających na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obo-

wiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Wykaz uprawnień oraz instytucji je przyznających jest publikowany przez właściwego ministra do spraw rodziny.

Od roku 2014 na terenie naszej gminy przyznano karty dla **358 rodzin**, w tym w roku 2018 dla **53 rodzin**.

Program jest finansowany ze środków budżetu państwa. Za realizację zadania Gmina otrzymuje 13,67 zł za obsługę jednej rodziny wielodzietnej oraz 1,37 zł za "domówienie" drugiego nośnika Karty lub wydania jej duplikatu. Łącznie w roku 2018 Lubuski Urząd Wojewódzki z tego tytułu przekazał na rzecz Gminy środki w wysokości **835 zł**.

4.1.2.2. Karta „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”

Rada Miejska w Żarach w roku 2014 wprowadziła na terenie gminy program p.n. „Żary Miasto Przyjazne Dużej Rodzinie”. W ramach programu żarskie rodziny posiadające na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do 25 r.ż. oraz bez ograniczenia wieku w przypadku dzieci niepełnosprawnych mogą ubiegać się o kartę „Żary Miasto Przyjazne Rodzinie”.

Program jest elementem Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Żary o statusie miejskim

na lata 2014-2020 i ma na celu promocję dużej rodziny, wzmocnienia jej kondycji, poprawę warunków życia żarskich dużych rodzin, zwiększenia szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach wielodzietnych oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku takiej rodziny.

Posiadacze Karty są uprawnieni do ulg i zwolnień oferowanych przez jednostki organizacyjne i osoby prawne podległe Gminie oraz inne podmioty oferując swoje partnerstwo

w programie. Między innymi posiadacze Karty otrzymują 50% zniżki w opłatach za żłobek, 50% zniżki w opłatach za wstęp na basen, 20% zniżki w opłatach za odprowadzanie ścieków i doprowadzanie wody. Wykaz uprawnień oraz podmiotów je przyznających opublikowano na stronie www.zary.pl/PL/897/KARTA_DUZEJ_RODZINY/. Od roku 2014 objęto programem **320** żarskich rodzin

wielodzietnych, z czego **w roku 2018 kartę wydano 51 rodzinom**.

W ramach przyznanych ulg w roku 2018 dopłaty do wody i ścieków otrzymało 130 (średnio) rodzin na łączną kwotę 44 573 zł. Ponadto z 50% zniżki w opłatach za żłobek skorzystało 25 rodzin. Żarski Dom Kultury udzielił na oferowane przez siebie usługi ulgi 37 osobom.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie programu dla rodzin wielodzietnych:

1. uchwała nr XLII/81/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych,
2. uchwała nr VIII/50/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 12 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych,
3. uchwała nr XIV/169/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 grudnia 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia gminnego programu dla rodzin wielodzietnych.

4.1.3. Karta Seniora

Na terenie Gminy od roku 2016 realizowany jest program p.n. „Żarska Karta Seniora”. Adresatami programu są mieszkańcy Żar w wieku pow. 65 r. ż.

Program jest jednym z elementów polityki społecznej realizowanej przez naszą Gminę i obejmuje system zniżek, ulg, preferencji i uprawnień skierowanych do żarskich seniorów.

Celem programu jest ułatwienie seniorom dostępu do dóbr kultury, sportu i rozrywki, kształtowanie ich pozytywnego wizerunku, wzmocnienie kondycji fizycznej, podnie-

szenie aktywności i sprawności.

W ramach programu Żarski Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego oraz Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji i Wypoczynku udzielają ulg posiadaczom Żarskiej Karty Seniora. Informacja n.t. wysokości ulg oferowanych przez nasze jednostki oraz rodzaju i wysokości ulg oferowanych przez pozostałych partnerów programu publikowana jest na stronie www.zary.pl. Od początku trwania programu, tj. od roku 2016 wydano **1349** Żarskich Kart Seniora, w tym: **w roku 2018 - 372 karty**.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach w sprawie programu Żarska Karta Seniora:

1. uchwała nr XXI/73/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 9 września 2016 r. w sprawie przyjęcia i realizacji programu Żarska Karta Seniora,
2. uchwała nr XXVIII/32/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia programu Żarska Karta Seniora.

4.1.4. Świadczenia rodzinne z funduszu alimentacyjnego, wychowawcze, dobry start

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawcze oraz świadczenia dobry start stanowią system zabezpieczenia społecznego rodzin. Wymienione świadczenia stanowią zadania zlecone gminom z zakresu administracji rządowej. Ich finansowanie w całości pokrywane jest z budżetu państwa – dotacja celowa. Zadania realizowane są na podstawie: ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie

szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

System świadczeń wychowawczych oraz rodzinnych ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka oraz częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Środki z funduszu alimentacyjnego stanowią podstawowe wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania należnych alimentów.

Rodzaj wypłaconych świadczeń oraz liczbę żarskich rodzin korzystających z tej formy pomocy na przełomie lat 2016-2018 przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Forma pomocy / świadczenia	rok	liczba wypłaconych świadczeń	liczba rodzin pobierających świadczenia	liczba dzieci / osób korzystających ze świadczeń (średnia)	% liczba mieszkańców gminy korzystających ze świadczeń*
1	Zasiłki rodzinne	2016	26.742	959	1560	4,15
		2017	24.800	932	1434	3,85
		2018	23.918	690	1400	3,85
2	Zasiłki pielęgnacyjne	2016	19.513	1623	1623	4,32
		2017	19.132	1594	1594	4,27
		2018	18.806	1567	1567	4,31
3	Świadczenia pielęgnacyjne	2016	1.674	140	140	0,37
		2017	1.877	156	156	0,42
		2018	2.026	169	169	0,46
4	Specjalne zasiłki opiekuńcze	2016	1.007	84	84	0,22
		2017	972	81	81	0,22
		2018	689	57	57	0,16
5	Zasiłki dla opiekunów	2016	1.068	89	89	0,24
		2017	802	67	67	0,18
		2018	574	48	48	0,13
6	Świadczenia rodzicielskie	2016	1.013	84	84	0,22
		2017	1.169	97	97	0,26
		2018	1.039	87	87	0,24
7	Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2016	311	311	311	0,83
		2017	295	295	295	0,79
		2018	244	244	244	0,67
8	Świadczenia alimentacyjne	2016	5.633	307	419	1,12
		2017	4.742	247	335	0,90
		2018	3.941	233	319	0,88
9	Świadczenia wychowawcze	2016	20.518	2.176	2.279	6,07
		2017	36.437	1904	3.036	8,14
		2018	33.803	1899	2.817	7,75
10	Świadczenia Dobry Start	2016	x	x	x	x
		2017	x	x	x	x
		2018	3.967	2.885	3.967	11

* według stanu mieszkańców na dzień 31 grudnia roku 2016 - 37.564 mieszkańców, roku 2017 - 37.282 mieszkańców, roku 2018 - 36.350 mieszkańców

Łącznie w roku 2018 na podstawie 4.994 wydanych decyzji administracyjnych przyznających prawo do świadczenia oraz 2.885 informacji o przyznanych świadczeniach wychowawczych Gmina wypłaciła z budżetu kwotę w wys. 31.788 767,00 zł.

Gmina na realizację ww. zadań otrzymała w roku 2018 z budżetu państwa środki finansowe w wys. 695.242,00 zł stanowiące należne Gminie koszty obsługi, tj:

- 3% otrzymanej dotacji na wypłatę świadczeń rodzinnych,
- 30,00 zł od wydanej decyzji administracyjnej w sprawie świadczenia rodzicielskiego,
- 3% otrzymanej dotacji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 1,5% otrzymanej dotacji na świadczenia wychowawcze,
- 10,00 zł za jedno dziecko, na które ustalone jest prawo do świadczenia dobry start.

4.1.5. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Gmina jest zobowiązana do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, tj. osób zobowiązanych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko którym egzekucja stała się bezskuteczna, a dokonywane są wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. zobowiązania wobec skarbu państwa z tyt. wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosły **13.661.681,00 zł** plus odsetki ustawowe (narastająco od października 2008 r.) i wzrosły w stosunku do roku 2017 o kwotę **833.915 zł**. Zobowiązania posiadało **573 dłużników** alimentacyjnych, tj. o 37 mniej niż w roku 2017. Średnio na 1 dłużnika przypadło zobowiązanie w wys. **23.842 zł**.

Dochodzenie należności prowadzone było przez Burmistrza jako organu właściwego wierzyciela, tj. organu wypłacającego świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W ramach tych działań od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.:

- wyegzekwowano należności w wysokości **418.162,00 zł**, z czego: **336.990,00 zł** przekazano do budżetu państwa, a **81.172,00 zł** pozostawiono na dochodach Gminy; W roku 2017 wyegzekwowano **473.799,07 zł**, tj. o **55.637 zł** więcej w stosunku do roku 2018;
 - wystawiono **321 wniosków** egzekucyjnych;
 - wystawiono **136 zawiadomień** o możliwości popełnienia przestępstwa o nie alimentacji;
 - przekazano **573 informacje** o zobowiązaniach dłużników do wszystkich biur informacji gospodarczej.
- Ponadto w stosunku do **168 dłużników** alimentacyjnych Burmistrz jako organ właściwy dłużnika, tj. organu na terenie którego dłużnik zamieszkuje, przeprowadził:
- 136 wywiadów** w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika;
 - skierował **24 dłużników** do aktywizacji zawodowej;
 - wobec **32 dłużników** złożył wnioski do prokuratury o ściganie z art. 209 kodeksu karnego;
 - wobec **15 dłużników** złożył wnioski o zatrzymanie prawa jazdy.

4.1.6. Dodatki mieszkaniowe

Zasady, tryb przyznawania, ustalenia wysokości i wypłacania dodatków określa ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe są zadaniem własnym Gminy, finansowanym ze środków własnych. Stanowią szczególne świadczenie pieniężne wypłacane przez Gminę na rzecz wskazanych w ustawie osób o niskich dochodach, którym przysługuje tytuł prawny do lokalu. Celem dodatku jest umożliwienie osobom zapłaty czynszu oraz pokrycia innych obciążających je wydatków za zajmowany lokal mieszkalny (opłaty dodatkowe, eksploatacyjne oraz niektóre koszty związane z zamieszkaniem w lokalu). Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy

do wysokości 70% faktycznych wydatków ponoszonych za lokal mieszkalny, jeżeli powierzchnia tego lokalu jest mniejsza lub równa normatywnej powierzchni określonej w ustawie.

Do wydatków zaliczamy: czynsz, opłaty związane z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na lokale mieszkalne w spółdzielni mieszkaniowej, zaliczki na koszty zarządu nieruchomością wspólną, odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego, opłaty za energię cieplną, wodę, odbiór nieczystości stałych i płynnych, wydatek stanowiący podstawę obliczenia ryczałtu na zakup opału. Do wydatków nie jest wliczany koszt energii elektrycznej i gazu.

Tytuł prawny do lokalu	Liczba decyzji przyznających prawo do dodatku mieszk.			Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych			Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w PLN)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Gminne	791	730	644	3.253	3.043	2.668	663.609	643.600	547.756
Lokale PSS, GS	22	21	17	96	86	75	24.135	22.915	19.344
Prywatne	16	8	5	66	33	28	17.554	9.453	8.252
Spółdzielcze	243	218	186	1.016	903	740	181.755	151.804	118.704
TBS	2	2	3	12	12	14	2.878	2.952	2.531
Wspólnoty mieszkaniowe	310	309	286	1.287	1.325	1.216	242.636	239.342	221.819
OGÓŁEM	1.384	1.288	1.141*	5.730	5.402	4.741	1.132.567	1.070.066	918.406

* dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy w związku z czym wartość zawiera 370 decyzji wystawionych w roku 2017, na podstawie których wypłata była realizowana jeszcze przez kilka miesięcy roku 2018.

Na przełomie ostatnich trzech lat obserwuje się 19% spadek rodzin ubiegających się o dodatek mieszkaniowy. W roku 2018 średnio miesięcznie z dodatku korzystało 395 żarskich rodzin. Najniższy wypłacony w roku ubiegłym dodatek wyniósł 21,08 zł, a najwyższy 603,35 zł.

Łącznie w roku 2018 rozpatrzono 802 wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego, w tym wydano 771 decyzji przyznających prawo do dodatku, 17 odmawiających prawa, a 14 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia.

4.1.7. Dodatki energetyczne

Prawo do dodatku energetycznego ustalane jest na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Wypłata tego świadczenia jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Zadanie finansowane jest z budżetu państwa (dotacja celowa).

Na obsługę dodatków Gmina otrzymuje 2% kwoty wypłaconych świadczeń. Środki przekazywane Gminie na obsługę zadania nie pokrywają wydatków związanych z jego realizacją.

Warunkiem otrzymania dodatku energetycznego jest posiadanie prawa do dodatku mieszkaniowego, posiadanie umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej, zamieszkiwanie w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego obowiązującego

w roku 2018 to 11,35 zł miesięcznie - dla gospodarstw 1-osobowych; 15,77 zł miesięcznie - dla gospodarstw 2-4-osobowych; 18,92 zł miesięcznie - dla gospodarstw składających się z 5 lub więcej osób.

W roku 2018 Gmina wypłaciła **2.172** dodatki energetyczne na kwotę **30.412,00 zł**, z tego dla gospodarstw:

- 1-osobowych - 1055 dodatków na kwotę 11.929,00 zł,
- 2-4-osobowych - 995 dodatków na kwotę 15.618,00 zł,
- 5-osobowych lub więcej - 122 dodatki na kwotę 2.865,00 zł.

Łącznie złożono 368 wniosków, w tym: wydano 362 decyzje ustalające prawo do dodatku, 2 decyzje odmawiające prawa i 4 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia.

Na koszty obsługi zadania Gmina otrzymała środki finansowe w wysokości **598,20 zł**.

4.1.8. Najem lokali mieszkalnych

Zadaniem własnym Gminy jest zapewnienie lokali w ramach najmu socjalnego, lokali zamiennych oraz zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Realizację tego zadania przeprowadzono w oparciu o ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego i uchwałę Rady Miejskiej w Żarach w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy.

O najem lokalu na czas nieokreślony mogli ubiegać się w roku 2018 mieszkańcy Żar znajdujący się w trudnych warunkach mieszkaniowych, których dochód miesięczny w gospodarstwie jednoosobowym nie przekraczał 1.802,15 zł oraz 1.287,25 zł brutto/osobę w rodzinie. Prawo do lokalu socjalnego posiadały osoby zamieszkujące na terenie miasta Żary, których dochód miesięczny nie mógł przekroczyć 1 297,50 zł brutto w gospodarstwie jednoosobowym i 865,00 zł brutto/na osobę w rodzinie oraz osoby posiadające takie prawo na mocy wyroku sądowego (wyrok o eksmisję z prawem do lokalu socjalnego).

Wskazanie lokalu mieszkalnego lub odmowa przyznania lokalu następowała w formie jednostronnego oświadczenia woli.

W ramach przydziału lokali mieszkalnych w roku 2018 przeprowadzono 149 postępowań, z czego:

- wydano 39 skierowań do zawarcia umów na lokale na

czas nieokreślony (14 skierowań dla osób umieszczonych na liście uprawnionych do przydziału lokalu docelowego, 14 skierowań dla osób z rejestru zamian, 8 skierowań potwierdzających uprawnienie do lokalu, 3 skierowania na mieszkania chronione);

- wydano 80 skierowań do zawarcia umów na lokale socjalne (62 skierowania dot. przedłużenia umowy najmu, 3 skierowania dla osób umieszczonych w rejestrze zamian, 7 skierowań dla osób posiadających prawo do lokalu socjalnego na mocy wyroku sądowego, 8 skierowań dla osób z listy uprawnionych do najmu socjalnego);
- 30 osobom/rodzinom odmówiono prawa do lokalu mieszkalnego.

Ponadto przeprowadzono 95 postępowań zmierzających do przejścia lokali zajmowanych bezumownie, w tym:

- złożono 26 wniosków do Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach o przejście lokali opuszczonych przez najemców i niezabezpieczonych przed osobami trzecimi;
- złożono 21 wniosków z powództwa Gminy o opróżnienie i wydanie lokalu (eksmisja),
- wystąpiono z 45 wezwaniami o opuszczenie i opróżnienie lokalu oraz wydanie go na rzecz Gminy;
- złożono 3 wnioski o przeprowadzenie eksmisji komorniczej z lokalu (egzekucja).

Podstawa prawna działania Gminy w zakresie najmu lokali mieszkalnych:

uchwała nr XXXVI/142/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim.

4.2. Ochrona zdrowia

4.2.1. Programy polityki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do zadań własnych Gminy w zakresie zapewnienia równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej należy między innymi opracowywanie i realizacja programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych mieszkańców Gminy. Podstawą opracowania projektu programu polityki zdrowotnej jest „Mapa regionalna potrzeb zdrowotnych” sporządzona dla obszaru naszego województwa oraz Ogólnopolska Mapa

Potrzeb Zdrowotnych.

Program może być realizowany w okresie jednego roku albo wielu lat po uprzednim uzyskaniu pozytywnej lub warunkowo pozytywnej opinii Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Wyboru realizatora (podmiotu leczniczego) programu polityki zdrowotnej dokonuje się w drodze konkursu ofert.

W poniższej tabeli przedstawiono programy zdrowotne realizowane na terenie naszej Gminy na przełomie lat 2016-2018.

Lp.	Nazwa programu profilaktyki zdrowotnej	Rok realizacji programu	Planowana liczba beneficjentów programu	Faktyczna liczba uczestników programu	% udział uczestników w programie
1	Program profilaktyki próchnicy dla dzieci z klas I-II szkół podstawowych w mieście Żary	2016	806	714	88,6
		2017	500	478	95,6
		2018	830	727	87,6
2	Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w mieście Żary	2016	200	110	55,0
		2017	250	179	71,6
		2018	300	173	57,6
3	Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie dla osób po 65 r.ż. z terenu miasta Żary	2016	1000	712	71,2
		2017	1000	842	84,2
		2018	1000	926	92,6
4	Rehabilitacja lecznicza dla mieszkańców Gminy Żary o st. m. w wieku do 18 r.ż.	2018	x	70	85,3
5	Rehabilitacja lecznicza dla mieszkańców Gminy Żary o st. m. w wieku powyżej 65 r.ż.	2018	x	199	100,0

W ramach programu profilaktyki próchnicy lekarze stomatolodzy przeprowadzili między innymi spotkania edukacyjno-informacyjne z rodzicami/opiekunami dzieci z klas I-II żarskich szkół podstawowych. Ponadto wykonali badania lekarskie stomatologiczne, wypełnili karty medyczne zawierające ocenę stanu jamy ustnej, zgryzu, oznaczenia wskaźnika puw (próchnica, ubytki, wypełnienia) oraz przekazali informację rodzicom/opiekunom dzieci wraz z zaleceniami. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wysokości **52.520,00 zł**.

W zakresie programu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV w roku 2018 realizator programu przeprowadził konferencję edukacyjno-zdrowotną skierowaną do uczestników programu, tj. rodziców i dzieci z rocznika 2002 i 2003. Ponadto przeprowadzono badania lekarskie kwalifikujące dziewczęta do szczepień oraz podano 3 dawki szczepionki w schemacie 0-2-6 miesięcy. Źródłem finansowania programu były środki własne gminy w wys. **49 098,00 zł** oraz środki pozyskane z NFZ w wys. **27.642,00 zł**. Łączny koszt programu to **76 740,00 zł**.

Beneficjenci programu szczepień przeciwko grypie zostali przez realizatora programu objęci badaniem lekarskim

poprzedzającym podanie szczepionki. Szczepienie przeprowadzono wg przyjętego schematu, zgodnie ze wskazaniami producenta szczepionki oraz zaleceniami Światowej Organizacji Zdrowia. Łącznie na realizację programu w roku 2018 wydano 29 632,00 zł, w tym: środki własne gminy - **21.113,00 zł**, środki NFZ - **8 519,00 zł**.

Działania podejmowane w ramach rehabilitacji medycznej ukierunkowane zostały na zapobieganie niepełnosprawności oraz kompleksową terapię i rehabilitację osób niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością. Głównym celem było zahamowanie lub ograniczanie skutków procesów chorobowych wśród populacji powyżej 65 roku życia i poniżej 18 roku życia. Rehabilitację prowadzono w warunkach ambulatoryjnych. Świadczenia udzielane były mieszkańcom Żar dobrowolnie i bezpłatnie do wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadania w budżecie. Całkowity koszt zadania wyniósł **83.393,00 zł**.

Każdy z podmiotów leczniczych realizujących w roku 2018 ww. programy został wyłoniony w drodze konkursu ofert z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz Kodeksu cywilnego.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach dotyczących przyjęcia i realizacji programów zdrowotnych:

1. uchwała nr XV/5/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej – Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) w mieście Żary na lata 2016-2018,
2. uchwała nr XXXII/88/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktycznych szczepień przeciwko grypie na lata 2017-2019,
3. uchwała nr XXXII/89/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie przyjęcia programu polityki zdrowotnej z zakresu profilaktyki próchnicy na lata 2017-2019.

4.2.2. Hospicjum (zakład opiekuńczo-leczniczy)

Od roku 2015 Gmina przekazuje na rzecz Koła Żarskiego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta w Żarach dotację celową na zadanie pn.: wspieranie działań na rzecz osób objętych stacjonarną opieką paliatywno-hospicyjną nie będących świadczeniami medycznymi. Podstawą przekazania dotacji jest art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2015 r. Stowarzyszenie na realizację tego zadania otrzymało wsparcie w wys. **29.000,00 zł**. W kolejnych latach, tj. od

2016 do 2018 r. po **60.000,00 zł**. Dotacja przeznaczona jest na pokrycie kosztów zakupu środków medycznych oraz drobnego sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego, wynagrodzenie terapeutów i psychologów, koszty eksploatacyjne lokalu (gaz, energia elektryczna, woda, ścieki, ogrzewanie, wywóz nieczystości), koszty administracyjne (koszty obsługi księgowej, materiały biurowe, sprzętanie), inne niezbędne do realizacji zadania, tj. paliwo, usługi pralnicze, odbiór odpadów medycznych z transportem, środki czystości, catering, środki czystości.

4.2.3. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych Gminy (ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi). Do zadań własnych gminy należy również przeciwdziałanie narkomanii (ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii).

Działania prowadzone przez Gminę, w zakresie realizacji tych zadań, obejmują w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, osób uzależnionych lub zagrożonych narkomanią;
- udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii i problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego (CIS),
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dot. reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Realizacja zadań była prowadzona w 2018 r. w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalonego przez Radę Miejską w Żarach 30 listopada 2017 r. oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2018 przyjętego przez Radę Miejską w Żarach dnia 28 grudnia 2012 r. Pierwszy z programów uwzględnił między innymi cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia.

W drugim programie zawarto cele operacyjne przeciwdzia-

łania narkomanii. Oba programy stanowiły część Gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania określone w wyżej przytoczonych programach były finansowane w całości z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Łącznie w roku 2018 wydatkowano na ten cel kwotę w wysokości **1.011.726,00 zł**.

W ramach realizacji obu programów w roku ubiegłym podpisano 54 umowy i porozumienia, w tym:

- przeprowadzono 6 konkursów w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie,
- przeprowadzono 3 tryby pozakonkursowe na podstawie art. 19a ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie,
- przeprowadzono 1 tryb konkursowy na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- podpisano 3 polecenia z MOSRiW w Żarach w sprawie przeprowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych i programów profilaktycznych na obiektach Orlik,
- podpisano 3 polecenia z MOSRiW w Żarach w sprawie przeprowadzenia zajęć sportowych i programów profilaktycznych na basenie „Wodnik” i kompleksie sportowo – rekreacyjnym przy ul. Źródlanej,
- podpisano 1 porozumienie w sprawie udzielenia dotacji celowej Komendzie Powiatowej Policji w Żarach na realizację programów profilaktycznych,
- podpisano 1 porozumienie z Powiatem Żarskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych, dla który organem prowadzącym jest Powiat Żarski,
- podpisano dwie umowy na realizację programów profilaktycznych w Ochotniczym Hufcu Pracy w Żarach,
- podpisano 1 umowę z Miastem Zielona Góra w sprawie udzielenia pomocy finansowej w zakresie przyjmowania do Izby Wyrzeźwień osób nietrzeźwych będących mieszkańcami miasta Żary,

- podpisano 1 porozumienie w oparciu o ustawę o zatrudnieniu socjalnym w sprawie przekazania dotacji celowej z przeznaczeniem na działalność Centrum Integracji Społecznej,
- podpisano 8 umów na podstawie regulaminu zamówień publicznych.

Szczegółową charakterystykę wykonanych zadań oraz adresatów za rok 2018 przedstawiono w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Żarach oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach, przedłożonym Radzie Miejskiej w Żarach w miesiącu kwietniu bieżącego roku.

Kluczową rolę w inicjowaniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz ich koordynowaniem pełni Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Burmistrza. W skład komisji wchodzi 7 członków, w tym: 3 przedstawiciele Burmistrza, 1 przedstawiciel NZOZ, 1 przedstawiciel Zespołu Kuratorskiego Służby Sądowej w Żarach, 1 przedstawiciel Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Powiatu Żarskiego i 1 przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach. Siedziba Komisji znajduje się w Żarach, Pl. Rynek 17, a jej obsługę administracyjną prowadzi pracownik Wydziału Spraw Społecznych. Szczegóło-

wy tryb działania Komisji określono w Regulaminie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach, ustalonym zarządzeniem Burmistrza. Członkowie Komisji obradują na posiedzeniach (min. raz w miesiącu), a dyżury w biurze Komisji pełni jej przewodniczący min. 16 godz. tygodniowo. W roku 2018 dyżury pełnione były w poniedziałek od godz. 12.00 do 16.00, środę od godz. 11.30 do 15.30 oraz w czwartek od godz. 7.30 do 15.30.

Komisja jako jedyna ma umocowanie ustawowe do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec uzależnionych od alkoholu mieszkańców Żar obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W roku 2018 przeprowadzono w przedmiotowej sprawie 47 postępowań. Na mocy upoważnienia Burmistrza członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzili kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie naszej Gminy. Zakres przedmiotowy kontroli określa wyżej przytoczona ustawa o wychowaniu w trzeźwości, a tryb jej prowadzenia zarządzenie Burmistrza. W roku 2018 kontrolą objęto 19 punktów sprzedaży. Każdorazowo przed wydaniem przez Burmistrza zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych członkowie Komisji wydają opinię w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z obowiązującą uchwałą. W roku 2018 Komisja wydała w przedmiotowej sprawie 68 postanowień.

Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarach dotyczących realizacji zadań przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii:

1. uchwała nr XXXVI/141/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarach na 2018 rok;
2. uchwała nr XXIII/121/12 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Żarach na lata 2013-2018;
3. uchwała nr XXXVII/164/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2017 r., w sprawie ustalenia kwoty dotacji przypadającej w roku 2018 na jedną osobę będącą uczestnikiem lub pracownikiem Centrum Integracji Społecznej w Żarach;
4. uchwała nr XXXVIII/4/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25 stycznia 2018 w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Miasta Zielona Góra na realizację zadania w zakresie przyjęcia do Izby Wytrzeźwień w Zielonej Górze osób nietrzeźwych zatrzymanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim;
5. uchwała nr XXXIX/11/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Żarskiemu na realizację zadania w zakresie przeprowadzenia programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z placówek oświatowo-wychowawczych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Żarski.

4.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest częścią polityki społecznej Gminy. Jej zasadniczym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna to wspólne działania Gminy z administracją rządową, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, osobami fizycznymi i prawnymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi zmierzające do

zapewnienia mieszkańcom Żar życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Wielostronne możliwości gminy w prowadzeniu przedmiotowych działań zamieszczono w „Ocenie zasobów pomocy społecznej za rok 2018 dla Gminy Żary o statusie miejskim” przedłożonej Radzie Miejskiej w Żarach w miesiącu maju bieżącego roku.

4.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4.3.1.1. Podstawa prawna działalności

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach jest jednostką organizacyjną Gminy Żary o statusie miejskim nie posiadającą osobowości prawnej, działającą na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 t. j.),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2018r. poz. 1510 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 511 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390 t.j.),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i wolontariacie (Dz.U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 t. j.)
- uchwały Nr XLIII/51/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Żarach (Dz. Urz. Województwa Lubuskiego z 2018 r., poz. 1408).

4.3.1.2. Charakterystyka działalności statutowej

Do podstawowych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach należy między innymi:

- realizacja zadań własnych Gminy oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w ustawie o pomocy społecznej,
- wspieranie i koordynowanie działalności innych podmiotów i organizacji działających w zakresie pomocy społecznej na terenie miasta Żary, przy zachowaniu ich samodzielności statutowej,
- koordynowanie realizacji Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Żary o statusie miejskim,
- organizowanie pracy z rodziną w zakresie zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- ustanawianie rodzin wspierających oraz zawieranie i rozwiązywanie z nimi umów określających zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem przez nie pomocy,
- prowadzenie postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawanie w tych sprawach decyzji,
- realizacja programu rządowego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”,
- obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi,
- potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- realizacja innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb Gminy,
- udzielanie wsparcia, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

4.3.1.3. Charakterystyka bazy lokalowej

Główna siedziba Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w Żarach przy ul. Domańskiego 1. Ponadto w celu realizacji zadań MOPS dysponuje następującymi budynkami i lokalami:

- budynek przy ul. Okrzei 70a (Rejon Pracy Socjalnej, stołówka),
- lokal przy ul. Okrzei 35 (Świetlica Środowiskowa),
- lokal przy ul. Bohaterów Getta 9 (noclegownia),
- budynek przy ul. Bohaterów Getta 19 (siedziba Dziennego Domu Wsparcia i Warsztatów Terapii Zajęciowej),
- lokal przy ul. Bohaterów Getta (wypożyczalnia sprzętu),
- mieszkanie przy ul. Powstańców Wlkp.17/2 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Szkolnej 5/11 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Moniuszki 32/2 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Szkolnej 5/8 (mieszkanie readaptacyjne),
- mieszkanie przy ul. Piastowskiej 6/1 (mieszkanie chronione),
- mieszkanie przy ul. Moniuszki 21/1 (mieszkanie chronione).

4.3.1.4. Środki finansowe przeznaczone na działalność w roku 2018

W 2018 r. zrealizowano budżet MOPS w zakresie wydatków na kwotę **12.353.323,89 zł**. Szczegółowy opis wydatków zawiera poniżej przedstawiona tabela.

KLASYFIKACJA	OPIS	Plan	Wydatki
DFP	Dofinansowanie z Funduszu Pracy	6 517,00	6 471,57
DFP-855	Rodzina	6 517,00	6 471,57
DFP-855-85504	Wspieranie Rodziny	6 517,00	6 471,57
DZW	Dofinansowanie zadań własnych /85220 85504 § 2030	76 570,00	74 454,36
DZW-852	Pomoc społeczna	60 000,00	58 000,00
DZW-852-85220	Poradnictwo specjalistyczne mieszkania chronione	60 000,00	58 000,00
DZW-855	Rodzina	16 570,00	16 454,36
DZW-855-85504	Wspieranie Rodziny	16 570,00	16 454,36
WTZ_K	Finansowanie WTZ Kluby - PCPR	13 500,00	13 499,18
WTZ_K-852	Pomoc społeczna	13 500,00	13 499,18
WTZ_K-852-85295	Pozostała działalność	13 500,00	13 499,18
WTZ_P	Finansowanie WTZ - PCPR	497 880,00	497 838,56
WTZ_P-852	Pomoc społeczna	497 880,00	497 838,56
WTZ_P-852-85295	Pozostała działalność	497 880,00	497 838,56
WTZ_S	Finansowanie WTZ - Starostwo	55 320,00	55 317,87
WTZ_S-852	Pomoc społeczna	55 320,00	55 317,87
WTZ_S-852-85295	Pozostała działalność	55 320,00	55 317,87

KLASYFIKACJA	OPIS	Plan	Wydatki
ZW	Zadania własne	11 546 594,00	11 430 512,83
ZW-851	Ochrona zdrowia	53 733,00	52 442,80
ZW-851-85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	53 733,00	52 442,80
ZW-852	Pomoc społeczna	10 908 917,00	10 831 321,98
ZW-852-85202	Dom Pomocy Społecznej	2 782 676,00	2 775 797,38
ZW-852-85203	Ośrodki wsparcia	467 271,00	461 188,45
ZW-852-85205	Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy	3 780,00	3 778,42
ZW-852-85213	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	198 300,00	198 300,00
ZW-852-85214	Zasiłki i pomoc w naturze	958 090,00	951 625,33
ZW-852-85216	Zasiłki stałe	2 101 000,00	2 097 919,45
ZW-852-85219	Ośrodki pomocy społecznej	3 007 392,00	2 989 462,26
ZW-852-85220	Poradnictwo specjalistyczne mieszkania chronione	115 704,00	96 489,96
ZW-852-85230	Pomoc w zakresie dożywiania	1 141 463,00	1 132 852,70
ZW-852-85295	Pozostała działalność	133 241,00	123 908,03
ZW-853	Pozostałe zadania z polityki społecznej	6 900,00	6 829,50
ZW-853-85395	Pozostała działalność	6 900,00	6 829,50
ZW-855	Rodzina	577 044,00	539 918,55
ZW-855-85504	Wspieranie Rodziny	198 444,00	196 084,86
ZW-855-85508	Rodziny zastępcze	137 000,00	122 594,46
ZW-855-85510	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	241 600,00	221 239,23
ZZ	Zadania zlecone § 2010	38 828,00	38 789,86
ZZ-852	Pomoc społeczna	12 510,00	12 510,00
ZZ-852-85219	Ośrodki pomocy społecznej	12 510,00	12 510,00
ZZ-855	Rodzina	26 318,00	26 279,86
ZZ-855-85501	Świadczenia wychowawcze „500+”	26 318,00	26 279,86

4.3.1.5. Remonty i modernizacje w roku 2018

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził remonty w administrowanych lokalach. Szczegółowy opis zadań przedstawia niżej zamieszczona tabela.

Lp.	Nazwa zadania	Nazwa wykonawcy	Wartość zadania
1	Remont cokołu i tarasu w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach przy ul. Bohaterów Getta 19 – strona Środowiskowego Domu Samopomocy.	Firma Budowlano-Uslugowa Matysiak & Matysiak, Tomasz Matysiak, ul. Lubelska 28, Żary	23 279,80 zł
2	Remont, przebudowa – przystosowanie lokalu mieszkalnego do potrzeb „mieszkania chronionego” lokalu położonego w Żarach przy ul. Moniuszki 21/1.	Firma Budowlano-Uslugowa Matysiak & Matysiak, Tomasz Matysiak, ul. Lubelska 28 Żary	120 000,00 zł (w tym: 58 000 zł dotacja z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej)

4.3.1.6. Realizacja polityk, strategii, programów i uchwał w roku 2018

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (FEAD) 2014 – 2020 współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W 2018 r. w edycji programu 2017/2018, w okresie od stycznia do czerwca pracownicy socjalni wydali 286 skierowań do otrzymania paczki żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020. Z tej formy pomocy skorzystało łącznie **460 osób**. Realizatorem tej formy pomocy były Parafialne Zespoły Caritas przy żarskich parafiach.

Wieloletni Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020 to wsparcie dla najuboższych mieszkańców. MOPS przy aktywnym współudziale placówek oświatowych oraz firmy cateringowej zapewnia potrzebującym gorący posiłek.

W 2018 roku uprawnionych do korzystania z posiłku w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” było: **78 dzieci** do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, **145 uczniów** do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz **163 pozostałe osoby** otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Łącznie zrealizowano **62.588 świadczeń** (posiłków) na kwotę **296.633,70 zł**.

W 2018 roku uprawnionych do świadczenia pieniężnego w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” było: 135 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 162 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 583 pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Łącznie wypłacono **3587 świadczeń** na łączną kwotę **836.219 zł**.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Żary o statusie miejskim.

Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach nr XXXVI/7/14 z dnia 27 lutego 2014 roku przyjęto „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żary o statusie miejskim na lata 2014-2020”. Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary nr 225/14 z dnia 22.10.2014 r. powołany został Zespół merytoryczny ds. wdrażania i monitoringu w/w Strategii, w skład którego weszli przedstawiciele lokalnych instytucji i organizacji działających w sferze polityki społecznej. Zespół realizował swoje zadania poprzez zebrania oraz kontakt drogą elektroniczną. Sprawozdanie z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Żary o statusie miejskim na lata 2014-2020” za lata 2016-2017 zostało przedłożone Radzie Miejskiej w Żarach w listopadzie 2018 r. wraz z rekomendacjami Zespołu ds. wdrażania i monitoringu Strategii do realizacji na 2019 r.

Informacja dot. realizacji strategii za 2018 r. opiera się na danych zebranych w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2018 dla Gminy Żary o statusie miejskim oraz innych danych pozyskiwanych z podmiotów uczestniczących w realizacji strategii, które są pozyskiwane dopiero w drugim półroczu 2019 r.

Projekt „Razem - aktywna integracja klientów MOPS w Żarach”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach od 1.01.2017 r. do 31.12.2018 r. realizował projekt konkursowy pt. „Razem - aktywna integracja klientów MOPS w Żarach” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020. W ramach: Osi priorytetowej 7. Równowaga społecz-

na, Działania 7.1. Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej. Niniejszy projekt był odpowiedzią na potrzebę aktywizacji społeczno-zawodowej wśród mieszkańców miasta Żary. Doświadczenie lat ubiegłych w realizacji projektu w ramach POKL pokazało, że lokalna społeczność często boryka się z problemem wykluczenia społecznego, nierzadko prowadzącego w konsekwencji do wykluczenia zawodowego. Osoby te wycofują się z życia, popadają w apatię i uzależniają swoją sytuację bytową od pomocy ośrodka pomocy społecznej. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne i/lub bierne zawodowo, zagrożone wykluczeniem lub wykluczone społecznie. Działania projektowe skupione były na terenie miasta Żary. Realizacja przedsięwzięć projektowych umożliwiła poprawę jakości życia mieszkańców naszego miasta w sferze zawodowej, rodzinnej i społecznej, poprzez m.in. integrację i wzmocnienie więzi społecznych. Celem głównym projektu odpowiadającym zdiagnozowanym problemom było: zwiększenie poziomu aktywności społeczno-zawodowej u co najmniej 40 uczestników, będących klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2018 r. Rekrutacja osób do projektu odbywała się w poszanowaniu zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym zasady dostępności dla osób z niepełnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Ogółem do udziału w projekcie zaplanowano rekrutację 50 osób, w tym w roku 2017 – 25 osób oraz w roku 2018 również 25 osób. Udział w projekcie był bezpłatny.

Poniższa tabela zawiera opis wydatków realizowanych w ramach projektu współfinansowanego z EFS w 2018 r.

KLASYFIKACJA	OPIS	Plan	Wydatki
EFS	Projekt EFS 2014-2020	217 370,00	200 439,66
EFS-853	Pozostałe zadania z polityki społecznej	217 370,00	200 439,66
EFS-853-85395	Pozostała działalność	217 370,00	200 439,66
ZW	Zadania własne (10,5%)	36 094,00	36 000,00
ZW-853	Pozostałe zadania z polityki społecznej	36 094,00	36 000,00
ZW-853-85395	Pozostała działalność	36 094,00	36 000,00

Środki finansowe jakimi dysponował MOPS w Żarach na realizację ww. projektu w 2018 r. wyniosły: **253.464,00 zł**, w tym wkład własny **36.094,00 zł**.

W okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2018 r. środki finansowe płatne z Europejskiego Funduszu Społecznego wyniosły **409.062,50 zł**. Natomiast wkład własny MOPS w Żarach wynosił **72.182,50 zł**.

Ogółem środki finansowe na realizację ww. projektu wyniosły **481.250,00 zł**.

Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”.

Po raz kolejny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach składał wniosek na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodzin w ramach programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pt.: „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”. MOPS w Żarach otrzymał dofinansowanie w kwocie: **23.087,00 zł**. Dzięki pozyskanym środkom finansowym opieką i wsparciem objęto większą ilość rodzin z terenu miasta Żary, które mają problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci. W ramach programu w 2018 r. zatrudnionych było 2 asystentów rodzin (1 na pełen etat w ramach umowy o pracę i 1 na ½ etatu w ramach umowy-zlecenia). Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów w ramach Programu wyniosła 34, a ogólna liczba dzieci w tych rodzinach wyniosła 77.

Program zakłada dofinansowanie kosztów wynagrodzeń dla gmin w przypadku zatrudniania asystentów rodzin oraz dla powiatów w przypadku zatrudniania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Projekt „Zajęcia klubowe w WTZ”

W roku 2018 Warsztat Terapii Zajęciowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarach przystąpił do realizacji Programu „Zajęcia klubowe w WTZ” na okres IX 2018 r. – I 2019 r. Zajęcia klubowe prowadzone przez Warsztat przeznaczone były dla osób z upośledzeniem umysłowym i innymi, współistniejącymi dysfunkcjami, które:

- były uczestnikami Warsztatu i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia,
- znajdowały się na prowadzonej przez podmiot prowadzący Warsztat liście osób, których zgłoszenie do uczestnictwa w zajęciach klubowych zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w Warsztacie.

Łącznie z zajęć w okresie IX-XII 2018 r. skorzystało 9 osób, w tym 3 osoby zatrudnione na otwartym rynku pracy. Zajęcia klubowe miały na celu wspieranie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym. Swym zakresem obejmowały również aktywne formy wspierania osoby niepełnosprawnej w podjęciu lub utrzymaniu zatrudnienia. Klubowicze uczestniczyli również w realizacji projektu „Warsztaty kulinarne i nie tylko...”.

„Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żary na lata 2014 - 2020”, (Uchwała Nr XLII/82/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 6 listopada 2014 r.)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach prowadził obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny w Żarach realizuje określone działania ujęte w „Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żary na lata 2014 - 2020”, który został podjęty Uchwałą Nr XLII/82/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 6 listopada 2014 r.

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupa 12 specjalistów z różnych dziedzin, łącząc swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują oraz podejmują skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom dotkniętym przemocą, jak również przeciwdziałanie temu zjawisku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.

W skład ZI wchodzi przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach, Wydziału Spraw Społecznych, Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Urzędu Miejskiego w Żarach, Komendy Powiatowej Policji w Żarach, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Żarach, Sądu Rejonowego w Żarach, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej oraz 105 Kresowego Szpitala Wojskowego z Przychodnią SP ZOZ w Żarach.

W realizacji Programu, Zespół współpracował ze specjalistami różnych instytucji publicznych m.in. pracownikami socjalnymi, psychologami, terapeutami ds. uzależnień, asystentami rodzin, prawnikiem, przedstawicielami oświaty (wychowawcy, pedagodzy), kuratorami sądowymi, dzielnicowymi KPP, przedstawicielami MKRPA, przedstawicielami służby zdrowia oraz z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie naszego miasta m.in. Lubuskim Ruchem Na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR” oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Żarach.

Ponadto członkowie ZI oraz grup roboczych współpracowali z Lubuskim Ruchem na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR” w ramach prowadzonego „Programu osób pokrzywdzonych przestępstwem realizowanego ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem był Minister Sprawiedliwości, a realizatorem Lubuski Ruch na Rzecz Kobiet i Rodziny „ŻAR”.

Sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Żary zostało przedłożone Radzie Miejskiej w Żarach w lutym 2019 r.

Gminny Program wspierania rodziny dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016-2018.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach realizował również zadania wynikające z innych uregulowań prawnych niż ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pośrednio przyczyniając się jednak do realizacji jej celów. Zadania te zawarte były w przyjętym przez Radę Miejską w Żarach „PROGRAMIE WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY ŻARY O STATUSIE MIEJSKIM NA LATA 2016-2018”.

Program skierowany był do rodzin mieszkających na terenie miasta Żary, wśród których istnieje duże prawdopodobieństwo niewydolności opiekuńczo-wychowawczej i bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, co z kolei zagraża odebraniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej lub umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Celem strategicznym programu było stworzenie efektywnego systemu wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz ochrona dzieci przed skutkami niewydolności życiowej rodziców i tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie w rodzinie biologicznej. W roku 2018 podejmowane były działania umożliwiające rodzinom korzystanie z pomocy i wsparcia zarówno w ramach poradnictwa, pomocy socjalnej, jak i opieki nad dziećmi. Aktywne działania w ramach pracy asystentów rodzin pozwoliły również na indywidualne podejście do problemów rodzin. W zakresie wspierania rodzin przeżywających problemy rodzicielskie za kluczowe przyjęto:

- tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny oraz zabezpieczenie finansowe ich pracy,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych, a co za tym idzie ograniczenia liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- wspieranie działalności Placówek Wsparcia Dziennego, jak również promowanie działalności rodzin wspierających,
- doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną i tym samym zapewnienie spójnego i interdyscyplinarnego systemu wsparcia rodzin słabszych społecznie borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji rodzicielskich,
- kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.

4.3.1.7. Działalność promocyjna, w tym wydarzenia kulturalne, organizowane imprezy

Bieg szlakiem żarskich uliczek

W partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Serwus”, w dniu 7 czerwca 2018 r. odbył się „V Bieg Szlakiem Żarskich Uliczek”. „Bieg” odbywa się corocznie począwszy od 2014 roku, jako innowacyjna forma integracji osób z niepełnosprawnością intelektualną ze środowiskiem lokalnym, edukacji oraz promocji miasta Żary. Od początku impreza spotkała się z dużą aprobatą zarówno wśród osób niepełnosprawnych, zaproszonych gości jak i lokalnej społeczności. Wydarzenie to zostało zauważone ze względu na niewykorzystywaną do tej pory w województwie lubuskim (w stosunku do osób z niepełnosprawnością intelektualną) formułę biegu patrolowego. Nadmienić należy, że w imprezie brały udział zaprzyjaźnione Warsztaty Terapii Zajęciowej oraz Ośrodki zajmujące się wsparciem osób niepełnosprawnych działające nie tylko na gruncie lokalnym, ale również z terenu województwa lubuskiego. Uczestnicy imprezy mieli sposobność zweryfikować swoją wiedzę, umiejętności i sprawność fizyczną.

W realizację zadania zaangażowani byli również mieszkańcy Żar, biorąc aktywny udział w zabawie. Impreza rok rocznie cieszy się coraz większą popularnością przyczyniając się nie tylko do poprawy wizerunku osób niepełnosprawnych, ale również wpływając pozytywnie na promocje poszczególnych ośrodków i organizacji działających na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Piknik Integracyjny

W dniu 14 września 2018 r., odbył się Piknik Integracyjny dla Uczestników Projektu, ich rodzin i otoczenia. Piknik został zorganizowany w ramach realizowanego przez MOPS w Żarach projektu konkursowego „Razem - aktywna integracja klientów MOPS w Żarach” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020. W ramach: Osi priorytetowej 7. Równowaga społeczna, Działania 7.1. Programy aktywnej integracji realizowane przez ośrodki pomocy społecznej.

W trakcie pikniku zapewniono uczestnikom szereg atrakcji, między innymi konkursy dla dzieci, watę cukrową, występ zespołu „Mopsiki” ze Świątlicy Środowiskowej „Piątka”, pokaz sprzętu Straży Pożarnej oraz gorący poczęstunek.

Lubuski Tydzień Seniora

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarach czynnie włączył się do organizacji Lubuskiego Tygodnia Seniora na terenie miasta Żary. W ramach obchodów Lubuskiego Tygodnia Seniora w dniu 10 października 2018 r. został zorganizowany Dzień Otwarty Dziennego Domu Wsparcia. W trakcie trwania dnia otwartego przygotowano wystawę prac artystycznych uczestników DDW, którą zaprezentowano podczas imprezy. Uczestnicy DDW wraz z seniorami Rodzinnego Domu Seniora „Leśne Zacisze” oraz dziećmi ze świetlicy środowiskowej „Piątka”, wspólnie bawili się przy muzyce zespołu „Krokus” z Lipnej. W tym dniu Dzienny Dom Wsparcia odwiedziło blisko 100 osób.

Wigilia dla mieszkańców Żar

W dniu 16 grudnia 2018 r. odbyła się w Rynku Wigilia dla mieszkańców Żar zorganizowana przy współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, podczas której wydawano posiłki dla 1000 osób, które przygotował Sklep & Bar „Duet” Maria Michalska ul. Domańskiego nr 1 w Żarach, wyłoniony w wyniku zapytania ofertowego. W Wigilii uczestniczyli podopieczni MOPS, osoby samotne i bezdomne, które miały możliwość wspólnie przeżywać czas świąt Bożego Narodzenia z mieszkańcami miasta. Była również przygotowana Wigilia dla dzieci wraz ze specjalnie przygotowanym menu dla najmłodszych i wyodrębnionym miejscem spożywania posiłku. Ponadto w trakcie wydawanego posiłku wigilijnego, zorganizowano dla mieszkańców Żar „muzyczną ucztę”, którą swoim występem uświetniła kapela góralska „Dolina Nowego Szołca” ze Złotnika.

Szczegółowe informacje z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przedstawione zostały w sprawozdaniu merytorycznym z realizacji zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2018 przedłożonym Radzie Miejskiej w Żarach w miesiącu lutym 2019 r.

http://www.bip.mops.zary.pl/55/148/2018_-_Sprawozdanie_merytoryczne_z_realizacji_zadan_MOPS_w_Zarach_w_2018_roku/

4.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy

4.3.2.1. Podstawa prawna działalności

Środowiskowy Dom Samopomocy działa w oparciu o obowiązujące akty prawne:

- ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, poz. 2439, poz. 2245 oraz z 2018 r. poz.138);
- ustawę z dnia 12 marca 2010 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 poz. 1769, poz. 38, poz. 1895, poz. 1428 oraz poz. 1292);
- ustawę z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875, poz. 2232 oraz z 2018 r., poz. 130);
- ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395);
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr. 238, poz. 1568 oraz Dz. U z 2014 r., poz. 1752);
- uchwałę nr XL/32/18 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie nadania statusu Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach.

Środowiskowy Dom Samopomocy z dniem 1 stycznia 2015 r. rozpoczął działalność jako samodzielna organizacyjnie jednostka budżetowa Gminy. Uchwała nr XXXIX/57/14 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie utworzenia i nadania statutu Środowiskowemu Domu Samopomocy w Żarach.

4.3.2.2. Charakterystyka działalności statutowej

Celem działania Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach jest:

- realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej mających na celu ochronę zdrowia psychicznego poprzez udzielanie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi;
- udzielanie wsparcia w formie mieszkań chronionych dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę, potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

4.3.2.3. Środki finansowe przeznaczone na działalność w roku 2018

Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w 100 % finansowane z budżetu Wojewody Lubuskiego (koszty utrzymania ośrodka dziennego).

Od maja 2018 r. jednostka w ramach realizacji zadań własnych – prowadzenia w strukturach ŚDS mieszkalnictwa chronionego dysponuje również środkami własnymi Gminy Żary.

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania	Środki przeznaczone na działalność w 2018 r.
1	852	85203	Organizacja Dnia Zdrowia Psychicznego - zadania własne	2 000,00
2	852	85203	Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy - zadania zlecone	755 575,70
3	852	85203	Działalność - Mieszkania chronione - zadania własne	44 689,58
RAZEM				802 265,28

4.3.2.4. Charakterystyka bazy lokalowej

Główna siedziba jednostki znajduje się przy ul. Bohaterów Getta 19 w Żarach. Ponadto jednostka dysponuje lokalem do zajęć dziennych przy ul. Żagańskiej 34/2-3 w Żarach.

Dom dysponuje 40 miejscami pobytu dziennego z podziałem na dwa typy, tj.:

- Dom Typ a – dla osób chorych psychicznie,
- Dom Typ B – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Z dniem 1 kwietnia 2018 r. w strukturach Środowiskowego Domu Samopomocy w Żarach utworzono przy ul. Żagańskiej dwa mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi, tj.:

- 1 mieszkanie dla kobiet,

- 1 mieszkanie dla mężczyzn.

Łącznie oba mieszkania mogą udzielać wsparcia dla 6 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Mieszkania chronione przeznaczone są dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, niepełnosprawność, w tym niepełnosprawność intelektualną, chorobę psychiczną, epilepsję wymagają wsparcia w codziennym życiu.

W mieszkaniach chronionych świadczone jest wsparcie dla osób niepełnosprawnych przez pracowników jednostki w wymiarze nie mniejszym niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach ma możliwość kierowania do jednostki osób nie będących mieszkańcami Miasta Żary dzięki zawartym porozumieniom międzygminnym tj.:

- porozumienie z Gminą wiejską Żary;
- porozumienie z Gminą Lipinki Łużyckie;
- porozumienie z Gminą Trzebiel.

Zgodnie z ww. porozumieniami do Ośrodka przyjmowane są osoby z innych gmin tylko w sytuacji braku kandydatów z terenu miasta Żary. Pierwszeństwo w kierowaniu do ŚDS w Żarach mają zawsze mieszkańcy naszego miasta.

4.3.2.5. Działalność promocyjna

Środowiskowy Dom Samopomocy jest głównym inicjatorem i organizatorem zorganizowanych w latach 2016 i 2017 tzw. I i II Żarskiego Tygodnia Zdrowia Psychicznego. Celem organizacji przedsięwzięcia jakim jest Żarski Tydzień Zdrowia Psychicznego jest promocja i profilaktyka zdrowia psychicznego mieszkańców. Do inicjatywy włączyły się trzy żarskie poradnie zdrowia psychicznego: Poradnia Zdrowia Psychicznego działająca przy 105 Kresowym Szpitalu Wojсковym w Żarach, Poradnia Zdrowia Psychicznego NZOZ Profil w Żarach - główny partner oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego Anima w Żarach.

W ramach Żarskich Tygodni Zdrowia Psychicznego, działania skierowane były do mieszkańców miasta, poprzez organizację: akcji promujących zdrowie psychiczne, tj. „Rusz się po zdrowie psychiczne...”; koncertów: twórczości uczestników środowiskowych domów samopomocy woj. lubuskiego 2017 r.; konferencji, szkoleń, seansów filmowych oraz bezpłatnych konsultacji w PZD w Żarach. W przedsięwzięciu udział wzięły m.in. żarskie szkoły średnie, gimnazjalne, podstawowe. W 2017 r. do przedsięwzięcia włączyła się Gmina wiejska Żary, Gmina Lipinki Łużyckie, Gmina Trzebiel oraz Starostwo Powiatowe w Żarach. W 2018 r. ŚDS był inicjatorem i głównym organizatorem obchodów Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego w mie-

ście. W dniu 10 października 2018 r. w Sali Styl w Żarach odbyła się projekcja filmu pt. „Cudowny chłopak”, przeznaczona dla dzieci z żarskich szkół podstawowych. W projekcji filmu wzięło udział ok. 200 uczniów.

W siedzibie ośrodka przy ul. Bohaterów Getta 19 odbywały się Dni Otwarte Środowiskowego Domu Samopomocy. Dla zainteresowanych osób uczestnicy przygotowali koncert, do dyspozycji byli pracownicy ośrodka w tym psycholog i terapeuci. Każda z pracowni miała przygotowane materiały do wspólnego udziału w TERAPII ZAJĘCIOWEJ. W dniach otwartych licznie wzięły udział dzieci i młodzież ze szkół podstawowych w Żarach.

Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Radość Życia” w Żarach, współpracują od momentu powstania ośrodków wsparcia w Żarach, dzięki czemu możliwa jest współpraca między sektorami, na rzecz wspólnych działań dla osób z zaburzeniami psychicznymi (2018 r. - Integracyjny Przegląd Teatrów, Zabawa Karnawałowa, prowadzenie grupy teatralna, itp.).

Środowiskowy Dom Samopomocy w Żarach otrzymał tytuł Społecznika Roku facebookowiczów w ramach obchodów Dnia Pracownika Socjalnego i Pracowników Służb Społecznych w Gorzowie Wielkopolskim w dniu 26 listopada 2018 r.

5. ZADANIA W ZAKRESIE POPRAWY PORZĄDKU I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

STRAŻ MIEJSKA

5.1. Podstawa prawna działalności Straży Miejskiej

Żarska Straż Miejska została powołana Zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary z 26 marca 1992 r. Na podstawie ówczesnie obowiązujących zapisów ustawy o Policji z 1990 r. Straży nadano statut, w którym określono szczegółowy zakres zadań, obowiązków i uprawnień, a także strukturę, umundurowanie i dystynkcje.

W dniu 24.06.1999 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr IX/38/99 nadano Regulamin organizacyjny Straży Miejskiej w Żarach. Wprowadzenie Regulaminu związane było

z wejściem w życie ustawy z 1997 roku o strażach gminnych.

Jako samorządowa umundurowana formacja pełniąca służebną rolę wobec społeczności lokalnej, realizuje wyznaczone zadania z zakresu zapewnienia stanu porządku i bezpieczeństwa w miejscach publicznych, głównie poprzez zapobieganie zagrożeniom oraz inicjowanie działań mających na celu przeciwdziałanie popełnianiu wykroczeń (działania prewencyjne).

5.2. Zadania Straży Miejskiej

W toku swych działań Straż Miejska spełnia szereg funkcji często bardzo ważnych z punktu widzenia zapewnienia porządku i bezpieczeństwa publicznego. Zadania straży miejskiej wynikają wprost z ustawy o strażach gminnych art. 11 ust. 1, a mianowicie:

- ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym;
- kontrola publicznego transportu zbiorowego – w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2136 i 2371 oraz z 2018 r. poz. 317 i 650);
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia;
- ochrona obiektów komunalnych i urzędzeń użyteczności publicznej;
- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami

w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych;

- doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorznięcia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób;
- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy.

Działania straży miejskiej zostały ukierunkowane na poprawę porządku publicznego, podniesienie poczucia bezpieczeństwa wśród społeczności lokalnej oraz sprawnego reagowania na wszelkie sygnały o zagrożeniach.

Dyslokacja służb patrolowych wynika z realizacji codziennych zadań stawianych funkcjonariuszom, z prowadzonego rozpoznania i identyfikowania miejsc najbardziej zagrożonych na podstawie własnych obserwacji i informacji otrzymywanych od mieszkańców, zgłoszonych do dyżurnego Komendy Straży Miejskiej.

5.3. Podjęte czynności w roku 2018

Miejsca przeprowadzanych kontroli jak również lokalizacja patroli Straży Miejskiej to przede wszystkim te rejony miasta, które charakteryzują się dużą częstotliwością po-

pełnianych czynów zabronionych. Do szczególnej kontroli w zakresie prewencyjnym w naszym mieście zostały wyznaczone rejony, w których są zlokalizowane mieszkania

sojalne i komunalne, w szczególności przy ulicach: Okrzei, Średniej, Szkolnej, Powstańców Wlkp., jak również, Skatepark ul. Chopina, Witosa, Jagiellońska, Żagańska i Bohaterów Getta oraz rejon dzielnicy Kunice. Nie znaczy to jednak, iż zapomniano o pozostałych częściach miasta, tam również znajdowały się patrole przeprowadzając działania prewencyjne, kontrole oraz obserwacje, jednakże ich częstotliwość była mniejsza w stosunku do powyższych ulic.

Główny nacisk w działaniach został położony na prewencyjne przeciwdziałanie wykroczeniom, najbardziej dokuczliwym z punktu widzenia mieszkańców Żar (np. parkowanie pojazdów w niedozwolonym miejscu, zanieczyszczanie publicznej przestrzeni przez psie odchody, wywiązywanie się z obowiązków nałożonych w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim). Równolegle, prowadzone są zdecydowane działania restrykcyjne względem sprawców naruszających prawo, których zachowanie bezpośrednio może zagrażać bezpieczeństwu mieszkańców, a także powodować negatywny odbiór społeczny typu: zakłócanie porządku publicznego, spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych, czy niszczenie mienia, w tym celu wprowadzone zostały codzienne, dwugodzinne patrole piesze wszystkich ulic miasta, mające na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Żar.

Jednym z kryteriów odzwierciedlających stan porządku

i bezpieczeństwa w mieście jest ilość zgłoszeń od mieszkańców i instytucji skierowanych do żarskiej straży, które są przyjmowane przez dyżurnego. Tematyka zgłoszeń jest bardzo zróżnicowana. Jednak występują kategorie zgłoszeń, które mieszkańcy przekazują najliczniej, do których należy zaliczyć: parkowanie pojazdów w miejscach niedozwolonych, pozostawianie psów bez dozoru, czy też spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazem spożywania alkoholu.

W 2016 r. zostało przyjętych i zrealizowanych 2502 zgłoszenia, nałożonych zostało 383 mandatów karnych, na kwotę 41300 złotych, 995 razy został zastosowany środek wychowawczy w postaci pouczenia oraz skierowano 6 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

W 2017 r. zostało przyjętych i zrealizowanych 2772 zgłoszenia, funkcjonariusze nałożyli 330 mandatów karnych, na kwotę 33455 złotych, 811 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia oraz skierowano 8 wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

W 2018 r. zostało przyjętych i zrealizowanych 2221 zgłoszeń, funkcjonariusze nałożyli 290 mandatów karnych, na kwotę 28610 złotych, 877 razy zastosowali środek wychowawczy w postaci pouczenia oraz skierowano 3 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

Najczęściej podejmowanymi interwencjami w wybranych zakresach były:

BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK W KOMUNIKACJI			
DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	716	548	742
Pouczono	581	437	656
Mandat karny	131	107	83
Wniosek do sądu	4	3	2

BEZPIECZEŃSTWO OSÓB I MIENIA			
DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	126	90	66
Pouczono	63	42	27
Mandat karny	62	48	38
Wniosek do sądu			1

PORZĄDEK PUBLICZNY			
DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	72	46	35
Pouczono	49	26	10
Mandat karny	23	17	25
Wniosek do sądu		3	

PRZECIWKO OBYCZAJNOŚCI PUBLICZNEJ			
DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	14	17	6
Pouczono	8	9	3
Mandat karny	6	8	3
Wniosek do sądu			

PRZECIWKO URZĄDZENIOM UŻYTKU PUBLICZNEGO			
DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	97	132	117
Pouczono	61	75	60
Mandat karny	35	56	57
Wniosek do sądu	1	1	

WYCHOWANIE W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLOWI			
DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	166	134	108
Pouczono	86	80	60
Mandat karny	80	54	48
Wniosek do sądu			

OCHRONA ZDROWIA PRZED NASTĘPSTWAMI PALENIA TYTONIU			
DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	17	19	15
Pouczono	16	15	7
Mandat karny	1	4	8
Wniosek do sądu			

UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINIE

DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	97	99	30
Pouczono	82	91	23
Mandat karny	15	7	10
Wniosek do sądu		1	

USTAWA O ODPADACH

DZIAŁANIA	2016	2017	2018
Ilość zrealizowanych interwencji	30	65	36
Pouczono	20	36	21
Mandat karny	10	29	15
Wniosek do sądu			

Do najpowszechniej popełnianych czynów zabronionych na terenie miasta Żary należy zaliczyć wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Są to nagminnie popełniane naruszenia prawa, zarówno w centrum miasta, jak i na terenach niektórych osiedli, gdzie postępowanie kierowców jest najbardziej uciążliwe i lekceważące w stosunku do innych mieszkańców, często utrudniające korzystanie z infrastruktury drogowej lub stwarzające zagrożenie dla innych uczestników ruchu. Ogólnie w minionym roku strażnicy podjęli 742 interwencje związane z egzekwowaniem bezpieczeństwa i porządku w komunikacji.

W wyniku podjętych działań:

- ukarano mandatami karnymi 83 sprawców wykroczeń, na kwotę **8150 zł**,
- pouczono **656 kierowców**,
- sporządzono 2 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żarach.

Należy zaznaczyć, że niepokojącym zjawiskiem jest fakt, iż pomimo powszechnej znajomości ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wzrosła liczba interwencji wobec osób popełniających wykroczenie z art. 43 „Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a-6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny”.

W ramach podejmowanych działań strażnicy miejscy: wylegitymowali 108 osób spożywających alkohol w miejscach publicznych w tym: pouczyli 60 osób, nałożyli 48 mandatów karnych na kwotę 4400 zł za spożywanie napojów alkoholowych w miejscach zabronionych, przewieziono 16 osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca

zamieszkania. W trakcie przeprowadzanych czynności zaobserwowano, że po wysokoprocentowy alkohol sięgają również osoby nieletnie znajdujące się na terenie miasta. W związku ze stwierdzonym zagrożeniem Straż Miejska w Żarach podjęła czynności profilaktyczno-edukacyjne przeprowadzając cykl spotkań z uczniami żarskich placówek oświatowych. Ponadto wspólnie z członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono kontrole miejsc w którym jest sprzedawany alkohol pod kątem przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Kolejną kategorią pod kątem najczęściej popełnianych wykroczeń ujawnianych są czyny, których unormowania są w zapisach rozdziału bezpieczeństwa osób i mienia art. 77 Kodeksu wykroczeń oraz Uchwale Rady Miejskiej w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Pomimo wzrostu świadomości mieszkańców Żar odnośnie obowiązków ciążących na właścicielach psów, mając na uwadze zmniejszoną liczbę psów niezaszczepionych przeciwko wściekliźnie oraz wypuszczanych bez dozoru to problem sprzątania po nich oraz oznakowanie pupila w sposób umożliwiający identyfikację jego właściciela ciągle jeszcze nie jest na poziomie zadowalającym. Strażnicy miejscy przeprowadzają cykliczne akcje prewencyjne tj. „Pupil” mające na celu uświadamianie właścicieli psów o ciążących na nich obowiązkach ustawowych. Podjęte przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej w 2018 r. czynności wobec właścicieli zwierząt przyniosły efekty w postaci: 154 interwencji i legitymowań sprawców omawianych wykroczeń, z których 38 właścicieli zwierząt ukarano mandatami na kwotę 2750 zł, 27 pouczono w związku z nieprzebrzeganiem zasad obowiązujących przy ich utrzymaniu.

Na mocy art. 5 Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzy-

manii czystości i porządku w gminach, dokonano kontroli wyposażenia nieruchomości w pojemniki służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymania tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym w wyniku czego przeprowadzono 124 interwencje, pouczone 8 osób, ukarano mandataми karnymi 8 właścicieli nieruchomości na kwotę 650 zł.

Pozostałe wykroczenia:

- wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu; 132 interwencje, pouczone 10 osób, ukarano mandataми karnymi 25 sprawców na kwotę 5580 zł,
- wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej: 10 interwencji, pouczone 3 osoby, ukarano mandataми karnymi 3 sprawców na kwotę 300 zł,
- wykroczenia przeciwko urzędziom użytku publicznego; 145 interwencji, pouczone 60 osób, ukarano mandataми karnymi 58 sprawców na kwotę 4130 zł,
- ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami palenia tytoniu; 15 interwencji, pouczone 7 osób, ukarano mandataми karnymi 8 sprawców na kwotę 750 zł,
- ustawie o odpadach; 133 interwencji, pouczone 21 osób, ukarano mandataми karnymi 15 sprawców na kwotę 1380 zł,
- ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach; 213 interwencji, pouczone 18 osób, ukarano mandataми karnymi 1 sprawcę na kwotę 50 zł.
- wykroczenia przeciwko szkodnictwu leśnemu, polnemu i ogrodowemu; 7 interwencji, pouczone 4 osoby, ukarano mandataми karnymi 3 sprawców na kwotę 200 zł.
- ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu

chorób zakaźnych zwierząt; 5 interwencji, pouczone 2 osoby, ukarano mandataми karnymi 1 sprawcę wykroczenia na kwotę 50 zł.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w trakcie patroli przeprowadzili kontrole w sprawach porządkowo-technicznych, w wyniku których stwierdzono 766 uwag, które zostały przekazane do:

- Wydziału Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska,
- Przedsiębiorstwa Komunalnego PEKOM,
- Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej,
- Zarządu Dróg Powiatowych,
- spółdzielni mieszkaniowych - wspólnot mieszkaniowych,
- nieruchomości prywatnych.

Przeprowadzona została także lustracja obiektów, w szczególności użyteczności publicznej, jak również nieruchomości znajdujących się w rękach osób prawnych i fizycznych, pod kątem występujących zagrożeń w okresie zimowym tj. występująca śliskość na drogach, zwisające z dachów budynków nawisy śnieżno-lodowe, sople, a także w związku z koniecznością usuwania nadmiernej ilości śniegu zalegającego na dachach.

W 2018 r. podjętych zostało 267 interwencji, których przedmiotem były różnego rodzaju ujawnione awarie, takie jak wodociągowe, kanalizacyjne, energetyczne itp. zaistniałe na terenie miasta, miejsce awarii w razie potrzeby było zabezpieczane, a następnie informacja przekazywana do zarządcy sieci:

- telekomunikacyjnej,
- wodnokanalizacyjnej,
- energetycznej.

Pozostałe przykładowe zgłoszenia przekazywane przez zgłaszających do realizacji dla Straży Miejskiej w Żarach w poszczególnych latach (2016 – 2018):

TEMAT ZGŁOSZENIA	2016	2017	2018
zakłócenia porządku publicznego i spokoju	168	89	98
zagrożenia w ruchu drogowym	787	605	187
ochrona środowiska i gospodarka odpadami	431	842	306
zagrożenia życia i zdrowia	164	124	117
zagrożenia pożarowe (katastrofy)		3	6
awarie techniczne	74	47	267
zwierzęta	617	18	195
pozostałe zgłoszenia	2502	1050	1045

Inne czynności wykonane przez Straż Miejską w Żarach w 2018 r.:

- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych na potrzeby gminy - 190,
- nadzór nad strefą płatnego parkowania, wystawiono 63 zawiadomienia do opłaty dodatkowej w strefie płatnego parkowania,
- unieruchomienie pojazdów przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół - 23 szt.
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo zagrożonego takim zdarzeniem - 123.

5.4. Zabezpieczenie imprez i uroczystości

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach brali czynny udział w zabezpieczaniu ładu i porządku publicznego podczas imprez kulturalnych, sportowych, religijnych i zgromadzeń odbywających się na terenie miasta. W 2018 roku funkcjonariusze Straży Miejskiej w Żarach zabezpieczali między innymi:

- **06.01.2018 r.** - zabezpieczenie „Orszaku Trzech Króli”, dwóch zaangażowanych strażników,
- **14.01.2018 r.** - zabezpieczenie „26 Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”, czterech zaangażowanych strażników,
- **20 i 23.03.2018 r.** - zabezpieczenie procesji kościelnej przemieszczającej się ulicami miasta, dwóch zaangażowanych strażników,
- **21.04.2018 r.** - zabezpieczenie zgromadzenia publicznego „Czysty protest”, trzech zaangażowanych strażników,
- **21.04.2018 r.** - zabezpieczenie „X Akcji Motocykliści Dzieciom”, trzech zaangażowanych strażników,
- **22.04.2018 r.** zabezpieczenie biegu ulicznego „4 Dycha po Żarach”, dziesięciu zaangażowanych strażników,
- **01.05.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „Żarska Majówka 2018”, czterech zaangażowanych strażników,
- **02.05.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „Żarska Majówka 2018”, czterech zaangażowanych strażników,
- **11.05.2018 r.** - zabezpieczenie „Powiatowych Obchodów Dnia Strażaka”, pięciu strażników zaangażowanych,
- **16.05.2018 r.** - zabezpieczenie zgromadzenia „Pola Nadziei Dla Hospicjum”, trzech strażników zaangażowanych,
- **31.05.2018 r.** - zabezpieczenie procesji kościelnej „Boże Ciało” przemieszczającej się ulicami miasta, dwóch zaangażowanych strażników,
- **03.06.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „Dzień Dziecka 2018”, 5 zaangażowanych strażników,
- **10.06.2018 r.** - zabezpieczenie przejazdu „Polska na Rowery”, dwóch zaangażowanych strażników,
- **23.06.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „X Konkurs skoków o tycze”, czterech zaangażowanych strażników,
- **14.07.2018 r.** - zabezpieczenie uroczystości nadania sztandaru dla Ochotniczej Straży Pożarnej, trzech zaangażowanych strażników,
- **11.08.2018 r.** - zabezpieczenie otwarcia inicjatywy z budżetu obywatelskiego „Park przy ul. Paderewskiego, dwóch strażników zaangażowanych,
- **18.08.2018 r.** - zabezpieczenie festynu osiedlowego, „Piknik Ułański”, zaangażowanych trzech strażników,
- **24.08.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „Dni Żar 2018”, pięciu zaangażowanych strażników,
- **25.08.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „Dni Żar 2018”, sześciu zaangażowanych strażników,
- **26.08.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „Dni Żar 2018”, trzech zaangażowanych strażników,
- **15.09.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „Jarmark Miodu i Wina”, trzech zaangażowanych strażników,
- **14.10.2018 r.** - zabezpieczenie imprezy „Cross po zielonym lesie”, dwóch zaangażowanych strażników,
- **21.10.2018 r.** - zabezpieczenie – Wybory Samorządowe, ośmiu zaangażowanych strażników,
- **01.11.2018 r.** - zabezpieczenie „Dzień Wszystkich Świętych”, siedmiu zaangażowanych strażników,
- **11.11.2018 r.** - Obchody Święta Niepodległości, trzech strażników zaangażowanych,
- **15 i 16.12.2018 r.** - zabezpieczenie Jarmarku Bożonarodzeniowego, sześciu strażników zaangażowanych,
- **31.12.2018 r.** - zabezpieczenie „Sylwester 2019”, zaangażowanych trzech strażników.

5.5. Współpraca z organizacjami i instytucjami

Straż Miejska, podobnie jak inne instytucje, w swoich katalogach uprawnień nie posiada wszystkich kompetencji i uprawnień do kompleksowego zrealizowania występujących naruszeń prawa, dlatego też współdziała z właściwymi podmiotami w celu kompetencyjnego przekazywania spraw do realizacji, wyeliminowania stanów zagrożenia, przeprowadzania wspólnych działań, kontroli, jak również wymiany informacji.

Formacja nasza współpracuje m.in. z Komendą Powiatową Policji w Żarach, Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp., Państwową Powiatową Strażą Pożarną w Żarach, Ochotniczą Strażą Pożarną w Żarach, Strażą Graniczną, Strażą Leśną, Oddziałem Pomocy Doraźnej, Państwową Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcją Handlową, Prokuraturą, Sądem Rejonowym w Żarach,

Szkołami i Przedszkolami, Parafiami Kościelnymi, Polskim Związkiem Działkowców, Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym „Wodnik”, Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad, firmami ochroniarskimi, Polskim Czerwonym Krzyżem, Przedsiębiorstwem Komunalnym PEKOM, Zakładem Wodociągów i Kanalizacji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Żarskim Domem Kultury, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Polskim Towarzystwem Turystyczno-Krajoznawczym, Związkiem Harcerstwa Polskiego.

W ramach współpracy z Policją w 2018 r. odbyły się 53 wspólne służby, między innymi w celu zabezpieczenia imprez o charakterze publicznym. Realizowane są wspólne inicjatywy i programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży tj. Bezpieczna zerówka, Obóz detektywistyczny, Festyn aktywności rodzinnej, Program profilaktyczno-edukacyjny opracowany przez Straż Miejską w Żarach.

5.6. Realizacja programu profilaktyki edukacyjnej własnego autorstwa z zakresu bezpieczeństwa, realizowanego w żarskich szkołach i placówkach oświatowych

Strażnicy Miejscy w Żarach w 2018 roku, podobnie jak od wielu lat, systematycznie prowadzą działania profilaktyczne w żarskich szkołach. Podstawową formą są pogadanki i dyskusje z najmłodszymi mieszkańcami oparte o własny program autorski oraz pokazy, scenki sytuacyjne i krótkie filmy tematyczne. W ramach współpracy ze służbami mundurowymi i ratowniczymi do realizacji programu, za-

praszani byli przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Żarach, Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej oraz Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Żarach. Spotkania z najmłodszymi mieszkańcami mają znaczny wpływ na ich bezpieczeństwo, o czym z zadowoleniem od wielu lat wypowiada się kierownictwo szkół i placówek oświatowych jak również sami uczestnicy.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Luty 2018 r.

„Bezpieczne ferie zimowe”

Celem zakresu tematycznego było budowanie schematów zachowań, jakimi należy się kierować, aby bezpiecznie spędzać ferie zimowe. Uświadomiono o miejscach bezpiecznych, w których mogą bawić się dzieci. Uzmysłowano zagrożenia wynikające z zabawy na śniegu w sąsiedztwie dróg i toczącego się ruchu pojazdów, niewłaściwego zachowania podczas zjazdów na sankach z wzniesień i górek. Uczulono na niebezpieczeństwo związane z zabawą na lodzie niestrzeżonego akwenu. Przeprowadzono pokaz z udziałem uczniów udzielenia pomocy osobom, pod którymi załamał się lód.

„Niebezpieczne cukierki”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia „środek uzależniający” oraz uświadomienie, jak bardzo niebezpieczne są kontakty z nim. Uświadamianie, że środki uzależniające mają różnego rodzaju kształty i zachęcający do spróbowania wygląd, jako coś pozytywnego. Uzmysłwienie, że wszystkie środki uzależniające, w tym wyroby tytoniowe oraz alkohol, powodują negatywne skutki zdrowotne, społeczne i rodzinne.

„Uwaga obcy”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia „obcy, nieznajomy”, budowanie poczucia własnego bezpieczeństwa, schematów zachowania i nawyków w kontaktach z ludźmi. Uświadomienie na jakie niebezpieczeństwa nieletni mogą być narażeni w kontakcie werbalnym i fizycznym z osobami nieznanymi.

Maj, czerwiec 2018 r.

„Baw się bezpiecznie-bezpieczne wakacje”

Celem zakresu tematycznego było budowanie schematów i zachowań, jakimi należy kierować się, aby bezpiecznie spędzić czas letnich wakacji. Przede wszystkim uświadomiono najmłodszym o konieczności zachowania bezpieczeństwa w każdym miejscu wypoczynku: dom, las, woda, góry oraz droga. Wpojono przyjmowanie postawy asertywnej w przypadku namowy grupy rówieśniczej do spróbowania niebezpiecznych używek w postaci papierosa, alkoholu, czy środka odurzającego lub namowy na zachowanie w sposób niezgodny z prawem lub przyjętymi zasadami ogólnymi. Uczulono na poszanowanie środowiska naturalnego w miejscu wypoczynku. Wszyscy uczniowie klas II otrzymali książeczki kolorowanki pt. „STRAŻ MIEJSKA W MOIM MIEŚCIE”, jest to zbiór prac konkursowych uczniów żarskich szkół podstawowych i gimnazjum.

„Płytką wyobraźnia to kalectwo”

Celem zakresu tematycznego było przypomnienie uczniom zasad bezpieczeństwa nad wodą. Kształtowanie nawyków dbania o bezpieczeństwo swoje i innych osób podczas pobytu nad wodą. Uświadomiono o związku między skokiem do wody a niepełnosprawnością. Uwrażliwiono na obowiązek niesienia pomocy ofiarom wypadków, w tym także nieprzemysłanych skoków do wody. Uczulono na korzystanie z akwenów niestrzeżonych. Zaprezentowano sposób w jaki można udzielić pierwszej pomocy osobie tonącej.

„Bezpieczny użytkownik ruchu drogowego”

Celem zakresu tematycznego było budowanie bezpieczeństwa wśród uczestników ruchu drogowego - użytkowników rowerów oraz pieszych. Przedstawiono warunki i wymagania do uzyskania uprawnień do kierowania rowerem, wpojono podstawowe zasady korzystania z drogi publicznej oraz uświadomiono o zagrożeniach wynikających z nieprawidłowego korzystania z drogi przez jej użytkowników. Uzmysłowano o obowiązkowym zakładaniu elementów odblaskowych podczas poruszania się po drodze w porze wieczorowo-nocnej oraz przy ograniczonej widoczności powietrza na terenie niezabudowanym. Zaapelowano do uczniów aby elementy odblaskowe nosili również na terenie zabudowanym, co przyczynia się do zwiększenia ich bezpieczeństwa.

Październik 2018 r.

„Bezpieczeństwo w drodze do szkoły”

Celem zakresu tematycznego było budowanie schematów i zachowań, jakimi należy kierować się, aby bezpiecznie przejść drogę do szkoły i do domu, poprawnego zabezpieczenia mieszkania, uzmysłowienie, jakie sytuacje i miejsca są niebezpieczne. Przede wszystkim uczulono na: niekorzystanie z drogi do szkoły na tzw. skróty, niedoświetlonej i mało uczęszczanej przez ludzi, nienawiązywanie kontaktów z osobami nieznanymi, ponieważ wśród ludzi są osoby, które mają złe zamiary wobec dziecka, niezbliżanie się do bezpańskich zwierząt wałęsających się po mieście. Uzmysłowiono jak bardzo ważnym jest bezpieczne zachowanie się podczas drogi do szkoły i do domu - korzystanie z oznakowanych przejść dla pieszych i zachowanie szczególnej ostrożności podczas przejścia w innym miejscu. Przypomniano podstawowe zasady poruszania się po drodze. Uzmysłowiono, jakie miejsca i sytuacje są niebezpieczne m.in. ruiny budowli, niestrzeżone akwenty wodne, zabawa otwartym ogniem. Utrwalono jak bardzo ważną sprawą jest ochrona środowiska naturalnego i przyrody. Pierwszoklasiści otrzymali kamizelki odblaskowe, natomiast uczniowie klas II-VIII otrzymali gadżety z elementami odblaskowymi. Zainteresowani uczniowie klas VII otrzymali książeczki „Poradnik dla rowerzysty i motorowerzysty”. Po raz kolejny przypomniano o obowiązku noszenia elementów odblaskowych na terenie niezabudowanym w warunkach utrudnionej widoczności oraz zaapelowano o noszeniu tych elementów również na terenie zabudowanym, co powoduje zwiększenie bezpieczeństwa, mając na uwadze to, że z każdym rokiem zwiększa się znacznie ruch kołowy. W dniach 27.08-07.09.2018 r. Straż Miejska realizowała działania pod nazwą „Bezpieczna droga do szkoły”. Patrole czuwały nad bezpieczeństwem ruchu pieszych. Zwracano uwagę na prawidłowość parkowania pojazdów oraz sprawdzano oznakowanie i stan techniczny znaków drogowych i urządzeń zabezpieczających w okolicy szkół i przedszkoli. Uczniowie udający się do szkoły otrzymywali gadżety odblaskowe.

„Agresja i przemoc w szkole”

Celem zakresu tematycznego było wyjaśnienie pojęcia agresji i przemocy, przedstawiono formy agresji i przemocy w szkole, opisano charakterystykę agresora, sposób rozpoznania ofiary przemocy, budowano poczucie własnego bezpieczeństwa, wskazano bodźce wywołujące agresję i przemoc u człowieka od najmłodszych lat życia, którymi m.in. jest poczucie niesprawiedliwości i niższości. Uzmysłowiono, że zwykłe zaczepki, kopnięcia, plucie, przepychanki, wyzwiska, utarczki słowne czy też dewastowanie w szkole, czy na ulicy, należą do form agresji i przemocy. Uczulono na zgłaszanie szkole lub rodzicom przypadków wymuszenia ze strony starszych uczniów lub zmuszenia do zachowania niezgodnego z wolą zmuszanego. Uzmysłowiono uczniom, że nauczyciel ma status funkcjonariusza publicznego w trakcie wykonywania czynności służbowych.

„Rola i zadania Straży Miejskiej”, „Strażnik Miejski moim przyjacielem”

Celem zakresu tematycznego było zaprezentowanie Straży Miejskiej jako umundurowanej formacji dbającą o bezpieczeństwo, ład i porządek publiczny oraz pełniącą rolę służebną wobec społeczności lokalnej. Uświadomiono, że każdy obywatel bez względu na wiek może zwrócić się do Straży Miejskiej o pomoc, poradę lub zgłosić interwencję. Przypomniano najważniejsze numery alarmowe.

Grudzień 2018 r.

„Bezpieczeństwo a materiały pirotechniczne”

Celem zakresu tematycznego było budowanie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych osób, uzmysłowienie o niebezpieczeństwie płynącym z nieostrożnego obchodzenia się ze środkami pirotechnicznymi. Uzmysłowiono, że materiały pirotechniczne są niebezpiecznymi bez względu na wielkość, ponieważ zbudowane są z substancji chemicznych wywołujących iskrę lub wybuch, co może skutkować poparzeniem i uszkodzeniem ciała lub wywołać pożar. Uzmysłowiono, że sprzedaż wyrobów pirotechnicznych osobie niepełnoletniej stanowi przestępstwo. Wskazano, że na terenie miasta Żary wyroby pirotechniczne można używać w dniu 31 grudnia, 1 stycznia i podczas Świąt Wielkanocnych. Zaapelowano do uczniów o odchodzeniu od tradycji żegnania starego roku i witania nowego roku fajerwerkami ze względu na zwierzęta i ptaki, dla których jest to czas stresu. Odpalane fajerwerki mają wpływ na pogorszenie stanu środowiska naturalnego, głównie powietrza.

„Pies przyjaciel czy wróg, pies to nie zabawka”

Celem programu było budowanie poczucia bezpieczeństwa i obowiązku oraz bezpiecznego zachowania podczas zabaw i innych kontaktów z psem. Tworzono schematy, jakimi należy kierować się w przypadku ataku ze strony agresywnego psa i innego zwierzęcia. Zobrazowano uczniom, jakie obowiązki mają właściciele czworonogów względem swoich zwierząt - aspekt prawny i moralny.

„Bezpieczny Internet”

Celem zakresu tematycznego było budowanie wśród uczniów bezpiecznych form korzystania z komputera oraz unikanie zagrożeń wynikających z korzystania z portali społecznościowych. Uświadomiono o zagrożeniach wynikających

z przedstawiania na portalach społecznościowych osobistych informacji o sobie, czy też o rodzinie. Uczulono na groźące skutki prawne w przypadku umieszczania na portalach społecznościowych komentarzy wulgarnych i ośmieszających inne osoby. Wyjaśniono uczniom czym jest: cyberprzemoc, skutki cyberprzemocy dla ofiary oraz sprawcy, jak radzić sobie z cyberprzemocą oraz jak jej zapobiegać, czym jest grooming, jak chronić się przed tym zjawiskiem oraz co robić w sytuacji stania się ofiarą groomingu.

Wyciągając wniosek z przebiegu spotkań z uczniami szkół podstawowych stwierdza się, że ta grupa wiekowa mieszkańców doskonale zapamiętuje przekazywaną wiedzę w zakresie bezpieczeństwa i wykorzystuje w różnych sytuacjach. Dowodem tego jest fakt, że w Żarach w kolejnym 2018 roku, w zdarzeniach drogowych nie było poszkodowanych w tej grupie wiekowej. Potrafią też zachować się asertywnie. Większość uczniów korzysta z dostępu do internetu. Wiedzą, że każdy komputer ma swój numer id i w przypadku stosowania cyberprzemocy mogą zostać ujawnieni i ponieść konsekwencje prawne. Również wykazują się znaczną wiedzą przy korzystaniu z drogi publicznej. Uczniowie posiadają wiedzę z zakresu ochrony środowiska, gospodarki odpadami. Największą aktywnością z wieloletniego doświadczenia, wykazują się uczniowie z klasy I-IV. Łącznie we wszystkich szkołach na każdym ze spotkań brało udział około 2884 uczniów.

PRZEDSZKOLA

12.01.2018 r. Zrealizowano temat przewodni w przedszkolu „Bezpieczny Przedszkolak”.

Celem zakresu tematycznego było przedstawienie roli i zadań Straży Miejskiej jako umundurowanej formacji dbającej o bezpieczeństwo i porządek publiczny, właściwe zachowanie w sytuacjach zagrożeń w domu, przedszkolu i na drodze oraz na placu zabaw, bezpieczeństwo dziecka w kontaktach z osobami obcymi, rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, poznanie podstawowych zasad ruchu drogowego, znaków i sygnalizacji świetlnej, wpajanie w nawyk dobrych obyczajów, bezpieczeństwo dziecka w czasie wolnym od zajęć przedszkolnych, rola człowieka w zachowaniu czystego

środowiska naturalnego, rola zwierząt w życiu człowieka. Spotkanie odbyło się w MP 2. Analizując przebieg z najmłodszą grupą mieszkańców należy wyciągnąć bardzo pozytywne wnioski, co do odbioru prowadzonych prelekcji. Dzieci posiadają bogatą wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Znają formację Straży Miejskiej oraz jej rolę. Potrafią bezbłędnie podać numery telefonów alarmowych. Dzieci znają swoje dane personalne i posiadają wiedzę w jaki sposób postępować w przypadku zagubienia się. Przekazywaną wiedzę przyswajają bardzo szybko i potrafią wykorzystać w praktyce. Można wywnioskować, że potrafią unikać sytuacji stwarzających im zagrożenie oraz zachować się w sposób asertywny. Wszystkie przedszkolaki otrzymały prezent w postaci bużki odblaskowej.

ŻŁOBKI

20.03.2018 r. i 11.06.2018 r. „Bezpieczny maluch”.

Program skierowany dla przedszkolaków zainteresował kierownictwo żarskich żłobków. W związku z tym zaproszono nas do Miejskiego Żłobka nr 1 przy ul. Okrzei i Miejskiego Żłobka nr 3 przy ul. Broni Pancernej. Przeprowadzono pogadankę o bezpieczeństwie z podopiecznymi 2- i 3-latkami. Okazuje się, że najmłodszy doskonale nadają się do pogadank z zakresu bezpieczeństwa. Byli bardzo aktywni i prześcigali się pomiędzy sobą w odpowiedziach na zadawane pytania o bezpieczeństwie. Ponadto żłobkowie wykazali się znac-

zną wiedzą, m.in. że nie wolno bić kolegów, nie wolno przywłaszczać rzeczy należących do innych osób, znajomością „magicznych” słów: proszę, dziękuję, przepraszam. Wiedzą, że należy szanować środowisko naturalne oraz znają zasady kontaktu ze zwierzętami. Dzieci, opiekunowie i kierownictwo żłobka wyrazili zadowolenie ze spotkania. Nauka w formie zabawy pozwala dzieciom na zapamiętywanie i logiczne myślenie. Dzieci uczestniczące w spotkaniu otrzymały gadżet w postaci „bużki odblaskowej”. Spotkanie miało na celu również poznanie funkcjonariusza publicznego dbającego o ład i porządek publiczny oraz bezpieczeństwo mieszkańców.

W 2018 r. Straż Miejska zarówno brała udział jak i też współuczestniczyła w działaniach związanych z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży szkolnej podczas ferii zimowych

19-23.02.2018 r. Szkoła Podstawowa nr 8 w Żarach ul. Partyzantów. Liczba uczestników 20 z przedziału klasowego III-IV. Półkolonia pod nazwą „Obóz Detektywistyczny”. Organizator Komenda Powiatowa Policji w Żarach. Z ramienia Straży Miejskiej w Żarach w półkolonii współuczestniczyła st. insp. Teresa Kacprzak.

Ogólnym celem i zakresem tematycznym realizowanym w czasie trwania półkolonii, która w żarskich szkołach odbywa się od kilkunastu lat było budowanie poczucia bezpieczeństwa w każdym wolnym czasie, w szczególności budowanie schematów i zachowań, jakimi należy się kierować, dbanie o bezpieczeństwo własne i innych osób, profilaktyka - zapobieganie i uświadamianie już na poziomie szkoły podstawowej w zakresie poprawy bezpieczeństwa w mieście Żary. W bogatym programie zajęć głównie w formie zabawy uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z pracą służb mundurowych dbających o bezpieczeństwo ludzi i mienia oraz środkami przymusu bezpośredniego, jak też akcesoriami ochronnymi. Zapoznali się z pojazdami strażackimi i sprzętem gaśniczym. Ćwiczyli pierwszą pomoc przedmedyczną oraz ratowanie z wody człowieka, pod którym załamał się lód. Zapoznali się z pracą technika kryminalistyki. Utrwalali wiedzę na temat ochrony środowiska. Na finał otrzymali certyfikat ukończenia „Obozu detektywistycznego” oraz legitymacje „Młodego Detektywa” i drobne upominki. Dzieci z powagą traktują otrzymaną legitymację, czują się odpowiedzialne za przestrzeganie ładu i porządku w szkole i poza nią. Jak od wielu lat, zapewne w najbliższej przyszłości będą pomocnymi dla umacniania bezpieczeństwa wśród szkolnej społeczności. Uczestnicy obozu otrzymali smycze odblaskowe.

28.06.2018 r., 11.07.2018 r. Świetlica Środowiskowa ul. Podchorążych 1. Półkolonia, uczestnicy: dzieci wieku przedszkolnym i szkolnym. „Baw się bezpiecznie-bezpieczne wakacje”.

Na zaproszenie organizatorów półkolonii TPD funkcjonariusze przeprowadzili pogadankę w uczestnikami półkolonii, którymi byli uczniowie szkół podstawowych. Ogólnym celem programu i zakresu tematycznego jest budowanie schematów i zachowań, jakimi należy kierować się, aby bezpiecznie spędzić czas letnich wakacji. Uczestnicy otrzymali gadżety z elementami odblaskowymi

12.07.2018 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Żarach ul. Wrocławska „Bezpieczny użytkownik ruchu drogowego”

Na zaproszenie kierownictwa Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach strażnicy miejscy przeprowadzili pogadankę na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Celem zakresu tematycznego było budowanie bezpieczeństwa wśród uczestników ruchu drogowego, użytkowników rowerów oraz pieszych. Przedstawiono warunki i wymagania do uzyskania uprawnień do kierowania rowerem, wpojono podstawowe zasady korzystania z drogi publicznej oraz uświadomiono o zagrożeniach wynikających z nieprawidłowego korzystania z drogi

przez jej użytkowników. Ustawiono „Miasteczko ruchu drogowego”, na którym uczestnicy mogli fizycznie korzystać z drogi w sposób prawidłowy. Uzmysłowiono o obowiązkowym zakładaniu elementów odblaskowych podczas poruszania się po drodze w porze wieczorowo-nocnej oraz przy ograniczonej widoczności powietrza na terenie niezabudowanym. Zaapelowano do uczniów, aby elementy odblaskowe nosili również na terenie zabudowanym, co przyczynia się do zwiększenia ich bezpieczeństwa. Uczestnicy otrzymali gadżety odblaskowe.

W 2018 r. Straż Miejska brała udział i współuczestniczyła w turniejach o zasięgu przedszkolnym, szkolnym, miejskim i powiatowym związanych z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży.

11.06.2018 r. Miejskie Przedszkole nr 10 Żary, Międzyprzedszkolny Turniej „Bezpieczny Przedszkolak”.

Miejskie Przedszkole nr 8 i 10 po raz czwarty były organizatorem turnieju z zakresu bezpieczeństwa. Funkcjonariusze Straży Miejskiej zaproszeni zostali przez kierownictwo przedszkola do przewodniczenia w komisji turniejowej oceniającej poziom wiedzy przedszkolaków. Uczestnicy otrzymali gadżety z elementami odblaskowymi.

06.03.2018 r. Szkoła Podstawowa nr 5. Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej. Etap Międzyszkolny Uczestnicy: uczniowie żarskich szkół podstawowych i gimnazjów.

Turniej na szczeblu miejskim realizowany przez Urząd Miejski w Żarach - Wydział Spraw Obywatelskich i Straż Miejską. Celem konkursu jest pogłębianie wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych wiedzy o pożarnictwie i uświadamianie o bezpieczeństwie przeciwpożarowym. Drużyny trzyosobowe uczestniczące w turnieju wykazały się znaczną wiedzą tematyczną. Wszyscy uczestnicy otrzymali gadżety z elementami odblaskowymi

17.04.2018 r. Szkoła Podstawowa nr 8, „Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym” Turniej Szkolny dla uczniów szkół podstawowych klasa V-VI oraz gimnazjów. Etap miejski.

Celem turnieju jest sprawdzenie wśród uczniów klasy V i VI szkół podstawowych jak też wśród gimnazjalistów wiedzy z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz zastosowanie jej w praktyce. Przekonanie, że poprzez stosowanie się kierującego i pieszego do przepisów Ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz kulturalne zachowanie się na drodze wpływa się na bezpieczeństwo własne i innych osób.

29.11.2018 r. Sala konferencyjna Urzędu Miejskiego w Żarach - Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie „Bezpieczna Zerówka”

Po raz 14. odbył się Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie „BEZPIECZNA ZERÓWKA” organizowany przez Komendę Powiatową Policji w Żarach. Przewodnim tematem turnieju, w którym udział wzięły dzieci w wieku 5, 6 lat z terenu powiatu żarskiego, było szeroko pojęte bezpieczeństwo.

Celem turnieju była edukacja dzieci w wieku przedszkolnym, w zakresie bezpiecznego zachowania i ograniczenia zjawisk społecznie szkodliwych, ukierunkowanie działań dzieci na pomoc rówieśnikom w sytuacjach kryzysowych, a przede wszystkim sprawdzenie wiedzy wśród tej grupy wiekowej. Straż Miejska uczestniczyła w charakterze członka komisji konkursowej. Uczestnicy turnieju otrzymali gadżet z elementami odblaskowymi.

W zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa, w 2018 r. Straż Miejska realizowała zajęcia w zakresie samoobrony kobiet.

07.03-25.04.2018 r. zajęcia z samoobrony dla kobiet w formie praktycznej i teoretycznej „BEZPIECZNE ŻARY, BEZPIECZNA ŻARANKA” i „BEZPIECZNE ŻARY, BEZPIECZNA GIMNAZJALISTKA”

Straż Miejska dostrzegła w naszym mieście przypadki przemocy fizycznej i psychicznej. Tym bardziej, że formy przemocy i agresji najczęściej używane są przez osoby uzależnione od alkoholu, w stanie po użyciu alkoholu lub innych środków psychoaktywnych oraz pod wpływem ludzkiej złośliwości. Zdarzają się przypadki, w których kobiety zwracają się do Straży Miejskiej. Również dostrzeżono symptomy agresji i przemocy wobec nieletnich dziewcząt. Stąd też uznano, że działania profilaktyczne ukierunkowane na przedstawione zagadnienia problemowe wpłyną korzystnie na bezpieczeństwo mieszkanek i wystąpiono do Burmistrza Miasta o zorganizowanie III Edycji dla kobiet pełnoletnich i gimnazjalistek cyklu praktycznych i teoretycznych zajęć z zakresu bezpieczeństwa pod hasłem „Bezpieczne Żary bezpieczna żaranka” i „Bezpieczne Żary, bezpieczna gimnazjalistka”. Straż Miejska była realizatorem przedsięwzięcia przy współudziale MKRPA w Żarach. W zajęciach teoretycznych i praktycznych udział wzięło 30 kobiet i 30 gimnazjalistek. Zajęcia praktyczne prowadzone były przez specjalistę z zakresu ćwiczeń samoobronnych, natomiast zajęcia teoretyczne przez specjalistów z zakresu wpisanego w program.

W zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa, w 2018 r. Straż Miejska uczestniczyła w akcjach o zasięgu lokalnym, ogólnokrajowym i międzynarodowym.

22.09.2018 r. Europejski Dzień bez Samochodu, Dzień Zrównoważonego Transportu.

W trosce o czystość środowiska naturalnego w dniu 22.09.2018 r. Straż Miejska po raz kolejny aktywnie włączyła się w akcję o zasięgu europejskim pod hasłem „Europejski Dzień bez Samochodu”. W tym dniu promowano korzystanie ze środków lokomocji alternatywnych do swoich pojazdów spalinowych, którymi mieszkańcy na co dzień przemieszczają się. Mieszkańcom korzystającym z innych środków lokomocji wręczano gadżety z elementami odblaskowymi. Za organizację akcji Ministerstwo Infrastruktury w dniu 30.11.2018 r. przyznało Straży Miejskiej DYPLOM. W 2018 r. Straż Miejska brała udział w komisji konkursowej, o tematyce uzależnień i patologii.

12.12.2018 r. ul. Okrzei, Żarski Dom Kultury Przegląd Teatrów Profilaktycznych. Impreza zorganizowana przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień przy Urzędzie Miejskim w Żarach.

Uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych odgrywali sceny aktorskie. Główną tematyką przedstawionych spektakli był problem bezpieczeństwa człowieka związany z uzależnieniem od nikotyny, alkoholu i środków psychoaktywnych. Straż Miejska uczestniczyła w imprezie w charakterze członka komisji konkursowej. Należy podkreślić, że od wielu lat Straż Miejska współpracuje z tymi placówkami m.in. realizując własnego autorstwa program profilaktyczno-edukacyjny w zakresie bezpieczeństwa oraz uzależnień.

W kwestii bezpieczeństwa najmłodszych mieszkańców miasta.

03.06.2018 r. Miejski Dzień Dziecka.

Straż Miejska uczestniczyła w imprezie pn. Miejski Dzień Dziecka zorganizowanej przez Burmistrza Miasta Żary Danutę Madej. Na imprezie Straż Miejska wystawione miało stoisko z gadżetami „Miasteczko ruchu drogowego”. Zorganizowano konkursy i quizy z zakresu bezpieczeństwa dla uczestników imprezy we wszystkich grupach wiekowych szkolnych. Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem. Dzieci chętnie brały udział w konkursach.

02.12.2018 r. „Żarskie Mikołajki”.

Straż Miejska uczestniczyła w imprezie pn. „Żarskie Mikołajki” zorganizowanej przez Burmistrza Miasta Żary Danutę Madej. Głównym zadaniem było zabezpieczenie ładu i porządku publicznego oraz czuwanie nad bezpieczeństwem najmłodszych mieszkańców miasta.

W zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa, w 2018 r. Straż Miejska uczestniczyła w Integracyjnych Festynach Środowiskowych organizowanych przez stowarzyszenia.

16.06.2018 r. Kresowe Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze im. Orłąt Lwowskich Żarach organizowało doroczny festiwal „Wielkie Bałakanie”.

Straż Miejska zabezpieczała korowód festiwalowy oraz na terenie imprezy ustawiła stoisko z gadżetami odblaskowymi - elementami bezpieczeństwa, które rozdawano wśród uczestników imprezy.

12.08.2018 r. Stowarzyszenie 42 Pułku ZMECHANIZOWANEGO i 11. Brygady Zmechanizowanej w Żarach. „Piknik Ułański”, ul. Zawiszy Czarnego.

Na zaproszenie Komitetu Organizacyjnego Straż Miejska wzięła udział w Pikniku Ułańskim organizowanym dla mieszkańców miasta. Na imprezie przeprowadzono szereg pogadanek na temat bezpieczeństwa, ochrony środowiska, konkursów i quizów. Ustawiono stoisko z elementami odblaskowymi. Stoisko nasze było oblegane przez wszystkie grupy wiekowe, które uczestniczyły w imprezie.

W 2018 roku Straż Miejska zorganizowała konkurs plastyczny „Bo Ziemia płacze, gdy ją człowiek brudzi”.

W ramach działań profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa najmłodszych mieszkańców oraz ochrony środowiska, których celem jest m.in. popularyzowanie wśród najmłodszych mieszkańców wizerunku Straży Miejskiej jako

instytucji, której głównym zadaniem jest zapewnienie ładu i porządku publicznego, w miesiącu październiku 2018 r. Burmistrz Miasta Żary ogłosiła konkurs plastyczny pod hasłem „BO ZIEMIA PŁACZE GDY JĄ CZŁOWIEK BRUDZI” skierowany do przedszkolaków z grupy czterolatków, pięciolatków i sześciolatków. Realizatorem konkursu była Straż Miejska w Żarach.

6. SPRAWY OBYWATELSKIE, ZARZADZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Sprawy obywatelskie realizowane są jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

6.1. Dowody osobiste

Na podstawie art. 8 pkt. 1 ustawy o dowodach osobistych z dnia 6 sierpnia 2010 roku dowody osobiste wydają na wniosek organy gmin.

Statystyka wydanych dowodów w latach 2016-2018.

Rok	Liczba wydanych dowodów osobistych	Wniosek o dowód osobisty niedopuszczony do produkcji	Wniosek o dowód osobisty zakończony odmownie	Wniosek o dowód osobisty pozostawiony bez rozpoznania	Liczba unieważnionych dowodów osobistych
2016	5 437	1	0	17	840
2017	6 464	0	0	7	642
2018	3 677	0	0	8	797

6.2. Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie miasta Żary działa jedna jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej – OSP Żary-Kunice. Jednostka została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w dniu 28 marca 2001 roku. Obecnie jednostka zrzesza 35 członków OSP, z tego 24 wchodzących w skład tzw. grupy bojowej uprawnionych do działań ratowniczo-gaśniczych. Jednostka funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, a ich szczegółowe zadania oraz organizację określa własny statut. W 2018 roku jednostka OSP Żary-Kunice była dysponowana do działań ratowniczo-gaśniczych przez Powiatowe Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej w Żarach 99 razy. Strażacy wyjeżdżali do 51 pożarów oraz 48 miejscowych zagrożeń.

Jednostka wyposażona jest w dwa specjalistyczne samochody pożarnicze:

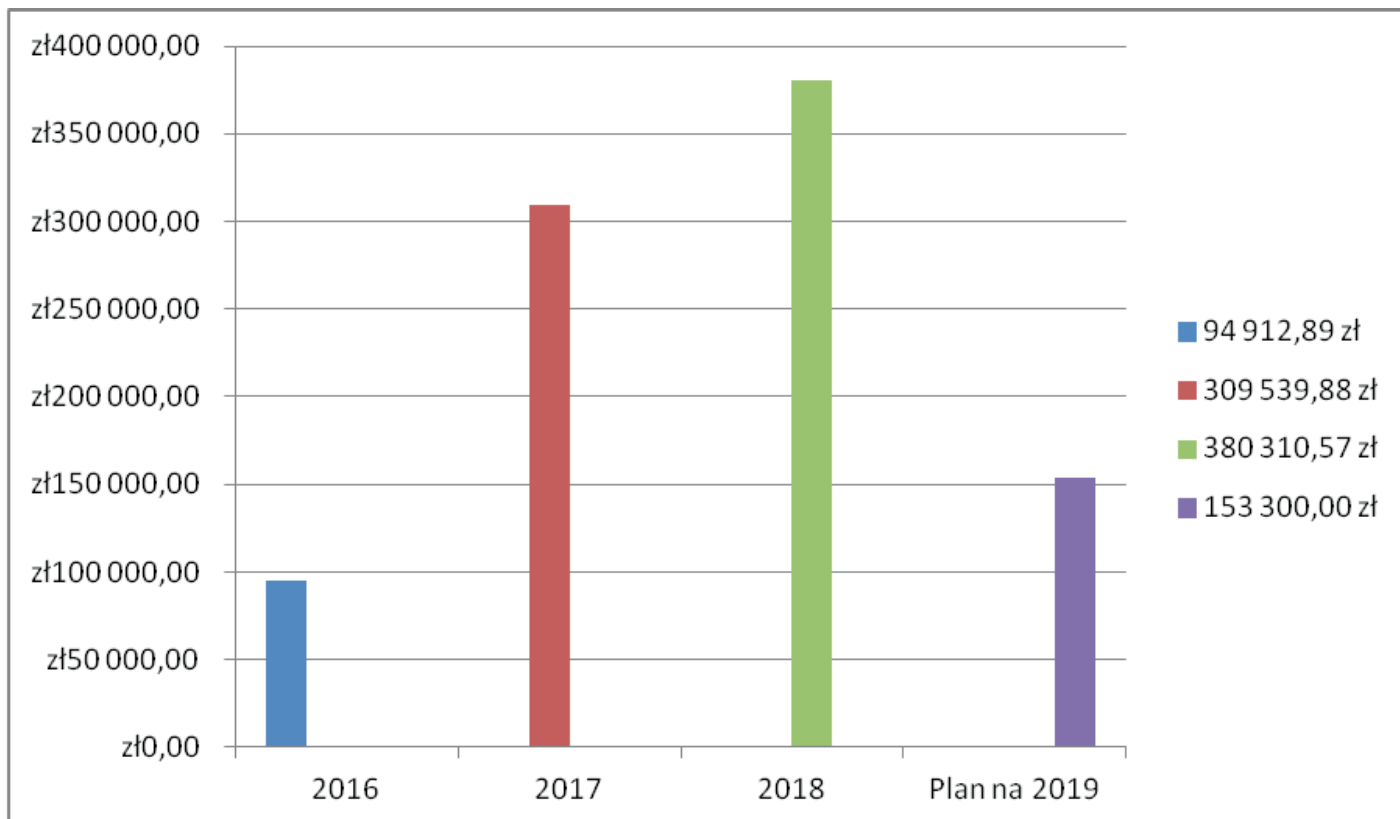
- **średni samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Mercedes Atego** – rok produkcji 2006 – zakupiony z Projektu „Poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, tworzenie transgranicznego systemu ratownictwa i ochrony – etap I” w ramach realizacji Programu Interreg III A (województwo lubuskie) – Kraj Związkowy Brandenburgia 2000-2006 oraz
- **lekki samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Peugeot Boxer** – rok produkcji 2016 – zakupiony ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, Oś Priorytetowa 4 – Środowisko i kultura, Działanie: 4.1 Przeciwdziałanie katastrofom naturalnym i ich skutkom, typ projektu I: Wsparcie służb ratownictwa technicznego i przeciwpowodziowego.

Stan wyszkolenia strażaków OSP

Dowódcy OSP	Naczelnicy OSP	Strażacy ratownicy OSP	Kierowcy konserwatorzy sprzętu ratowniczego	Z zakresu ratownictwa technicznego	Z zakresu KPP	Z zakresu współpracy z LPR
7	5	24	7	10	9	6

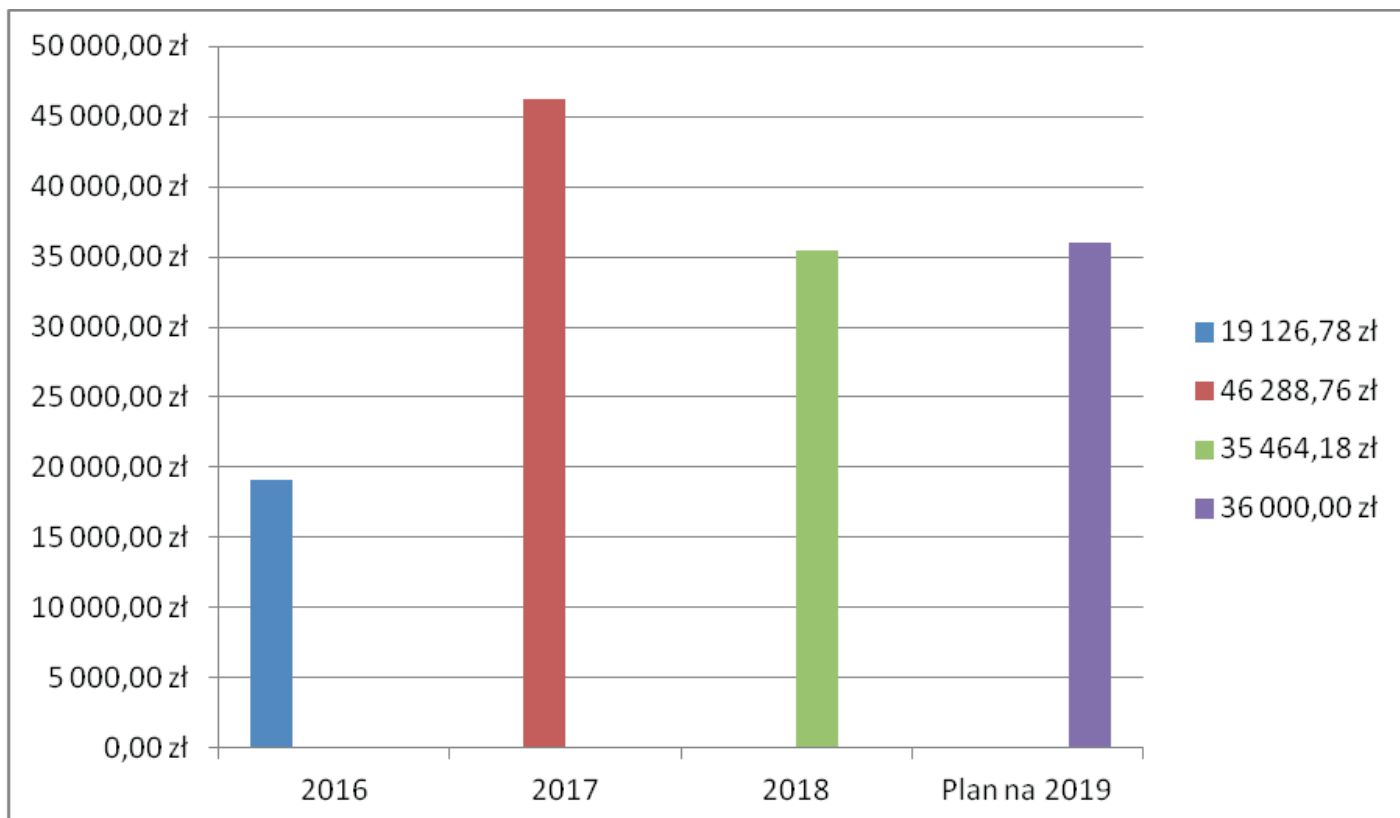

Wydatki gminy na OSP

Każdy ochotnik straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym oraz szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala Rada Miejska w drodze uchwały.

Wydatki gminy na ekwiwalent dla strażaków OSP

6.3. Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego

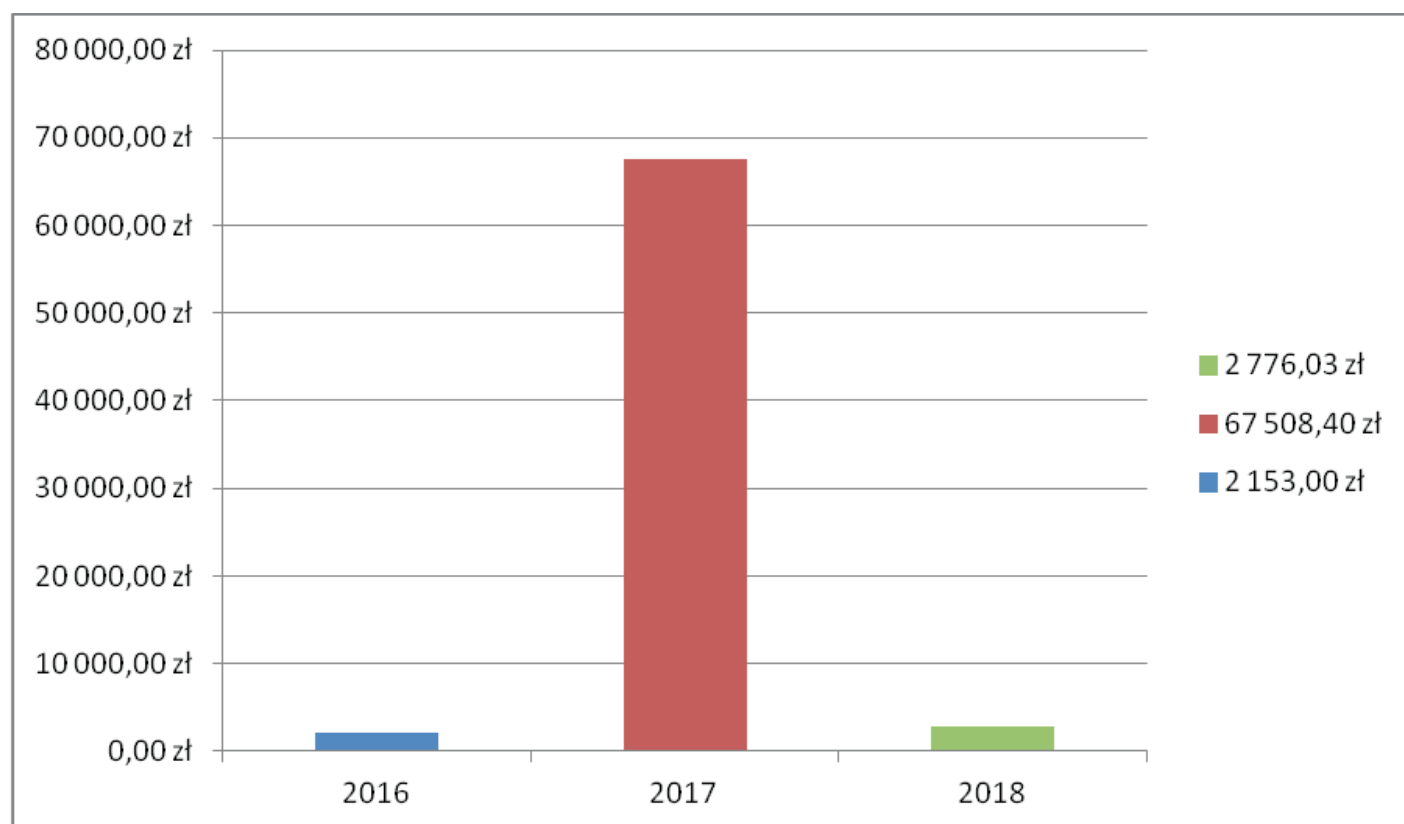
Zespół został powołany jako organ pomocniczy Burmistrza Miasta Żary właściwy w sprawach zapewnienia wykonywania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego. W skład MZZK wchodzi osoby powołane spośród osób zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Żarach oraz przedstawiciele służb i wolontariatu z terenu miasta (obecnie 26 osób).

Do zadań zespołu należy w szczególności:

- ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń,
- przygotowanie propozycji działań i przedstawienie burmistrzowi wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Miejskim Planie Zarządzania Kryzysowego,
- przekazywanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami,
- opracowanie i aktualizacja planu zarządzania kryzysowego,
- koordynowanie działania sił i środków otrzymanych z zewnątrz.

Posiedzenia zespołu zwołuje przewodniczący zespołu (Burmistrz) nie rzadziej niż dwa razy w roku. W przypadkach wymagających natychmiastowej pracy zespołu, przewodniczący może zarządzić posiedzenie zespołu w trybie nadzwyczajnym.

Wydatki gminy na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego

Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego uczestniczy w szkoleniach obronnych zgodnie z planem szkoleń obronnych zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego. Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego organizuje ćwiczenia we współpracy ze służbami mundurowymi, tj.: Powiatową Komendą Policji w Żarach, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żarach, Strażą Miejską, Wojskową Komendą Uzupełnień w Żaganiu, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Zielonej Górze, 34. Brygadą Kawalerii Pancernej w Żaganiu, OSP Żary-Kunice.

6.4. Obrona Cywilna

Obrona cywilna ma na celu ochronę ludności, zakładów pracy i urzędzeń użyteczności publicznej, dóbr kultury, ratowanie i udzielanie pomocy poszkodowanym w czasie wojny oraz współdziałanie w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska, a także usuwaniu ich skutków. Działalność obrony cywilnej w systemie obronnym państwa sprowadza się przede wszystkim do ratowania i stwarzania poszkodowanym warunków do przetrwania w sytuacjach ekstremalnych. Strategiczny cel, jakim jest ochrona ludności, osiąga się poprzez realizację określonych zadań.

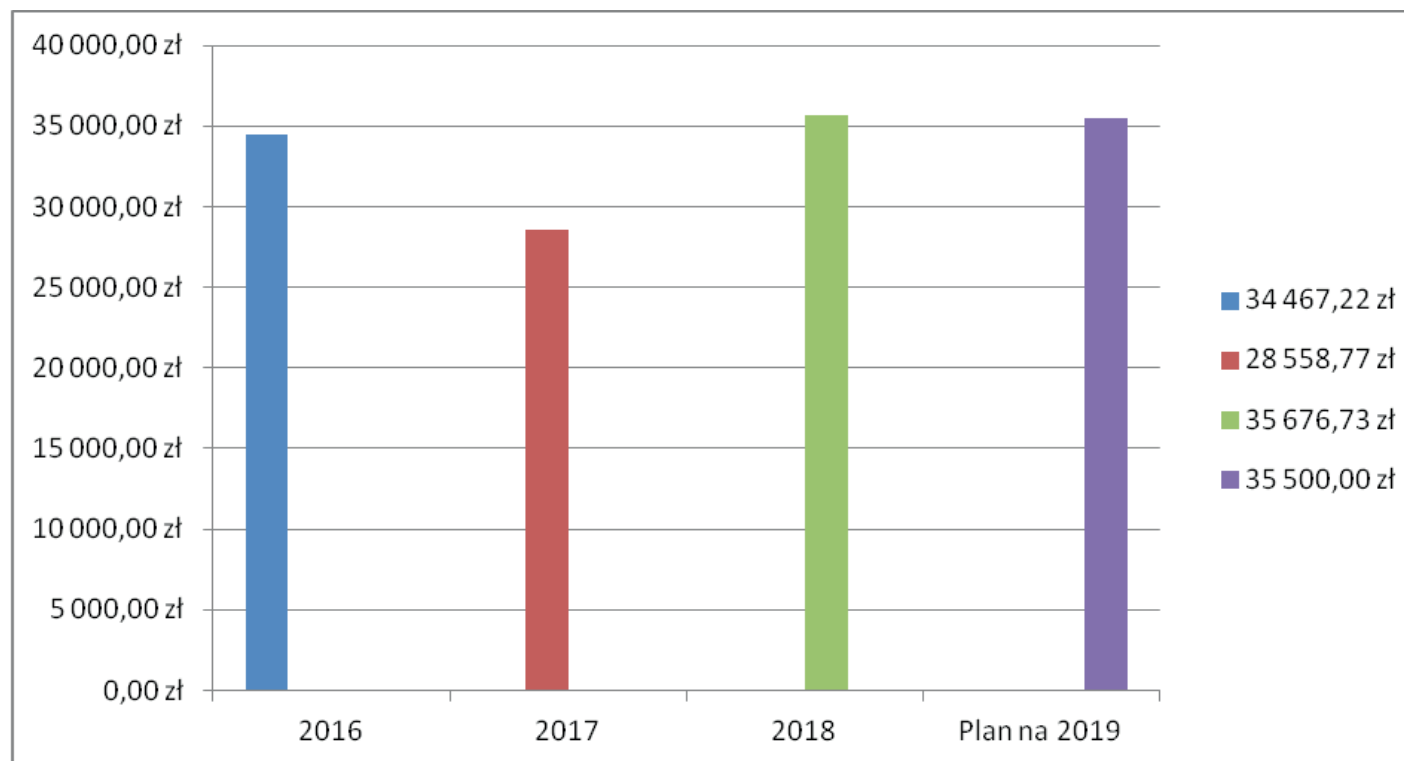
Do podstawowych zadań obrony cywilnej należą w szczególności:

- wykrywanie zagrożeń oraz ostrzeganie i alarmowanie,
- organizowanie ewakuacji ludności,
- zaopatrywanie ludności w sprzęt i środki ochrony indywidualnej,
- organizowanie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia dla poszkodowanej ludności,
- zabezpieczenie dóbr kultury, urzędzeń użyteczności publicznej i ważnej dokumentacji,
- doraźna pomoc w przywracaniu i utrzymaniu porządku w strefach dotkniętych klęskami.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi przeznaczonymi do wykonywania zadań obrony cywilnej są formacje obrony cywilnej powołane w dziewięciu zakładach pracy z terenu miasta Żary.

Działalność w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego realizowana jest na podstawie corocznych Wytucznych Burmistrza Miasta Żary – Szefa Obrony Cywilnej Miasta do działalności w zakresie obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego oraz Kalendarzowego planu działania w tym zakresie.

Wydatki gminy na Obronę Cywilną

6.5. Propagowanie wiedzy o bezpieczeństwie

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi obrony cywilnej i powszechnej samoobrony ludności Burmistrz organizuje lub koordynuje szkolenia dla mieszkańców z zakresu bezpieczeństwa. Zachęca mieszkańców do korzystania z usługi powiadamiania RSO - Regionalnego Systemu Ostrzegania. Rozpowszechnia krótki poradnik dotyczący bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych oraz apteczki niezbędne przy udzielaniu pierwszej pomocy.

W ramach współpracy cywilno-wojskowej organizowane są szkolenia z żołnierzami z 34. Brygady Kawalerii Pancern-

nej z Żagania oraz przedstawicielami US Army ze Stanów Zjednoczonych, propagujące udzielanie pierwszej pomocy wśród młodzieży szkolnej pomimo barier językowych.

Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego przy współudziale Straży Miejskiej przeprowadza cykliczne eliminacje miejskie Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”. Konkurs popularyzuje przepisy ppoż. wśród młodzieży szkolnej i pozwala na kształtowanie umiejętności w zakresie ochrony ludności i ratownictwa.

6.6. Kwalifikacja wojskowa

Na podstawie art. 31 ustawy o powszechnym obowiązku obrony z dnia 21 listopada 1967 roku rejestrację i kwalifikację wojskową prowadzi Burmistrz właściwy ze względu na administrowany teren. Burmistrz Miasta Żary przeprowadza kwalifikację wojskową na terenie miasta, wzywa do stawiennictwa przed Powiatową Komisją Lekarską mężczyzn rocznika podstawowego oraz osoby nieposiadające uregulowanego stosunku do służby wojskowej.

Liczba mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej w 2018 roku	Liczba mężczyzn, którzy się nie stawili do kwalifikacji wojskowej bez podania przyczyny w 2018 roku
197	2
Liczba mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej w 2017 roku	Liczba mężczyzn, którzy się nie stawili do kwalifikacji wojskowej bez podania przyczyny w 2017 roku
185	2

6.7. Imprezy masowe

Na podstawie art. 24 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych z dnia 20 marca 2009 roku organem wydającym zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej jest Burmistrz właściwy ze względu na miejsce jej przeprowadzenia. Każdego roku Burmistrz Miasta Żary wydaje zezwolenia na imprezy masowe odbywające się na terenie miasta oraz określa szczegółowe warunki bezpieczeństwa, a także zobowiązuje organizatora do ich przestrzegania.

Imprezy masowe przeprowadzone na terenie miasta Żary w latach 2016-2018.

Termin imprezy masowej	Nazwa imprezy masowej	Ogólna liczba uczestników imprezy
ROK 2016		
01.05.2016 - 02.05.2016	Żarska Majówka	2000 osób
26.08.2016 - 28.08.2016	Dni Żar	2000 osób
ROK 2017		
01.05.2017 - 02.05.2017	Żarska Majówka	2000 osób
25.08.2017 - 27.08.2017	Dni Żar	3000 osób
ROK 2018		
01.05.2018	Żarska Majówka	2000 osób
24.08.2018 - 26.08.2018	Dni Żar	3000 osób
09.12.2018	Kabaret	600 osób

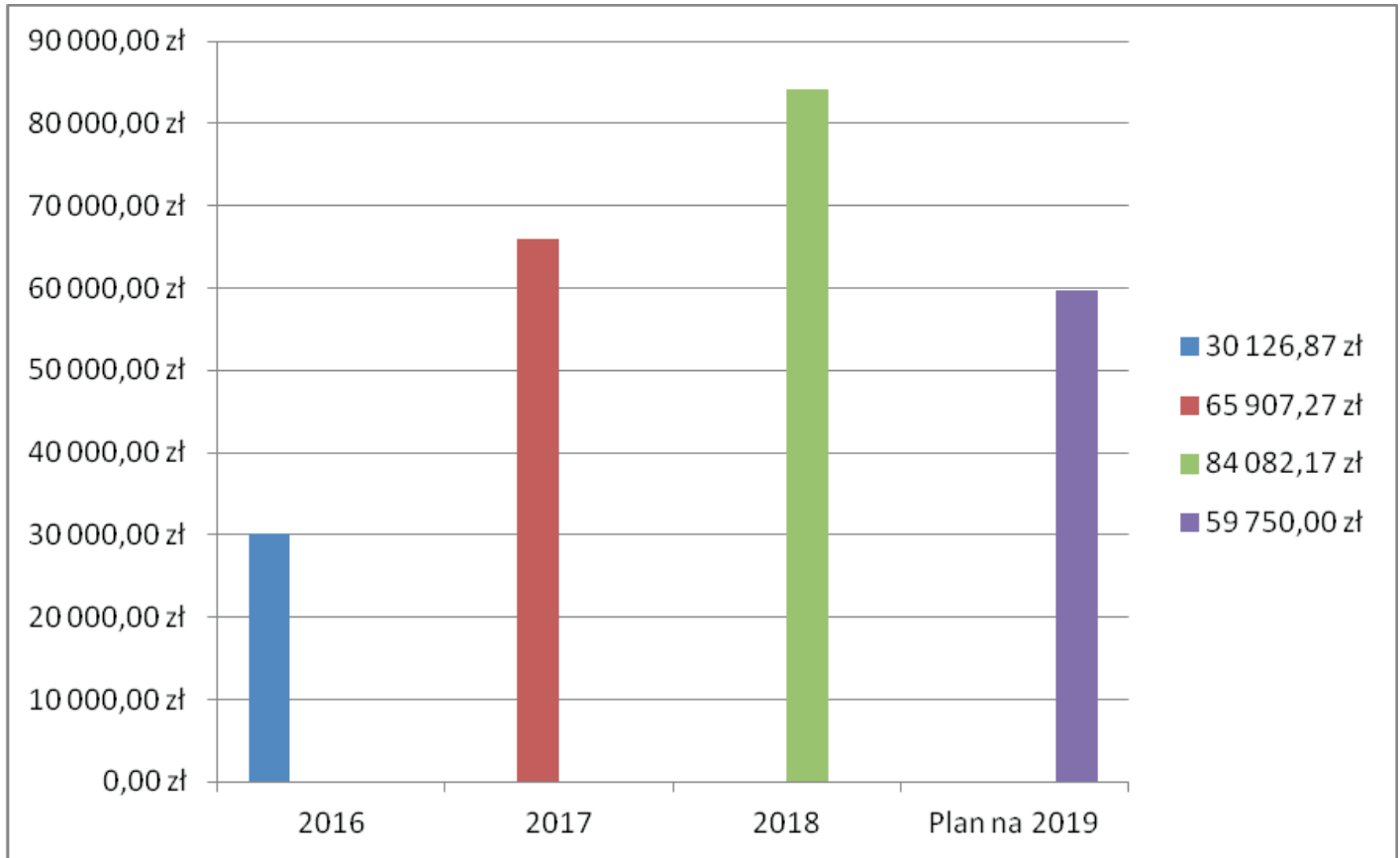
Każdorazowo imprezy masowe uzgadniane są z takimi służbami jak: Powiatowa Komenda Policji w Żarach, Państwowa Powiatowa Straż Pożarna w Żarach oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Żarach. W zabezpieczeniu imprez biorą udział służby medyczne oraz Straż Miejska i OSP Żary-Kunice.

6.8. Świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy za czas ćwiczeń wojskowych

Zgodnie z art. 119a ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej Burmistrz ustala i wypłaca świadczenia pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie żołnierzom rezerwy, za czas ćwiczeń wojskowych.

Wydatki gminy na realizację wypłat świadczeń dla żołnierzy

7. ZASÓB KOMUNALNY, GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI, GOSPODARKA PRZESTRZENNA

7.1. Zasób komunalny gminy

W skład zasobu komunalnego Gminy wchodzi lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe, garaże, lokale tymczasowe w budynkach stanowiących 100% własności Gminy Żary o statusie miejskim oraz lokale mieszkalne, socjalne, użytkowe, garaże, lokale tymczasowe w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Zestawienie danych na dzień 31.12.2018 r. przedstawia tabela

	Podział	Liczba lokali	Pow. użytkowa	Ilość budynków
GMINA	Mieszkalne	651	27 061,58	103
	Socjalne	214	7 280,66	
	Tymczasowe	3	78,35	
	Mieszkalne jw.	8	356,11	
	Razem mieszkalne	876	34 776,70	
	Użytkowe	31	2 043,16	
	Garaże	20	333,59	
	Razem użytkowe	51	2 376,75	
	OGÓŁEM GMINA	927	37 153,45	
GMINA WE WSPÓLNOŚCI	Mieszkalne	928	43 695,14	330
	Socjalne	3	100,55	
	Tymczasowe	2	29,30	
	Mieszkalne jw.	2	132,40	
	Razem mieszkalne	935	43 957,39	
	Użytkowe	55	2 479,14	
	Garaże	15	308,3	
	Razem użytkowe	70	2 787,44	
	OGÓŁEM GMINA	1005	46 744,83	
OGÓŁEM MIESZKALNE		1811	78 734,09	
OGÓŁEM UŻYTKOWE		86	4 522,30	
OGÓŁEM GARAŻE		35	641,89	
OGÓŁEM ZASOBY		1932	83 898,28	433

Liczba gospodarstw domowych na liście oczekujących na najem lokali według stanu na 31.12.2018r. wynosiła:

- najem lokali komunalnych - 35,
- najem lokali socjalnych - 78.

Liczba zawartych umów najmu w roku 2018 wynosiła:

- najem lokali komunalnych - 29,
- najem lokali socjalnych - 23,
- zamiany lokali - 3.

7.2. Grunty stanowiące majątek gminy

Grunty stanowiące własność Gminy Żary o statusie miejskim według stanu na koniec 2018 r. wynoszą **1.243,15 ha**, w tym grunty nieobciążone użytkowaniem wieczystym stanowią **1.077,05 ha**.

Majątek Gminy analizując całokształt obrotów, tj. w następstwie sprzedaży nieruchomości w trybie przetargowym, a także bezprzetargowym oraz w wyniku nabycia nieruchomości gruntowych w drodze komunalizacji, w trybie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz w trybie art. 20 b ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych jak również w drodze darowizny uległ powiększeniu w stosunku do 2017 r. o 3.74 ha.

Zestawienie gruntów wchodzących w skład zasobu Gminy Żary o statusie miejskim wg. stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	GRUNTY STANOWIĄCE WŁASNOŚĆ GMINY ŻARY O STATUSIE MIEJSKIM		
1	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości gminnych	1.018,87 ha, w tym:	
		Grunty oddane w trwały zarząd	37,53 ha
		Pozostałe	981,34 ha
2	Grunty stanowiące własność gminy, stanowiące przedmiot użytkowania wieczystego	223,50 ha, w tym:	
		Powierzchnia gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym	166,10 ha
		Pozostałe	57,40 ha
POWIERZCHNIA ŁĄCZNA		1.243,37 ha	

7.3. Gospodarka nieruchomościami

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Na ich podstawie Rada Miejska w Żarach podjęła uchwałę nr XII/109/15 z dnia 30 października 2015 r. w sprawie zasad obrotu nieruchomościami stanowiącymi mienie komunalne miasta Żary.

7.3.1. Sprzedaż nieruchomości gminnych

7.3.1.1. Sprzedaż w formie przetargu ustnego nieograniczonego

W formie przetargu ustnego nieograniczonego sprzedano ogółem 8 nieruchomości w tym:

- 5 lokali mieszkalnych o łącznej pow. użytkowej 191,60 m²,
- 1 lokal o innym przeznaczeniu niż mieszkalny o pow. użytkowej 53,00 m²;
- 2 nieruchomości gruntowe o łącznej pow. 0,2497 ha.

Tabela nr 1. Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych w formie przetargowej.

Lp.	Położenie	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Liczba pokoi	Forma władania	Cena sprzedaży nieruchomości [zł]
1	ul. Czerwonego Krzyża 4/14	30,00	1	własność	51,000,00
2	ul. Strzelców 5A/10	38,70	1	własność	52,225,00

Lp.	Położenie	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Liczba pokoi	Forma władania	Cena sprzedaży nieruchomości [zł]
3	pl. Przyjaźni 1/6	45,50	1	własność	44.500,00
4	ul. Bohaterów Getta 57/5	44,60	2	własność	78.000,00
5	ul. Jagiellońska 9/8	32,80	3	użytkowanie wieczyste	43.523,40
RAZEM					269.248,40

Tabela nr 2. Wykaz lokali o innym przeznaczeniu niż mieszkalne, sprzedanych w formie przetargowej.

Lp.	Położenie	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Forma władania	Cena sprzedaży nieruchomości [zł]
1	ul. Jagiellońska 15	53,00	użytkowanie wieczyste	77.786,00

Tabela nr 2. Wykaz lokali o innym przeznaczeniu niż mieszkalne, sprzedanych w formie przetargowej.

Lp.	Położenie	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Przeznaczenie	Forma władania	Cena sprzedaży nieruchomości [zł]
1	działka nr 86/64, obr. 3 ul. Kossaka	1176	Tereny handlowo - usługowe	własność	124.500,00
2	działka nr 1247/16, obr. 6 ul. Różana	1321	Tereny mieszkaniowe pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną	własność	98.000,00
RAZEM					222.500,00

W wyniku sprzedaży przetargowej osiągnięto łączną kwotę **569.534,40 zł**.

7.3.1.2. Sprzedaż w formie bezprzetargowej

Do budżetu Gminy Żary o statusie miejskim z tytułu sprzedaży bezprzetargowej wpłynęła kwota ogółem **328.654,00 zł**, w tym:

7.3.1.2.1. Sprzedaż lokali mieszkalnych i użytkowych na rzecz najemców

Przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych najemców stosuje się następujące bonifikaty:

- 80% ceny określonej na podstawie wartości lokalu w budynkach wybudowanych przed 1945 r. (przy wpłacie jednorazowej);
- 75% ceny określonej na podstawie wartości lokalu w budynkach wybudowanym po 1945 r. (przy wpłacie jednorazowej);

W przypadku płatności w systemie ratalnym wysokość bonifikaty zostaje obniżona o 5%.

Tabela nr 4. Wykaz lokali mieszkalnych sprzedanych na rzecz najemców.

Lp.	Położenie	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Liczba pokoi	Forma władania	Raty	Cena sprzedaży nieruchomości [zł]
1	Szklarska 5/6	48,20	2	użytkowanie wieczyste	-	14.624,00
2	Lotników 4A/1	49,25	2	własność	-	17.040,00
3	Podchorążych 46A/1	43,30	2	własność	I rata w kwocie 4.180,00 zł	22.900,00
4	Szymanowskiego 17/20	51,70	3	użytkowanie wieczyste Skarbu Państwa	I rata w kwocie 4.230,00 zł	38.430,00
5	Moniuszki 26/8	22,49	1	użytkowanie wieczyste	-	4.612,00
6	Okrzei 94/1	82,50	4	użytkowanie wieczyste	-	27.704,00
7	17-go Lutego 8/1	47,70	3	własność	-	16.400,00
8	Krótką 35/47	35,00	1	użytkowanie wieczyste	-	19.940,00
9	Okrzei 65/13	29,30	1	użytkowanie wieczyste	-	9.376,00
10	Rynek 16/4	43,20	2	własność	I rata w kwocie 9.992,00 zł	40.475,00
11	Jagiellońska 10/10	70,89	3	własność	-	25.320,00
12	Zwycięzców 20C/24	56,20	3	własność	-	36.650,00
13	Katowicka2H/34	50,40	3	własność	-	30.350,00
14	Moniuszki 13/10	36,50	1	własność	-	16.300,00
15	Moniuszki 13/1	36,50	1	własność	-	15.498,00
16	Moniuszki 13/4	36,50	1	własność	-	15.498,00
RAZEM						351.117,00

Z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców uzyskano łączną kwotę **267.714,00 zł**.

Tabela nr 5. Wykaz lokali użytkowych sprzedanych na rzecz najemców.

Lp.	Położenie	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Forma władania	Raty	Cena sprzedaży nieruchomości [zł]
1	ul. Żagańska 22/3	26,5	własność	-	17.140,00

Z tytułu sprzedaży lokali użytkowych na rzecz najemców uzyskano kwotę **17.140,00 zł**.

7.3.1.2.2. Sprzedaż nieruchomości gruntowych

Tabela nr 6. Wykaz sprzedanych nieruchomości gruntowych.

Lp.	Położenie	Powierzchnia [m ²]	Forma władania	Przeznaczenie	Raty	Cena sprzedaży netto [zł]
1	działka nr 2/135, obr. 1 ul. Gospodarcza	29	własność	Działka zabudowana trafostacją zbyta w drodze bezprzetargowej na podst. Art. 37 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami	-	4.700,00
2	działka nr 328/25, obr. 2 Al. Jana Pawła II	30	własność	Działka zabudowana trafostacją zbyta w drodze bezprzetargowej na podst. Art. 37 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami	-	5.800,00
3	działka nr 483/5, obr. 2 ul. Długosza	5550	użytkowanie wieczyste	Działka niezabudowana, zbyta w drodze bezprzetargowej na podst. Art. 37 ust. 2 pkt 5 ustawy o gospodarce nieruchomościami	5 rat równych każda po 33.300,00 zł	166.500,00
RAZEM						177.000,00

Z tytułu sprzedaży bezprzetargowej nieruchomości gruntowych uzyskano kwotę **43.800,00 zł**.

W stosunku do roku 2017 i wcześniejszych, wprowadzono do oferty i sprzedano mniej lokali. Zmniejszenie podaży powyższej grupy nieruchomości było wynikiem zmiany ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, w zakresie kryteriów dopuszczalności ustanowienia odrębnej własności samodzielnego lokalu (art. 2 ust. 1a - powyższa zmiana została wprowadzona ustawą z dnia 20.07.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1529 i weszła w życie 11.09.2017 r). Dopiero doprecyzowanie przepisów przez prawodawcę, poprzez dodanie do art. 2 ust. 1b i 1c, stworzyło możliwość dalszego wyodrębniania samodzielnych lokali z zasobu nieruchomości gminnych (powyższa zmiana została wprowadzona ustawą z dnia 05.07.2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1506) i weszła w życie 23.08.2018 r.). Ponadto wprowadzenie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych

na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1716). Gmina Żary o statusie miejskim, mimo znacznego spadku sprzedaży w roku 2018, posiada szeroki katalog nieruchomości przeznaczonych do zbycia, w szczególności w zakresie lokali mieszkalnych i działek budowlanych pod budownictwo mieszkaniowe.

W dalszym ciągu zauważalne są pewne ograniczenia zasobu nieruchomości o funkcjach: komercyjno-usługowej, handlowej, przemysłowej, jednakże systematycznie są wdrażane mechanizmy, których celem jest wspieranie lokalnej polityki inwestycyjnej, m.in.:

- podziały nieruchomości w celu poprawienia walorów inwestycyjnych nieruchomości,
- proinwestycyjna polityka uzbrajania gruntów w infrastrukturę techniczną,
- wydzielanie nieruchomości pod układy komunikacyjne.

7.3.2. Dzierżawa nieruchomości gminnych na cele rolnicze i nierolnicze, najem i użyczenia od osób prawnych

Łączna ilość zawartych umów dzierżawy wynosi: **914**, w tym w 2018 roku zawarto 41 nowych umów obejmujących powierzchnię 0,7300 ha.

W roku 2018 z tytułu dzierżawy do budżetu Gminy Żary o statusie miejskim wpłynęła kwota **484.397,54 zł (netto)**, w tym z tytułu zawartych 4 umów najmu, wpłynęła kwota: **117.805,31 zł (netto)**.

W analizowanym okresie zawarto również 12 umów użyczenia gruntu na przeprowadzanie imprez kulturalno-rekreacyjnych w dwóch lokalizacjach: pl. Rynek oraz pl. Konstytucji 3 Maja.

Tabela nr 7. Zestawienie zawartych umów dzierżawy na cele nierolnicze.

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem [ha]
1	Pawilony handlowe	65	0,4485
2	Imprezy sportowo – kulturalne (cyrk, wesołe miasteczko)	6	Plac
3	Zaplecze budowlane	4	0,0832
4	Miejsca postojowe	22	0,0832
5	Parking komercyjny	1	0,2680
6	Plac do nauki jazdy	2	0,2400
7	Tablica reklamowa	6	0,0027
8	Wieża nadawcza	2	0,0380
9	Ogródki warzywne	85	2,8066
10	Ogródki gastronomiczne	6	0,0240
11	Tereny rekreacyjne	125	4,5765
12	Podwórka dla Wspólnot Mieszkaniowych	162	12,3428
13	Garaże	368	0,7501
14	Śmietniki i pergole	9	0,0253
RAZEM		863	21,6889

Tabela nr 8. Zestawienie zawartych umów dzierżawy na cele rolnicze.

Lp.	Przeznaczenie	Ilość zawartych umów	Powierzchnia ogółem [ha]
1	Rolne	47	67,0455
2	Stawy	4	12,6600
RAZEM		51	79,7055

7.3.3. Dzierżawa gruntu przez gminę od osób prawnych

W roku 2018 Gmina Żary o statusie miejskim kontynuuje umowy dzierżawy zawarte z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Nadleśnictwo Lipinki, obejmujące teren o łącznej powierzchni **0,0589 ha**, za kwotę **1.668,14 zł**, zgodnie z poniższym zestawieniem:

- część działki nr 1224/1, obr. 6, m. Żary, o pow. 0,0405 ha, w celu poprowadzenia ciągu pieszego;
- część działek nr 518 oraz 524, obr. Łaz, gm. Żary, o pow. 0,0180 ha, w celu wykonania parkingu turystycznego;
- część działki nr 363, obr. 3, m. Żary, o pow. 0,0004 ha w celu umieszczenia tablicy informacyjnej „Żary Witają”.

7.3.4. Użytkowanie wieczyste

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości w roku 2018 wydano łącznie 11 decyzji administracyjnych, przekształcając na własność 12 działek położonych na terenie miasta Żary, za łączną kwotę **11.526,49 zł**.

Tabela nr 9. Wykaz nieruchomości przekształconych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Lp.	Adres	Numer działki	Obręb	Powierzchnia [m ²]	Opłata z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności [zł]
1	ul. Górnośląska 10	95	7	321	682,14
2	ul. Zjednoczenia 2	176/9	4	1381	704,50
3	ul. Kossaka 5	86/38	3	1220	1.190,00
4	ul. Krucza 1	626	6	916	1.523,00
5	ul. Śródmiejska 23A	145/20	2	194	290,46
6	ul. B. Chrobrego 9	288	2	199	390,86
7	ul. Żagańska 37-37A	41/1	3	393	123,03
8	ul. Malczewskiego 3	86/25 86/53	3	2253	2.084,00
9	ul. Turystyczna 8	794/32	6	600	1.089,50
10	ul. Kazimierza Wielkiego 27	683/3	1	190	2.883,26
11	ul. Parkowa 3	318/2	2	190	565,74
RAZEM					11.526,49

Wpływy do budżetu gminy z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Gminy Żary o statusie miejskim wyniosły w roku 2018 **447.290,00 zł**.

7.3.5. Darowizny

Gmina Żary o statusie miejskim na podstawie art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami nabyła nieodpłatnie do swojego zasobu prawo własności niezabudowanej nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Powiatu Żarskiego, położonej w Żarach, oznaczonej jako działka ewidencyjna nr 186/2, obręb 5, m. Żary, o pow. **0,1048 ha**. Na obszarze obejmującym

działkę 186/2, obręb 5 obowiązuje aktualny Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego miasta Żary dla terenu przy ul. Lelewela, Wojska Polskiego, Grunwaldzkiej, Powstańców Wlkp., Pułaskiego uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XXXI/101/09 z dnia 18 czerwca 2009 r. Teren oznaczony jest symbolem ZP – zieleń urządzona i KDW2 – drogi wewnętrzne.

7.3.6. Odszkodowania za nieruchomości przejęte na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami

Na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami Gmina Żary o statusie miejski z mocy prawa w roku 2018 stała się właścicielem działek o łącznej powierzchni **0,1125 ha**.

W ramach odszkodowań za grunty zajęte pod drogi gminne, osobom fizycznym Gmina Żary o statusie miejskim wypłaciła ze swojego budżetu kwotę łącznie **61.040,00 zł**.

Tabela nr 10. Wykaz nieruchomości nabytych na mocy art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Lp.	Położenie nieruchomości	Rodzaj użytku	Powierzchnia nieruchomości [m ²]	Wartość nieruchomości	Oznaczenie decyzji na mocy której nieruchomość stała się własnością Gminy Żary o statusie miejskim
1	działka nr 324/1, obr. 3, ul. Warsztatowa	RIIIa	0,0149	7.730,00 zł	decyzja Burmistrza Miasta Żary GA.6831.22.2018.PS z dnia 24.05.2018 r.
2	działka nr 26/15, obr. 4, Aleja Wojska Polskiego	Tp	0,0536	27.800,00 zł	decyzja Burmistrza Miasta Żary GA.6831.15.2018.PS z dnia 23.08.2018 r.
3	działka nr 524 obr. 4, Aleja Wojska Polskiego	PsV, RIVb	0,044	25.510,00 zł	decyzja Burmistrza Miasta Żary GA.6831.36.2018.PS z dnia 29.10.2018 r.
RAZEM			0,1125	61.040,00 zł	

7.3.7. Odszkodowania za nieruchomości przejęte na podstawie specustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych

Na podstawie art. 20b ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1496 ze zm.) Gmina Żary o statusie miejskim stała się właścicielem nieruchomości o łącznej powierzchni **0,2065 ha**. Nieruchomości stanowiły własność Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Lipinki. W ramach odszkodowania wypłacono na rzecz Nadleśnictwa Lipinki kwotę **2.664,00 zł**.

Tabela nr 11. Wykaz nieruchomości nabytych na mocy ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

Lp.	Położenie nieruchomości	Rodzaj użytku	Powierzchnia nieruchomości [ha]	Odszkodowanie	Oznaczenie decyzji na mocy której nieruchomość stała się własnością Gminy Żary o statusie miejskim
1	dz. 1223/1, obr.6 ul. Dziewina	Ls	0,1550	2.664,00 zł	decyzja Starosty Żarskiego WBO.6740.1.2018 z dnia 19.10.2018 r.
2	dz. 1231/1, obr. 6 ul. Dziewina	Ls, RV	0,0515		
RAZEM			0,2065	2.664,00 zł	

7.3.8. Komunalizacja mienia Skarbu Państwa

Na podstawie art. 5 ust. 4 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191 ze zm.) w związku z art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.) w 2018 roku złożono wniosek do Wojewody Lubuskiego o przekazanie na własność na rzecz Gminy Żary o statusie miejskim nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, położonych w Żarach na cele związane z realizacją zadań własnych Gminy.

Tabela nr 12. Wykaz nieruchomości nabytych w drodze komunalizacji mienia Skarbu Państwa.

Lp.	Położenie nieruchomości	Rodzaj użytku	Powierzchnia nieruchomości [ha]	Wartość nieruchomości	Oznaczenie decyzji na mocy której nieruchomość stała się własnością Gminy Żary o statusie miejskim
1	dz. 25, obr. 3, Aleja Jana Pawła II	dr	2,4388	1.409.000,00 zł	decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7531.7.2018.Jzió z dnia 07.09.2018 r.
2	dz. 24/2, obr. 1 ul. Zielonogórska	dr	0,6444	339.000,00 zł	decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7531.9.2018.Jzió z dnia 07.09.2018 r.
3	dz. 230, 389, obr. 1 ul. Zielonogórska	dr	2,5231	1.327.000,00 zł	decyzja Wojewody Lubuskiego znak: GN-I.7531.8.2018.Jzió z dnia 07.09.2018 r.
RAZEM			5,6063	3.075.000,00 zł	

Skomunalizowany teren stanowi powierzchnię: **5,6063 ha** o łącznej wartości **3.075.000,00 zł**.

7.4. Zarządzanie zasobem nieruchomości gminnych

Zarządzanie nieruchomościami komunalnymi i ich wykorzystywanie do celów publicznych może odbywać się w oparciu o:

- 1) zarządzanie bezpośrednio, realizowane przez radę gminy, wójta (burmistrza) i upoważnionych pracowników. W ramach powyższego ujęcia realizowane są funkcje: decyzyjna, organizatorska i wykonawcza. Rada miejska posiada kompetencje do określania zasad gospodarowania mieniem, w tym przeznaczenia poszczególnych składników majątku komunalnego, natomiast burmistrz, uprawniony jest do podejmowania działań zmierzających do realizacji danego celu,
- 2) zarządzanie w systemie pośrednim przez jednostki organizacyjne podmioty mienia komunalnego, działające w formie:
 - jednostek organizacyjnych gminy (zakładów budżetowych np. ośrodki sportu i rekreacji lub jednostek organizacyjnych np. szkoły podstawowe, gimnazja, ośrodki pomocy społecznej, a także gospodarstw pomocniczych),
 - innych zaliczanych do sektora finansów publicznych gminnym osobom prawnym utworzonych

na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych (np. spółki kapitałowe, jednostki prowadzące działalność kulturalną, na podstawie ustawy o działalności kulturalnej, np. muzea, biblioteki, domy kultury),

- spółek i spółdzielni z udziałem gminy, które powstają w wyniku przystąpienia gminy do spółek już istniejących lub też jako skutek zawarcia umowy z innymi podmiotami.
- 3) zarządzane majątkiem gminy w systemie zleciowym. Gmina może również zlecić zarządzanie wydzieloną częścią swojego zasobu na podstawie umowy cywilno-prawnej podmiotom prywatnym. Podmiot prywatny winien w takiej sytuacji godzić interes gminy i użytkowników oraz dostawców usług. Podmiot zarządzający powinien traktować nieruchomość jako kapitał i realizować takie cele strategiczne jak : maksymalizacja dochodów z nieruchomości i wzrost wartości rynkowej nieruchomości. Przykładem powyższego modelu jest zarządzanie budynkami gminnymi przez Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Podmioty scharakteryzowane powyżej w punkcie 2, zarządzające pośrednio, zostały przedstawione w Tabeli Nr 1, Tabeli Nr 2, Tabeli Nr 3 i Tabeli Nr 4.

Tabela Nr 1.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.
Oczyszczalnie ścieków	1	1
Wysypiska odpadów	1	1
Targowiska	2	2

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.
Przedszkola miejskie	6	6
Szkoły podstawowe	8 (w tym 3 niepubliczne)	9 (w tym 3 niepubliczne)
Gimnazja	7 (w tym 3 niepubliczne)	7 (w tym 3 niepubliczne)
Zespoły szkolno-przedszkolne	1	1
Żłobki	5 (w tym 3 niepubliczne)	5 (w tym 3 niepubliczne)
Biblioteki	1	1
Domy i ośrodki kultury	1	1
Muzeum	1	1
MOSiR	1	1
Cmentarze komunalne	2	2
Ośrodki Pomocy Społecznej	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	1	1
Szalety	1	1

Tabela Nr 2.

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów	Wartość udziałów [zł]	Wartość nominalna udziałów/akcji [zł]	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Uwagi
1	Przedsiębiorstwo Komunalne PEKOM S.A. w Żarach	67890	1.357.800,00	20,00	100 %	Jedyna spółka akcyjna
2	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Żarach	642	321.000,00	500,00	100 %	

Tabela Nr 3.

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów	Wartość udziałów [zł]	Wartość nominalna udziałów/akcji [zł]	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Uwagi
1	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Żarach	3035	3.035.000,00	1000,00	79,08 %	
2	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie	71522	3.576.100,00	50,00	24,32 %	
3	Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Zielonej Górze	632	316.000,00	500,00	4,61 %	Z uwagi na niewielką ilość udziałów Gmina nie jest wykazana w KRS jako współnik

W systemie pośrednim majątek gminy przekazywany jest w oparciu o decyzję administracyjną Burmistrza, przekazującą nieruchomości w trwały zarząd, lub kodeks spółek, w formie aportu. Z tytułu prawa własności rozdysponowanego majątku organy gminy mają możliwość wpływu na funkcjonowanie tych jednostek i ocenę prawidłowości wykorzystywania przekazanego im mienia. Zakres nadzoru właścicielskiego gminy i jego instrumenty są różnicowane w zależności od formy organizacyjno-prawnej jednostki i sposobu przekazania jej mienia.

Tabela Nr 4.

Lp.	Nazwa spółki	Ilość udziałów	Wartość udziałów [zł]	Wartość nominalna udziałów/akcji [zł]	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Uwagi
1	Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Zielonej Górze	632	316.000,00	500,00	4,61 %	Z uwagi na niewielką ilość udziałów Gmina nie jest wykazana w KRS jako współnik

Wybór sposobu organizacji zarządzania nieruchomościami komunalnymi powinien być wypadkową zasad realizacji zadań publicznych, lokalnych potrzeb i możliwości, charakteru prowadzonej działalności oraz specyfiki gminy i kierunków przyjętej przez nią polityki rozwoju.

7.5. Remonty w roku 2018

Rzeczowe i finansowe potrzeby w zakresie remontów budynków i lokali mieszkalnych ustala administrator gminnego zasobu mieszkaniowego na podstawie stanu technicznego budynków w oparciu o wyniki corocznych przeglądów technicznych, ekspertyz, nakazów instytucji zewnętrznych oraz wyników systematycznych kontroli budynków, dokonywanych przez uprawnione osoby.

- Środki gminne przeznaczone na remonty zasobu komunalnego jako rekompensata w związku z realizacją powierzonych przez Gminę zadań własnych w 2018 r. - **694.823,00 zł**.
 - roboty elektryczne - **107.762,00 zł**
 - roboty gazowe - **68.795,00 zł**
 - roboty zduńskie - **90.146,00 zł**
 - roboty dekarские - **93.954,00 zł**
 - remonty lokali socjalnych - **234.687,00 zł**
 - lokale zamienne - **22.660,00 zł**

- roboty w częściach wspólnych wspólnoty - **11.044,00 zł**
 - dokumentacja techniczna - **26.161,00 zł**
 - infrastruktura techniczna - **39.614,00 zł**
- Remonty w 2018 r. z prowadzonej windykacji na kwotę **500.000,00 zł**
 - wymiana okien w lokalach i częściach wspólnych - **187.000,00 zł**
 - wymiana drzwi w lokalach i budynkach - **64.000,00 zł**
 - wymiana instalacji gazowych - **17.000,00 zł**
 - wymiana instalacji elektrycznych - **14.000,00 zł**
 - malowanie klatek schodowych - **25.000,00 zł**
 - przyłącza kanalizacyjne - **30.000,00 zł**
 - naprawa schodów - **11.000,00 zł**
 - wymiana podłóg - **11.000,00 zł**
 - naprawa i doszczelnianie dachów - **56.000,00 zł**
 - wymiana pionów wodno-kanalizacyjnych - **43.000,00 zł**
 - naprawa kominów rynien i opierzeń - **42.000,00 zł**

7.6. Polityka windykacyjna

Odzyskiwaniem należności z tytułu czynszu zajmuje się komórka windykacyjna w Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. w Żarach. I etapem jest wysyłanie dobrowolnych wezwań. W roku 2018 wysłano wezwania na kwotę 2.135.943,53 zł. Działania te mają na celu przypomnienie o zaległych płatnościach, zapobieganie przedawnieniom oraz oczekiwanie na wymierną reakcję najemcy na spłatę jednorazową bądź zobowiązanie się do spłaty na raty. W roku 2018 zawarte zostały 103 ugody w tym 11 dotyczyło Gminy Żary o statusie miejskim. W przypadku braku spłaty, sprawa kierowana jest na drogę sądową o zapłatę. W roku 2018 do Sądu zostały skierowane sprawy na kwotę 880.559,40 zł, natomiast wpłat z tytułu zaległości zasądzonych względem ZGM sp z o.o. odnotowano 504.536,39 zł, a względem Gminy Żary o statusie miejskim 331.248,30 zł. Ogólny procent ściągłości w 2018 wyniósł 85,91%. II etapem działań windykacyjnych jest

kierowanie spraw na drogę postępowania egzekucyjnego. W roku 2018 do komorników skierowano wnioski egzekucyjne na ogólną kwotę 608.337,99 zł. Niektórzy najemcy nie regulują zobowiązań czynszowych od lat, nie posiadają też żadnego majątku, nie pracują lub pracują dorywczo, często posiadają liczne tytuły egzekucyjne. Posiadają bardzo niskie renty, emerytury, ponoszą duże wydatki na leczenie w związku z tym ściągłość należności jest często wydłużona w czasie lub też zupełnie bezskuteczna. Ściągłość opłat czynszowych utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie. W roku 2018 zaobserwowano nieznaczną poprawę w regulowaniu zobowiązań. Dłużnicy będący w trudnej sytuacji finansowej bądź niezaradni życiowo mogą korzystać z dodatków mieszkaniowych, zapomóg, zasiłków z MOPS-u, możliwości zamiany lokalu na mniejszy z niższymi opłatami, jak również z odpracowania zadłużenia.

7.7. Polityka czynszowa

Zgodnie z zarządzeniem Burmistrza Miasta Żary Nr 313/15 z dnia 30 grudnia 2015r. w sprawie ustalenia stawek czynszu dla mieszkaniowego zasobu Gminy Żary o statusie miejskim miesięczna stawka bazowa czynszu za 1m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych wynosi 5,23 zł. Przy ustalaniu wysokości czynszu dla danego lokalu stosuje się zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania i podwyższania bazowej stawki czynszu określonej w uchwale nr XXVII/4/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2017-2022.

Liczba lokali w których zastosowano zniżkę do bazowej stawki czynszu:

- lokale bez instalacji wodno-kanalizacyjnej (10% zniżki) - 5 lokali,
- liczba lokali bez instalacji gazowej w budynku (10% zniżki) - 214 lokali,
- liczba lokali bez instalacji gazu w lokalu (5% zniżki) - 31 lokali,
- liczba lokali bez naturalnego oświetlenia w kuchni (10% zniżki) - 18 lokali,
- liczba lokali położonych w strefie Miasta Żary „Dzielnica Kunice” (5% zniżki) - 116 lokali,
- liczba lokali korzystających z wc poza budynkiem (10% zniżki) - 169 lokali,

- liczba lokali ze wspólnie użytkowanym przedpokojem lub łazienką (10% zniżki) - 28 lokali,
- liczba lokali położonych powyżej czwartej kondygnacji (5% zniżki) - 17 lokali.

Liczba lokali w których zastosowano zwwyżkę do bazowej stawki czynszu:

- liczba lokali wyposażonych w CO (5% zwwyżki) - 245 lokali,
- liczba lokali wyposażonych w CW (5% zwwyżki) - 79 lokali,
- liczba lokali o powierzchni przekraczającej 80m² (15% zwwyżki) - 49 lokali,
- liczba lokali w budynkach w których został wykonany remont dachu (5% zwwyżki) - 509 lokali,
- liczba lokali w budynkach w których została wykonana termomodernizacja (5% zwwyżki) - 67 lokali,
- liczba lokali w których została wymieniona stolarka okienna i drzwi (5% zwwyżki) - 207 lokali,
- liczba lokali w których została przeprowadzona modernizacja budynku (5% zwwyżki) - 261 lokali.

Stawka czynszu po uwzględnieniu wszystkich obniżek wysokości czynszu nie może być niższa niż 80% stawki bazowej czynszu. Czynniki podwyższające i obniżające bazową stawkę czynszu nie mają zastosowania przy ustalaniu stawki czynszu dla lokali socjalnych.

Zgodnie z przedłożoną informacją z Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. wpływy z czynszów za 2018 r. wyniosły 4.800.000 zł, w tym 4.200.000 zł wpłaty + 600.000 zł windykacja.

7.8. Dotacje celowe na sfinansowanie prac konserwatorskich w roku 2018

Zgodnie z uchwałą nr XXXVI/146/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz uchwały nr XXXVII/186/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji celowej na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, osoby fizyczne, prawne, związki wyznaniowe mogą ubiegać się o dotację celową.

Poniższa tabela ilustruje przyznane dotacje w 2018 r.

Lp.	Adres nieruchomości	Wnioskodawca	Wysokość przyznanej dotacji [zł]	Całkowity koszt realizacji prac	% dotacji	Rodzaj prac
1	ul. Bolesława Chrobrego 12	Wspólnota Mieszkaniowa Bolesława Chrobrego 12	40 212,52	80 425,05	50	Remont dachu budynku
2	Pl. Przyjaźni 1A	Wspólnota Mieszkaniowa Pl. Przyjaźni 1A	100 000,00	313 300,43	31,92	Remont elewacji, remont klatki schodowej, świetlika dachowego, wymiana drzwi wejściowych
3	ul. Chrobrego 1	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Chrobrego 1	49 987,31	99 974,62	50	Remont elewacji, remont klatki schodowej, stolarki okiennej
4	ul. Podwale 10	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Podwale 10	23 262,83	46 525,67	50	Remont klatki schodowej
5	Pl. Rynek 35	Wspólnota Mieszkaniowa Pl. Rynek 35	22 387,54	44 775,08	50	Remont klatki schodowej
6	ul. Bohaterów Getta 29	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Bohaterów Getta 29	4 305,00	8 610,00	50	Wykonanie dokumentacji projektowej wraz z programem prac konserwatorskich

Lp.	Adres nieruchomości	Wnioskodawca	Wysokość przyznanej dotacji [zł]	Całkowity koszt realizacji prac	% dotacji	Rodzaj prac
7	ul. Bolesława Chrobrego 8	Wspólnota Mieszkańcowa ul. Bolesława Chrobrego 8	72 000,00	144 000,00	50	Remont dachu
8	ul. Osadników Wojskowych 52-53	Wspólnota Mieszkańcowa ul. Osadników Wojskowych 52-53	4 900,00	9 800,00	50	Wykonanie dokumentacji projektowej
9	ul. Skarbowa Kościół filialny p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła	Parafia NSPJ w Żarach, pl. Kardynała St. Wyszyńskiego 4	60 270,00	120 540,00	50	Wykonanie tynków wewnętrznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
10	pl. Rynek 10	Wspólnota Mieszkańcowa pl. Rynek 10/ ul. Kąpielowa 36	100 000,00	278 287,83	35,93	Remont elewacji, remont dachu
11	ul. Bolesława Chrobrego 20/1	Piotr Skiba Olbrachtów 26c	33 185,78	66 371,56	50	Renowacja stolarki okiennej i drzwiowej, parkietu, sztukaterii sufitów, grzejników żeliwnych. Remont łazienki.
12	pl. Rynek 20	Wspólnota Mieszkańcowa pl. Rynek 20	100 000,00	262 960,68	38,03	Remont elewacji, remont klatki schodowej
RAZEM			610.510,98			

7.9. Informacja z działalności Miejskiego Konserwatora Zabytków za rok 2018

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami		
1	liczba pozwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1	61
2	liczba zaleceń konserwatorskich określających sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku - wydanych na podstawie art. 27	47
3	liczba zaświadczeń o użytkowaniu zabytków zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami - wydanych na podstawie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego	12
4	liczba pozwoleń na wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 2	56
5	liczba pozwoleń na umieszczenie na zabytkach wpisanych do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów (innych niż określone w art. 12 ust. 1) - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 10	22
6	liczba pozwoleń na prowadzenie działań mogących prowadzić do naruszenia substancji zabytków wpisanych do rejestru zabytków lub zmiany wyglądu tych zabytków - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 11	16
7	liczba uzgodnionych decyzji ustalających: lokalizację inwestycji celu publicznego albo warunki zabudowy - wydanych na podstawie art. 53 ust. 4 lub art. 60 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	12
8	liczba pozwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków - wydanych na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody i art. 36 ust. 1 pkt 11	5
9	liczba drzew , na usunięcie których wydano pozwolenia - wydanych na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody i art. 36 ust. 1 pkt 11	9
10	powierzchnia krzewów , na usunięcie których wydano pozwolenia - na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody	9,5 m²

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

11	liczba uzgodnionych pozwoleń na budowę - wydanych na podstawie art. 39 ust. 3 Prawa Budowlanego	4
12	liczba pozwoleń na zmianę przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 9	5
13	liczba przeprowadzonych kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. - na podstawie art. 38 ust. 1	1
14	liczba przyjętych zawiadomień o uszkodzeniu i zagrożeniu dla zabytku wpisanego do rejestru - na podstawie art. 28	2
15	liczba pozwoleń na prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru - wydanych na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 3	6
16	liczba decyzji nakazujących przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu - wydanych na podstawie art.45 ust.1 pkt 1	1
17	liczba decyzji o wstrzymaniu prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków wykonywanych bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu - wydanych na podstawie art. 43 pkt 1	1
18	liczba decyzji nakładających obowiązek uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku - wydanych na podstawie art.44 ust.1 pkt 2	1
19	liczba odmów wszczęcia postępowania - wydanych na podstawie art. 61 a Kodeks postępowania administracyjnego	31

Liczba decyzji, zezwoleń, uzgodnień, odmów (decyzje, postanowienia): **221**

Liczba zaświadczeń o użytkowaniu zabytków zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami: **12**

Liczba zaleceń konserwatorskich: **47**

Liczba pism różnych (odpowiedzi, opinie): **12**

Liczba zaświadczeń o ostateczności decyzji: **104**

Ogółem: 396 spraw*

* podana szacunkowa liczba nie zawiera zmian decyzji, sprostowań, zawiadomień o wszczęciu postępowań, wezwań etc. związanych z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi.

7.10. Zagospodarowanie przestrzenne

Podstawa prawna: art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz.1073 ze zm.):

- w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach oraz wniosków w sprawie sporządzania lub zmiany planu miejscowego;
- wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie

gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii właściwej komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania o których mowa w art. 27;

- przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2, rada gminy bierze pod uwagę w szczególności zgodność studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1".

7.10.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Obecnie obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żary (suikzpj) zostało przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Żarach Nr XIII/74/99 z dnia 25 listopada 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W wyniku zachodzących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta oraz planowanych zadań na szczeblu wojewódzkim (wynikających m.in. z planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubuskiego uchwalonego przez Sejmik Województwa Lubuskiego w 2002 r.), suikzpj częściowo utraciło swoją aktualność, w efekcie czego została opracowana zmiana tego dokumentu i uchwalona przez Radę Miejską w Żarach - uchwałą Nr XXXVIII/27/2006 z dnia 27 kwietnia 2006 r.

Rada Miejska w Żarach podejmując uchwałę dotyczącą uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, jak również jego zmiany, określiła politykę przestrzenną w granicach administracyjnych miasta Żary wraz z lokalnymi zasadami zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten został sporządzony w części tekstowej i graficznej. Suikzpj wiąże władze gminy w zakresie określania i przeznaczania funkcjonalnego oraz zasad kształtowania przestrzennego terenów wyznaczonych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian.

W opracowanej w roku 2014 ocenie aktualności suikzpj stwierdzono, że w części tekstowej występuje brak omówienia i ustaleń wynikających z aktualizowanych materia-

łów zewnętrznych, w tym:

- zadań samorządu województwa zapisanych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020, m.in. w zakresie rozbudowy infrastruktury (taboru transportu publicznego, rozbudowy infrastruktury kolejowej);
- celów i kierunków działań w pięciu obszarach (ekologia, infrastruktura, gospodarka, przestrzeń i społeczeństwo) wynikających ze Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Żary na lata 2007- 2015; m.in. w zakresie tworzenia stref aktywności gospodarczej;
- problematyki zawartej w „Ekofizjografii miasta Żary” (2005);
- obowiązków wynikających ze zmian ustawowych, w tym obowiązku naniesienia lokalizacji udokumentowanych złóż kopalin.

Ponadto wymagają skorygowania bilanse terenów mieszkaniowych, usługowych i zieleni w oparciu o zaktualizowaną prognozę demograficzną, które są podstawą do aktualizacji kierunków rozwoju przestrzennego oraz wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych.

W związku z powyższym Burmistrz Miasta Żary, na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Żarach Nr VII/43/15 z dnia 29 kwietnia 2015 r., przystąpił do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żary w granicach administracyjnych Gminy Żary o statusie miejskim. Obecnie prowadzone są w tym zakresie prace analityczne i projektowe.

7.10.2. Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego – stan na 01.01.2014

1. Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego osiedla mieszkaniowego w zabudowie jednorodzinnej przy ul. Tatrzańskiej - uchwała Nr XXII/42/96 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25.09.1996 r.
2. Miejscowy plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego osiedla mieszkaniowego w zabudowie jednorodzinnej przy ul. Śląskiej - uchwała Nr XXII/43/96 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25.09.1996 r.
3. Miejscowy plan szczegółowy rewaloryzacji Śródmieścia m. Żary - zmiana planu w granicach Starego Miasta w granicach murów obronnych - uchwała Nr XXIX/32/97 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 18.06.1997 r.
4. Miejscowy plan zagospodarowania targowiska przy ul. Lotników - uchwała Nr XXII/44/96 z dnia 25.09.1996 r.
5. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego m. Żary - zmiana do planu w granicach administracyjnych miasta - uchwała Nr XXIX/31/97z dnia 18.06.1997 r.
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego byłego lotniska w Żarach przy ul. Wapiennej - uchwała Nr XXIX/34/2001 z dnia 12.07.2001 r.
7. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego byłego lotniska w Żarach - uchwała Nr XLIII/54/06 z dnia 26 października 2006 r.
8. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów byłego lotniska w Żarach przy ul. Wapiennej - uchwała Nr XXIV/25/13 z dnia 26.02.2013 r.
9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów powojkowych przy ul. Żagańskiej w Żarach - uchwała Nr XXVIII/31/05 z dnia 14 lipca 2005 r.
10. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów powojkowych przy ul. Żagańskiej w Żarach - uchwała Nr XLI/50/06 z dnia 14 września 2006 r.
11. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów powojkowych przy ul. Żagańskiej w Żarach - uchwała Nr XXXII/146/09 z dnia 03 września 2009 r.
12. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu przy ul. Leśnej i Komuny Paryskiej w Żarach - uchwała Nr XIX/116/08 z dnia 12 czerwca 2008 r.
13. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Żary dla terenu przy ulicach. Lelewela, Wojska Polskiego, Grunwaldzkiej, Powstańców Wielkopolskich, Pułaskiego - uchwała Nr XXX/101/2009 z dnia 18 czerwca 2005 r.

7.10.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz zmiany mpzp, uchwalone w okresie I.2014 - XII.2018

1. W wyniku faktycznych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, potrzeby rozwiązania wielorakich problemów i konfliktów przestrzennych, potrzeby poprawy standardów funkcjonowania i przebywania w przestrzeni centrum miasta w Żarach, potrzeby określenia zasad kształtowania funkcjonalno-przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem bardzo szeroko pojętej problematyki ochrony zabytków i obiektów wartościowych kulturowo i społecznie, zostały podjęte prace projektowe nad sporządzeniem planu miejscowego. W ich rezultacie został uchwalony **miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum miasta w Żarach** – uchwała Nr XLI/79/14 z 09 października 2014 r.
2. W efekcie pilnej i uzasadnionej potrzeby zlokalizowania w centrum miasta inwestycji pn. „centrum przesiadkowe” komunikacji autobusowej przy ul. Ułańskiej w ramach realizacji projektu „Kompleksowego programu komunikacji w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym” została uchwalona **I zmiana części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Centrum miasta w Żarach** - uchwała Nr XXIX/53/17 z dnia 31 marca 2017 r., która umożliwiła zaprojektowanie inwestycji i przystąpienie do realizacji zamierzenia.
3. W następstwie złożonych przez mieszkańców i inwestorów kilkudziesięciu wniosków dot. zmiany konkretnych zapisów obowiązującego mpzp centrum miasta w Żarach, a dotyczących w szczególności przeznaczenia i szczegółowych zasad zagospodarowania poszczególnych nieruchomości (w tym np. wysokości zabudowy, linii zabudowy etc.), a także z uwagi na potrzebę uelastycznienia obowiązujących w mpzp ustaleń ogólnych w zakresie ochrony wartości kulturowych i przeznaczenia funkcjonalnego terenów i obiektów została sporządzona i następnie uchwalona **II zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Centrum miasta w Żarach** - uchwała Nr XXXV/140/17 z dnia 27 października 2017 r.
4. Z uwagi na potrzebę skorygowania obowiązującego tekstu mpzp centrum miasta w Żarach w zakresie numeracji poszczególnych ustaleń planu i doprowadzenia go do zgodności z zasadami techniki prawodawczej została uchwalona **III zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centrum miasta w Żarach** - uchwała Nr XXXIX/18/18 z dnia 28 lutego 2018 r.
5. Konsekwencją postulatów przedsiębiorców dotyczących modyfikacji parametrów zagospodarowania nieruchomości przeznaczonych pod funkcje produkcyjno-magazynowe została uchwalona **zmiana planu miejscowego byłego lotniska w Żarach** – uchwała nr II/6/18 z dnia 30 listopada 2018 r.

7.10.4. Ocena zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Żary

Udział łącznej powierzchni terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (683,7 ha) w ogólnej powierzchni miasta (3349,0 ha) wynosił na koniec 2013 r. (umowny termin ostatniej „Oceny zmian w zagospodarowaniu”) - 20,4%. W okresie styczeń 2014 – wrzesień 2018 r. wzrost powierzchni terenów objętych nowymi planami wyniósł 154,1 ha (mpzp Centrum miasta w Żarach), a łączny udział terenów objętych mpzp w powierzchni miasta osiągnął 25,0 %. Uwzględniając powierzchnię terenów leśnych (w granicach administracyjnych miasta wynoszącą ok. 689,0 ha) jako nie wymagających sporządzenia

mpzp, można w przybliżeniu przyjąć, że łączna powierzchnia terenów miejskich (terenów zainwestowanych i terenów otwartych użytków rolnych) nie posiadających jeszcze planów miejscowych wynosi obecnie ok. 1822,2 ha, co stanowi ok. 54,4 % powierzchni miasta.

Dla terenów nie posiadających miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydawane są, zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji celu publicznego.

7.10.5. Statystyka wydanych decyzji w latach 2014-2018

W okresie od 01 stycznia 2014 r. do 30 września 2018 r. Burmistrz Miasta Żary wydał:

- **590 decyzji** o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- **163 decyzje** lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ponadto zostały wydane **184 decyzje** zatwierdzające projekty podziałów geodezyjnych.

Tab.1. Wydane decyzje ustalające warunki zabudowy (wz).

rok	funkcja		
	M - mieszkaniowa	U,P - usługowa, produkcyjna	inne
2014	68	59	8
2015	67	47	13
2016	65	50	2
2017	87	36	6
2018	54	24	4
łącznie	341	216	33

Analiza powyższych wielkości pozwala stwierdzić, że na terenie miasta Żary:

- dominującą funkcją w ogólnej liczbie planowanych inwestycji jest funkcja mieszkaniowa (budownictwo jedno- i wielorodzinne), będąca przedmiotem ok. 58% ogółu decyzji;
- na uwagę zasługują również planowane przedsięwzięcia komercyjne (usługi, produkcja), stanowiące ok. 37% wszystkich zamierzeń;
- liczba wydanych decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego również świadczy o znaczącym ruchu inwestycyjnym na terenie miasta i potrzebie przede wszystkim dozbierania terenów w obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Natomiast analiza lokalizacji poszczególnych wniosków o ustalenie warunków zabudowy pozwala stwierdzić, że podstawowym obszarem zainteresowania realizacją skon-

centrowanej zabudowy jednorodzinnej jest południowo-zachodni obszar miasta, w rejonie ul. Zgorzeleckiej i obwodnicy - odcinka drogi krajowej nr 27 oraz obszar Kunic, natomiast przedsięwzięcia o charakterze usługowo-magazynowo-produkcyjnym koncentrują się w rejonie ulic Wapiennej-Budowlanych oraz Serbskiej-Katowickiej.

Należy podkreślić, że ze względu na długotrwałe postępowanie administracyjne towarzyszące ustalaniu warunków zabudowy oraz z uwagi na fakt, że nie zawsze można ustalić wnioskowane przez inwestora warunki zabudowy zgodnie z obowiązującymi przepisami i uwarunkowaniami wynikającymi z konkretnej lokalizacji przedsięwzięcia, wydawane z powodu braku planów miejscowych decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu nie zastąpią tychże. Niewątpliwie brak planów miejscowych w sposób istotny utrudnia i wydłuża w czasie proces inwestycyjny oraz komplikuje racjonalną gospodarkę przestrzenną w mieście.

7.10.6. Ramowy program sporządzania planów miejscowych dla obszaru miasta Żary

1. Plany i zmiany mpzp w opracowaniu – kontynuowane:

W tym zbiorze opracowań znajdują się:

- a) zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów powojсковych przy ul. Żagańskiej w Żarach;
- b) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu ul. Gospodarczej i drogi krajowej DK 27.

2. Podstawą dalszych prac planistycznych na obszarach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego będzie uchwalona zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Żary.

3. Obszary wskazane do objęcia opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub zmianą obowiązujących:

3.1. zachodnia i południowa część obszaru obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów powojсковych przy ul. Żagańskiej, obejmująca rejon cmentarza komunalnego i terenów przylegających. Potrzeba ta wynika z konieczności uzyskania nowych terenów pod zainwestowanie produkcyjne, które będą stanowić ofertę inwestycyjną miasta dla przedsiębiorców,

3.2. tereny położone w południowo-zachodniej części miasta, pomiędzy drogami krajowymi nr 12 (ul. Serbską) i nr 27 (obwodnicą). Teren ten już obecnie stanowi główny obszar zainteresowania mieszkańców pod kątem realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Ponadto będzie stanowić również znaczący w skali miasta obszar lokalizacji zabudowy komercyjnej (usługowo-produkcyjnej),

3.3. tereny położone w rejonie ulic Wieniawskiego, Czerwonego Krzyża i Piastowskiej. Jest to obszar predystynowany pod lokalizację zespołów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

3.4. obszar pomiędzy ul. Moniuszki, Lotników i terenami kolei od południa. Obecnie obszar ten jest częściowo zagospodarowany w sposób stosunkowo chaotyczny, położony w bezpośrednim sąsiedztwie centrum miasta, o predyspozycji pod lokalizację intensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,

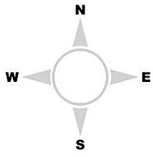
3.5. teren zakładu produkcyjnego Swiss Krono Sp. z o.o. wraz z przylegającymi niezainwestowanymi terenami po północnej stronie drogi krajowej nr 12. Przedsiębiorca złożył wnioski o sporządzenie mpzp, który znacznie ułatwi mu bieżące funkcjonowanie zakładu, jak również konstruowanie planów inwestycyjnych na przyszłość.

7.11. Realizacja uchwał

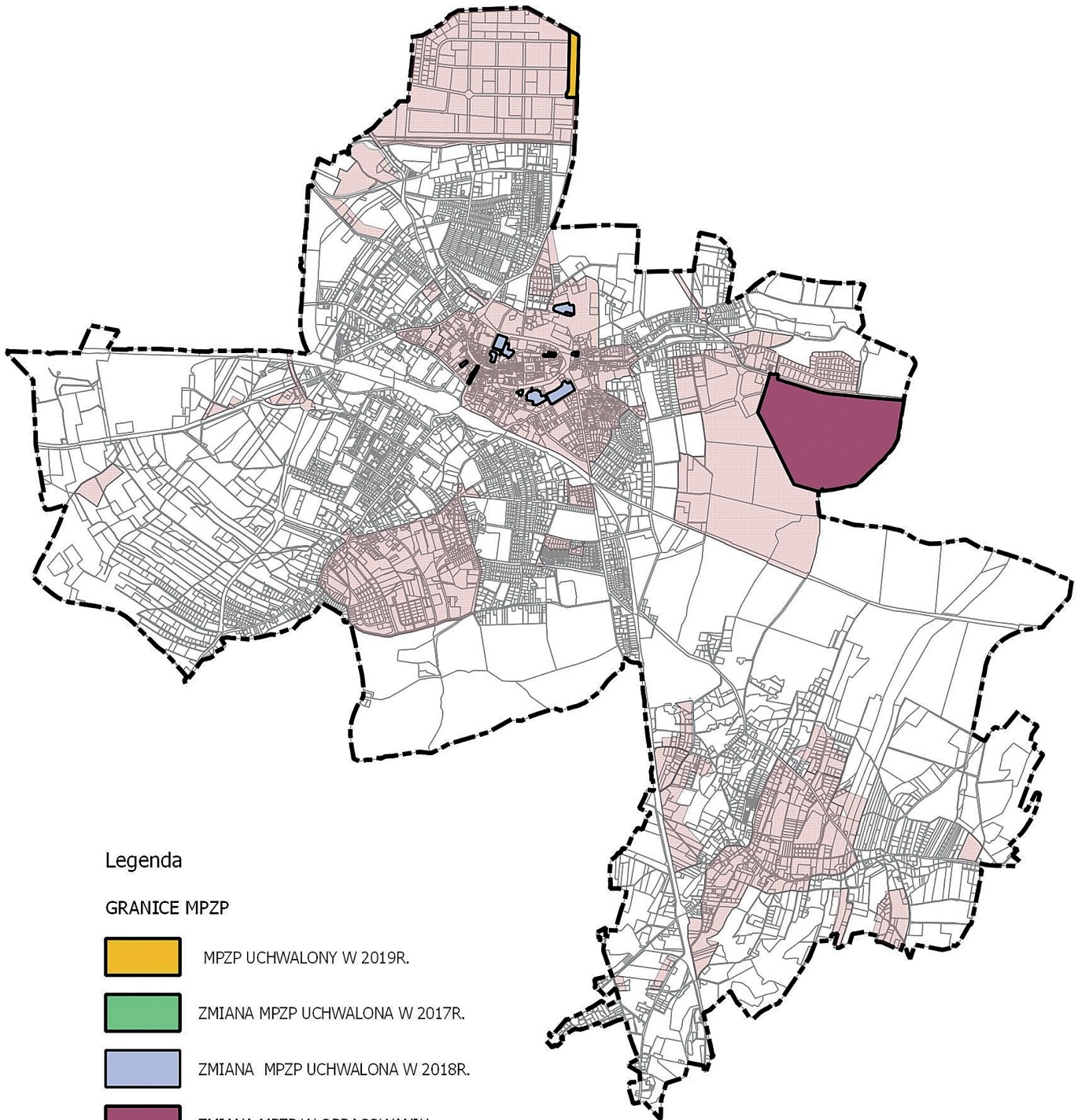
Lp.	Nr uchwały	Data	Treść aktu	Opis
1	XXXVIII/1/18	25.01.2018 r.	w sprawie zwolnienia z obowiązku zbycia w drodze przetargowej nieruchomości gruntowej zabudowanej	uchwała w trakcie realizacji
2	XXXVIII/2/18	25.01.2018 r.	w sprawie zmiany okresu użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego własność Gminy Żary o statusie miejskim w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	uchwała została wykonana
3	XXXVIII/3/18	25.01.2018 r.	w sprawie nadania nazwy ulicy (Rzemieślnicza)	uchwała została wykonana
4	XXXIX/18/18	28.02.2018 r.	w sprawie uchwalenia III zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – terenów centrum miasta w Żarach	uchwała została wykonana
5	XL/24/18	29.03.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
6	XL/25/18	29.03.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
7	XL/29/18	29.03.2018 r.	w sprawie udzielenia dotacji celowych ze środków Gminy Żary o statusie miejskim	uchwała została wykonana
8	XL/30/18	29.03.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
9	XL/31/18	29.03.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
10	XLI/39/18	26.04.2018 r.	w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w uchwale w sprawie udzielenia dotacji celowych ze środków Gminy Żary o statusie miejskim	uchwała została wykonana
11	XLI/40/18	26.04.2018 r.	w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego byłego lotniska w Żarach	uchwała została wykonana
12	XLI/41/18	26.04.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
13	XLI/42/18	26.04.2018 r.	w sprawie zwolnienia z obowiązku zbycia w drodze przetargowej nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem garażowo-magazynowym i pawilonem gastronomicznym	uchwała w trakcie realizacji
14	XLIII/52/18	30.05.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
15	XLIII/53/18	30.05.2018 r.	w sprawie nadania nazwy placowi (rondo Niepodległości)	uchwała została wykonana
16	XLIII/54/18	30.05.2018 r.	w sprawie nadania nazwy placowi (rondo J. Wiśniewskiego)	uchwała została wykonana
17	XLIII/55/18	30.05.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy użyczenia gruntu z części działki nr 606/17 obręb 1 w Żarach z dotychczasowym biorącym Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, na potrzeby stacji monitoringu zanieczyszczeń powietrza	uchwała w trakcie realizacji
18	XLIII/56/18	30.05.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
19	XLIII/57/18	30.05.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
20	XLIV/65/18	28.06.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
21	XLIV/66/18	28.06.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
22	XLIV/67/18	28.06.2018 r.	w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu ul. Gospodarczej i drogi krajowej DK 27	uchwała została wykonana
23	XLIV/68/18	28.06.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana

Lp.	Nr uchwały	Data	Treść aktu	Opis
24	XLIV/69/18	28.06.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
25	XLVI/78/18	24.08.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
26	XLVI/79/18	24.08.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
27	XLVI/80/18	24.08.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
28	XLVI/81/18	24.08.2018 r.	w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
29	XLVI/82/18	24.08.2018 r.	w sprawie zmiany uchwały XLIV/68/18 Rady Miejskiej z dnia 28-06-2018 r. w sprawie udzielenia bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	uchwała została wykonana
30	XLVI/83/18	24.08.2018 r.	zmieniająca uchwałę Nr XXV/136/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mający charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Żary o statusie miejskim i jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych	uchwała została wykonana
31	XLVI/84/18	24.08.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu lokali użytkowych usytuowanych w budynku nr 2 przy ul. Ogrodowej w Żarach	uchwała w trakcie realizacji
32	XLVII/95/18	28.09.2018 r.	o zmianie uchwały w sprawie zasad obrotu nieruchomościami stanowiącymi mienie komunalne miasta Żary	uchwała w trakcie realizacji
33	XLVII/96/18	28.09.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
34	XLVII/97/18	28.09.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
35	II/6/18	30.11.2018 r.	w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego byłego lotniska w Żarach	uchwała została wykonana
36	II/7/18	30.11.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie darowizny nieruchomości	uchwała w trakcie realizacji
37	III/20/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy najmu lokalu użytkowego	uchwała w trakcie realizacji
38	III/21/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała w trakcie realizacji
39	III/22/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała w trakcie realizacji
40	III/23/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała w trakcie realizacji
41	III/24/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała w trakcie realizacji
42	III/25/2018	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała w trakcie realizacji
43	III/26/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała w trakcie realizacji
44	III/27/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała w trakcie realizacji
45	III/28/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnych umów dzierżawy gruntu na czas powyżej 3 lat w trybie bezprzetargowym	uchwała została wykonana
46	III/29/18	28.12.2018 r.	w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty od opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu	uchwała została wykonana

MIASTO ŻARY GRANICE ZMIAN MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 2018 - 2019 r.

Legenda

GRANICE MPZP

- MPZP UCHWALONY W 2019R.
- ZMIANA MPZP UCHWALONA W 2017R.
- ZMIANA MPZP UCHWALONA W 2018R.
- ZMIANA MPZP W OPRACOWANIU
- GRANICE MPZP UCHWALONE DO 2017R.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA, ZIELEŃ, GOSPODARKA KOMUNALNA, KOMUNIKACJA MIEJSKA, INWESTYCJE

8.1. Działania z zakresu ochrony środowiska

Z uwagi na złożony problem dot. ochrony powietrza w Żarach, Urząd Miejski Żary podejmuje szereg licznych działań zmierzających do poprawy jakości powietrza w naszym mieście, między innymi poprzez:

- w 2018 roku Gmina Żary o statusie miejskim zakupiła urządzenie do rozbudowy stacji monitoringu jakości powietrza zlokalizowanej przy ul. Szymanowskiego w Żarach. Nowe stanowisko pomiarowe przy funkcjonującej już stacji pomiarowej dokonuje automatycznego pomiaru stężeń godzinowych pyłu zawieszonego PM 2,5;
- objęcie miasta Żary mobilnym laboratorium badającym jakość powietrza w różnych jego częściach w miesiącach lipiec-sierpień, następnie przed sezonem grzewczym, tj.: wrzesień - październik oraz w sezonie grzewczym;
- od 2017 roku w pierwszy poniedziałek i wtorek każdego miesiąca, w granicach administracyjnych miasta Żary obowiązuje darmowa komunikacja miejska;
- w akcji „Drzewko za makulaturę” w 2018 r. zebrano 12,20 ton makulatury i wydano ok. 3 000 szt. drzewek. Od pierwszej akcji „Drzewko za makulaturę”, to jest od 2015 r., do akcji przeprowadzonej w 2018 r., zebrano 46,54 ton makulatury oraz rozdano ok. 10 250 szt. drzewek;
- od początku października 2018 roku harmonogram wywozu odpadów w Żarach dostępny jest także za pośrednictwem aplikacji na smartfony „Kiedy Wywóz”. Aplikacja pozwala na łatwy i szybki dostęp do aktualnych danych, przedstawionych w przejrzysty i czytelny sposób;
- autobus energetyczny odwiedził nasze miasto w Dniu czystego powietrza - to ogólnodostępna wystawa z funkcjami praktycznego laboratorium, w którym przedstawione są nowoczesne, energooszczędne rozwiązania z zakresu efektywności energetycznej.
- Stale obecni na pokładzie autobusu eksperci Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A. udzielają informacji oraz odpowiadają na pytania odwiedzających związane z oszczędzaniem energii i wody, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz gospodarowaniem odpadami;
- w związku z zawartą umową o współpracy z dnia 05.09.2017 r. z Uniwersytetem Zielonogórskim wykonano ekspertyzę stanu jakości powietrza w mieście Żary w latach 2013-2017 w oparciu o roczne oceny jakości powietrza sporządzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz na podstawie danych pomiarowych ze stacji monitoringu jakości powietrza w Żarach przy ul. Szymanowskiego 8;
- montaż na terenie miasta Żary paneli Led informujących o poziomie zanieczyszczeń powietrza;
- w parku przy ul. Czerwonego Krzyża/Paderewskiego zawieszono zostały budki lęgowe dla ptaków, nietoperzy oraz owadów – dla nich pożywieniem jest roślinność, którą nasadzono w formie bylinowych parterów;
- domki na stawie przy ul. Ludowej powstały w celu zapewnienia dobrych warunków dla ptaków zimujących i chcących się rozmnażać w naszym mieście. Oba domki są zamieszkałe więc w przyszłości chętnie zbudujemy ich więcej (np. na stawie przy Al. Wojska Polskiego w Kunicach);
- umieszczanie na stronie internetowej w zakładce „Pomiary powietrza” wykresu dot. stężeń pyłu PM 10 w danym roku, przygotowywanie i umieszczanie danych pomiarowych dla pyłu PM 10 oraz benzo(a)pirenu z ostatniego tygodnia na stronie internetowej oraz w biuletynie INFO ŻARY.

8.1.1. Program wymiany pieców

W celu poprawy jakości powietrza w mieście Żary w 2017 roku wprowadzono program udzielania dotacji celowej na wsparcie finansowania kosztów inwestycji, związanych z celami grzewczymi obiektów mieszkalnych położonych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. W 2017 roku w ramach naboru **83** mieszkańcom Żar udzielono dotacji, angażując przy tym środki pochodzące z budżetu gminy w wysokości **446.494,00 zł**.

W 2018 roku w ramach kolejnej edycji programu wpłynęło 116 wniosków o udzielenie dotacji celowej na finansowanie kosztów inwestycji zmierzających do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, związanych z celami grzewczymi obiektów mieszkalnych położonych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim. Ostatecznie z dotacji skorzystało **74** beneficjentów, a łączna kwota wypłaconych środków finansowych wyniosła **470 819,20 zł**.

Wprowadzenie programu dofinansowania wymiany ogrzewania pozwoliło zlikwidować ok. 200 palenisk z terenu miasta Żary. Wylimitowanie procesu spalania węgla w budynkach mieszkalnych przełożyło się na znaczące ograniczenie emisji pyłów, w szczególności PM10 i PM 2,5 oraz poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla.

8.1.2. Informacja z realizacji zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest

Na terenie Miasta Żary przeprowadzona została inwentaryzacja materiałów azbestowych metodą spisu z natury, mająca na celu określenie lokalizacji, stanu oraz ilości wyrobów zawierających azbest. Na podstawie uzyskanych informacji sporządzono wymagane przepisami prawa ankiety, a następnie opracowane zostało tabelaryczne zestawienie obiektów, na których występuje azbest. W zestawieniu uwzględniono numery ewidencyjne obrębów i działek. Z przedstawionych danych wynika, że wyroby zawierające azbest na terenie Miasta Żary to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo-cementowe, służące jako pokrycie dachowe w budynkach mieszkalnych oraz budynkach zabudowy gospodarczej. Obiekty, w których znajdują się wyroby za-

wierające azbest na terenie Miasta Żary to głównie domy mieszkalne oraz budynki gospodarcze.

Od 2016 roku w ramach Programu priorytetowego NFOŚiGW: „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest”, Gmina Żary o statusie miejskim realizuje zadanie polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Żary. W 2018 roku z terenu miasta Żary usunięto 23,54 Mg wyrobów zawierających azbest. Natomiast od 2016 roku usunięto 121,78 Mg wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Żary za łączną kwotę 75 309,80 zł.

8.2. Działania w zakresie zieleni miejskiej

Na terenie miasta Żary zlokalizowanych jest 5 parków spacerowo – wypoczynkowych, których jednostkowy areal jest większy niż 2 hektary - są to park przy Al. Jana Pawła II, park przy ul. Paderewskiego, basen przy ul. Źródlanej, teren rekreacyjny przy ul. Leśnej pn.: „Syrena” oraz teren rekreacyjny (tzw. basen) przy Al. Wojska Polskiego w Kunicach Żarskich, na terenie którego w 2018 r. Gmina Żary o statusie miejskim podjęła czynności związane z modernizacją istniejącej infrastruktury technicznej oraz prace związane z utrzymaniem szaty roślinnej. Ponadto na terenie miasta funkcjonują parki, skwery i zieleńce o areale jednostkowym mniejszym niż 2 hektary, których jest dziewięć oraz dwa cmentarze komunalne i jeden cmentarz wojenny. Zieleń na przedmiotowych terenach stanowi ok. 60 ha. Szereg prac na terenach zielonych nie koncentruje się jedynie na tych konkretnych miejscach, Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska przeprowadza niezbędne czynności związane z szeroko rozumianą pielęgnacją zieleni na nieruchomościach, które nie stanowią terenów zieleni, a są własnością Gminy Żary o statusie miejskim.

Realizacją prac związanych z bieżącym oraz uznaniowym utrzymaniem terenów zieleni miejskiej na terenach określonych powyżej zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu, Rekreacji i Wypoczynku w Żarach.

W 2018 r. Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zlecił dla MOSRiW wykonanie nasadzeń drzew i krzewów w ilości 409 - sztuk drzew i 452 m² krzewów oraz usunięcie drzew i krzewów w ilości 212 drzew i 206 m² krzewów. Najczęściej występującą przyczyną usunięcia drzewostanu była zła kondycja zdrowotna i techniczna egzemplarzy, kolizja z istniejącą infrastrukturą techniczną oraz zagrożenie dla życia i mienia ludzkiego. Pielęgnacja drzew i krzewów została przeprowadzona w dodatkowych trzynastu lokalizacjach. Ponadto w czterech miejscach przeprowadzono prace związane z usunięciem zalegających karpin po wcześniej usuniętych

drzewach oraz siedem razy były realizowane zadania związane z interwencyjnym usunięciem drzew i krzewów, które z uwagi na stan zdrowotny i techniczny stanowiły zagrożenie dla życia lub mienia.

Zieleń miejska to oprócz roślinności również mała architektura, która w 2018 r. została zmodernizowana bądź doposażona poprzez zakup dodatkowych donic, konstrukcji kwiatowych, budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy oraz owadów, a także lokalizacje ogrodzeń separacyjnych dla drzew i krzewów w celu ich odizolowania od czynników niesprzyjających. Codzienne użytkowanie urządzeń małej architektury jak również częste przypadki ich dewastacji spowodowały, że w 2018 r. Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska wielokrotnie zlecał naprawę, a nawet wymianę asortymentu na nowy. Największe zniszczenia małej architektury odnotowano na terenie parku rekreacyjnego przy ul. Szymanowskiego i Chopina gdzie zniszczony został między innymi drewniany mostek oraz elementy towarzyszące instalacji skateparku.

W ramach upiększania miasta wokół Ratusza, na „deptaku” stanowiącym połączenie ulicy Chrobrego i ulicy Śródmiejskiej oraz na terenie zabytkowego parku przy Al. Jana Pawła II ustawione zostały 23 wielopoziomowe konstrukcje obsadzone kwiatami. Konstrukcje wiszące upiękśliły 84 latarnie. Przed wejściem do Ratusza pojawiły się dwie nowe granitowe donice gdzie wysadzone kwiaty utworzyły flagę narodową.

W ramach utrzymania czystości i porządku na terenach zieleni, a także w trosce o odpowiednią kulturę sanitarną Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska zlecił ulokowanie przy placach zabaw przenośnych toalet. Gmina jako uczestnik porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych w każdym miesiącu aktywizowała około 60 osób przy pracach w zakresie utrzymania zieleni i czystości na terenach miejskich. Do prac kierowane były osoby bezrobotne, w trudnej sytuacji materialnej, korzystające ze świadczeń opieki społecznej.

Tabela poniżej przedstawia ilość drzew i krzewów, która została nasadzona na terenie miasta Żary na przestrzeni 4 lat. Z danych wynika, że z roku na rok powiększa się ilość nowych nasadzeń, a w 2018 r. była ona zdecydowanie największa.

rok	2015		2016		2017		2018	
	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.	drzewa szt.	krzewy szt.
IŁOŚĆ	175	742	57	4288	164	2206	409	1627

Ponieważ przedmiotowe działania mają wymierny wpływ na estetykę miasta, jakość powietrza, poprawę warunków bytowania ludzi i zwierząt w mieście, stabilizację ekologiczną ekosystemów, zmniejszenie rozmiarów tak zwanej wyspy ciepła i szereg innych czynników, które mają mierzalny wpływ dla zdrowia mieszkańców – czynności związane ze zwiększeniem liczby nasadzanych drzew i krzewów będą w przyszłości kontynuowane i zintensyfikowane.

8.3. Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2014-2020 został przyjęty uchwałą nr XVI/22/16 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 25 marca 2016 r. Mając na uwadze celowe, racjonalne oraz zasadne gospodarowanie środkami publicznymi, uwzględniając ograniczone zapisami regulaminów, programów i konkursów wytyczne instytucji organizujących nabory wniosków możliwości pozyskania dofinansowania, zdecydowano o zaktualizowaniu w 2016, 2017 oraz 2018 roku Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w zakresie zasięgu oraz wielkości przewidzianych do realizacji zadań.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim zakłada realizację 25 działań, których celem jest zmniejszenie emisji CO₂, emisji pyłów PM₁₀, zmniejszenie zużycia energii finalnej lub zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł OZE. Dla każdego z działań określono jednostkę odpowiedzialną, ramy czasowe realizacji, zapla-

nowano budżet oraz przewidziane źródła finansowania.

Do końca 2017 r. z pośród 25 działań rozpoczęto realizację 14 nowych działań, przy czym zakończono 3 poddziałania obejmujące termomodernizację budynków publicznych, tj.: Zespół Szkół przy ul. Pułaskiego 8, Miejskie Przedszkole nr 10 przy ul. Okrzei 10 oraz Gimnazjum nr 3 przy ul. Okrzei 19. Działania zakończone to: Modernizacja dróg publicznych - Etap I oraz Modernizacja kotłowni zasilanej kotłem węglowym w budynku Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego wraz z podłączeniem do sieci ciepłowniczej. Do działań, w których wskaźnik produktu został przekroczony należy zaliczyć m.in. wymianę kotłów węglowych wśród gospodarstw domowych, zakładany wskaźnik produktu, który wynosił 156 kotłów został osiągnięty i zrealizowany. Do najważniejszych osiągnięć należy zaliczyć termomodernizację 4 budynków publicznych oraz wymianę ok. 200 kotłów węglowych wśród mieszkańców.

Poniżej zbiorcze podsumowanie do końca 2017 r.

Parametr	Wartość bezwzględna	Wartość względna
koszty planowane	36.344.600,00 zł	100 %
koszty poniesione	12.459.529,04 zł	34,28 %

Poniżej przedstawiono planowany cel w zakresie efektu ekologicznego oraz stopień osiągnięcia celu. Z przedstawionych danych wynika, że do końca roku 2017 osiągnięto blisko 91% planowanej redukcji zużycia energii finalnej oraz emisji CO₂, osiągnięto też ponad dwukrotnie cel redukcji emisji PM₁₀. Za bardzo wysoki stopień realizacji celu odpowiada wyższa niż zakładano realizacja wymiany kotłów oraz wyższe niż zakładane efekty wśród modernizacji budynków publicznych. Bardzo niski cel osiągnięto natomiast w zakresie wzrostu produkcji energii z OZE, co świadczy o bardzo niskiej realizacji działań z tego zakresu.

Cel	Wartość planowana	Wartość osiągnięta	Stopień realizacji
redukcja zużycia energii finalnej w 2020 roku [MWh]	9 706,000	8 831,271	90,99 %
redukcja emisji CO ₂ w 2020 roku [Mg]	3 674,810	3 552,619	96,67 %

Cel	Wartość planowana	Wartość osiągnięta	Stopień realizacji
wzrost produkcji OZE w 2020 roku [MWh]	505,000	19,030	3,77 %
redukcja emisji pyłów PM10 [Mg]	0,321	0,759	236,45 %
redukcja emisji pyłów PM2,5 [Mg]	-	0,609	-
redukcja emisji benzo(a)pirenu [Mg]	-	0,001	-

Przy podsumowaniu realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Żary o statusie miejskim należy wziąć pod uwagę nie tylko ogólny efekt osiągnięty, ale również ogólny stopień zaawansowania zadań. Na chwilę obecną znaczną część zadań została rozpoczęta i zostanie zakończona w perspektywie do 2020 r. – dotyczy to szczególnie zadań wieloetapowych jak modernizacja budynków gminnych – etap I i II. Należy zauważyć, że działania leżące w kompetencji Miasta Żary zostały podjęte, ponadto gmina prowadzi szerokie działania w zakresie informacyjnym i edukacyjnym zmierzające do wpłynięcia na postawy mieszkańców gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że w latach 2015-2017 nie istniały central-

ne programy wsparcia dla najbardziej oczekiwanego działania, jakim jest termomodernizacja budynków i wymiana źródeł ciepła, dopiero w 2018 roku rozpoczęto realizację programów w danym zakresie: Program "Czyste Powietrze" będący następcą planowanego i zawieszono poprzednio program "Ryś". Tymczasem Miasto Żary w zakresie własnego budżetu wprowadziło dofinansowania do wymiany kotłów na nowe niskoemisyjne – takie jak gaz ziemny, czy ogrzewanie elektryczne – z którego skorzystała znacznie wyższa ilość mieszkańców niż założono w Planie gospodarki niskoemisyjnej – jednocześnie na chwilę obecną udało się zredukować emisję pyłów PM10 do powietrza o wartość wyższą niż założono w Planie gospodarki niskoemisyjnej.

8.4. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w roku 2018

8.4.1. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

Gmina Żary o statusie miejskim objęła systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkie zamieszkałe nieruchomości położone w jej granicach administracyjnych.

W 2018 roku system funkcjonował zgodnie z następującymi uchwałami Rady Miejskiej w Żarach:

- uchwała NR XIII/141/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim;
- uchwała NR XIII/142/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych w zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała NR XIII/143/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała NR XIII/144/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała NR XIII/149/15 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokości stawki tej opłaty;
- uchwała NR XXXII/90/17 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 29 czerwca 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.

W ubiegłym roku umowa na odbieranie i transport odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz zagospodarowanie odpadów selektywnie zebranych, z wyłączeniem odpadów zielonych i bioodpadów zawarta została w wyniku przeprowadzonej procedury przetargowej z Przedsiębiorstwem Komunalnym PEKOM S.A.

Zmieszane odpady komunalne oraz odpady zielone i bioodpady odbierane z terenu miasta Żary w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. przekazywane były na pod-

stawie, zawartej w trybie zamówienia z wolnej ręki, umowy na zagospodarowanie w/w odpadów do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie, posiadającego status Regionalnej Instytucji Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki do gromadzenia odpadów komunalnych przejęła na siebie Gmina Żary o statusie miejskim i przekazała go w ramach umowy firmie odbierającej odpady komunalne z terenu Miasta Żary.

Zmieszane odpady komunalne, odbierane z nieruchomości przez przedsiębiorcę, właściciele nieruchomości gromadzili w pojemnikach. Selektywnie zebrane odpady komunalne właściciele nieruchomości gromadzili:

- na terenie zabudowy wielorodzinnej - w pojemnikach;
- na terenie zabudowy jednorodzinnej - w workach.

Wszyscy mieszkańcy gminy, którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę zostali wyposażeni w zestawy worków, zgodnie z poniższym opisem:

- 1) worek niebieski – na papier i tekturę,
- 2) worek żółty – tworzywa sztuczne, metale;
- 3) worek biały – szkło bezbarwne i kolorowe, w tym opakowania szklane;
- 4) worek brązowy – odpady zielone.

Do odbioru odpadów zmieszanych stosowane były pojemniki o pojemności nie mniejszej niż 120 l (pojemność dostosowana do liczby mieszkańców zamieszkującej daną posesję i zadeklarowanego sposobu zbiórki odpadów). Worki na odpady segregowane były dostarczane przez

firmę odbierającą wyżej wymienione odpady w ilości nie mniejszej niż liczba odebranych worków z gospodarstw domowych.

Mieszkańcy mogli również w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zawieźć swoje wysortowane odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonującego w PK PEKOM S.A. w Żarach, ul. Św. Brata Alberta 8. Odpady budowlane i rozbiórkowe przyjmowane były w PSZOK-u w ilości do 1,5 tony rocznie z jednej nieruchomości.

Uzupełnieniem PSZOK-u były zestawy pojemników na papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale rozstawione na terenie miasta oraz objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych.

Przeterminowane leki można było oddać w 19 aptekach, do ustawionych w nich specjalnych pojemników opróżnianych przez uprawnionego przedsiębiorcę - w 2018 r. była to firma F.H.U. NATURA z siedzibą w Bydgoszczy przy ul. Serockiej 11.

8.4.2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Gminny system odbioru odpadów komunalnych

Źródłem finansowania systemu jest „opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” wnoszona do gminy przez właścicieli zamieszkałych nieruchomości w zadeklarowanej wysokości, a jej wysokość jest uzależniona od liczby mieszkańców oraz wybranego selektywnego albo nieselektywnego sposobu zbierania odpadów na nieruchomości.

Rozliczenie opłat w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.:

Należności - 5 120 271,64 zł

Wpłaty - 5 069 665,51 zł (obejmują odsetki i koszty upomnień)

Zaległości - 50 606,13 zł (0,98% kwoty należnej)

W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy nie wnieśli w wyznaczonym terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w omawianym okresie wystawiono 563 upomnienia, a 314 tytułów wykonawczych przekazano do Urzędów Skarbowych.

Wobec mieszkańców, którzy posiadają zaległości a po zmianie stawek opłat nie składali deklaracji bądź nie otrzymali decyzji wymiarowych wysłano pisma przypominające o wysokości i terminach opłat- 128 szt. W stosunku do 98 właścicieli nieruchomości, którzy po otrzymaniu przypo-

nień nie wnieśli wpłat zostały wszczęte postępowania i wydane decyzje wymiarowe.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują:

- odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych;
- tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługę administracyjną tego systemu;
- edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Łącznie poniesione w 2018 r. koszty: 5 127 614,88 zł

Ponadto ze środków pochodzących z wpływów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska Gmina finansowała zbiórkę i utylizację przeterminowanych leków.

Koszt kompleksowej obsługi 23 pojemników na przeterminowane leki – **4 077,48 zł brutto**.

Z w/w środków pokrywane były również koszty związane z likwidacją tzw. dzikich wysypisk śmieci (62,16 Mg, **25 825,44 zł**).

8.4.3. Dane o właścicielach nieruchomości i złożonych deklaracjach z danymi o liczbie mieszkańców oraz sposobie zbierania odpadów

Deklaracje złożyło łącznie **4477 właścicieli**, w tym:

3 889 - to właściciele domów jednorodzinnych i lokali mieszkalnych w małych wspólnotach mieszkaniowych;

588 - to zarządy i zarządcy spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

Liczba mieszkańców objętych systemem wg stanu na dzień 31.12.2018 roku to 30 579, z tego zamieszkuje w budynkach:

- wielorodzinnych **21 097** (69,0%);

- jednorodzinnych **9 482** (31,0%).

Selektywna zbiórka odpadów przez mieszkańców w zależności od miejsca zamieszkania:
 - w wielorodzinnych segreguje **18 519** mieszkańców (87,8%) nie segreguje **2 578** (12,2%);
 - w jednorodzinnych segreguje **6 027** mieszkańców (63,6%) nie segreguje **3 455** (36,4%).

8.4.4. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych w zamieszkałych nieruchomościach na terenie gminy

Ilość odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości z terenu gminy w 2018 roku to 13 116,91 Mg (ton) z tego 8 950,63 Mg stanowiły odpady niesegregowane (zmieszane), a 1 686,52 Mg odpady ulegające biodegradacji. Pozostałe odpady komunalne odebrane z obszaru gminy to: tworzywa sztuczne, metale, szkło, odpady wielkogabarytowe oraz odpady remontowo-budowlane.

Tabela nr 1. Masa odebranych odpadów komunalnych odebranych od właścicieli zamieszkałych nieruchomości z terenu Gminy Żary o statusie miejskim.

Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
Zmieszane odpady komunalne	8950,63
Odpady zielone i bioodpady	1686,52
Tworzywa sztuczne i metale	512,56
Papier i tektura	217,20
Szkło	389,06
Odpady wielkogabarytowe	458,74
Razem	12 214,71

Źródło: Sprawozdanie podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości- PK PEKOM S.A.

Ponadto mieszkańcy Żar w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogli zawieźć wytwarzane przez siebie selektywnie zebrane odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) funkcjonującego w PK PEKOM S.A. w Żarach, ul. Św. Brata Alberta 8. W ubiegłym roku do PSZOK dostarczono następujące frakcje odpadów komunalnych:

- zmieszane odpady budowlane - 530,74 Mg,
- odpady wielkogabarytowe - 191,74 Mg,
- odpady zielone - 114,92 Mg,
- gruz ceglany - 29,66 Mg,
- opony - 21,64 Mg,
- odzież - 4,3 Mg,
- tworzywa sztuczne - 3,64 Mg,
- papier i tektura - 3,42 Mg,
- papa - 2,14 Mg.

Priorytetowym zadaniem Gminy Żary o statusie miejskim na lata następne jest dalsza edukacja mieszkańców w obszarze gospodarowania odpadami, poprzez świadomą segregację odpadów oraz zachęcanie do przekazywania odpadów w punktach stacjonarnych oraz mobilnych bez dodatkowych opłat. Istotnym założeniem systemu gospodarowania odpadami jest ograniczenie tzw. „dzikich wysypisk” oraz coroczne zwiększanie ilości odpadów poddawanych odzyskowi, recyklingowi i unieszkodliwianiu, przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości odpadów przeznaczonych do składowania.

8.5. Informacje z zakresu funkcjonowania komunikacji miejskiej

1. Komunikacja miejska swoim zasięgiem obejmuje obszar administracyjny miasta Żary.
2. Przebieg linii komunikacyjnych jest tak dobrany, aby zapewniał m. in. dojazd młodzieży do większości szkół i powrót z nich, tak samo jak dorosłym do większości zakładów i przedsiębiorstw zlokalizowanych na całym terenie miasta.
3. W mieście Żary obecnie funkcjonuje 28 linii komunikacyjnych, które łącznie rocznie przejeżdżają ok. 340.000 km, obsługując w tym czasie ok. 500.000 pasażerów biletowanych.
4. Koszt jednorazowego biletu normalnego wynosi 2 zł, natomiast bilet ulgowy - 1 zł. Szczegóły opłat za korzystanie z komunikacji miejskiej w Żarach określa Uchwała nr XV/224/07 Rady Miejskiej w Żarach z dnia 20.12.2007 r. w sprawie ustalenia cen urzędowych za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej, określenia osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, sposobu ustalania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób oraz zwierząt i bagażu. (Dla porównania stawka opłaty przejazdu pierwszego km TAXI w m. Żary wynosi 10 zł, za każdy następny km – 4 zł w dzień i 6 zł w nocy).
5. Miesięczne dotacje z Urzędu Miasta dla Przewoźnika to 82.900 zł brutto. W odniesieniu do ilości km do przejechania w ciągu roku, daje to wartość ok. 2,92 zł / km.
6. Miejska komunikacja publiczna w Żarach:
 - obsługiwana jest przez 9 autobusów (tabor dzienny) – w tym 2 o ilości miejsc powyżej 100 (w zależności od frekwencji),
 - na łącznej liczbie ok. 1.400 km (suma przejazdu poszczególnych tras w ciągu doby),
 - obsługujących ok. 80 przystanków autobusowych.
7. W roku 2017 w dniach 01 – 10 września Łużycka Szkoła Wyższa w Żarach przeprowadziła badania ankietowe na terenie miasta Żary na próbie 1014 respondentów w sprawie rezygnacji z samochodu osobowego na rzecz komunikacji miejskiej w mieście Żary. Celem badania było wskazanie stopnia zadowolenia mieszkańców miasta Żary z komunikacji miejskiej oraz gotowości do zmiany przyzwyczajeń korzystania z samochodu na rzecz komunikacji miejskiej.

Badanie dostarczyło materiałów diagnostycznych w kontekście definiowania kierunku rozwoju gminy.

Zbiorczy wynik ankiet wskazuje, że mieszkańcy Żar mają pozytywną opinię na temat komunikacji miejskiej. Po analizie zgromadzonych danych można stwierdzić, że komunikacja miejska w Żarach jest oceniana pozytywnie i spełnia oczekiwania korzystających. Dominują odpowiedzi pozytywne, z czego moż-

na wywnioskować, że respondenci są zadowoleni ze sposobu funkcjonowania transportu miejskiego.

W zakresie gotowości do rezygnacji z samochodu na rzecz darmowej komunikacji miejskiej, aż 72% badanych wyraziło pozytywne nastawienie i chęci do korzystania z darmowej komunikacji miejskiej. Takie wyniki badania, pozwalają na wyciągnięcie wniosków, iż mieszkańcy Żar byłoby skłonni zrezygnować z samochodu w przypadku darmowej komunikacji miejskiej. Mając powyższe na uwadze w roku 2018 wprowadzono program pilotażowy obejmujący 24 dni darmowej komunikacji (tj. każdy pierwszy poniedziałek i wtorek każdego miesiąca).

W IV kwartale 2018 roku dokonano dwutorowego sprawdzenia zainteresowania mieszkańców miasta darmową komunikacją miejską. Po pierwsze zebrano informacje od przewoźnika, wg którego w dni z darmową komunikacją miejską (w odniesieniu do dni analogicznych z pełną odpłatnością), zaobserwowano pewien wzrost obłożenia ruchu pasażerskiego, np. na kursach poza tzw. godzinami szczytu. Jednakże wzrost popytu głównie generowany jest przez osoby z grupy „poza produkcyjnej” (emeryci, renciści), którym przysługuje w dni pełnej odpłatności 50% ulga. W drugiej fazie przeprowadzono badania w autobusach komunikacji miejskiej w dniu z darmową komunikacją miejską i w dniu analogicznym, kiedy odpłatność za przejazd była pełna. Badania wypełnienia autobusów przeprowadzono na czterech liniach: nr 16, 12, 15, 11 (tj. na dwóch jadących z obrzeży miasta do centrum oraz dwóch jadących od centrum miasta w kierunku do granic miasta). Z przeprowadzonych badań (wykonanych w porze poza tzw. „godzinami szczytu” tj. pomiędzy godz. 9:05 a 10:05), wynika iż w dniu darmowej komunikacji miejskiej w kierunku centrum (z ul. Zgorzeleckiej i z ul. Zawiszy Czarnego) jechało 58 osób (linia nr 16) oraz 12 osób (linia nr 12), a w dniu z pełną odpłatnością na tych samych liniach jechało kolejno 39 osób (linia nr 16) i 10 (linia nr 12). Natomiast na liniach komunikacji miejskiej kierujących się z centrum (ul. Ułańska) w kierunku granic administracyjnych miasta – końcowe przystanki (na ul. Zgorzeleckiej i na ul. Zawiszy Czarnego), w dniu darmowej komunikacji miejskiej jechało 16 osób (linia nr 15) oraz 20 osób (linia nr 11). Z kolei w dniu kiedy komunikacja miejska funkcjonowała z pełną odpłatnością na analogicznych liniach podróżowało 20 osób (linia nr 15) oraz 6 osób (linia nr 11). Zebrany materiał jednoznacznie nie wskazuje na skrajne wahania w obłożeniu poszczególnych linii komunikacyjnych w dniu darmowego i odpłatnego przejazdu, jednakże wywnioskować można z otrzymanych danych iż generalnie osób podróżujących komunikacją miejską jest wciąż na poziomie poniżej oczekiwań, pomimo iż badania ankietarskie wykazały że mieszkańcy oceniają ją pozytywnie i jako spełniającą oczekiwania korzystających.

8.6. Zadania inwestycyjne w roku 2018

ZADANIA INWESTYCYJNE					
Nazwa zadania		Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację lub koordynująca wykonanie zadania	Wykonanie na dzień 31.12.2018 r.	% wykonania planu	Uzasadnienie stopnia realizacji planu
1	Kompleksowy Program w Żarsko-Żagańskim obszarze funkcjonalnym	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	426 083,94	99,99	Zadanie zakończone, rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie budowy w zakresie budowy Centrum Przesiadkowego przy ul. Ułańskiej w Żarach. Zadanie ujęte w WPF z planowanym terminem zakończenia w roku 2019.
			611 079,08	99,99	
			383 483,40	99,99	
2	Przebudowa drogi ul. Kielecka	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	761 099,41	99,36	Zadanie w zakresie robót budowlano-montażowych zakończone, rozliczone zgodnie z zawartymi umowami.
3	Przebudowa drogi ul. Wieniawskiego	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	6 070 019,94	97,98	Zadanie w zakresie robót budowlano-montażowych zakończone, rozliczone zgodnie z zawartymi umowami.
4	Przebudowa drogi ul. Sportowa	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	0,00	0,00	Zadanie niezrealizowane z winy Wykonawcy, który nie wykonał i nie rozliczył przedmiotu umowy w zakresie aktualizacji dokumentacji projektowo-kosztowej. Zamawiający odstąpił od umowy.
5	Przebudowa ul. Śląskiej na odcinku od Al. Wojska Polskiego do ul. Smoczyka	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	0,00	0,00	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej wraz z uzyskaniem dokumentu formalno-prawnego uprawniającego do wykonania robót budowlanych w zaplanowanym zakresie. Brak uzyskania dokumentu formalno-prawnego uprawniającego do wykonania robót budowlanych uniemożliwił rozliczenie zadania. Wydatki do rozliczenia w ramach wydatków niewygasających z roku 2018.
6	Przebudowa drogi Al. Wojska Polskiego na odcinku od ul. Lelewela do ul. Pułaskiego	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	675 720	40,46	Rozliczenie zadania zaplanowano na rok 2019 zgodnie z podpisanymi aneksami do umowy. Wydatki nie zrealizowane w roku 2018 zostaną rozliczone w ramach wydatków niewygasających w roku 2019. Konieczność wydłużenia terminu realizacji zadania wynika z wystąpienia w trakcie robót budowlanych robót dodatkowych.
7	Przebudowa dróg ul. Szymanowskiego i ul. Krótka	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	200,80	99,90	Zadanie ujęte w WPF z terminem zakończenia i rozliczenia w roku 2019. W roku 2018 rozliczono wydatki na zakup map do określenia przedmiotu zamówienia.
8	Przebudowa dróg ul. Dolnośląska i ul. Huculska	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	61,20	61,20	Zadanie ujęte w WPF z terminem zakończenia i rozliczenia w roku 2019. W roku 2018 rozliczono wydatki na zakup map do określenia przedmiotu zamówienia.
9	Rowerem do pracy i szkoły w Żarach etap I	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	7 380,00	100,00	Wydatki w zakresie opracowania (studium wykonalności) stanowiącego załącznik do wniosku o dofinansowanie zadania.
10	Przebudowa dróg - ul. Sarnia i ul. Dziewina	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	147 108,00	99,94	Zadanie wykonane rozliczone w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej wraz z uzyskaniem dokumentu formalno-prawnego umożliwiającego realizację rzeczową zadania.
11	Przebudowa drogi ul. Kujawska	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	153 750,00	100,00	Zadanie wykonane rozliczone w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej wraz z uzyskaniem dokumentu formalno-prawnego umożliwiającego realizację rzeczową zadania.
12	Bez granic – Część I	Wydział Polityki Gospodarczej i Promocji	4 452,60	88,34	Wydatki związane z montażem tablicy informacyjno-pamiątkowej, zlokalizowanej przy ul. Zielonogórskiej.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania		Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację lub koordynująca wykonanie zadania	Wykonanie na dzień 31.12.2018 r.	% wykonania planu	Uzasadnienie stopnia realizacji planu
13	Bez granic – Część 2	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	4 551,00	91,02	Poniesione i rozliczone wydatki związane są przygotowanymi opracowaniami do wniosku o dofinansowanie zadania ze środków zewnętrznych. Zadanie nie zrealizowane w zakresie robót budowlanych z uwagi na nieotrzymanie dofinansowania ze środków zewnętrznych.
14	Utworzenie Żagańsko-Żarskiej Strefy Gospodarczej w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	16 330,75	96,06	Zamawiający odstąpił od umowy z winy Wykonawcy. Rozliczone wydatki związane są z inwentaryzacją zadań wykonanych oraz wykonaniem opracowań niezbędnych do ogłoszenia postępowania o udzielenie zamówienia na kontynuację robót.
			4 441,25	75,62	
			783,75	71,25	
15	Utwardzenie działek nr 28/22 328/23 328/20 i części działki nr 336 przy ul. Mieszka I	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	36 929,10	99,81	Zadanie wykonane, rozliczone w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej wraz z uzyskaniem dokumentu formalno-prawnego umożliwiającego realizację rzeczową zadania.
16	Utwardzenie działki nr 136/11-ciąg pieszy pomiędzy ul. Zwycięzców i ul. Gnieźnieńską	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	16 032,30	5,94	Zadanie wykonane i rozliczone w zakresie dokumentacji projektowo-kosztowej. W zakresie wykonania robót budowlano-montażowych zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2019 i rozliczone ze środków finansowych – wydatków niewygasających.
17	Turystyka bez granic	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	2 214,00	96,26	W ramach wydatków zadania rozliczono aktualizację kosztorysów i część robót przygotowawczych i rozbiórkowych. Poziom wykonania planu wydatków podyktowany był terminem podpisania umowy tj. 24.10.2018 r. Pozostałe środki z roku 2018 zostały przeniesione do wydatków niewygasających. Zadanie ujęte w WPF. Planowany termin zakończenia w roku 2019.
			30 600,00	36,84	
			5 400,00	36,84	
18	Utwardzenie wzdłuż kwater I, III, VI i IX na terenie cmentarza komunalnego przy ul. Szpitalnej	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	366 215,42	98,98	Zadanie zakończone, rozliczone zgodnie z zawartymi umowami.
19	Zagospodarowanie trzech kwater na cmentarzu komunalnym przy ul. Szpitalnej	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	0,00	0,00	Zadanie w zakresie robót budowlanych niezrealizowane z uwagi na nie dokonanie wyboru wykonawcy w postępowaniach przetargowych.
20	Termomodernizacja obiektu Ratusza	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	0,00	0,00	Zadanie w zakresie wykonania dokumentacji projektowo-kosztowej. Zadanie niezrealizowane z uwagi na brak wykonawców.
21	Budowa monitoringu wizyjnego osiedla przy ul. Zawiszy Czarnego	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	0,00	0,00	Zadanie nie zakończone w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej.
22	Budowa monitoringu wizyjnego terenu działki nr 380/5 przy ul. Ludowej	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	22 937,62	45,88	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz robót instalacyjno-montażowych.
23	Termomodernizacja obiektu Gimnazjum nr 3 - końcowe rozliczenie zadania	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	12 737,90	84,92	Rozliczenie wydatków związanych z pełnieniem funkcji inspektora Nadzoru Inwestorskiego przy zadaniu Termomodernizacja obiektu Gimnazjum nr 3.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania		Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację lub koordynująca wykonanie zadania	Wykonanie na dzień 31.12.2018 r.	% wykonania planu	Uzasadnienie stopnia realizacji planu
24	Budowa tężni solankowej wraz z zagospodarowaniem terenu	MOSRIW	273 225,83	99,39	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz robót budowlano-montażowych.
25	Udostępnianie zasobów przyrodniczych i rekreacyjnych w Żarach	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	782 042,46	99,23	Zadanie polegające na zagospodarowaniu terenu parku rekreacyjnego przy ul. Czerwonego Krzyża wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami.
			212 877,26	97,88	
			37 566,60	97,88	
26	Inwestujemy w Zielone Żary	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	288 927,22	96,31	Zadanie zakończone i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie robót budowlano-montażowych.
27	Rewitalizacja zespołu parkowo-folwarcznego w Żarach wraz z utworzeniem Centrum Usług Społecznych	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	195 899,77	8,26	Zadanie ujęte w WPF z terminem zakończenia na rok 2019. W ramach projektu realizowane są dwie umowy na wykonanie robót budowlanych z terminem do 30.09.2019r.: 1. Umowa nr ZP/10/WIT/2018 z dn. 27.08.2018 z Edyta Tomczyk KREATOR ul. Żabikowska 3b Żary. Rozpoczęto roboty budowlane. 2. Umowa ZP/18/WIT/2017 z dn. 11.08.2017 z Konsorcjum firm – Przedsiębiorstwo Budowlane OPTIM-BUD Maciej Lemańczyk Gorzów Wlkp. oraz JANK-BUD Janusz Kina Kłodawa rozliczone zostały wydatki związane z dokumentacją projektową oraz częściowo z robotami budowlanymi. Wydatki zadania nierozliczone w roku 2018 zostały zakwalifikowane jako wydatki niewygasające i zostaną rozliczone w 2019.
			34 570,55	8,26	
28	Zagospodarowanie działki nr 661/6 obręb 0001 przy ul. Kurpińskiego 26-38	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	191 572,10	99,78	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz robót i nasadzeń.
29	Zagospodarowanie terenu przy ul. Parkowej	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	43 079,10	95,73	Zadanie wykonane rozliczone w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej wraz z uzyskaniem dokumentu formalno-prawnego umożliwiającego realizację rzeczową zadania.
30	Rewaloryzacja i zagospodarowanie zabytkowego parku przy pałacowego przy Al. Jana Pawła II – winny domek	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	25 000,00	100,00	Zadanie wykonane rozliczone w zakresie wykonania dokumentacji techniczno-kosztowej wraz z uzyskaniem dokumentu formalno-prawnego umożliwiającego realizację rzeczową zadania.
31	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego działka nr 649/8 przy ul. Czerwonego Krzyża w Żarach	MOSRIW	43 000,00	100,00	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz robót budowlano-montażowych.
32	Zakup klatek weterynaryjnych	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	22 100,00	97,92	Zakup 8 sztuk klatek weterynaryjnych zrealizowany i rozliczony zgodnie z zamówieniem.
33	Budowa oświetlenia ciągu pieszego działka nr 449 przy ul. Grunwaldzkiej	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	39 114,00	97,79	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz robót budowlano-montażowych.
34	Budowa oświetlenia w strefie lotnisko w miejscach przystanków autobusowych	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	57 345,00	99,73	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz robót budowlano-montażowych.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Nazwa zadania		Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za realizację lub koordynująca wykonanie zadania	Wykonanie na dzień 31.12.2018 r.	% wykonania planu	Uzasadnienie stopnia realizacji planu
35	Dotacje celowe na realizację zadań związanych z likwidacją niskiej emisji poprzez zmianę sposobu ogrzewania w budynkach mieszkalnych na terenie miasta Żary	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	470 819,20	99,96	Zgodnie z umowami zawartymi z Beneficjentami kwota w wysokości 470 819,20 zł została przeznaczona na dofinansowanie wymiany urządzeń grzewczych opalanych paliwem stałym o sprawności cieplnej poniżej 80 % lub użytkowanych dłużej niż 10 lat na urządzenia grzewcze zasilane gazem lub energią elektryczną. Dotacje celowe ustalane były na podstawie faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowanych. Dotacje wypłacono 75 Beneficjentom.
36	Modernizacja placu zabaw przy ul. Wrocławskiej	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	9 594,00	9,59	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartą umową w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej. Nie zrealizowane w zakresie robót budowlano-montażowych z uwagi na brak wykonawcy w postępowaniu przetargowym.
37	Żarski Park Kultury i nauki – przebudowa instytucji kultury w Żarach	Wydział Infrastruktury Technicznej i Ochrony Środowiska	1 751,89	2,19	Zadanie ujęte w WPF w trakcie rzeczowej realizacji. Planowane zakończenie zadania w roku 2019. Wydatki niezrealizowane w roku 2018 zostaną wykorzystane w ramach wydatków niewygasających. Nie zrealizowanie wydatków w planowanym zakresie spowodowane było brakiem ostatecznej zgody Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
			155 327,34	79,65	
			27 410,71	79,65	
38	Budowa boiska na kompleksie basenowym przy ul. Źródlanej w Żarach	MOSRIW	106 887,60	99,89	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz robót budowlano-montażowych.
39	Utworzenie otwartej strefy aktywności przy ul. Zwycięzców w Żarach	MOSRIW	97 813,29	97,81	Zadanie wykonane i rozliczone zgodnie z zawartymi umowami w zakresie dokumentacji techniczno-kosztowej oraz robót budowlano-montażowych.

8.7. Wykaz dróg

1. ul. Asnyka A.	nr 104701	226 m	23. ul. Czerwonego Krzyża	nr 104724	1231 m
2. ul. Akacjowa	nr 104702	426 m	24. ul. Częstochowska	nr 104725	482 m
3. ul. Bema J.	nr 104703	226 m	25. ul. Daszyńskiego I.	nr 104726	182 m
4. ul. Batorego S.	nr 104704	84 m	26. ul. Dąbrowskiego J.	nr 104727	593 m
5. ul. Białostocka	nr 104705	147 m	27. ul. Domańskiego B.	nr 104728	128 m
6. ul. Botaniczna	nr 104706	87 m	28. ul. Drzymały W.	nr 104729	463 m
7. ul. Broni Panczernej	nr 104708	362 m	29. ul. Dziewina	nr 104730	538 m
8. ul. Browarna	nr 104709	130 m	30. ul. Fredry A.	nr 104731	162 m
9. ul. Brzozowa	nr 104710	163 m	31. ul. Głowackiego B.	nr 104732	234 m
10. ul. Budowlanych	nr 104711	765 m	32. ul. Gnieźnieńska	nr 104733	278 m
11. ul. Batalionów Chłopskich	nr 104712	403 m	33. ul. Górnośląska	nr 104734	368 m
12. ul. Boya Żeleńskiego	nr 104713	493 m	34. ul. Hutnicza	nr 104735	468 m
13. ul. Buczka	nr 104714	313 m	35. ul. Huculska	nr 104736	349 m
14. ul. Baczyńskiego K.K.	nr 104715	739 m	36. ul. Jagiellońska	nr 104737	338 m
15. ul. Brata Alberta	nr 104716	888 m	37. ul. Jagiełły W.	nr 104738	99 m
16. ul. Cegielniana	nr 104717	365 m	38. ul. Jęczmienna	nr 104739	125 m
17. ul. Chełmska	nr 104718	130 m	39. ul. Kasprzaka M.	nr 104740	290 m
18. ul. Chłopskiego J.	nr 104719	277 m	40. ul. Karpacka	nr 104741	62 m
19. ul. Chopina	nr 104720	558 m	41. ul. Katowicka	nr 104742	1028 m
20. ul. Chrobrego B.	nr 104721	269 m	42. ul. Kazimierza Wielkiego	nr 104743	282 m
21. ul. Cicha	nr 104722	115 m	43. ul. Kąpielowa	nr 104744	273 m
22. ul. Czereśniowa	nr 104723	239 m	44. ul. Kilińskiego J.	nr 104745	911 m

45. ul. Klonowa	nr 104746	355 m	107. Plac Zamkowy	nr 104808	127 m
46. ul. Kolejowa	nr 104747	193 m	108. ul. Polna	nr 104809	405 m
47. ul. Konarskiego S.	nr 104748	346 m	109. ul. Paderewskiego	nr 104810	604 m
48. ul. Konopnickiej M.	nr 104749	292 m	110. ul. Podchorążych	nr 104811	442 m
49. ul. Kopernika M.	nr 104750	125 m	111. ul. Ratuszowa	nr 104812	105 m
50. ul. Kościelna	nr 104751	73 m	112. ul. Rejtana T.	nr 104813	195 m
51. ul. Kraszewskiego J.	nr 104752	312 m	113. ul. Robotnicza	nr 104814	272 m
52. ul. Krasińskiego Z.	nr 104753	187 m	114. ul. Reymonta	nr 104815	260 m
53. ul. Krótka	nr 104754	192 m	115. ul. Rekreacyjna	nr 104816	262 m
54. ul. Krucza	nr 104755	717 m	116. ul. Rynek	nr 104817	282 m
55. ul. Kujawska	nr 104756	908 m	117. ul. Spacerowa	nr 104818	147 m
56. ul. Kurpińskiego	nr 104757	352 m	118. ul. Słoneczna	nr 104819	327 m
57. ul. Kwiatowa	nr 104758	71 m	119. ul. Sarnia	nr 104820	300 m
58. ul. Kołtąta H.	nr 104759	86 m	120. ul. Sienkiewicza H.	nr 104821	552 m
59. ul. Kurpiowska	nr 104760	78 m	121. ul. Skarbowa	nr 104822	914 m
60. ul. Kalinowskiego O.R.	nr 104761	332 m	122. ul. Słowiańska	nr 104823	612 m
61. ul. Kaczy Rynek	nr 104762	167 m	123. ul. Sportowa	nr 104824	1053 m
62. ul. Ludowa	nr 104763	1152 m	124. ul. Spokojna	nr 104825	883 m
63. ul. 17 Lutego	nr 104764	181 m	125. ul. Stefczyka	nr 104826	324 m
64. ul. Legionistów	nr 104765	182 m	126. ul. Strażacka	nr 104827	961 m
65. ul. Lubuska	nr 104766	210 m	127. ul. Strzelców	nr 104828	640 m
66. ul. Lubelska	nr 104767	803 m	128. ul. Sudecka	nr 104829	79 m
67. ul. Łąkowa	nr 104768	223 m	129. ul. Szkolna	nr 104830	134 m
68. ul. Łokietka W.	nr 104769	153 m	130. ul. Ks. Ściegiennego P.	nr 104831	114 m
69. ul. 1 Maja	nr 104770	303 m	131. ul. Średnia	nr 104832	248 m
70. ul. 9 Maja	nr 104771	300 m	132. ul. Śląska	nr 104833	1109 m
71. ul. Małopolska	nr 104772	100 m	133. ul. Szymanowskiego K.	nr 104834	573 m
72. ul. Marcinkowskiego	nr 104773	440 m	134. ul. Szpitalna	nr 104835	1205 m
73. ul. Mazurska	nr 104774	99 m	135. ul. Serbska	nr 104836	225 m
74. ul. Męczenników Ośw.	nr 104775	774 m	136. ul. Traugutta R.	nr 104837	340 m
75. ul. Mickiewicza A.	nr 104776	343 m	137. ul. Tunelowa	nr 104838	355 m
76. ul. Mieszka I	nr 104777	285 m	138. ul. Turystyczna	nr 104839	431 m
77. ul. Młynarska	nr 104778	185 m	139. ul. Ułańska	nr 104840	188 m
78. ul. Myśliwska	nr 104779	148 m	140. ul. Wapienna	nr 104841	1399 m
79. ul. Malinowa	nr 104780	94 m	141. ul. Warmińska	nr 104842	149 m
80. ul. Miła	nr 104781	109 m	142. ul. Wartownicza	nr 104843	52 m
81. ul. Moniuszki	nr 104782	580 m	143. ul. Westerplatte	nr 104844	682 m
82. ul. Nadrzeczna	nr 104783	127 m	144. ul. Wielkopolska	nr 104845	94 m
83. ul. Nałkowskiej Z.	nr 104784	87 m	145. ul. Wieniawskiego	nr 104846	802 m
84. ul. Obrońców	nr 104785	148 m	146. ul. Witosa	nr 104847	1719 m
85. ul. Ogrodowa	nr 104786	99 m	147. ul. Wiśniowa	nr 104848	719 m
86. ul. Okrzei S.	nr 104787	1330 m	148. ul. Wyzwolenia	nr 104849	1301 m
87. ul. Orkana W.	nr 104788	448 m	149. ul. Wyspiańskiego	nr 104850	142 m
88. ul. Osadników Wojskowych	nr 104789	184 m	150. ul. Wileńska	nr 104851	239 m
89. ul. Osadnicza	nr 104790	2812 m	151. ul. Kard. Wyszyńskiego	nr 104852	129 m
90. ul. Partyzantów	nr 104791	239 m	152. ul. Zachodnia	nr 104855	387 m
91. ul. Piastowska	nr 104792	1242 m	153. ul. Zakopiańska	nr 104856	282 m
92. Plac Inwalidów	nr 104793	166 m	154. ul. Zamkowa	nr 104857	208 m
93. Plac Łużycki	nr 104794	143 m	155. ul. Zamojska	nr 104858	129 m
94. Plac Przyjaźni	nr 104795	106 m	156. ul. Zaściankowa	nr 104859	63 m
95. Plac Wolności	nr 104796	35 m	157. ul. Zgorzelecka	nr 104860	435 m
96. ul. Pionierów	nr 104797	1506 m	158. ul. Zielona	nr 104861	127 m
97. ul. Pocztowa	nr 104798	153 m	159. ul. Zwycięzców	nr 104862	708 m
98. ul. Podhalańska	nr 104799	1032 m	160. ul. Żabikowska	nr 104863	312 m
99. ul. Podlaska	nr 104800	97 m	161. ul. Żeromskiego S.	nr 104864	129 m
100. ul. Pokoju	nr 104801	585 m	162. ul. Żołnierska	nr 104865	712 m
101. ul. Pomorska	nr 104802	1108 m	163. ul. Żytnia	nr 104866	97 m
102. ul. Powstańców Wlkp.	nr 104803	1953 m	164. ul. Żymierskiego	nr 104867	188 m
103. ul. Plater E.	nr 104804	82 m	165. ul. Kaszubska	nr 104868	976 m
104. ul. Poznańska	nr 104805	300 m	166. ul. Leśna	nr 104869	1415 m
105. ul. Prusa B.	nr 104806	138 m	167. ul. Niepodległości	nr 104870	726 m
106. ul. Przepiórek	nr 104807	303 m	168. ul. Pszenna	nr 104871	711 m

169.	ul. Podwale	nr 104872	762 m	178.	ul. Bohaterów Getta	nr 104882	1333 m
170.	ul. Przeładunkowa	nr 104873	471 m	179.	ul. Zielonogórska	nr 104883	1570 m
171.	ul. Słowackiego	nr 104874	518 m	180.	Al. Jana Pawła II	nr 104884	684 m
172.	ul. Staszica	nr 104875	1051 m	181.	ul. Morelowa		268 m
173.	ul. Tatrzańska	nr 104877	1102 m	182.	ul. Orzechowa		141 m
174.	Aleja Wojska Polskiego	nr 104878	1068 m	183.	ul. Wycóżkowskiego		171 m
175.	ul. Wrocławska	nr 104879	270 m	184.	ul. Matejki		168 m
176.	ul. Żurawia	nr 104880	1138 m	185.	ul. Kossaka		143 m
177.	ul. Żagańska	nr 104881	1256 m			RAZEM	83.976 m

W roku 2018 w ramach zadań inwestycyjnych wykonano:

- przebudowę drogi - ul. Wieniawskiego - długość drogi 736,0 mb,
- przebudowę drogi - ul. Kielecka - długość drogi 355,0 mb.

8.8. Wykaz chodników wykonanych w roku 2018

Lp.	Ulica	zakres	zł	m ²	uwagi
1	Ratuszowa (lewa strona)	chodnik	129.462,58	436,00	zadanie w ramach przebudowy i remontów
2	łącznik Ratuszowa - Jagiełły	chodnik	34.079,86	83,15	zadanie w ramach przebudowy i remontów
3	Poznańska	chodnik	30.051,79	121,00	zadanie w ramach przebudowy i remontów
4	Paderewskiego	chodnik	201.064,04	592,88	zadanie w ramach przebudowy i remontów
5	Fredry	chodnik	76.296,04	332,76	zadanie w ramach przebudowy i remontów
6	Zaułek Klasztorny	chodnik	25.221,22	67,80	zadanie w ramach przebudowy i remontów
7	Broni Pancерnej	chodnik	42.938,29	132,00	zadanie w ramach przebudowy i remontów
8	Westerplatte	chodnik	115.045,73	294,00	zadanie w ramach przebudowy i remontów
9	Wieniawskiego	chodniki		3484,78	zadanie inwestycyjne
				5544,37	

8.9. Wykaz ścieżek rowerowych

Lp.	Nazwa ulicy	Przebieg	Rok	Nr ciągu	Długość [mb]	Powierzchnia [m ²]
1	pl. Inwalidów	Al. Jana Pawła II - 9 Maja	2000	I	480	1056
2	Al. Jana Pawła II	9 Maja do Pl. Łużyckiego	2000	I	598	1316
3	al. Wojska Polskiego	Mickiewicza do przejazdu PKP	2000	I	150	330
4	al. Wojska Polskiego	od przejazdu PKP do stadionu Syrena	2000	I	850	1870
5	ul. Piastowska	od DPS do ul. Jagiellońskiej	2005	I	490	1078

Lp.	Nazwa ulicy	Przebieg	Rok	Nr ciągu	Długość [mb]	Powierzchnia [m ²]
6	ul. Jagiellońska	zjazd PTHW – Moniuszki	2009	I	457	1006
7	ul. Podwale	Jagięły do Pl. Łużyckiego	1996	II	290	638
8	ul. Okrzei	od ronda do PKS-u	2004	III	260	579
9	ul. Okrzei	od PKS-u do Częstochowskiej	2013	III	300	600
10	ul. Częstochowska	cała	2013	III	450	900
11	ul. Męczenników Oświęcimskich	od Częstochowskiej do Katowickiej	2013	III	280	520
12	ul. Słowiańska	Witosa – Pomorska	2009	IV	1495	3282
13	ul. Tatrzańska	Witosa – Pomorska	2009	V	606	1333
	ul. Tatrzańska	Pomorska - Wojska Polskiego	2011		980	1470
14	ul. Tatrzańska - Podhalańska		2010	V	252	555
15	ul. Przemysłowa		2004	VI	1650	3630
16	ul. Zakładowa - Gospodarcza		2006	VII	1944	4277
17	ul. Górnośląska	rondo – Zwycięzców	2012	VIII	350	700
18	ul. Zwycięzców	Górnośląska – Katowicka	2012	VIII	350	700
19	ul. Katowicka	Zwycięzców – zjazd na „starą” Katowicką	2012	VIII	450	900
					200	400
20	ul. Gnieźnieńska	cała	2014	VIII	280	560
21	ul. Czerwonego Krzyża	cała	2014	IX	1200	3000
22	ul. Pokoju	od Al. Wojska Polskiego do Partyzantów	2014	X	101	202
23	ul. Żagańska	cała	2015	XI	1212	3030
24	ul. Kaszubska	cała	2016	XII	720	1800
25	ul. Leśna	od Kaszubskiej do Źródlanej	2016	XII	103	258
26	ul. Zgorzelecka	cała	2016	III	1176	2940
27	ul. Okrzei	od Częstochowskiej do Zgorzeleckiej	2017	III	550	1375
28	ul. Zielonogórska	od DK 12 do Poznańskiej	2017	XII	1003	2006
29	ul. Wieniawskiego	od przejazdu kolejowego do ul. Moniuszki	2018	XII	630	1575
SUMA:					19.857	43.886

8.10. Wykaz parkingów

Lp.	Położenie	dz. nr	Powierzchnia [m ²]
1	Traugutta	392/17	1684,00
2	Traugutta - Pl. Łużycki	343/5	1095,00
3	Długosza	169/1, 169/2, 169/3	2175,00
4	Zawiszy Czarnego	293/15, 293/209, 293/207	1177,00
5	Podwale	211, 393/3	991,00
6	Pl. Inwalidów		1454,00
7	Kąpielowa - Mieszka I	336	442,00
8	Katowicka	7	282,00
9	Pańska	306	480,00
10	Skarbowa	15, 476, 479	192,00
11	Traugutta	391	194,00
12	Podchorążych		368,00
13	Mickiewicza	660	340,00
14	Telemanna	650/22, 650/23, 651/4, 651/5	1106,00
15	B. Chrobrego - Zamkowa - Parkowa		4528,07
16	Mieszka I (zatoki postojowe)		55,20
17	Szpitalna	569/129	3000,00
SUMA			19.563,27

8.11. Wykaz oświetlenia ulic, placów i dróg

Lokalizacja	Ilość [szt.]
Gmina Żary o statusie miejskim	3721

Oświetlenie - realizacja w roku 2018		
Lp.	Lokalizacja	Ilość [szt.]
1	ul. Wieniawskiego	39

Oświetlenie - realizacja w roku 2018

Lp.	Lokalizacja	Ilość [szt.]
2	ul. Kielecka	15
3	Teren dawnego kąpieliska przy Al. Wojska Polskiego	27
4	Teren rekreacyjny przy ul. Czerwonego Krzyża	60
5	ul. Zakładowa i ul. Gospodarcza	3
6	ul. Grunwaldzka	2

8.12. Realizacja uchwał

Lp.	Nr uchwały	Data	Treść aktu	Opis
1	Uchwała Nr XLVII/103/18 Rady Miejskiej w Żarach	28 września 2018 r.	w sprawie aktualizacji i przyjęcia do realizacji PGN dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2014-2020	Uchwała została wykonana
2	Uchwała Nr XLV/77/18 Rady Miejskiej w Żarach	9 lipca 2018 r.	w sprawie przygotowania projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Żary o statusie miejskim oraz przekazania go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu	Uchwała została wykonana
3	Uchwała Nr XLI/38/18 Rady Miejskiej w Żarach	26 kwietnia 2018 r.	w sprawie dopłat do 1m ³ odprowadzanych ścieków wynikających z taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków	Uchwała została wykonana
4	Uchwała Nr XL/22/18 Rady Miejskiej w Żarach	29 marca 2018 r.	w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żary o statusie miejskim na rok 2018	Uchwała została wykonana
5	Uchwała Nr XXXVIII/6/18 Rady Miejskiej w Żarach	25 stycznia 2018 r.	w sprawie przyjęcia raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Łużyckiego Związku Gmin za lata 2010-2011, 2012-2013 oraz za lata 2014-2015	Uchwała została wykonana
6	Uchwała Nr XLI/37/18 Rady Miejskiej w Żarach	26 kwietnia 2018 r.	w sprawie pozbawienia statusu pomnika przyrody drzew zlokalizowanych na terenie Gminy Żary o statusie miejskim	Uchwała została wykonana
7	Uchwała Nr XLVII/94/18 Rady Miejskiej w Żarach	28 września 2018 r.	w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji celowej z przeznaczeniem na przedsięwzięcia służące rozwojowi rodzinnych ogrodów działkowych w mieście Żary oraz sposobu jej rozliczania i kontroli	Uchwała została wykonana

Lp.	Nr uchwały	Data	Treść aktu	Opis
8	Uchwała Nr XLVII/93/18 Rady Miejskiej w Żarach	28 września 2018 r.	w sprawie zmiany uchwały dotyczącej ustalenia cen urzędowych za przejazdy autobusami komunikacji miejskiej, określenia osób uprawnionych do bezpłatnych i ulgowych przejazdów, sposobu ustalania opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób oraz zwierząt i bagażu	Uchwała realizowana

9. FINANSE GMINY

9.1. Wykonanie budżetu za rok 2018

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie	%
A	DOCHODY OGÓŁEM (A1+A2)	164 774 922,98	166 507 498,77	101,05
A1	Dochody bieżące w tym główne źródła:	156 358 388,98	158 179 671,63	101,16
A1.1	udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	41 239 372,00	43 379 854,78	105,19
A1.2	dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących	41 152 484,98	40 066 779,48	97,36
A1.3	część oświatowa subwencji ogólnej	24 570 834,00	24 570 834,00	100,00
A1.4	wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatków i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	23 485 238,00	23 824 285,37	101,44
A1.5	wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatków i opłat lokalnych od osób fizycznych	10 344 340,00	10 631 752,47	102,78
A2	Dochody majątkowe	8 416 534,00	8 327 827,14	98,95
B	WYDATKI OGÓŁEM (B1+B2)	169 554 305,98	162 755 101,84	95,99
B1	Wydatki bieżące	146 813 225,98	140 677 092,68	95,82
B2	Wydatki majątkowe	22 741 080,00	22 078 009,16	97,08
C	WYNIK BUDŻETU (A-B)	-4 779 383,00	3 752 396,93	x
D	RÓŻNICA MIĘDZY DOCHODAMI BIEŻĄCYMI A WYDATKAMI BIEŻĄCYMI (A1-B1)	9 545 163,00	17 502 578,95	x
E	PRZYCHODY OGÓŁEM (E1+E2+E3)	11 401 734,00	11 351 734,23	99,56
E1	Kredyty	6 871 968,00	6 871 968,00	100,00
E2	Spłata udzielonych pożyczek	50 000,00	0,00	0,00
E3	Wolne środki wyliczone na podstawie bilansu z wykonania budżetu gminy za 2017 rok	4 479 766,00	4 479 766,23	100,00
F	ROZCHODY OGÓŁEM (F1+F2)	6 622 351,00	6 572 351,00	99,24
F1	Spłaty kredytów	6 572 351,00	6 572 351,00	100,00
F2	Udzielone pożyczki	50 000,00	0,00	0,00
KWOTA DŁUGU			28 269 409,00	
ZADŁUŻENIE W STOSUNKU DO WYKONANYCH DOCHODÓW			16,98 %	

9.2. Wykonane przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej

Wyszczególnienie		Limit 2018	Wykonanie	%
1	Wydatki na przedsięwzięcia ogółem (1.1+1.2+1.3)	7 361 034,00	6 938 856,37	94,26
1.a	- wydatki bieżące	119 318,00	29 861,76	25,03
1.b	- wydatki majątkowe	7 241 716,00	6 908 994,61	95,41
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z tego:	5 072 113,00	4 969 163,41	97,97
1.1.1	- wydatki bieżące	119 318,00	29 861,76	25,03
1.1.2	- wydatki majątkowe	4 952 795,00	4 939 301,65	99,73
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego:	2 288 921,00	1 969 692,96	86,05
1.3.1	- wydatki bieżące	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe	2 288 921,00	1 969 692,96	86,05

9.3. Realizacja uchwał

Lp.	Nr uchwały	w sprawie	z dnia	opis
1	XXXVII/161/17	uchwały budżetowej na 2018 rok	28.12.2017	wykonana
2	XXXVII/162/17	uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żary o statusie miejskim	28.12.2017	wykonana
3	XXXVII/185/17	zaciągnięcia kredytu długoterminowego	28.12.2017	wykonana
4	III/33/18	ustalenia wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2018	28.12.2018	w trakcie realizacji

10. PODATKI I OPŁATY LOKALNE

10.1. Zestawienie powierzchni gruntów oraz powierzchni użytkowej budynków na terenie miasta Żary w latach 2017-2018

	OSOBY FIZYCZNE		OSOBY PRAWNE	
	2017	2018	2017	2018
Grunty pozostałe	4 117 785,55	4 127 248,10	9 403 068,22	9 387 553,62
Grunty związane z działalnością gospodarczą	1 043 209,15	1 044 914,51	2 869 998,13	2 909 796,74
Budynki mieszkalne	922 875,11	938 787,75	165 251,49	160 627,25
Budynki pozostałe	92 895,69	89 238,53	185 076,04	192 186,46
Budynki związane z działalnością gospodarczą	217 996,45	220 640,54	548 027,43	552 630,15

10.2. Ilość podatników, ilość podmiotów w strefie gospodarczej oraz na terenie miasta Żary w latach 2016-2018

	OSOBY FIZYCZNE			OSOBY PRAWNE		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Ilość podatników	20 512	21 169	21 771	427	430	435
Ilość podmiotów w strefie gospodarczej	25	14	14	13	14	14
Ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza strefą gosp.	846	852	848	416	454	487

10.3. Wpływy z podatków i opłat za lata 2016-2018

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE			OSOBY PRAWNE		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Podatek od nieruchomości	7.965.415,37	7.880.451,14	8.035.562,94	21.024.688,58	22.022.724,38	22.483.349,23
Podatek rolny	54.177,72	56.088,59	54.639,56	6.902,00	5.986,00	4.992,00
Podatek leśny	599,00	665,51	685,74	24.476,00	24.377,00	24.938,24

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE			OSOBY PRAWNE		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Podatek od środków transportowych	389.739,91	371.368,23	431.141,05	844.907,38	896.818,00	1.149.133,00
Podatek od posiadania psów	38.801,56	36.806,60	34.898,47	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

10.4. Stan zaległości podatków i opłat za lata 2016-2018

RODZAJ NALEŻNOŚCI	OSOBY FIZYCZNE			OSOBY PRAWNE		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Podatek od nieruchomości	162.726,38	267.602,88	442.136,69	137.463,00	99.696,00	416.585,04
Podatek rolny	849,00	708,00	810,04	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Podatek leśny	0,00	0,00	2,00	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Podatek od środków transportowych	8.024,69	14.129,20	22.596,98	10.764,00	1526,00	1,00
Podatek od posiadania psów	1.400,20	1.838,52	2.395,83	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

11. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA PLANOWANE INWESTYCJE I ZADANIA MIEJSKIE

11.1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG VÁ Brandenburgia – Polska 2014-2020

Projekt „Bez Granic – Część 1”

Projekt realizowany w partnerstwie naszej gminy jako lidera projektu oraz Gminy Lubsko, Gminy Brody i Miasta Forst (Lauzitz).

Celem projektu było osiągnięcie krótszych czasów transgranicznych przejazdów poprzez lepsze skomunikowanie węzłów drugo- i trzeciorzędnych, tj. Żar, Forst (Lausitz), Brodów i Lubska z infrastrukturą TEN-T.

Projekt zakładał działania usprawniające komunikację przy wykorzystaniu sieci TEN-T tj. autostrad A15 i A18 oraz dróg B112 i drogi krajowej 12, a także dróg woj. 289 i 287.

Celem projektu była również eliminacja tzw. wąskich gardeł, utrudniających współpracę, handel, uprawianie turystyki oraz wymianę gospodarczą, jak również skrócenie czasu przejazdu na pograniczu, poprawienie bezpieczeństwa, a także stanu środowiska poprzez budowę nowych ścieżek rowerowych oraz energooszczędnego oświetlenia. Zakres rzeczowy projektu, w części dotyczącej Gminy Żary

o statusie miejskim obejmował przebudowę ul. Zielonogórskiej - Etap 2 (od DK12 do ul. Poznańskiej).

Równoległe podjęte zostały działania promocyjne, tj.

- wykonano mapę „Dolnych Łużyc” wraz opisem najciekawszych turystycznie miejsc po obu stronach granicy, format B1, nakład 10 tys. egzemplarzy,
- wykonano folder opisujący potencjał partnerów, format B4, nakład 10 tys. egzemplarzy.
- utworzono stronę www.dolneluzyce.pl.

Wartość projektu przypadająca na Gminę Żary o statusie miejskim wyniosła **995.828,52 euro**, w tym kwota dofinansowania **846.454,25 euro**.

Zakończenie rzeczowe całego projektu nastąpiło 31.12.2018r. Obecnie projekt jest w trakcie rozliczenia finansowego. Środki rozliczone w ramach refundacji poniesionych wydatków na koniec 2018 roku wyniosły **817.748,01 euro**. Środki pozostałe do pozyskania – **28.706,24 euro**.

11.2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020

Projekt „Zachowanie i promowanie walorów geologicznych łuku Mużakowa i moreny polodowcowej Zielonego Lasu oraz zaktywizowanie współpracy miast Żary i Weißwasser”

Os priorytetowa programu: Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe. Projekt zrealizowany został w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (partner wiodący) oraz Große Kreisstadt Weißwasser/O. L. (partner)

Projekt zakładał realizację jednego zadania pn.: „Poprawa dostępności oraz promowanie walorów przyrodniczych i kulturowych polsko-saksońskiego pogranicza”. W ramach zadania przeprowadzono zarówno działania inwestycyjne, jak i „miękkie” niezbędne do osiągnięcia ogólnego celu projektowego „Rozwój atrakcyjnego i konkurencyjnego, transgranicznego regionu turystycznego na bazie wspólnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego poprzez poprawę dostępności obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz promocję atrakcji turystycznych miast partnerskich” oraz celów szczegółowych projektów.

Działania w ramach zadania zrealizowane przez Gminę Żary o statusie miejskim:

- przeprowadzono roboty budowlane - budowa przystanków turystycznych;
- sprawowano nadzór inwestorski nad realizowanymi robotami budowlanymi;
- wykonano tablice informacyjne na przystankach tury-

stycznych oraz dworcem kolejowym;

- wykonano oznakowanie szlaków turystycznych;
- zakupiono i zamontowano wyposażenie punktu informacji turystycznej;
- zatrudniono personel obsługujący punkt informacji turystycznej;
- dostarczono i zamontowano infokiosk;
- zorganizowano konferencję popularyzującą wiedzę o budowie geologicznej moreny polodowcowej Zielonego Lasu w Żarach;
- opracowano i wydano dwujęzyczny folder, broszurę, mapę turystyczną, geologiczną, regionu i wykonano stronę internetową.

Podobne działania zrealizowane zostały przez Große Kreisstadt Weißwasser/O. L.

Harmonogram realizacji projektu

Termin rozpoczęcia projektu: wrzesień 2016

Termin zakończenia projektu: wrzesień 2018

Ramowy plan finansowania projektu (część dotycząca Gminy Żary o statusie miejskim):

Wydatki ogółem: **310.558,26 euro**; dofinansowanie z EFRR: **1.005.321,34 zł**.

Projekt „Turystyka bez granic”

Oś priorytetowa programu: Wspólne dziedzictwo naturalne i kulturowe.

Projekt realizowany w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (partner wiodący) oraz Große Kreisstadt Weißwasser/O. L. (partner).

Projekt zakłada realizację jednego zadania pn.: „Poprawa dostępności oraz promowanie walorów przyrodniczych i kulturowych polsko-saksońskiego pogranicza”. W ramach zadania przeprowadzone zostaną zarówno działania inwestycyjne, jak i „miękkie” niezbędne do osiągnięcia ogólnego celu projektowego „Poprawa atrakcyjności pogranicza polsko-saksońskiego i dostępu do jego atrakcji przyrodniczych i kulturowych poprzez budowę bazy noclegowej oraz promocję atrakcji turystycznych regionu”.

Działania do zrealizowania przez Gminę Żary o statusie miejskim:

- budowa placów postojowych dla kamperów;
- opracowanie i wydanie mapy Łużyc Wschodnich;
- udział w targach turystycznych;

- organizacja integracyjnych biegów sportowych po Zielonym Lesie.

Działania do zrealizowania przez Partnera Große Kreisstadt Weißwasser/O. L.:

- budowa placów postojowych dla kamperów;
- udział w targach turystycznych;
- organizacja integracyjnych biegów sportowych w Weißwasser.

Harmonogram realizacji projektu

Termin rozpoczęcia projektu: 2018.10.01

Termin zakończenia projektu: 2019.12.31

Ramowy plan finansowania projektu:

Wydatki ogółem: **567 655,88 euro**

Dofinansowanie z EFRR: **482 507,46 euro** w tym:

Gmina Żary o statusie miejskim: **409 310,85 euro**

Größe Kreisstadt Weißwasser/O. L.: **73 196,61 euro**

Projekt „REVIVAL - Rewitalizacja historycznych miast Dolnego Śląska i Saksonii”

Cel projektu: Zachowanie i świadome wykorzystanie wspólnego dziedzictwa mniejszych i średnich śródmieść historycznych na obszarze Wsparcia.

Partner wiodący: Leibniz-Institut für ökologische Raumentwicklung e. V.

Partnerzy projektu:

- 1) TU Dresden (IHI Zittau),
- 2) Województwo Dolnośląskie,
- 3) Miasto Bautzen,
- 4) Gmina Miejska Bolesławiec,
- 5) Europastadt Görlitz/Zgorzelec GmbH,
- 6) Gmina Gryfów Śląski,
- 7) Gmina Miejska Kamienna Góra,
- 8) Gmina Lubawka,
- 9) Gmina Lubomierz,
- 10) Miasto Reichenbach OL.,
- 11) Gmina Żary o statusie miejskim,
- 12) Miasto Zittau.

W ramach projektu planowane jest przystosowanie wieży wartowniczej do ekspozycji wystawy. W tym celu otwory okienne zostaną zabezpieczone siatką przed dostępem ptactwa, zamontowane zostaną drzwi wejściowe, wykonana i ustawiona zostanie konstrukcja wystawiennicza oraz oświetlenie wewnątrz wieży. Wewnątrz wieży na konstrukcji wystawienniczej zamontowana zostanie wystawa ukazująca średniowieczne fortyfikacje Żar. W ramach projektu przewidziane jest wydarzenie w trakcie otwarcia imprezy (jarmark).

Wydatki ogółem (Żary) **36.649,08 euro**

Suma wydatków kwalifikowalnych **36.649,08 euro**

Wnioskowane dofinansowanie z EFRR **31.151,70 euro**

Wkład własny **5.497,38 euro**

Okres realizacji: 1.10.2018 r. – 30.09.2020 r.

Dofinansowanie projektu - 85% wydatków kwalifikowalnych.

11.3. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Małych Projektów Programu INTERREG V A Brandenburgia – Polska 2014-2020

Szkło i porcelana na łużycach

W ramach projektu wydane zostały dwujęzyczne materiały – foldery ukazujące tradycje szklarskie i ceramiczne terenów pogranicza.

12 kwietnia 2018 r. zorganizowane zostało jednodniowe spotkanie pod nazwą – warsztaty szkła i ceramiki na terenie muzeum w Żarach. W trakcie warsztatów uczestnicy dowiedzieli się w jaki sposób powstawała ceramika, własnoręcznie wykonali z gliny ceramikę, malowali kubki, brali udział w malowaniu szkła oraz naprawie zniszczonej ceramiki. Uczestnikami warsztatów były dzieci ze szkół w Żarach i Weisswasser. Na terenie muzeum w Żarach, a później w Weisswasser zorganizowana została wystawa

ceramiki. Wykonane w ramach projektu materiały informacyjne zostały przekazane dla partnera niemieckiego, ale także do punktów informacji turystycznej w Cottbus i Forst. W ramach projektu wykonana została wystawa plenerowa, która została ustawiona przed Urzędem Miejskim w Żarach.

Realizacja projektu miała miejsce w 2018 roku. Projekt obecnie jest w fazie rozliczania.

Wartość projektu: **12.428,78 euro**,

dofinansowanie: **11.185,90 euro**

Przygoda z porcelaną na Łużycach

Partner projektu: Miasto Weisswasser.

W ramach projektu przybliżymy mieszkańcom pogranicza tradycje wytwarzania szkła, ceramiki i porcelany na terenie Łużyc. W tym celu wydane zostaną dwujęzyczne materiały – foldery ukazujące tradycje szklarskie i ceramiczne terenów pogranicza. W 3 / 4 kwartale 2019 r. zorganizowane zostanie jednodniowe spotkanie pod nazwą – warsztaty szkła i ceramiki w Żarach, trwające ok. 6 godzin. W trakcie warsztatów uczestnicy dowiedzą się w jaki sposób powstawała ceramika, własnoręcznie wykonają z gliny ceramikę, pomalują kubki itp. Uczestnikami warsztatów, a tym samym i projektu będą dzieci szkolne z Żar i Weisswasser. Warsztaty odbędą się formie prezentacji rzemieślników,

którzy w przenośnych warsztatach pokażą jak kiedyś tworzone gliniane naczynia, malowano ceramikę itp. Na terenie muzeum zorganizowana zostanie wystawa żarskiej porcelany, ale także współcześnie wytwarzanych wyrobów szklanych/ceramicznych, która potrwa minimum jeden miesiąc.

Wydatki ogółem - **11.229,90 euro**

Wnioskowane dofinansowanie z EFRR - **9.545,42 euro**

Wkład własny - **1.684,48 euro**

Okres realizacji: 01.02.2019 r. – 31.12.2019 r.

Dofinansowanie projektu 85% wydatków kwalifikowalnych.

Łużycka turystyka

Partner projektu: „Land & Leute“ Region Lausitzer Neisse e.V. W ramach projektu stworzone i wydane zostaną materiały informacyjne przydatne dla turystów. Opracowane i wydane zostaną publikacje – nowy folder DL lub B5 z atrakcjami turystycznymi Żar i Forst oraz mapa – zaktualizowany plan miasta Żary. W ramach projektu planujemy wykonać zaktualizowany plan miasta, na planie znajdują się nowe ulice i ścieżki rowerowe, które zostały wybudowane bądź wy-

znaczone od czasu wydania poprzedniego planu.

Wydatki ogółem - **16.545,96 euro**

Wnioskowane dofinansowanie z EFRR - **14.064,07 euro**

Wkład własny - **2.481,89 euro**

Okres realizacji: 01.02.2019 r. – 31.12.2019 r.

Dofinansowanie projektu 85% wydatków kwalifikowalnych.

11.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Funduszu Małych Projektów Programu INTERREG Polska – Saksonia 2014-2022

Telemann na pograniczu

W ramach projektu w parku przypałacowym odbyły się koncerty plenerowe w dniach 1.07, 8.07 i 15.07.2018 r. W koncertach brali udział uczniowie szkół muzycznych z Polski (Żary) i Niemiec (Weisswasser, Löbau i Nisky). 2 lipca wystąpił zespół amatorski „Soravia Telemann Ensemble”, w którego skład wchodzi muzycy z Żar i Weisswasser. Po występie dzieci oraz w późniejszych koncertach wystąpiły także amatorskie zespoły. Ostatni z koncertów odbył

się na dziedzińcu Pałacu Promnitzów. W trakcie tego wydarzenia miały miejsce występy grup artystycznych i amatorskich oraz grupy inscenizującej przyjazd króla Augusta II Mocnego na żarski dwór.

Realizacja projektu miała miejsce w 2018 roku. Projekt obecnie jest w fazie rozliczania.

Wartość projektu: **21.628,89 euro**,

dofinansowanie: **18.384,56 euro**.

Lato z muzyką i historią na pograniczu

Partner projektu: Miasto Weisswasser.

W ramach projektu odbędą się cztery koncerty: trzy w parku przypałacowym w czerwcu i lipcu 2019 oraz jeden na dziedzińcu żarskiego Pałacu Promnitzów w lipcu 2019. Podczas tego koncertu odbędzie się inscenizacja przyjazdu Króla Polski Augusta II Mocnego na żarski dwór. Przyjazd będzie nawiązaniem do historycznej 300 rocznicy

wizyty króla i przekazania funduszy na budowę pałacu.

Wydatki ogółem **22.527,45 euro**

Wnioskowane dofinansowanie z EFRR **19.148,33 euro**

Wkład własny **3.379,12 euro**

Okres realizacji: 21.03.2019 r. – 10.09.2019 r.

Dofinansowanie projektu 85% wydatków kwalifikowalnych.

11.5. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020

Projekt „Utworzenie Żagańsko-Żarskiej Strefy Gospodarczej w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym”

Oś priorytetowa - Oś 1. Gospodarka i innowacje.

Działanie - Działanie 1.3. Tworzenie i rozwój terenów inwestycyjnych.

Poddziałanie - 01 - Poddziałanie 1.3.1. Tereny inwestycyjne – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt realizowany jest w ramach Kontraktu Lubuskiego, w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (lider) z Gminą Żagań o statusie miejskim, Gminą Żary o statusie wiejskim oraz Gminą Żagań o statusie wiejskim.

Projekt dotyczy uzbrojenia:

- fragmentu strefy przemysłowej „Lotnisko”, położonej w północnej części miasta Żary o powierzchni 5,7962 ha,
- strefy przemysłowej położonej na północ od ul. Asnyka w Żaganie wzdłuż drogi krajowej nr 12 o powierzchni 10,3382 ha,
- strefy przemysłowej w obrębie Kadłubia (Gmina Żary) o powierzchni 15,6979 ha,
- strefy przemysłowej w miejscowości Tomaszowo (Gmina Żagań) o pow. 36,0297 ha,

oraz promocji gospodarczej.

W ramach zadania dotyczącego uzbrojenia strefy inwestycyjnej „Lotnisko” w Żarach wykonane zostaną dwa odcinki dróg wewnętrznych wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz sieć kanalizacji sanitarnej i sieć wodociągowa.

Na zakres kampanii promocyjnej składają się:

- opracowanie i druk folderu w j. polskim, niemieckim, angielskim z informacjami ekonomicznymi oraz informacjami nt. terenów inwestycyjnych w nakładzie około 10.000 szt.,
- stworzenie materiału multimedialnego (film i zdjęcia z wysokości),
- udział w targach oraz reklama w prasie specjalistycznej,
- reklama terenów inwestycyjnych na branżowych stronach internetowych (np. www.ofertyinwestycyjne.pl).

Celem głównym projektu jest zwiększenie poziomu aktywności gospodarczej w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym poprzez zlokalizowanie nowych zakładów pracy na terenach inwestycyjnych.

Harmonogram realizacji projektu/okres realizacji projektu.

Termin rozpoczęcia realizacji projektu: 2016-04-01

Planowany termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu: 2019-11-17

Planowany termin zakończenia finansowej realizacji projektu: 2019-12-31

Całkowita wartość projektu: **25 810 719,21 zł.**

Całkowita wartość dofinansowania: **20 184 905,11 zł,**

w tym Gmina Żary o statusie miejskim: **10 421 249,22 zł.**

Projekt „Udostępnienie zasobów przyrodniczych i rekreacyjnych w Żarach”

Projekt realizowany w ramach osi priorytetowej 4. Środowisko i kultura, działanie 4.5. Kapitał przyrodniczy regionu, poddziałanie 4.5.1. kapitał przyrodniczy regionu - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt partnerski, w którym Gmina Żary o statusie miejskim była liderem projektu, natomiast Partnerzy w projekcie pełnili funkcję doradczą: Gmina Iłowa, Gmina Łęknica, Gmina Żary, Uniwersytet Zielonogórski.

Wartość projektu ogółem: **2 525 336,11 zł**

Wydatki kwalifikowalne: **962 612,16 zł**

Wartość dofinansowania: **818 220,32 zł**

Rzeczowa realizacja projektu została zakończona 31.08.2018 r.

Głównym celem projektu było zagospodarowanie w celu ochrony przyrody oraz racjonalne udostępnienie jako miejsca rekreacji terenu parku w rejonie ul. Czerwonego Krzyża i Paderewskiego w Żarach. Projekt jako całość ukie-runkowany został na zagospodarowanie zaniedbanego obszaru zielonego, charakteryzującego się wysoką bio-różnorodnością tak, aby pełnił rolę miejsca atrakcyjnego zarówno pod względem przyrodniczym jak i rekreacyjnym.

Cele projektu:

- uporządkowanie terenu w rejonie ul. Czerwonego Krzyża i Paderewskiego w Żarach (cel główny określony na poziomie produktu),
- wykorzystanie parku do pełnienia funkcji edukacyjnych (poziom rezultat),
- wzmocnienie funkcji siedliskowej parku (poziom rezultat),
- udostępnienie parku jako miejsca rekreacji (poziom rezultat),
- uporządkowanie ruchu odwiedzających (poziom rezultat),
- zwiększenie ilości terenów rekreacyjnych w Żarach (poziom rezultat),
- ochrona gatunków ptaków i nietoperzy bytujących w parku i w mieście (poziom rezultat długofalowego).

Wybudowana infrastruktura ma charakter ogólnodostępny i nieodpłatny.

Gmina Żary o statusie miejskim w ramach refundacji poniesionych wydatków, w 2018 r. pozyskała środki w wysokości **581 929,55 zł.** Pozostała kwota w wysokości **236 290,77 zł** została pozyskana w lutym oraz w marcu 2019 r.

Projekt „Rewitalizacja zespołu parkowo - folwarcznego w Żarach wraz z utworzeniem Centrum Usług Społecznych”

Projekt realizowany w ramach osi priorytetowej 9 Infrastruktura społeczna, działanie 9.2 Rozwój obszarów zmarginalizowanych, poddziałanie 9.2.1 Rozwój obszarów zmarginalizowanych - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Wartość projektu ogółem: **9 766 231,01 zł**
Wydatki kwalifikowalne: **7 792 868,23 zł**
Wartość dofinansowania wynosi: **6 623 937,98 zł**

Zakres rzeczowy projektu obejmuje rewitalizację zespołu parkowo - folwarcznego w zakresie kompleksowej rewitalizacji zabytkowego parku oraz rewitalizacji budynku pofolwarcznego. Projekt zakłada przywrócenie parkowi walorów historycznych i funkcjonalnych poprzez gospodarkę drzewostanem, renowację i odtworzenie zabytkowych obiektów budowlanych, usytuowanie elementów małej architektury, a także elementów infrastruktury.

W budynku pofolwarcznym powstanie Centrum Usług Społecznych, w którym realizowane będą m.in. zaplanowane w ramach programu rewitalizacji projekty ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Centrum Usług Społecznych stanowić będzie miejsce organizacji spotkań i wydarzeń kulturalnych. W ramach projektu zakupione zostanie wyposażenie, umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych.

Obecnie, w ramach zawartych umów na roboty budowlane prowadzone są prace budowlane związane z rewitalizacją parku przy Al. Jana Pawła II oraz rewitalizacją budynku pofolwarcznego.

Termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu przypada na 30.11.2019 r.
Refundacja środków finansowych nastąpi w 2019 r.

Projekt „Żarski Park Kultury i Nauki – przebudową z rozbudową instytucji kultury w Żarach”

Projekt realizowany w ramach osi 4 Środowisko i kultura, działanie 4.4 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego, poddziałanie 4.4.1. Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt realizowany w partnerstwie z Żarskim Domem Kultury.

Wartość projektu ogółem: **2 782 479,53 zł**
Wartość projektu Gminy Żary o st. miejskim: **1 222 784,74 zł**
Wydatki kwalifikowalne ogółem : **2 176 303,89 zł**
Wartość dofinansowania ogółem wynosi: **1 849 858,23 zł**
Wartość dofinansowania Gminy Żary o statusie miejskim - **763 926,20 zł**.

Przedmiotem projektu jest modernizacja, rozbudowa i przebudowa 3 instytucji kultury wraz z przyległym terenem, w tym dostosowanie obiektów do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej. Głównym celem projektu jest zwiększenie liczby osób, korzystających z dóbr dziedzictwa kulturalnego w instytucjach kultury Gminy Żary o statusie miejskim.

Zakres rzeczowy projektu obejmuje następujące działania:

- renowacja, konserwacja i wyposażenie budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach (roboty budowlane na obiekcie; obróbki blacharskie; renowacja ogrodzenia) wraz z pracownią 3D;
- rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy budynku MBP (mała architektura; ścieżka edukacyjna; renowacja i częściowa budowa ogrodzenia; oświetlenie i monitoring terenu; instalacja kablowa z szafką);

- rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy Żarskim Domu Kultury i utworzenie e - Galerii (elementy małej architektury; ścieżka edukacyjna; oświetlenie; monitoring; przebudowa sceny; instalacja - oświetlenie i monitoring; przyłącze kanalizacji deszczowej; dok. techniczna; oświetlenie sceny);
- rozbudowa Muzeum Pogranicza Śląsko-Łużyckiego (ścieżka edukacyjna) - (przyłącze, oświetlenie, tablice, infokioski, oprogramowanie, wyposażenie).

W ramach realizacji projektu wykonano dotychczas elewację Miejskiej Biblioteki Publicznej w Żarach. Ponadto, w ramach zadania utworzono w bibliotece pracownię 3D. W ramach realizacji pozostałych zadań, prowadzone są prace budowlane związane z zagospodarowaniem terenu przy Miejskiej Bibliotece Publicznej oraz przy Żarskim Domu Kultury. W zakresie zadania związanego z rozbudową Muzeum Pogranicza Śląsko - Łużyckiego, wykonawca uzyskał pozwolenie na budowę na prowadzenie prac budowlanych.

Termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu określony jest na 31.07.2019 r.

Wartość środków pozyskanych przez Gminę Żary o statusie miejskim w 2018 r. wyniosła **8 364,00 zł** i stanowi refundację środków poniesionych przez Gminę Żary o statusie miejskim.

Pozostała wartość środków finansowych do pozyskania nastąpi w 2019 r.

Projekt „Rowerem do pracy i szkoły w Żarach - etap I”

Oś priorytetowa - Oś 3. Gospodarka niskoemisyjna.
Działanie - Działanie 3.3. Ograniczenie niskiej emisji w miastach.
Poddziałanie - 01 - Poddziałanie 3.3.1 Ograniczanie niskiej emisji w miastach – projekty realizowane poza formułą ZIT.
Projekt początkowo realizowany w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (lider) z trzema podmiotami, tj. Gminą Żary o statusie wiejskim oraz Gminą Przewóz,

Gminą Lipinki Łużyckie. W lutym 2019 r. z udziału w projekcie zrezygnowała Gmina Żary o statusie wiejskim.

Zgodnie z nową formułą projektu (po wycofaniu się Gminy Żary) osią projektu jest budowa sieci ścieżek rowerowych w Żarach w taki sposób, aby pełniły one funkcję korytarzy transportowych dla ruchu rowerowego i stanowiły spójną całość wraz z istniejącymi ścieżkami rowerowymi na tere-

nie miasta Żary i w jego sąsiedztwie. Zamierzenie inwestycyjne sprowadza się do: wybudowania dwóch odcinków ścieżek rowerowych w Żarach,

- wzdłuż ul. Kilińskiego od skrzyżowania z ul. Piastowską do skrzyżowania z ul. Budowlanych,
- od ul. Kilińskiego do ul. Wapiennej wraz kładką pieszo-rowerową nad drogą krajową nr 12 do ul. Zakładowej, które łącznie z już wybudowanymi fragmentami tworzą korytarz transportowy relacji północ - południe, łączący miasto Żary oraz strefę przemysłową Lotnisko.

Realizacja takiego zamierzenia inwestycyjnego przyczyni się do rozwoju komunikacji rowerowej, zmniejszenia wykorzystania samochodów osobowych w komunikacji miejskiej, poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz ograniczenia środowiskowych skutków transportu miejskiego (niskiej emisji oraz hałasu).

Dodatkowo należy wskazać, iż utworzenie rowerowego korytarza transportowego relacji północ - południe umożliwi

w przyszłości włączenie dalszych miejscowości ościennych (np. Olbrachtów - ok. 1500 mieszkańców, Mirostowice Dolne i Górne - razem ok. 2000 mieszkańców) w system żarskich ścieżek rowerowych.

Ścieżki rowerowe planowane do wybudowania w ramach analizowanego projektu zostaną również włączone (poprzez system miejskich ścieżek rowerowych) w rekreacyjne ścieżki rowerowe położone na terenie Gminy Żary w obszarze Zielonego Lasu, położonego na południe od Żar. Harmonogram realizacji projektu/okres realizacji projektu. Planowany termin rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu: 2019-01-01.

Planowany termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu: 2020-11-30.

Planowany termin zakończenia finansowej realizacji projektu: 2020-12-31.

Całkowita wartość projektu: **4 403 754,44 zł.**

Całkowita wartość dofinansowania: **1 349 688,92 zł.**

Projekt „Questing nową formą poznawania dziedzictwa kulturowego Pogranicza Śląsko-Łużyckiego”

Oś priorytetowa - Oś 4. Środowisko i kultura. Działanie 4.4 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego. Poddziałanie - 01 - Poddziałanie 4.4.1 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Projekt zaplanowano w partnerstwie Gminy Żary o statusie miejskim (lider) oraz partnerów: Gmina Brody, Gmina Jasień, Gmina Lipinki Łużyckie, Gmina Przewóz, Gmina Trzebiel, Gmina Żagań o statusie miejskim.

Główną oś projektu skoncentrowano wokół siedmiu komponentów:

1. remont Bramy Zasieckiej w Brodach,
2. remont Kaplicy Grobowej rodziny von Rabeau w Jasieniu,
3. odbudowa Wieży Głodowej w miejscowości Przewóz z funkcją edukacyjno-muzealną,
4. odtworzenie Alei Kasztanowej w Bronowicach,
5. rewitalizacja terenu obozu oraz doposażenie Muzeum Obozów Jenieckich w Żaganii,
6. modernizacja i doposażenie obiektu Muzeum Pogranicza Śląsko - Łużyckiego w Żarach,
7. stworzenie innowacyjnej aplikacji questingowej Pogranicza Śląsko - Łużyckiego.

Roboty budowlane zaplanowane w obiekcie Muzeum Śląsko-Łużyckiego w Żarach obejmują modernizację i adaptację dwóch strychów znajdujących się na dwóch niezależnych poddaszach budynku (jedno z nich stanowiło historyczną kondygnację budynku plebanii, drugie - nadintendentury). W poddaszu dachu w części północnej budynku zaplanowano modernizację i adaptację pomieszczenia strychowego na salę wystawowo-konferencyjną (multimedialną) i pomieszczenie konserwatorsko-techniczne.

Podstawowym celem projektu na poziomie produktu jest stworzenie innowacyjnego, szerokiego i atrakcyjnego produktu prezentującego dziedzictwo kulturowe Pogranicza Śląsko - Łużyckiego, tj. aplikacji questingowej. Celami uzupełniającymi są: poprawa stanu obiektów zabytkowych oraz obiektów zasobów kultury, poprawa wyposażenia instytucji kultury, wykorzystanie technologii informacyjno - komunikacyjnych do prezentacji zasobów kultury i dziedzictwa kulturowego oraz ochrona krajobrazu kulturowego i jego jakości. Celami na poziomie rezultatu są: organizacja nowych wydarzeń kulturalnych i kulturalno-edukacyjnych oraz wzrost popularności dziedzictwa kulturowego pogranicza.

Harmonogram realizacji projektu/Okres realizacji projektu
Planowany termin rozpoczęcia rzeczowej realizacji projektu: 2019-04-01

Planowany termin zakończenia rzeczowej realizacji projektu: 2020-12-31

Planowany termin zakończenia finansowej realizacji projektu: 2020-12-31

Całkowita wartość projektu: **3 825 729,80 zł.**

Całkowita wartość dofinansowania: **3 128 401,15 zł.** w tym Gmina Żary o statusie miejskim: **830 016,97 zł.**

Złożony 27 kwietnia 2018 roku wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał wymaganą liczbę punktów oraz spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona w konkursie na dofinansowanie projektów była niewystarczająca na wybranie projektu do dofinansowania. Decyzja ostateczna w tym zakresie została podjęta przez Zarząd Województwa Lubuskiego 15 stycznia 2019 r.

Projekt „Modernizacja energetyczna obiektu Gimnazjum nr 3 w Żarach”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 26 lutego 2018 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna - projekty realizowane poza formułą ZIT.

Osią projektu jest termomodernizacja obiektu Gimnazjum nr 3 (obecnie Szkoły Podstawowej nr 5) w Żarach, położonego przy ul. Okrzei 19.

Elementy wchodzące w skład inwestycji:

- 1) przygotowanie projektu:

- opracowanie audytu energetycznego (wraz z zestawieniem efektu rzeczowo-ekologicznego oraz analizą spełnienia formalnych i merytorycznych kryteriów dopuszczających),
- opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego,
- aktualizacja ekspertyzy ornitologicznej,
- opracowanie studium wykonalności (wraz z analizą oddziaływania na środowisko).

2) realizacja projektu (w systemie zaprojektuj i wybuduj):

- opracowanie dokumentacji projektowej,
- roboty budowlane.

3) nadzór nad projektem:

- nadzór inwestorski,
- nadzór przyrodniczy,
- audyt fotowoltaiczny,
- weryfikacja rozwiązań zawartych w dokumentacji projektowej branży sanitarnej w zakresie wentylacji mechanicznej z rekuperacją.

4) promocja projektu: tablica informacyjno-pamiątkowa.

Zasadnicze elementy prac budowlanych obejmowały w szczególności:

- docieplenie podłogi przy gruncie, ścian zewnętrznych i dachów,
- wymianę drzwi zewnętrznych (wraz z montażem wentylacji nawiewno-wywiewnej z odzyskiem ciepła),
- zmianę źródła ciepła w budynku poprzez jego podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej i wykonanie zarządzanego węzła ciepłowniczego w budynku z możliwością sterowania z systemu BMS,
- montaż powietrznej pompy ciepła współpracującej z węzłem cieplnym,
- wymianę oświetlenia indukcyjnego (światłówki) oraz oświetlenia żarowego na oświetlenie typu LED wraz ze współpracującą instalacją PV,
- montaż automatyki do sterowania systemem c.o. i oświetleniem z wykorzystaniem TIK,

- wykonanie układu wentylacji mechanicznej opartego o jednostkę wentylacyjną z odzyskiem ciepła,
- montaż instalacji fotowoltaicznej,
- montaż systemu pomiarowo-sterującego BMS.

Wszystkie wskazane powyżej roboty budowlane wynikają wprost z zakresu prac termomodernizacyjnych wskazanych w audycie energetycznym.

Koszty niekwalifikowalne projektu to m.in.:

- wymiana rynien i rur spustowych,
- wymiana instalacji odgromowej,
- odtworzenie istniejącej opaski wokół budynku,
- przebudowa schodów zewnętrznych,
- demontaż istniejącej instalacji monitoringu,
- inne prace.

Podstawowym celem projektu na poziomie produktu jest kompleksowa termomodernizacja budynku. Cel główny na poziomie rezultatu - poprawa efektywności energetycznej budynku. Celem projektu na poziomie rezultatu długofalowego jest redukcja emisji substancji szkodliwych do atmosfery. Uzupełniają go dalsze cele, wynikające również z celu głównego projektu, tj. zmniejszenie kosztów eksploatacji budynku i poprawa komfortu cieplnego użytkowników obiektu.

Projekt został zakończony w 2018 r.

Wg wniosku o dofinansowanie całkowita wartość projektu: **1 948 442,63 zł.**

Całkowita wartość dofinansowania: **1 255 499,49 zł** – kwota do refundacji.

Wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał wymaganą liczbę punktów oraz spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona w konkursie na dofinansowanie projektów była niewystarczająca na wybranie projektu do dofinansowania.

Projekt „Modernizacja energetyczna obiektu Ratusza w Żarach”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 26 lutego 2018 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Osią projektu jest termomodernizacja obiektu Ratusza w Żarach.

Elementy składające się na analizowany projekt:

1) przygotowanie projektu:

- opracowanie audytu energetycznego (wraz z zestawieniem efektu rzeczowo-ekologicznego oraz analizą spełnienia formalnych i merytorycznych kryteriów dopuszczających dla działania 3.2 RPO – Lubuskie 2020 – typ I projektu),
- opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego,
- aktualizacja ekspertyzy ornitologicznej,
- opracowanie studium wykonalności (wraz z analizą oddziaływania na środowisko).

2) realizacja inwestycji (w trybie „zaprojektuj - wybuduj”):

- opracowanie dokumentacji projektowej,

- przeprowadzenie robót budowlanych,
- sondażowe badania konserwatorskie (stratygraficzne) wynikające z zaleceń Lubuskiego Konserwatora Zabytków (zlecane wraz z robotami budowlanymi w trybie „zaprojektuj - wybuduj”).

3) nadzór nad projektem:

- nadzór inwestorski,
- nadzór konserwatorski.

4) promocja projektu: tablica informacyjno-promocyjna.

Zasadnicze elementy prac budowlanych obejmują:

- ocieplenie podłogi przy gruncie wełną mineralną,
- ocieplenie stropodachu granulatem z wełny mineralnej metodą wdmuchiwaną,
- ocieplenie dachu wełną mineralną,
- wymianę okien zewnętrznych aluminiowych na okna drewniane, rozwierno-uchylne, wyposażone w nawiewniki higrosterowalne,
- wymianę drzwi zewnętrznych,
- wykonanie ścianki szklanej z drzwiami wejściowymi w celu wydzielenia przedsionka w północno-wschod-

- niej części budynku na parterze,
- montaż centralnej klimatyzacji VRF - maksymalnie 3 jednostki zewnętrzne na połąci dachowej oraz n-ściennne jednostki wewnętrzne w każdym pomieszczeniu biurowym, w którym wymagane jest chłodzenie, razem z przewodami zasilania, powrotu oraz odprowadzenia skroplin i wykonaniem odrębnych obwodów zasilających,
- modernizację oświetlenia poprzez wymianę oświetlenia indukcyjnego (światłówek) oraz żarowego na oświetlenie typu LED. Modernizacji podlegają również instalacje elektryczne jeżeli wymaga tego użyte źródło światła i oprawa,
- wymianę grzejników żeliwnych na grzejniki płytowe,
- wykonanie automatyki zarządzającej istniejącego węzła ciepłowniczego w budynku z możliwością sterowania z systemu BMS,
- montaż automatycznych głowic termostatycznych o regulacji miejscowej i centralnej, które będą umożliwiać regulację temperatury w pomieszczeniach centralnie z panelu głównego oraz miejscowo w każdym pomieszczeniu,
- montaż automatyki sterującej dla systemu c.o. opartej na centrali sterującej połączonej z czujnikami i automatycznymi głowicami termostatycznymi o regulacji miejscowej i centralnej,
- montaż powietrznej pompy ciepła o mocy ok. 10 kW współpracującej z węzłem cieplnym,
- wykonanie systemu pomiarowo-sterującego BMS po-

zwalającego na:

- a) zarządzanie energią ciepłą w budynku poprzez zintegrowany system zarządzania pracą źródła ciepła, odbiorników i rozprowadzenia ciepła w obiekcie,
- b) zarządzania energią elektryczną,
- c) monitoring i wizualizację zużycia energii elektrycznej oraz ciepła, archiwizację danych pomiarowych w postaci bazy danych z dostępem z poziomu wewn. i zewn. sieci internetowej.

Podstawowym celem projektu na poziomie produktu jest kompleksowa termomodernizacja budynku Ratusza w Żarach. Wynika z niego cel główny na poziomie rezultatu, jakim jest poprawa efektywności energetycznej budynku ratusza. Z kolei z przedmiotowego celu wynikają cele projektu, znajdujące się na poziomie rezultatu długofalowego tj.: redukcja emisji substancji szkodliwych do atmosfery, zmniejszenie kosztów eksploatacji budynku oraz poprawa komfortu cieplnego użytkowników obiektu.

Wg wniosku: całkowita wartość projektu: **1 450 871,34 zł**;
całkowita wartość dofinansowania: **1 160 124,11 zł**.

Wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał wymaganą liczbę punktów oraz spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona w konkursie na dofinansowanie projektów była niewystarczająca na wybranie projektu do dofinansowania.

Projekt „Modernizacja energetyczna obiektu pływalni miejskiej Wodnik przy ul. Telemanna 1 w Żarach”

Wniosek o dofinansowanie projektu został złożony 26 lutego 2018 r. w ramach 3 osi priorytetowej - Gospodarka niskoemisyjna, działanie 3.2. Efektywność energetyczna, poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna – projekty realizowane poza formułą ZIT.

Osią projektu jest modernizacja energetyczna obiektu pływalni miejskiej Wodnik przy ul. Telemanna 1 w Żarach.

1) Przygotowanie projektu:

- aktualizacja audytu energetycznego,
- opracowanie świadectw charakterystyki energetycznej,
- opracowanie programu funkcjonalno-użytkowego,
- ustalenia (oszacowania) wartości zamówienia,
- aktualizacja studium wykonalności,
- sporządzenie ekspertyzy ornitologicznej oraz chiropterologicznej.

2) Realizacja projektu (w trybie „zaprojektuj - wybuduj”):

- opracowanie dokumentacji projektowej,
- przeprowadzenie robót budowlanych.

3) nadzór inwestorski nad projektem,

4) promocja projektu: tablica informacyjno-pamiątkowa.

Roboty budowlane w systemie zaprojektuj i wybuduj, obejmują następujący zakres prac:

- docieplenie ścian zewnętrznych - obejmuje ocieplenie styropianem ścian znajdujących się nad pomieszczeniami administracyjnymi i socjalnymi oraz kompleksem basenowym,

- docieplenie dachu - obejmuje ocieplenie dachu pianką poliuretanową (metodą natryskową) znajdującego się nad pomieszczeniami administracyjnymi i socjalnymi oraz kompleksem basenowym,
- docieplenie przyziemia - obejmuje ocieplenie ścian zewnętrznych zagłębionych (znajdujących się poniżej poziomu gruntu), poprzez ich odkopanie, natrysk ścian pianką poliuretanową, a następnie ich zasypanie,
- wymiana stolarki okiennej - obejmuje wymianę starych okien PCV na nowe okna PCV o lepszych parametrach sprawności energetycznej,
- modernizacja wentylacji – polegać będzie na montażu nowej wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z osuszaniem i z rekuperacją; centrala wentylacyjna wyposażona będzie w pompę ciepła,
- modernizacja instalacji centralnego ogrzewania (instalacja systemu zarządzania energią) – polega na monitorowaniu (pomiarze) i sterowaniu ilością czynników energetycznych,
- modernizacja instalacji ciepłej wody użytkowej – polega na montażu systemu odzysku ciepła ze ścieków wspomaganego pompą ciepła,
- instalacja fotowoltaiczna – obejmuje montaż na dachu budynku paneli fotowoltaicznych (wykonanych w technologii polikrystalicznej),
- wymiana oświetlenia na energooszczędne LED - montaż oświetlenia LED wewnątrz obiektu.

Celem głównym projektu jest zmniejszenie poziomu energochłonności obiektu pływalni.

Cele ogólne projektu:

- zmniejszenie zużycia oraz strat energii cieplnej i elektrycznej,
- ograniczenie kosztów ogrzewania i oświetlenia,
- poprawa warunków pobytu użytkowników korzystających z obiektu oraz warunków pracy personelu,
- zmniejszona emisja szkodliwych zanieczyszczeń gazowych i pyłów do atmosfery,
- zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz podniesienie poziomu jakości świadczonych usług sportowo-rekreacyjnych na pływalni,

- poprawa warunków życia mieszkańców powiatu żarskiego na skutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego oraz zapewnienie odpowiedniej jakości dostępnej publicznie bazy sportowo-rekreacyjnej.

Wg wniosku: całkowita wartość projektu: **2 395 000,00 zł**, całkowita wartość dofinansowania: **1 971 036,30 zł**.

Wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał wymaganą liczbę punktów oraz spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona w konkursie na dofinansowanie projektów była niewystarczająca na wybranie projektu do dofinansowania.

Poprawa jakości kształcenia w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym

We wszystkich żarskich gimnazjach publicznych w okresie od 1.02.2017 do 31.01 2019 realizowany był projekt EFS 8.2.1. Wyrównywanie dysproporcji w jakości kształcenia na poziomie ogólnym oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych pt. Poprawa jakości kształcenia w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym. Był on realizowany w partnerstwie z Gminą Żagań o statusie miejskim, Gminą Żary o statusie wiejskim oraz Gminą Żagań o statusie wiejskim. Łączne nakłady finansowe projektu w naszej Gminie to **703 900 zł**, z tego gmina pokrywa środki własne 8%. Projekt polegał na stworzeniu warunków do nauczania

przedmiotów przyrodniczych, matematyki opartych na metodzie eksperymentu.

W ramach projektu

- doposażone zostały pracownie szkolne w narzędzia do eksperymentalnego nauczania przed. przyrody i matematyki, na łączną kwotę **119 802 zł**;
- stworzona została MIĘDZYSZKOLNA PRACOWNIA PRZYRODNICZA na kwotę **121 130 zł**;
- przeprowadzone zostały zajęcia: Młody Inżynier Przyrody – laboratorium chemiczne, fizyczne, biologiczno-geograficzne, matematyczne oraz Gimnazjalna Akademia Przedsiębiorczości i Przyrodomania.

Kompleksowy program komunikacji w Żarsko-Żagańskim Obszarze Funkcjonalnym

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020. Oś Priorytetowa 3 „Gospodarka niskoemisyjna” Działanie 3.3 „Ograniczenie niskiej emisji w miastach” Poddziałanie 3.3.1 „Ograniczenie niskiej emisji w miastach” – projekty realizowane poza formułą ZIT”.

Projekt realizowany w partnerstwie przez:

- Gminę Żagań o statusie miejskim - lider,
- Gminę Żary o statusie miejskim - partner,
- Gminę Żary o statusie wiejskim - partner,
- Gminę Żagań o statusie wiejskim - partner.

Projekt polega na zaprojektowaniu, wykonaniu, dostawie i montażu systemów informacji pasażerskiej oraz zarządzaniu flotą pojazdów transportu publicznego funkcjonującego na terenie Żarsko-Żagańskiego Obszaru Funkcjonalnego, łącznie wykonanych zostanie 18 tablic dynamicznej informacji pasażerskiej, w tym na terenie Miasta Żary 8 szt.

W ramach proj. będą realizowane także zadania pole-

gające na:

- montażu wiat komunikacyjnych - 80 szt., w tym na terenie Miasta Żary - 23 szt.,
- montażu wiat rowerowych - 30 szt., w tym na terenie Miasta Żary - 3 szt.,
- budowie Centrum Przesiadkowego w Żarach (zadanie zrealizowane i obecnie użytkowane).

Cele projektu:

- ograniczenie intensywności ruchu drogowego,
- poprawa jakości usług i atrakcyjności komunikacji publicznej,
- ograniczenie emisji zanieczyszczenia do atmosfery,
- zwiększenie różnorodności form transportu publicznego,
- lepsza integracja środków transportowych.

Łączny koszty projektu do poniesienia przez Gminę Żary o statusie miejskim – **2 847 032 zł**.

Przyznane dofinansowanie ze środków UE – **1 453 076 zł**.

„Wdrożenie i rozwój e-usług w administracji samorządowej oraz podnoszenie bezpieczeństwa teleinformatycznego”

Projekt w ramach Działania 2.1 Rozwój społeczeństwa informacyjnego Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020 na 2016 rok.

Przedmiotem projektu jest rozwój i wdrożenie usług elektronicznych w 15 gminach województwa lubuskiego,

w sposób znaczący poprawiających standard świadczenia usług administracji samorządowej na szczeblu gminnym. Beneficjentem projektu jest: Gmina Niegostawice.

Partnerami projektu są: Gmina Bytnica, Gmina Gubin o statusie miejskim, Gmina Gubin – wiejska, Gmina Krze-

szczyce, Gmina Kolsko, Gmina Skąpe, Gmina Lubrza, Gmina Zbąszynek, Gmina Kożuchów, Miasto Kostrzyn nad Odrą, Miasto Żary, Gmina Gozdnicza, Gmina Babimost, Gmina Maszewo.

Okres realizacji projektu obejmuje lata 2016–2019.

Nakłady inwestycyjne związane z realizacją całości inwestycji wyniosą **9 417 234,00 zł** w tym:

- dofinansowanie z Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) na poziomie 85 %, tj. **7 941 918,83 zł**,
- wkład własny Partnerów projektu na poziomie 15 %, tj. **1 475 315,17 zł**.

Łączny koszt zadań realizowanych przez Gminę Żary o sta-

tusie miejskim: 959.293,00 zł w tym:

- dofinansowanie z Unii Europejskiej na poziomie 85 % **815.399,05 zł**,
- wkład własny **143.893,95 zł**.

Wydatki zostaną poniesione m.in. na zadania:

- wdrożenie Systemów dziedzicznych określonych w poniższej tabeli: **340.733,55 / 60.129,45 zł**,
- zakup serwerów na potrzeby instalacji systemów dziedzicznych: **51.000,00 / 9.000,00 zł**,
- zakup systemowego oprogramowania serwerowego: **9.715,50 / 1.714,50 zł**,
- rozbudowę sieci komputerowej Urzędu Miejskiego w Żarach (sieć WLAN): **340.000,00 / 60.000,00 zł**.

Opis	Moduł
Poziom drugi - jednostronna interakcja jednokierunkowa - możliwość dostępu do informacji zamieszczonych na stronie internetowej urzędu oraz pobrania z niej oficjalnych, urzędowych formularzy	System SMS - powiadamianie o zaległościach
Poziom trzeci - jednostronna interakcja dwukierunkowa - możliwość wyszukiwania informacji oraz pobrania i odesłania przez Internet wypełnionych i podpisanych formularzy	e-formularze - zakładanie kont e-rada e-budżet obywatelski
Poziom czwarty - dwustronna interakcja dwukierunkowa, nazywana transakcją - możliwość wykonywania przez Internet wszystkich czynności koniecznych do załatwienia danej sprawy, w tym dokonania płatności i otrzymania dokumentu kończącego sprawę, także drogą elektroniczną	e-cmentarz
Poziom piąty - personalizacja, zapewnia załatwienie sprawy urzędowej drogą elektroniczną i jednocześnie wprowadza personalizację obsługi	e-podatek od nieruchomości od osób fizycznych e-podatek od nieruchomości od osób prawnych e-podatek od środków transportu od osób fizycznych e-podatek od środków transportu od osób prawnych e-płatność - odpady komunalne, zezw. alkohol

11.6. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Projekt „Inwestujemy w zielone Żary”

Projekt zgłoszony w ramach priorytetu II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego, typ projektu 2.5.2 Rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych.

Wartość projektu ogółem - **4 264 646,93 zł**

Wydatki kwalifikowalne - **2 165 094,90 zł**

Wartość dofinansowania - **1 840 330,66 zł**

Gmina Żary o statusie miejskim ubiega się o dofinansowanie tego projektu – wniosek o dofinansowanie został złożony 24 maja 2018 r. Projekt został oceniony pozytywnie w ramach oceny merytorycznej I stopnia i otrzymał 58 pkt, co daje mu 8 miejsce na liście rankingowej sporządzonej przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Minister Środowiska w kwietniu br. zatwierdził projekt do

dofinansowania.

Projekt zlokalizowany będzie na 7 obszarach Żar takich jak: park dydaktyczny przy ulicy Kaszubskiej, dawne kąpielisko w Kunicach, skwer przy ul. Skarbowej, park przy Szkole Muzycznej przy Al. Wojska Polskiego, pas drogowy przy ulicy Zawiszy Czarnego, plac zabaw i skwer przy ul. Zawiszy Czarnego, skwer przy Pl. Pionierów Ziemi Żarskiej.

W 2018 r. podjęte zostały działania w zakresie zagospodarowania terenu przy dawnym kąpielisku w Kunicach na podstawie uzyskanego wcześniej pozwolenia na budowę. W ramach zagospodarowania tego terenu, wykonano montaż oświetlenia i monitoringu, rozbiórki, pielęgnację zieleni – wycinki. W ramach tego zadania w 2019 r. planowana jest budowa: ścieżek pieszych wokół basenu, placu zabaw, 2 wiat, miejsc postojowych, przepustów, 12 tablic, montaż małej architektury (kosze na śmieci,

ławki, barierki, stojaki na rowery). Dodatkowo w ramach prac w 2019 roku zaplanowano zagospodarowanie skweru przy ul. Skarbowej, parku przy Szkole Muzycznej przy Al. Wojska Polskiego, skweru przy Pl. Pionierów Ziemi Żarskiej. Na rok 2020 przewidziano zagospodarowanie parku dydaktycznego przy ulicy Kaszubskiej, dodatkową zieleń przy kąpielisku w Kunicach, zieleń w pasie drogowym przy ulicy Zawiszy Czarnego, plac zabaw i skwer przy ul. Zawiszy Czarnego. Nad pracami sprawowany będzie nadzór inwestorski. W ramach promocji projektu zostanie zamontowanych 7 tablic informacyjno-pamiątkowych projektu w miejscach realizacji inwestycji. Nad prawidłową realizacją projektu, zgodnie z wymaganiami POIiŚ, czuwać będzie

zespół tworzący Jednostkę Realizującą Projekt (JRP).

Tereny zielni objęte projektem obejmują łącznie powierzchnię **12,749 ha**, z czego **10,608 ha** stanowi powierzchnię biologicznie czynną (83,21%). Wszystkie tereny zostaną udostępnione nieodpłatnie mieszkańcom, celem zapewnienia integracji i aktywizacji na świeżym powietrzu, a także możliwości uprawiania sportu, rekreacji i odpoczynku.

Głównym celem projektu jest zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni w Gminie Żary o statusie miejskim. Zakończenie rzeczowej realizacji inwestycji przypada na III kwartał 2020 r.

11.7. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

28 grudnia 2018 r. została podpisana umowa projektu przygotowanego przez Miasto i Szkołę Podstawową nr 5. Zajął on drugie miejsce na liście rankingowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Realizowany będzie we wszystkich miejskich szkołach podstawowych we współpracy ze szkołą w Lipinkach Łużyckich i ze szkołami gminy Trzebiel. Głównym celem programu jest doskonalenie pracy nauczycieli poprzez stosowanie aktywnych metod i form pracy, narzędzi multimedialnych oraz przy wykorzystaniu nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Zajęcia metodyczne z matematyki, informatyki, nauk przyrodniczych i języków obcych dla pedagogów będą realizowane we współpracy z pracownikami naukowymi Uniwersytetu im. Adama

Mickiewicza w Poznaniu i w pracowniach Wydziałów Matematyki, Informatyki, Chemii i Neofilologii Uniwersytetu. Partnerami projektu są również pracownicy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Zielonej Górze. Na potrzeby programu stworzona zostanie platforma edukacyjna, która wykorzystana będzie między innymi do prowadzenia webinarów i szkoleń e-learningowych.

Miasto pozyskało **1 mln 8 tysięcy 396** złotych, w tym na funkcjonowanie szkoły ćwiczeń i pomoce dydaktyczne **367 tysięcy** złotych. Projekt w 100% finansowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój i realizowany będzie w latach 2019-2020.

11.8. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019

Przebudowa drogi ul. Wieniawskiego w Żarach

Przedmiotem zadania była przebudowa drogi ulicy Wieniawskiego w Żarach na odcinku od skrzyżowania z ul. Moniuszki i ul. Lotników w kierunku zachodnim do przejazdu kolejowego. Ulica Wieniawskiego położona jest w zachodniej części miasta Żary. W ramach zadania zrealizowano działania mające na celu przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom drogi poprzez poprawę jej parametrów technicznych, usprawnienie i wzrost płynności ruchu pojazdów, rowerzystów oraz pieszych.

Charakter działań: (1) przebudowa nawierzchni wraz z wykonaniem nowej konstrukcji odcinka drogi; (2) usprawnienie odprowadzania pochodzących z drogi wód opadowych i roztopowych poprzez modernizację sieci kanalizacji deszczowej oraz wpusty zlokalizowane w jezdni; (3) modernizacja oświetlenia drogowego; (4) wykonanie ciągów pieszych oraz ścieżek rowerowych; (5) przebudowa zatok

autobusowych oraz przystanków autobusowych wyposażonych w perony; (6) przebudowa zatok parkingowych; (7) przebudowa dwóch gminnych skrzyżowań z ul. Karola Szymanowskiego i Ignacego Paderewskiego; (8) wyposażenie w urządzenia bezpieczeństwa ruchu.

Kompleksowa modernizacja drogi wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną umożliwiła stworzenie bezawaryjnego i funkcjonalnego układu komunikacyjnego sieci dróg miejskich na obszarze gminy.

Harmonogram realizacji zadania:

- a) rozpoczęcie: kwiecień 2018 r.,
- b) zakończenie rzeczowe realizacji: grudzień 2018 r.,
- c) zakończenie finansowe realizacji: grudzień 2018 r.

Całkowita wartość zadania: **6.105.290,00 PLN**

Kwota dofinansowania: **1.084.532,00 PLN**

Przebudowa ul. Zielonogórskiej w Żarach

W ramach ogłoszonego w 2018 roku konkursu Gmina Żary o statusie miejskim złożyła wniosek o dofinansowanie zadania inwestycyjnego przebudowy ulicy Zielonogórskiej na odcinku od ronda Pl. Konstytucji 3 Maja do skrzyżowania z ul. Poznańską - od km 0+000,00 do km 0+635,32.

W ramach wnioskowanego zadania zrealizowane zostaną następujące działania: (1) przebudowa nawierzchni wraz z wykonaniem nowej konstrukcji odcinka drogi długości 0,635 km o szerokości jezdni - 7,0 m; (2) usprawnienie odprowadzania pochodzących z drogi wód opadowych

i roztopowych poprzez modernizację sieci kanalizacji deszczowej (łączna długość kanałów 840,0 m) oraz wpusty zlokalizowane w całości lub w części poza jezdnią; (3) modernizacja oświetlenia drogowego: stalowe słupy oświetleniowe - 67 szt., oprawy z ledowymi źródłami światła - 67 szt.; (4) wykonanie ciągów pieszych (1.019,00 m) z kostki betonowej oraz ścieżek rowerowych (1.270,00 m) z betonu asfaltowego; (5) przebudowa przystanku autobusowego wyposażonego w peron (1 szt.); (6) przebudowa pięciu gminnych skrzyżowań: typu rondo – skrzyżowanie z ulicami Jana Pawła II, Podchorążych i Żabikowska; drugie, nowo projektowane typu rondo z ul. Ludowa i Drzymały oraz trzy skrzyżowania z ul. Skarbowa, Kołtąja, Poznańska; (7) wyposażenie w urządzenia bezpieczeństwa ruchu.

Kompleksowa modernizacja drogi wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną, w zakresie określonym wnioskiem aplikacyjnym, umożliwi stworzenie optymalnego (tj. bezpiecznego, bezawaryjnego i funkcjonalnego) układu komunikacyjnego sieci dróg miejskich na obszarze gminy. Ramowy plan finansowania projektu wg wniosku o dofinansowanie:

Wydatki ogółem: **8 303 705,00 zł.**

Dofinansowanie z budżetu państwa: 50% w wysokości **4 151 852,00 zł.**

15 kwietnia br. Minister Infrastruktury przekazał listę zadań zatwierdzonych przez Prezesa Rady Ministrów do dofinansowania w ramach Funduszu Dróg Samorządowych – Projekt nasz został zatwierdzony do dofinansowania.

11.9. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

„Dostosowanie budynku Miejskiego Przedszkola nr 1 w Żarach do potrzeb osób niepełnosprawnych”

Projekt został dofinansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W związku z jego realizacją w budynku Przedszkola powstała szatnia i łazienka dla dzieci niepełnosprawnych oraz zainstalowano też platformę schodową. Efekty wykonania tego zadania są bardzo istotne dla funkcjonowania w przedszkolu grup integracyjnych:

- zlikwidowano bariery architektoniczne,
- ułatwiono dostęp dla osób niepełnosprawnych do budynku Przedszkola,

- usprawniono poruszanie się dzieci niepełnosprawnych ruchowo po budynku przedszkola,
- ułatwiono dostęp do edukacji w zakresie wychowania przedszkolnego, zajęć specjalistycznych i innych.

Wszystkie te aspekty mają wpływ na budowanie samodzielności i samooceny dzieci niepełnosprawnych poprzez ułatwianie im wykonywania czynności samoobsługowych. Pozyskana kwota: **52 000 zł.** Liczba uczestników projektu - 15 niepełnosprawnych przedszkolaków.

Termin realizacji: IX – XII 2018.

11.10. Programy sportowe realizowane przez szkoły i kluby

Szkolne Młodzieżowe Ośrodki Koszykówki (SMOK) w Żarach

Realizacja projektu – 2018 r. i wnioski złożone na 2019 (realizacja od początku stworzenia programu).

Zajęcia sportowe przeprowadzane w ramach Programu są zajęciami pozalekcyjnymi, nieodpłatnymi i przeprowadzanymi na terenie szkoły wchodzącej w skład Szkolnego Młodzieżowego Ośrodka Koszykówki.

Realizatorzy na terenie miasta Żary:

1. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. F. Chopina w Żarach,
 2. Szkoła Podstawowa Nr 8 im. B. Chrobrego w Żarach.
- Wnioskodawca: Gmina Żary o statusie miejskim.

W ramach dofinansowania ze środków MSiP, Polski Związek Koszykówki dla każdego z powołanych SMOK-ów po-

krywa wynagrodzenie trenerów prowadzących zajęcia w ramach SMOK w wysokości **55,00 zł** brutto za każde przeprowadzone zajęcia (90 minut). Ilość i rodzaj zajęć, za których przeprowadzenie PZKosz udziela dofinansowania w ramach kontynuacji pracy ośrodka wynosi **76 zajęć** za okres od 2 stycznia 2018 roku do 30 czerwca 2018 roku (52 zajęć) oraz od 1 września 2018 roku do 30 listopada 2018 roku (24 zajęć).

Główne obowiązki organizatora (jednostka samorządu terytorialnego):

- nieodpłatne udostępnienie sal sportowych,
- zakup strojów treningowych dla dzieci rozpoczynających udział w zajęciach z koszykówki.

Koszykarski Ośrodek Sportowego Szkolenia Młodzieży w 2019 (KOSSM)

Celem programu jest stworzenie Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykówce chłopców na terenie Gminy Żary o statusie miejskim.

Struktura organizacyjna szkolenia sportowego funkcjonować będzie w klasach VII-VIII szkół podstawowych oraz w oddziałach gimnazjalnych w klasie III od 02 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku oraz w klasach VI-VIII szkół podstawowych od 1 września 2019 roku do 31 grudnia

2019 roku, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary o statusie miejskim.

Program szkolenia będzie realizowany na terenie Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Polskich Noblistów w Żarach.

Gmina Żary o statusie miejskim:

- udostępni nieodpłatnie (wsparcie jednostki samorządu terytorialnego) obiekty sportowe niezbędne do realizacji programu szkolenia sportowego,

- Miasto oraz szkoła podstawowa zobowiązane są do zamieszczenia na swojej stronie internetowej informacji o Programie oraz o jego finansowaniu przez Polski Związek Koszykówki ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Polski Związek Koszykówki:

1. opracował, przekazał nieodpłatną i niewyłączną licencję do korzystania z programu szkolenia sportowego w koszykówce chłopców biorących udział w zajęciach Koszykarskiego Ośrodka Sportowego Szkolenia Młodzieży w koszykówce,
2. pokrywa wynagrodzenie trenerów realizujących Program zgodnie z decyzją nr 68 Ministra Sportu i Turystyki:

Szkolny Klub Sportowy SKS

Program Szkolny Klub Sportowy skierowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

SKS ma na celu stworzenie przestrzeni do dodatkowej aktywności fizycznej, realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Zajęcia prowadzone w ramach Programu odbywają się w 60-minu-

Orliki dofinansowanie

Projekt „Lokalny Animator Sportu” jest systemowym rozwiązaniem, którego głównym celem jest upowszechnianie aktywności fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie udziału w sportowych zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych, dofinansowanych ze środków MSiT, Projekt jest uzupełnieniem opracowanych i wdrożonych przez MSiT projektów aktywizacyjnych kierowanych do uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych. Projekt „Lokalny Animator Sportu” polega na udziale finansowym MSiT w pokryciu kosztów zatrudnienia animatorów –osób organizujących i prowadzących zajęcia sportowe, na obiektach powstałych w ramach rządowego programu inwestycyjnego „Moje Boisko –Orlik 2012” oraz na terenie obiektów sportowych wskazanych przez JST.

Główne warunki realizacji zadania:

- jednostka samorządu terytorialnego (JST) może zgłosić jedną osobę, przypisaną do każdego oddanego do użytku obiektu „Moje Boisko - Orlik 2012”, która posiada odpowiednie kwalifikacje do organizowania i prowadzenia zajęć sportowych. Możliwe jest zgłoszenie dwóch osób przy założeniu, że kwota przyznanej

Funkcja - Wysokość wynagrodzenia ze środków FRKF*

Nauczyciel / Trener - 2 000,00 zł/m-c

Trener motoryki - 1500,00 zł/m-c

Lekarz / Fizjoterapeuta - 1000,00 zł/m-c

3. zabezpieczy możliwość uczestnictwa trenerów prowadzących szkolenie młodzieży uzdolnionej sportowo w ramach programu KOSSM w kursach i szkoleniach doskonalących kompetencje zawodowe,
4. obejmie ubezpieczeniem od kosztów leczenia i NNW zawodników znajdujących się na listach przekazanych do PZKosz,
5. zakupi odzież sportową dla nowych zawodników i trenerów biorących udział w Programie w ilości zatwierdzonej przez koordynatora PZKosz.

towych jednostkach treningowych, dwa razy w tygodniu, w grupach minimum 15-osobowych. **W ramach programu dofinansowane jest wynagrodzenie nauczyciela realizującego zajęcia oraz dodatkowo sprzęt sportowy ze środków MSiT.**

Od 2018 realizują bezpośrednio szkoły: SP 1 – 1 grupa; SP 2 – 1 grupa; SP 5 – 4 grupy; SP 10 – 1 grupa.

przez MSiT dla danego obiektu dotacji, będzie podzielona na dwie osoby,

- dopuszczalne jest łączenie miejsca pracy animatora z innymi obiektami sportowymi przy zachowaniu zasady, że co najmniej 80 % godzin określonych jako obowiązkowy czas pracy zrealizowanych będzie na terenie obiektu „Moje Boisko - Orlik 2012”,
- wynagrodzenie osoby zatrudnionej jako animator w ramach projektu „Lokalny Animator Sportu” składać się będzie z części wypłacanej przez wnioskodawcę w ramach dotacji MSiT oraz z części wypłacanej przez właściwą JST w zakresie finansowym (co najmniej 1100 zł brutto miesięcznie wypłaconych ze środków JST), jak i realizacyjnym (minimum 69 godzin wymaganego miesięcznego pracy animatora opłaconych ze środków JST), przy założeniu, że realizując projekt animator przepracuje łącznie 138 godzin.

Dyrektor MOSRIW ŻARY na podstawie udzielonego upoważnienia od początku trwania programu wnioskuje o dofinansowanie wynagrodzeń pracowników obsługujących 3 żarskie Orliki.

11.11. Programy realizowane w szkołach finansowane przez MEN

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”

Program ten to wsparcie biblioteki szkolnej ze środków z budżetu państwa z przeznaczeniem na zakup nowości wydawniczych (książek niebędących podręcznikami). Ma on na celu rozwijanie zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży. Zakup książek konsultowany jest z uczniami, nauczycielami i ro-

dzicami. Uwzględniono potrzeby osób niepełnosprawnych – zakupiono książki z dużą czcionką oraz audiobooki. Pozyskana kwota: po **12 000 zł** na szkołę.

Realizatorzy: Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 5, Szkoła Podstawowa nr 8.

Termin realizacji: VI.2018 r. – XII.2018 r.

„Aktywna Tablica”

Program ten ma na celu rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych. W ramach programu szkoła wyposażona została w dwie tablice interaktywne, projektory oraz głośniki. Uczniowie i nauczyciele mają możliwość rozwoju swoich kompetencji w zakresie tech-

nologii informacyjno – komunikacyjnej.

Pozyskana kwota: **14 000 zł** na każdą szkołę.

Termin realizacji: rok 2017 r. - Szkoła Podstawowa nr 8.

Termin realizacji: rok 2018 r. - Szkoła Podstawowa nr 1, Zespół Szkolno-Przedszkolny z oddz. Integracyjnymi.

Ogólnopolska Sieć Edukacyjna

W ramach programu szkoły mają bezpłatny dostęp do szerokopasmowego Internetu o przepustowości 100 Mb/s oraz usług bezpieczeństwa teleinformatycznego. Rolę Operatora OSE powierzono Państwowemu Instytutowi Badawczemu NASK. Realizator 2018/19 – Szkoła Podstawowa nr 10, następnie sukcesywnie pozostałe żarskie szkoły podstawowe.

11.12. Program rewitalizacji dla Gminy Żary o statusie miejskim na lata 2016-2022

Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez Radę Miejską uchwałą nr XXIII/30/16 z dnia 28 października 2016 r., wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzennie-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Nazwa projektu	Realizacja
REWITALIZACJA ZESPOŁU PARKOWO-FOLWARCZNEGO WRAZ UTWORZENIEM CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH	Inwestycja w trakcie realizacji. Planowany termin zakończenia prac 30 września 2019. W III i IV kwartale 2019 r. planowany jest przez Wydział Polityki Gospodarczej i Promocji zakup części wyposażenia Folwarku, tj. krzesła stoły, ławy, parasole, namioty, nagłośnienie i oświetlenie sceny.
ŻARSKI PARK KULTURY I NAUKI	„Rewitalizacja i zagospodarowanie terenu przy Żarskim Domu Kultury w Żarach przy ul. Wrocławskiej, dz. nr 159/2, obr. 0002, terenu przy budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Wrocławskiej oraz terenu przy ul. Podwale w Żarach, dz. nr 159/1, 157/1, obr. 0002” – umowa nr ZP/2/WIT/2018 z 13 marca 2018 r. – zadanie w trakcie realizacji, obecnie wykonywane są roboty budowlane, termin zakończenia przedmiotowego zadania zgodnie z umową 30.06.2019 r. „Budowa ścieżki historycznej na terenie Muzeum Pogranicza Śląsko – Łużyckiego w Żarach przy Placu Kardynała Stefana Wyszyńskiego 2, dz. nr 389, obr. 0002” – umowa nr ZP/1/WIT/2018 z 13 marca 2018 r. – zadanie w trakcie realizacji, opracowana została dokumentacja projektowo – kosztorysowa, która jest w trakcie weryfikacji oraz uzyskano pozwolenie na budowę dla przedmiotowego zadania. Trwają prace przy nowej muszli koncertowej. Przełożono planowaną część bruku oraz utwardzono teren przy budynku Żarskiego Domu Kultury. Ustawiono sprzęt interakcyjny do nauki i zabawy oraz elementy małej architektury. Trwają prace przy odnowieniu ogrodzenia. Zadanie znajduje się w realizacji. Przewidywane zakończenie prac - 30.06.2019 r.
ANIMACJA LOKALNA NARZĘDZIEM PRZECIWDZIAŁANIA WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	W założeniach przedsięwzięcia zajęcia animacji miały się odbywać w odrestaurowanym w ramach projektu 1. obiekcie folwarcznym stanowiącym Centrum Usług Społecznych w Żarach. W związku z tym, że obiekt nie został jeszcze oddany do użytku, projekt realizowany będzie w terminie późniejszym.
RAZEM – AKTYWNA INTEGRACJA KLIENTÓW MOPS W ŻARACH	Informacje o realizacji przedsięwzięcia zostały opisane w części dot. Projektu „Razem-aktywna integracja klientów MOPS w Żarach”.

Nazwa projektu	Realizacja
ASYSTENT OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ	W 2018 r. w ramach powstania z dniem 1 kwietnia 2018 r. mieszkań chronionych w strukturach ŚDS, zatrudniono trzech pracowników, którzy w ramach wykonywanych przez siebie obowiązków wspierają osoby niepełnosprawne będące w bardzo trudnej sytuacji życiowej w wykonywaniu przez nie codziennych zadań (pomoc w dostępie do urzędu, przychodni zdrowia, pomoc w treningu funkcjonowania w codziennym życiu).
PRACA PODWÓRKOWA	Realizacja przedsięwzięcia Pracy Podwórkowej odbywać się będzie po zakończonych pracach budowlanych i remontowych w odrestaurowanym obiekcie folwarcznym przy ul. Parkowej w Żarach.
CENTRUM WSPARCIA RODZINY	Realizacja Centrum Wsparcia Rodziny odbywać się będzie po zakończonych pracach budowlanych i remontowych w odrestaurowanym obiekcie folwarcznym przy ul. Parkowej w Żarach.
REMONT BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 7A I 7B WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM OTOCZENIA	Dotyczy jedynie budynku Okrzei 7B, gdyż budynek 7A to wspólnota. <ul style="list-style-type: none"> • wymiana instalacji elektrycznej na klatkach schodowych • wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej na częściach wspólnych • wykaszanie terenów zielonych wokół otoczenia budynku • porządkowanie bieżące terenu z nagromadzonych odpadów stałych • zimowe utrzymanie terenów
MODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. KATOWICKIEJ 4 WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGŁEGO TERENU	<ul style="list-style-type: none"> • wymiana instalacji elektrycznej na klatce i w piwnicy • kapitalna naprawa dachu wraz z przemurowaniem kominów • wymiana drzwi wejściowych • wyrównanie nawierzchni terenu przyległego do budynku oraz drogi dojazdowej grysem bazaltowym • sukcesywna wymiana stolarki okiennej w lokalach oraz na klatkach schodowych • uprzątnięcie terenu z nagromadzonych odpadów stałych • pielęgnacja terenów zielonych • zimowe utrzymanie terenów
REMONT BUDYNKÓW I ZAGOSPODAROWANIE PODWÓREK PRZY UL. ŚREDNIEJ I SZKOLNEJ	<ul style="list-style-type: none"> • wykonanie ogrodzeń posesji wraz z bramami wjazdowymi (Średnia 15,17, Szkolna 8,10,12) • remont, malowanie klatek schodowych (Szkolna 3,5, Średnia 9,17) • naprawa dachów wraz z przemurowaniem kominów (Średnia 9,11,17,) • wymiana instalacji elektrycznej w budynkach (Szkolna 3,5, Średnia 17) • wymiana stolarki okiennej na klatkach schodowych oraz w lokalach • wymiana stolarki drzwiowej do lokali
ZAGOSPODAROWANIE TERENU PRZY UL. WITOSA 36	<ul style="list-style-type: none"> • wyrównanie nawierzchni terenu przyległego kruszywem bazaltowym • ogrodzenie posesji (siatka ogrodzeniowa) • wykaszanie terenów zielonych przyległych • zimowe utrzymanie
TERMOMODERNIZACJA I REMONT HALI SPORTOWEJ	<p>Zakres projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Docieplenie ścian zewnętrznych hali; • Docieplenie stropów i stropodachów; • Wymiana stolarki okiennej; • Modernizacja instalacji oświetleniowej hali sportowej: <ul style="list-style-type: none"> - termin wykonania - 06.07.2017, - kwota wykonania – 36 900,00 zł, - opis wykonanych prac – demontaż opraw 24 szt. z utylizacją, - montaż opraw LED z wymianą przewodów nie spełniających wymogów, - wymiana i montaż nowej rozdzielnicy, - pomiary rezystancji izolacji inst. elektrycznej, - pomiary natężenia oświetlenia. <p>Lokalizacja - ul. Zwycięzców 38.</p>
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. CZĘSTOCHOWSKIEJ 15	Termomodernizacja nie została zrealizowana.

Nazwa projektu	Realizacja
ADAPTACJA WIEŻY WARTOWNICZEJ WRAZ Z MURAMI OBRONNYMI NA CELE TURYSTYCZNE	W ramach projektu REVIVAL oraz częściowo ze środków własnych rozpoczęto prace. Wykonano już projekt techniczny, częściowo przyłączy energetyczne, częściowo zabezpieczono okna przed gołębiami, na bieżąco usuwane są odchody ptasie, zlecono wykonanie drzwi. Do końca roku 2019 planowane jest wykonanie pozostałych prac i przygotowanie wystawy o fortyfikacjach miejskich. Prace prowadzi WGP.
DOSTOSOWANIE DZIEDZIŃCA MUZEUM POGRANICZA ŚLĄSKO-ŁUŻYCKIEGO DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ I OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO	<p>Zadanie to zostało w większości wykonane.</p> <p>Budynek wpisany do rejestru LWKZ (L-624/A i L-625/A) znajduje się na działce nr ewidencyjny 389, obręb 2 dla którego prowadzona jest Księga Wieczysta o nr ZG1R/00032851/1 w Sądzie Rejonowym w Żarach. Powierzchnia działki wynosi 1924 m², w tym budynek 300 m², teren utwardzony 410 m², pozostała część to teren zielony – trawa i 8 drzew.</p> <p>Wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prace budowlane - 68.434,10 zł, • nadzór archeologiczny – 4.000 zł, • nadzór inwestorski i projekt – 3.000 zł, • nadzór i projekt instalacji sanitarnej i rozdzielania wód – 1000 zł, • materiały i robocizna instalacji kanalizacyjnej – 18.500 zł, • ogrodzenie i brama: <ul style="list-style-type: none"> projekt i uzgodnienia – 2.500 zł, konserwatorski program prac – 2.000 zł, remont – 7.440 zł. <p>Koszty wykonanych prac i dokumentacji zostały pokryte ze środków własnych. Do wykonania pozostają obiekty małej architektury, które będą realizowane w ramach projektu Żarski Park Nauki i Kultury – Budowa ścieżki historycznej na terenie Muzeum w 2019 rok. Projekt obejmuje montaż 5 kiosków multimedialnych, 2 tablic informacyjnych oraz utwardzenie terenu do prowadzenia zajęć warsztatowych.</p>
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 35	25 lutego 2019 r. wpłynęło do Żarskiego Domu Kultury pismo z Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze informujące o uzyskaniu przez projekt wymaganej liczby punktów, spełnieniu kryteriów wyboru. „Jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania.”
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 19	<p>Inwestycja zakończona.</p> <p>Zadanie zostało zrealizowane w latach 2017-2018.</p> <p>Wartość brutto termomodernizacji wyniosła 1 966 409,51 zł.</p> <p>Prace wykonano w Budynku Szkoły Podstawowej nr 5 przy ul. Okrzei 19 (wcześniej Gimnazjum Nr 3).</p> <p>Wykonane prace: docieplenie przegród zewnętrznych budynku (ściany + stropodach) wraz z wymianą parapetów zewnętrznych, montaż wentylacji mechanicznej z rekuperacją w pomieszczeniach biurowych i klasach lekcyjnych wraz z montażem powietrznej pompy ciepła, wykonanie modernizacji instalacji centralnego ogrzewania, wykonanie przyłącza oraz wężła cieplnego przez ECO (Energetyka Ciepła Opolszczyzny), montaż instalacji fotowoltaicznej, wymiana opraw i źródeł światła na energooszczędne LED, wykonanie systemu pomiarowo-sterującego BMS, wykonanie robót ogólnobudowlanych towarzyszących m.in. wykonanie podjazdu dla niepełnosprawnych.</p> <p>Prace wykonano w budynku dydaktycznym oraz łączniku.</p> <p>Źródła finansowania RPO WL 2014-2020 (EFRR); środki własne podmiotu realizującego.</p>
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. OKRZEI 15	Inwestycja zakończona.

Nazwa projektu	Realizacja
TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU URZĘDU MIEJSKIEGO W ŻARACH	<p>Wniosek o dofinansowanie projektu pt. „Modernizacja energetyczna obiektu Ratusza w Żarach”, złożony w ramach konkursu nr RPLB.03.02.01-IZ.00-08-K01/17 — Oś Priorytetowa 3 „Gospodarka niskoemisyjna”, Działanie 3.2 „Efektywność energetyczna”, Poddziałanie 3.2.1 „Efektywność energetyczna — Projekty realizowane poza formułą ZIT”, uzyskał negatywną ocenę, gdyż zgodnie z art. 53 ust. 2, pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 negatywną oceną jest ocena w zakresie spełniania przez projekt kryteriów wyboru projektów, w ramach której projekt uzyskał wymaganą liczbę punktów lub spełnił kryteria wyboru projektów, jednak kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na wybranie go do dofinansowania.</p> <p>Równoległe Wydział Administracyjny realizował zadania niezależne od wyników ww. konkursu, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonane zostało opracowanie nowej aranżacji biur obsługi mieszkańców BOM B i C przez firmę ARCHITON Studio Projektowania Wnętrz, ul. Bajana 5/8, 54-129 Wrocław. Przedmiotowe opracowanie było niezbędnym krokiem wstępnym do przygotowania projektu budowlanego obejmującego zakresem przebudowę pomieszczeń BOM B i C, • zrealizowane zostało zadanie polegające na wykonaniu ekspertyzy technicznej stropów i filarów nośnych pomieszczenia BOM C. Przedmiotowa ekspertyza miała na celu określenie możliwości przebudowy elementów konstrukcyjnych przedmiotowego pomieszczenia.
TERMOMODERNIZACJA I REMONT KAMIENIC Z ZAGOSPODAROWANIEM PODWÓREK	Budynki wspólnotowe - inwestycje prowadzone przez wspólnoty.
ODTWORZENIE WALORÓW HISTORYCZNYCH OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> • nie prowadzono prac termomodernizacyjnych • wymiana stolarki okiennej (pod nadzorem konserwatora zabytków) - Pl. Przyjaźni 5, Ogrodowa 2, Rynek 19.
ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. LEGIONISTÓW 2 NA DOM SENIORA	Budynek przy ul. Legionistów 2 został zaadoptowany na cele przychodni stomatologicznej, właściciel prywatny myśli o dalszych inwestycjach w tym miejscu. Jest to inwestycja prywatna.
ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. LEGIONISTÓW 3 NA MIESZKANIA KOMUNALNE	Budynek przy Legionistów 3 (obecnie Policja) będzie mógł być zaadoptowany na mieszkania po wybudowaniu przez Policję nowej siedziby. Miasto przekazało nieodpłatnie działki Policji przy ul. Fabrycznej.

Gmina Żary o statusie miejskim
maj 2019

